

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

БЕОГРАД, АПРИЛ 2001. ГОДИНЕ
ГОДИНА XII, БРОЈ 1607

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА ПРОТИВ ТИРАНИЈЕ ПАРЛАМЕНТАРНЕ ВЕЋИНЕ УСВОЈЕН ПОСЛОВНИК О РАДУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

СРПСКИ РАДИКАЛИ НА ИНТЕРНЕТУ!

Пут до истине иде преко

WWW.SRS.ORG.YU

**Српска
радикална
странка**

*Памет, знање и поштење!
Мудрост, храброст, поверење!*

Обећавали су реформе и демократију, добили смо прогоне и хапшења. О томе неки ћуте. Рекли су да ћемо боље живети, удесетостручили су порезе и цене. Живот обичног човека постаје неподношљив. За само неколико недеља интернет презентација Српске радикалне странке постала је најпосећенија у односу на све друге политичке странке.

Путем интернет презентације Српска радикална странка сваког дана издаје саопштења за јавност, а сваког петка преноси комплетан садржај конференције за новинаре председника Странке, др Војислава Шешеља.

САБРАНА ДЕЛА ЛАЗЕ М. КОСТИЋА У ДЕСЕТ ТОМОВА У ИЗДАЊУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

**КЊИГЕ СУ У
ТВРДОМ
ПОВЕЗУ СА
ЗЛАТОТИСКОМ**

**КЊИГЕ МОЖЕТЕ КУПИТИ ПО ЦЕНИ ОД 1000 ДИНАРА ПО ПРИМЕРКУ
У СЕДИШТУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ, Трг победе 3, Земун,
Све информације на телефон: 011/316-46-21**

ВЕЛИКА СРБИЈА

ЗЕМУН
ТРГ ПОБЕДЕ 3

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Оснивач и издавач
др Војислав Шешел

Главни и одговорни уредник
Синиша Аксентијевић

Заменик главног
и одговорног уредника
Марина Рагуш

Помоћник главног
и одговорног уредника
Јасна Олујић Радовановић

Редакција

Жана Живаљевић,
Огњен Михајловић, Весна Арсић,
Дејан Анђус, Ивана Томић,
Јадранка Шешел,
Драгана Глушац, Наташа Жикић,
Весна Зобеница, Добрица Гајић,
Весна Марић, Момир Марковић,
Елена Божић-Талијан,
Злата Радовановић

Техничко уређење,
компјутерски прелом
Северин Поповић

Фоторепортери
Марко Поплашен

Лектор
Зорица Илић

Секретар редакције
Љиљана Михајловић

Председник Издавачког савета
Др Борђе Николић

Заменик председника
Издавачког савета
Др Бранко Надовеза

Издавачки савет
др Војислав Шешел,
Томислав Николић,
др Никола Поплашен,

Маја Гојковић,
мр Небојша Величковић,
Александар Вучић,
Драган Тодоровић,
Мирко Благојевић, Ратко Гонди,
Момир Војводић, Стево Драгишић,
Драгољуб Стаменковић,
Гордана Поп-Лазич, Лука Митровић,
др Бранислав Блажић

Карикатуре:

Синиша Аксентијевић

Штампа

"Етикета", 20. октобра 2,
11307 Болеч

Редакција прима пошту на адресу
"Велика Србија",

Трг победе 3, 11080 Земун

Рукописи се не враћају

Новине "Велика Србија" уписане
су у Регистар средстава јавног информисања
Министарства за информације под бројем 1104. од 5. јуна 1991.
године.

КОМЕ ЗАКОН ЛЕЖИ У ТОПУЗУ...

"Демократија" у Србији, по досовском календару, успостављена је 5. октобра 2000. године. Околности и актери су познати. (Гангстерски упад у Народну банку, кризни штабови, линч, спаљене РТС и Скупштина, украдене марке, слике, књиге и делови намештаја одавно су "заборављени".) На велика врата ушли су: хаос, једноумље, стране обавештајне службе, перверзна "људска права", дивљање цена, рестрикције струје и остале постреволуционарне појаве.

Многи функционери претходне власти су на робиви или ће се, по пресуди досовских медија, ускоро наћи иза решетака. Клевете и лажне оптужбе пљуште као мајске кише, а досовски комесари шенлуче и бусају се у груди да су "демократске промене" у пуном јеку. Дочекују ратне злочинце, "даме" хашких тротоара и "велике босове" светске политичке и финансијске мафије. Смењују часне официре Војске Југославије, а амнестирају дезертере. Фале само још неке "ситне" стране донације (6 милијарди долара) па да потекну мед и млеко.

Као покриће својој "демократији", нова власт повремено сазива заседања Републичког и Савезног парламента. Оно што се дешава под њиховим крововима не садржи ни минимум демократских принципа. То потврђује скандал који је на седници Савезне скупштине, 14. фебруара, направио члан Владе Слободан Краповић, због којег је добио почасно место у вестима које су обишле свет. Кукавички и мучки, у стилу шиптарских терориста које, као министар одбране, никада није ни погледао попреко, кидисао је на др Војислава Шешелја, посланика, који је мирно седео у скупштинској клупи. Ударио га је, бесно опсовао и "јуначки" побегао на безбедно место, ван његовог домаћаја.

Овим чином, министар Краповић (СНП) није понизио човека на кога је дигао руку. Понизио је себе, своју партију и Владу (није им први пут) и јуначку, чојствену Црну Гору, чији је несој и срамота.

У историји парламентаризма није забележено да је негде у свету министар физички напао посланика. Тај преседан требало је санкционисати на лицу места и помањити насилника најурити на улицу где му је и место. Наравно да "затеченом" председнику Скупштине, присутним члановима Владе и посланицима владајуће коалиције то није било ни на крај памети (из политичких или неких других разлога).

За разлику од Савезне, у Републичкој скупштини министри још нису почели да бију посланике (а када ће, не знамо). Можда би и долазили у искушење, да су чешће присутни на седницама. Ни пси трагачи не могу да пронађу "канцелара" и чланове његовог кабинета када се расправља о неким "досадним" законима или о питањима која се тичу тзв. малог човека. "Политичари" њиховог формата лутају занимљивијим сферама. Опседнути су страним девизним донацијама које су дефинитивно пресушиле. Пошто су им завршили посао, страни ментори су их одбили од сисе и запечатали кесе.

Да би ућуткао опозицију која му је трн у оку, ДОС се ДОСетио промене Пословника. Нови "Кућни ред" Републичког парламента укинуо је или смањило скоро сва права народних посланика. ДОС је, по ко зна који пут, доказао да је булумента опасних намера.

Синиша Аксентијевић

ЗАКОНИ ПО АМЕРИЧКОМ УКУСУ

Друга тачка дневног реда прве седнице Већа грађана била је, већ добро позната, болна тачка сваког српског патриоте, Предлог закона о амнестији. У ватромету празних, двосмислених и несувислих изјава, посланици ДОС-а тврдили су да је циљ амнестије "да учврсти друштвену заједницу", "да поврати друштвени мир", "да врати правну сигурност", као и "државно милосрђе"

Такође, разлози за амнестију би били и "преоптерећеност судова огромним бројем предмета", "лоше материјално стање у друштву" итд. Цела седница је протекла у знаку правдања дезертерства и свих осталих неморалних и криминалних радњи, јер су и неки од посланика ДОС-а на тај начин покушали и себе да амнестирају

О српским страдањима, патњама и жртвама ДОС-овци нису хтели ни да говоре. Тако им је, вероватно, наложио Савет Европе

Момчило Грубач: Поштовани председнице, уважени савезни посланици, мислим да о политичком и социјалном значају овог закона овом уваженом дому није потребно широко образлагати. Овакви закони су уобичајени и код нас и у свету. До њих долази нарочито после драматичних догађаја који се, нажалост, с времена на време у нашој држави врло често дешавају. Ратне прилике и решење проблема насталих у њима после завршетка таквог стања, намећу овакве законе.

Ми смо у 1999. години имали бомбардовање наше земље од стране НАТО-а. Имали смо у истој години, или нешто пре, оружану побуну на Косову и Метохији. У таквим приликама померају се представе грађана о њиховој грађанској дужности. Померају се и претпоставке на којима су засноване инкриминације кривичног закона. Због тога један број грађана се грешни о позитивно право.

То захтева да се реши питање доношења закона о амнестији. Циљ закона о амнестији је да учврсти друштвену заједницу, да поврати друштвени мир, да интегрише грађане на путу изласка из кризе и развоја. Закони о амнестији треба да врате правну сигурност. Један број наших грађана, махом омладине, због страха од кривичног гоњења, већ дуго се налази у иностранству. Ослобођени кривичног гоњења после доношења закона о амнестији вратили би се у земљу и укључили у њену обнову и развој.

(Опет) на истом задатку

Овим законом смо предвидели амнестију за три групе оних који су прекршили норме позитивног Кривичног закона.

У првој групи су они који су извршили кривично дело које треба гонити, судити или су већ осуђени, па се налазе на

Америка и ДОС разбијају Србију:
др Војислав Шешељ

извршавању казне за нека кривична дела против оружаних снага, против Војске Југославије. Ту је најфреквентније кривично дело неодазивање позиву војних власти и дезертерство из Војске. За та два кривична дела, амнестију би, по овом основу, уживало скоро 28.000 наших грађана.

У другу групу спадају они који су извршили кривична дела или постоји сумња да су извршили кривична дела против уставног уређења Југославије. У ту групу спада око 1.000 грађана. Предвиђена су нека кривична дела, мали број, добро изабраних који су осуђени у 1999. години, за време ратног стања од стране војних судова. У том ванредном стању са ванредним поступком и ванредним судовима поткрале су се и неке про-

цедуралне грешке и грешке у погледу доказа које се тешко могу исправити у судским поступцима.

У трећу групу спадају сви учиниоци кривичних дела изузев, оних који су осуђени за тероризам или кривична дела против човечности и међународног права, или кривична дела у вези са растурањем или производњом дрога. Ти правноснажно осуђени грађани, који се сада налазе на издржавању казне, предвиђено је овим законом, требало би да буду ослобођени једног дела изречене законске казне у износу од једне четвртине. То је садржина и обим овог закона.

Ја бих хтео да подвучем, јер се то чуло јуче и данас на појединим одборима, да се Закон о амнестији не може довести у везу са одбрамбеном снагом земље. Закон о амнестији не поткопава одбрамбену моћ државе. Одбрамбену моћ државе, као што показује наше досадашње искуство, поткопавају у првом реду рђаво вођена државна политика и рђав пример који следе они који не испуњавају обавезе, у првом реду по позиву војних власти.

Исто тако, закон о амнестији не представља вредносну оцену догађаја који је закон изазвао нити поступака оних који су у тим догађајима вршили своју грађанску дужност. Закон о амнестији има сасвим други циљ који сам описао на почетку.

Преливена чаша жучи

Др Војислав Шешељ: Даме и господа, упркос констатацији савезног министра Момчила Грубача да се у одређеним кризним и ратним ситуацијама померају вредности о грађанској дужности, ми, српски радикали, констатујемо да се највише те представе о грађанским дужностима померају од када је ДОС преузео

власт, што изборима, што пучем у нашој земљи.

Овде се нуди један потпуно изокреним систем и грађанских и моралних дужности, о политичким да и не говоримо. Природно је да се споримо о политичким вредностима и политичким дужностима. Али, када је реч о грађанским и моралним, за здравље нације би било много боље да се по том питању слажемо.

Немам никаквих илузија да је могуће да се сложимо. Међутим, подношење оваквог законског пројекта прелило је чашу жучи, превршило сваку меру.

Овим законским пројектом се не рушава одбрамбена моћ земље. Овим законским пројектом се потпуно руши одбрамбена моћ земље. Ми смо већ једном доносили Закон о амнестији 1992. године, па је образложење било да се једна држава распала, друга се конституисала, та која се конституисала бори се за континуитет, војска је била мешовита, избио је грађански рат, свака птица свом јату одлетела итд. Међутим, овде није дошло ни до каквог прекида континуитета. Овде она држава која је постојала 1992. године и даље постоји, осим прекида континуитета власти.

Прекид континуитета власти није разлог да се у држави све тумбе окреће. Наравно, могу се мењати закони, провде се нова војна, економска, спољнополитичка, социјална политика итд., али се не руши држава. Овим законским пројектом се руши држава. Зашто?

Ко ће сада очекивати било какву кривичну санкцију за одбијање примана и употребе оружја, ако се донесе овај закон и кривичи из прошлости се амнестирају? Ко ће сада очекивати било какву санкцију на неодазивање позиву и избегавање војне службе, ако се досадашњи прекршиоци једним потезом амнестирају? Ко ће сада уопште да преза од избегавања војне службе онеспособљавањем или обманом? Онеспособљавање није толико тешко, али има и оних који сами себи по један прст одсеку да би избегли војну службу. Највише има оних који глуме да су болесни и доносе лажна лекарска уверења.

Ко ће сада очекивати да је сувише опасно самовољно се удаљити или побећи из јединице? Претпостављам да има и овде оних, па и међу министрима, који су бежали из војске или избегавали војну обавезу, па су сада министри оружане силе, не баш војске, али полиције, а то исто дође.

Овај закон заправо руши војску. Овде више не одговара ни онај који је избегавао да се попише, да се прегледа, да изврши материјалну обавезу итд. Сада ће свака мобилизација бити на принципу добровољности. За који дан може затражити за југ Србије.

Чули смо да је неки шиптарски терористички генерал прогласио општу мобилизацију на подручју Косова и западне Македоније, свих Албанаца од 18 до 44 године старости. Spreма се рат на југу Србије. Наша штампа је јутрос објави-

ла да се спрема рат, а ми ових 20.000 војних бегунаца сада амнестирамо.

Каже министар Грубач да би се они вратили у земљу и укључили у обнову и изградњу. Не би се ти војни бегунци вратили у земљу да се укључе у обнову и изградњу земље. Ти војни бегунци би се сада вратили да се ругају породицама палих бораца, да се ругају ратним инвалидима, да се ругају страдалим цивилима – због тога би се они вратили, вратио би се "кукољ", вратио би се оно што је најгоре у једном народу.

Нема горег елемента у једном народу од војних бегунаца у ратном стању. То је најгори елемент. То више не може ни да се исказује у неким друштвеним групама, слојевима итд. То је друштвени "отпад", то више није никаква категорија, а сада ми о њима водимо бригу и њима дајемо закон да се врате и да за следећи рат, који нам се спрема на југу Србије, а није немогуће да нам се спрема и у Војводини, у Рашкој области се сигурно спрема, да дају негативан пример како се заправо више исплати побећи од војне обавезе, сачувати главу и после се вратити у осакаћену земљу и "бусати се у прса", сто, онај који је побегао, тај је паметан, а онај ко је мобилисан и отишао да се бори за отаџбину, тај по њиховом резонувању испада будала.

Не чуди мене што ова Савезна влада подноси овакав законски пројекат. Ова савезна влада проводи план разбијања Југославије и уништења српског народа, неко свесно, а неко несвесно. Можете сада сви да се изјашњавате, ко то ради свесно, а ко несвесно, а ко мисли да то може спречити и ублажити, то мене не интересује.

У овом законском пројекту препознајем рукопис америчког амбасадора у Београду, Вилијама Монтгомерија. Американци су обећавали, чим се промени власт у Београду, чим се српски народ отараси Милошевића и његовог режима, за Србе ће потећи мед и млеко. Ево, пао је Милошевић, промењен је режим, дошли сте на власт ви које Американци највише воле. Вас су Американци неговали ових 10 година као неку нежну биљку под стакленим звоном.

Председавајући Драгољуб Мићуновић: Молио бих господина Шешеља да се држи текста Предлога.

Др Војислав Шешељ: Ово је текст Закона, господине Мићуновићу, него ви нисте правник па не разумете да ја говорим о Закону.

Председавајући: Господине Шешељ, не видим да је господин Монтгомери поменут у овом Предлогу закона.

Др Војислав Шешељ: Поменут је, сада ћу вам рећи где је поменут.

Председавајући: Држите се текста **Др Војислав Шешељ:** У члану 9. између става 1. и става 2. помиње се Вилијам Монтгомери, него ви нисте у стању да то прочитате између редова.

Председавајући: Читајте редове, господине Шешељ.

Др Војислав Шешељ: Ја читам редове и између редова, јер сам за разлику од вас, господине Мићуновићу, изучавао један

предмет који се зове тумачење права, у оквиру методологије права. Ја тумачим вољу онога ко креира право, ја о томе говорим. Онај ко креира овакав законски пројекат има одређену вољу коју жели да спроведе у живот. Ја се не држим голе норме, јер нисам правни позитивиста.

Председавајући: Сада постајете и психолог, немојте господине Шешељ, држите се дневног реда.

Др Војислав Шешељ: Зашто ме омета, зашто ми упадате у реч, само мене опомињете.

Председавајући: Дужан сам да вас замолим да се држите дневног реда и предмета.

Др Војислав Шешељ: Молим вас, господине Мићуновићу, на неколико седница већ толико нетактично и некоректно браните Вилијама Монтгомерија, да ми је то постало на одређени начин бљутаво. Немојте, господине Мићуновићу.

Председавајући: Говорите и држите се тачке дневног реда.

Др Војислав Шешељ: Држим се за говорницу господине Мићуновићу, не морам ни за шта друго, јер може да ми се отме говорница ако не побегнем, има и таквих случајева.

Даме и господо савезни посланици, Савезна влада је имала пред собом неки програм економских и социјалних мера, сређивања стана у земљи. Њој је протекло 100 дана. Данас нам Савезна влада доноси Закон о амнестији војних бегунаца и дезертера и брине о Карађорђевићима.

Једино то – да мало народу замажу очи, сада су важни Карађорђевићи. Ваљда је важно то што народ нема хлеба, а нема ни оних 6 милијарди долара које сте обећали у предизборној кампањи.

Данас донесите закон по америчком укусу, јер Американци настављају да растурају Србију, Савезну Републику Југославију. Американци спремају окупацију целе јужне Србије и прекидања копнене везе са Македонијом. Американци спремају отцепљење Рашке области и раздвајање, територијално раздвајање Србије и Црне Горе. Американци спремају отцепљење Војводине, и то добро зна Момчило Грубач, јер у том пројекту отцепљења Војводине он директно учествује на челу своје екипе на Правном факултету у Новом Саду, и под покровитељством свог ментора, Тибора Вардија, и његовог будимпештанског института, као директне испоставе НАТО-а. Све ми то знамо. И не говорим то овде због вас. Ја то говорим овде због шире спрске јавности, да бих је на време алармирао, а ви који сте свесно ушли у службу српских непријатеља и разбијате сопствену отаџбину, то не радите први пут, то континуирано радите већ годинама. Момчило Грубач још од владе Милана Панића.

Награђено дезертерство

Маја Гојковић: Поштовани посланици, ових дана смо били сведоци доношења Закона који је само једнак по називу

Амнестија по налогу Савета Европе:
Маја Гојковић

овом који имамо пред нама – Закон о амнестији на републичком нивоу.

Српска радикална странка је, као посланичка група у Републичком парламенту, гласала за доношење тог закона. У ствари, прихватили смо образложење из Закона да је то акт милосрђа. Ипак, посланици су доста критиковали предложени закон, који је на крају и усвојен. Сматрам да су се критике више односиле на савезну материју, на материју коју данас имамо пред нама.

На југословенском нивоу Српска радикална странка, имајући ову материју пред собом, никако не може гласати за доношење оваквог и овог закона о амнестији.

Сматрам да је Предлог закона о амнестији данас ипак изнуђена материја, један изнуђени потез од Савезне владе од стране Савета Европе, иако можемо да дискутујемо о речи "изнуђена", јер ако неко нама добровољно предложи један овакав предлог закона, не можемо сматрати баш да је неко завртао руке у Савету Европе да предложимо овакав закон о амнестији данас.

После посете југословенске парламентарне делегације Савету Европе, чланови Одбора за спољну политику добили су кратак извештај, добили су захтеве Савета Европе. Један од таквих се налази на страни 4. тачка д), а након тога је уследио овакав предлог закона какав данас имамо. У тој тачки 4. пише да је Савезна влада, односно Савезна скупштина дужна да амнестира оне југословенске држављане који су дезертирели или су одбили да служе војску у току рата 1999. године. То је појашњење посланику Кузмановићу који има моралне дилеме на шта се односи овај закон.

Дакле, овај закон не може да се подведе под неки акт милосрђа и да се размисли о томе да ли су ти људи који су дезертирели 1999. године били "заточеници савести" или "заточеници издаје државе". Јер, ипак рат 1999. године је био рат агресије држава НАТО-а на нашу територију, дакле нисмо водили никакве

ратове на туђим територијама, што се тиче ваших моралних дилема.

Министар правде је дао једно заиста танко образложење о овој материји коју нам нуди. Једно од образложења зашто би ми требало те људе, који су дезертирели 1999. године за време агресије НАТО-а на Југославију, да амнестирамо, је страх од повратка у нашу државу. Сматрам, министре, да такав страх и такво образложење такође не стоји и да га немају сви, јер многи који су дезертирели 1999. године и шетали се по земљама НАТО-а, које су нас у то време сурово бомбардовале, вратили су се у нашу земљу. Ја сам сведок, јер сам из Новог Сада и знам да су многи чланови Демократске странке и Лиге социјалдемократа Војводине побегли првих дана бомбардовања Новог Сада. Док су рушени мостови они су се ваљали по будимпештанским хотелима и чекали да дође њихова власт да би могли да се врате.

Неки су дошли и раније и заузимају врло високе функције и на савезном, и на републичком и на покрајинском нивоу. Један од тих је лидер социјалдемократа Војводине, Ненад Чанак, а други је, можда нешто ближи овде колегама, премијер Републике Србије, Зоран Ђинђић, који је рат провео прво у Црној Гори, а онда се из Црне Горе пребацио управо у земље НАТО-а. Дакле, никаквог страха код њих није било да се након завршетка агресије и напада на нашу државу врате поново овде. Не деле сви баш исти такав страх. Уосталом, то је и препорука тим људима који се боје да ће им се нешто десити, да је добро што су дезертирели, треба да се врате у државу и да ће заузимати највише функције у нашим органима власти.

Оно што нам је такође Савет Европе препоручио да испунимо како би били део те цивилизоване Европе, налази се на страни 5. Извештаја, као што је и рекао колега Јовановић пре мене – дужност нам је да ослободимо албанске политичке затворенике, који су још увек у притвору.

Мене интересује шта Европа и шта ми, односно ви конкретно, као министар и Влада сматрате да су политички затвореници и за која то политичка дела они тренутно бораве у затвору.

Колико знам, овде се налази Извештај Министарства иностраних послова наше Савезне владе да су лица албанске националности, која се још увек налазе у нашим затворима, починила разна дела од којих ниједно не можемо да подведемо под појам политичких кривичних дела.

Дакле, до доласка, до акта добре воље и наше прихватање мисије на територији Косова и Метохије, учинили су преко 1.885 терористичких напада, у којима је погинуло 288 лица и 561 рањено. Даље, 1.129 терористичких напада на припаднике и објекте МУП-а, којом приликом је убијено 115 полицајаца а 403 рањено. Осталих 756 напада је било против цивила, којом приликом је убијено 173, а рањено 158. У истом периоду је киднаповано 308 особа, 293 цивила и 15 полицајаца, од којих је убијен 31 цивил, 3 полицајаца, а судбина 143 цивила и 9 полицајаца до данас је непозната.

Даље следе подаци шта се десило када смо прихватили страну мисију на Косову и Метохији – 1.048 напада, 371 против грађана и 677 против припадника полиције, 154 лица је убијено, 127 грађана и 27 полицајаца, 148 је задобило тешке телесне повреде, 81 цивил и 67 полицајаца, 100 особа је киднаповано, 93 грађана и 7 полицајаца, од којих је 16 убијено, 14 грађана и 2 полицајаца, а судбина 37 грађана и 4 полицајаца је непозната и 56 терористичких напада на снаге војске Југославије – 2 војника су убијена, 9 војника је тешко рањено и 21 војник лако рањен.

Дакле, ово су подаци нашег Министарства иностраних послова. То је вама врло доступно као министру Савезне владе. Према томе, можете да видите да овде не постоји ниједно политичко дело због ког би "албански политички затвореници" били амнестирани овим

Прогледано му кроз прете: Ђинђић са Шредером у време НАТО агресије

законом или било којим другим законом који мислите да донесете, а који се доноси по препоруци Савета Европе, који смо овде добили.

Врло интересантно је да Савет Европе није тражио од нас да се позабавимо и судбином Срба на Косову и Метохији, нити сте ви као министар тражили да видите какви су тамо правни услови издржавања казне, шта ће бити са тим људима и да ли ће и они бити евентуално амнестирани. Могли сте да тражите и те извештаје колико их има, колико је људи нестало и шта се са њима дешава, па да и то, евентуално, буде један од услова уласка наше државе у, можемо рећи, породицу европских цивилизованих држава.

Врло је интересантан и момент кад је Савет Европе од нас тражио да донесемо овакав закон о амнестији, а то је управо ова криза коју доживљавамо на југу Србије. Према томе, не стоји ни оно усмено образложење које сте нам ви овде изнели, да усвајање овог закона никако не може бити схваћено као подривање наше одбрамбене моћи.

Ја ипак мислим да може бити управо тако схваћено, јер не знам који ће се малал човек, који се до сада одазивао на позиве Војске Југославије, одлучити да се одазове овог пута и да брани отаџбину, претпостављам једину коју има, као што имамо ми који смо против доношења оваквог предлога закона.

Дакле, Српска радикална странка неће гласати за овај Предлог закона о амнестији, јер сматрамо да не може да се овај закон објасни гласањем, као похвалу некакве савести тиме што си одбио да будеш припадник Војске Југославије у време када је твоја држава била нападнута, већ може бити само гласањем "за" похвала издаји своје државе.

Да ли су хероји будале?!

Вукић Вукосављевић: Поштовано председништво, даме и господо посланици, осећам потребу да се јавим за реч и да нешто кажем о овој теми која је, по мени, врло значајна и врло битна, нарочито у овом тренутку у коме се жели да се донесе овај закон о амнестији.

Разлог због којег се јављам је још један, а то је да долазим из краја пограничног дела, условно речено, према Косову, где овај закон о амнестији изузетно много погађа живаљ који тамо живи.

Каже се "амнестија", ја бих ипак ту реч заменио "опроштајем", јер сматрам да је та реч прикладнија. Слажем се са многима "опроштај", али опроштај на боље, оно што ће да донесе боље, што ће да потпомогне нашем неком помирењу и неком даљем развоју. Али, ако се даје опроштај некое у тренутку када то може да учини неке горе последнице и доведе до неких тежих случајева, онда сам против тог и таквог опроштаја, односно против амнестије.

Овде у образложењу се каже "и код нас и у свету уобичајено је да се после престанка рата и ратних опасности, као што је то била НАТО агресија на Савезну Републику Југославију 1999. године, даје амнестија за нека војна кривична

дела, а после унутрашњих потреса, као што је била оружана побуна на Косову и Метохији пре НАТО агресије, за нека кривична дела против уставног уређења и безбедности".

Овде јесте лепо срочено, али да ли је сада одрживо ово што се овде каже и због чега се даје та амнестија, после неких оружаних побуна на Косову и Метохији? Тих оружаних побуна још увек има у нашој држави. Ми смо у овом парламенту расправљали и о оружаној побуни на југу Србије, у општинама Прешево, Медвеђа и Бујановац, па онда не видим да је ово објашњење у складу у овом тренутку, јер још увек постоји та оружана побуна, још увек су немири у овој нашој држави, још увек иду ка томе да та побуна прерази своје границе реченог и да пређе у један велики рат.

Овоме што говорим иде у прилог недавна изјава једног шиптарског војног вође, тако да га назовемо, који је изјавио да је подигао шиптарску популацију на Косову, у Западној Македонији, односно

Све време рата на Косову и Метохији:
Вукић Вукосављевић

отовост, а ми сада говоримо о некој амнестији људи који су 1999. године, када је такође требало бранити и одбранити ову земљу, побегли, склонили се, одбили војне позиве. Једноставно, нису хтели да учествују у томе.

Даље, у овом објашњењу се каже "амнестија која се даје после рата и унутрашњих немира не значи изузимање става према рату, односно према другим историјским догађајима", па се у складу са тим овде поменути неки, тако је бар речено, татини и мамини синови, који су такође избегли да обуку униформу, па са овом амнестијом, коју сада припремате, ви практично и те татине и мамине синове амнестирате.

Прво, хоћете да им судите због различних разлога, а сад нећете да им судите зато што нису хтели да бране своју земљу, а критикујете их због тога. Једно са другим и ова ваша објашњења овде не стоје.

Упитао бих министра одбране да ли је он упознат, а требало би, да ми сада имамо војне резерviste, који се позива-

ју на тзв. војне вежбе, да из општине из које долазим, из Куршумлије, сваких 15 дана један број резерviste се позива на војне вежбе? Из којих разлога? Каже се да нема довољно редовне војске која ће тамо да попуњава ту празнину, а истовремено да се осврнем мало и на неке друге ствари које су сличне овима. Било је раније овде приче и говора да се смањи војни рок, а опет сада, напомињем, позивамо војне резерviste да попуне ту празнину.

Да се вратимо на овај Закон о амнестији.

Председавајући: То би било добро.

Вукић Вукосављевић: Ја само говорим о ономе што је у склопу овог.

Како сада објаснити тим људима, који на сваких 15 дана добијају позив да се јаве својим војним јединицама, да прихвате тај позив, како им објаснити да иду у одбрану земље, а то није мали период код нас? То у овој општини, одакле ја долазим, траје већ неких три месеца, целу јесен и, ево, пола зиме, и даље са тенденцијом настављања и позивања. Како њима након овога рећи и шта им рећи, да ли да одбију или прихвате позив?

Даље, самим овим законом имамо један добар број људи који су примили те позиве, уредно се одазвали, били тамо где су требало да буду, где су упућени, како њима објаснити да је требало да иду, или су погрешили што су отишли, а и сам се лично налазим у овоме, јер сам и ја један од оних који је уредно примио тај позив и био на Косову за све време рата. Како сад да ви мени објасните тај мој чин и да је то исправно?

Овде је мало пре било једно објашњење да је у тим моментима, у тренуцима бомбардовања, била смањена свест, па је то, ето, разлог зашто нису примили позив. Неко, такође у својим објашњењима, овде рече да сад испала, по једном тумачењу, да смо ми који смо примили позив будале, а ови који нису, паметни су.

Слажем се ја са тим објашњењем да у народу има паметних и будала, али код мене се то мало другачије тумачи, па се каже да се паметан учи на туђим грешкама, а будала на својим, а ове амнестије су бивале и раније, код неких ранијих режима, па их ви сад поново примењујете и идете неким путем којим се већ ишло, па ви онда процените, после оног објашњења и овога, ко је паметан, а ко је будала.

Ја из свих ових разлога које сам навео нећу моћи да гласам за овај закон. Морам и то да кажем да, и поред свега, по доношењу овог закона, ако буде требало да се брани ова држава, као што сви ови догађаји наводе да ће морати поново да се брани, ја сигурно нећу одбити тај позив. И ако већ мора да дође до тога да поново радимо оно што смо радили, нека буде што пре, да ове млађе генерације не порасту и не дођу у ту ситуацију да решавају оно што ми сад не решавамо.

МУЧКИ У МАНИРУ СНП

Председавајући др Драгољуб Мићуновић: Настављамо прву седницу Првог редовног заседања Већа грађана Савезне скупштине, која је прекинута 16. фебруара у знак протеста због терористичког напада на аутобус код Подујева.

Савезни посланици Живадин Јовановић, Драгомир Томић и Влатко Рајковић обавестили су ме о разлозима због којих су спречени да присуствују овој седници.

Молим вас, има још један став у овом члану 92. који гласи: "Веће може, на предлог посланика Већа, одлучити да се у претресу о појединој тачки дневног реда може говорити само једанпут, а може дозволити и краће трајање излагања". Ја сам предложио једну рационалну меру.

Др Војислав Шешељ: (Упадица с места)

По Пословнику.

Председавајући: Само моменат. Јавио се за реч посланик Игић.

Живорад Игић: Треба бити рационалан у раду Скупштине апсолутно.

Међутим, ако смо ову седницу започели са неограниченим временом дискусије, онда тако треба и да наставимо. Није битно да ли је по Пословнику или није, али је битно да буду посланици равноправни од старта по једној тачки дневног реда до краја. Зато предлажем да се време не ограничава, него да се настави како смо почели.

Др Војислав Шешељ: (Упадица с места)

По Пословнику.

Председавајући: Изволите, по Пословнику.

Др Војислав Шешељ: Господине председнице Савезне скупштине, Већа грађана, мене страшно изненађује та ваша убрзана трансформација. Осам година сте важили за човека који се бори за равноправност свих посланика...

Председавајући: Ја радим по Пословнику.

Др Војислав Шешељ: По Пословнику? Зашто ме прекидате?

Председавајући: Не пише у Пословнику да ми дајете квалификације.

Др Војислав Шешељ: Ја прво износим своје изненађење, а то вам је уводна припрема за оно што следи.

Председавајући: Пређите на ствар.

Гори од најгорих

Др Војислав Шешељ: Што сте тако нестрпљиви и нетрпељиви? Немате никаквог разлога за то. Још немате, а можда ћете имати. Немојте да правите инцидент по сваку цену, него само онда када је инцидент потребан, али још вам није потребан.

Ви сте се осам година овде залагали за директне телевизијске преносе, за равноправност посланика, за неограничено трајање учешћа у расправи итд. А, од када сте заузели ту столицу, ви предлачите у спровођењу рестриктивних мера у односу на све ваше претходнике – Југослава Костића, Радомана Божовића, Миломира Минића итд. То не би требало да радите.

Отпоран на нагазне мине:
др Војислав Шешељ

Господине председнице, није у духу Пословника, ако хоћете да вам кажем ком члану Пословника се то противи, могу и то да вам кажем – да мењате правила у току саме тачке дневног реда. Реч је о тачки дневног реда која је прошли пут започета и мора да се привеле крају.

Друго, чему толика ограничења? Од када је овај сазив парламента актуелан, није било ниједног покушаја опструкције од стране опозиционих партија, уколико ви не мислите да се може и право посланика да учествује у дебати на-

звати опструкцијом. То не може никако. Немојте посланицима да ускраћујете њихова права. Ако није било ограничења кад је започела ова расправа, не може их бити ни данас. Ако је било неких ограничења, онда могу само да се следе та ограничења са претходног дела седнице.

Председавајући: Хвала господине Шешељ. Ми смо се договорили са шефовима посланичких група о трајању дискусије од десет минута. Према томе, то је рационално.

Др Војислав Шешељ: (Упадица с места)

Што увек искључујете микрофоне кад ја говорим?

Председавајући: Не, сада ја говорим, али нешто није у реду са техником. Ваља да се отклонити техничка грешка и биће све у реду.

Др Војислав Шешељ: Искључена је струја. Хвала вам лепо што успешно радите. Кад год сам за говорницима, на време искључите струју. Овде само на нагазну мину да нагазим, господине Мићуновићу, а и то вам не би много помогло. Отпоран сам на нагазне мине:

Господине Мићуновићу, постоји тачка по којој накнадно посланици могу једни другима да ограниче или ускраће права.

Могли сте сада ставити на гласње да се укине опозиција или да се непослушни посланици искључе из парламента. Најбоље би било да се распусти Скупштина, јер је сувише скупа. Кад је краљ Александар распустио Народну скупштину, један од аргумената је био што је скупа Народна скупштина, али не ваља када између права и народа постоје посредници.

Овде, изгледа, неки посредници постоје између Кошгуннице и народа, између Савезне владе и народа, да укинемо те посреднике и да се директно влада народом, то би било најјефтиније.

Председавајући: Господине Шешељ, молим вас, поштујте Пословник.

Др Војислав Шешељ: Молим вас, који је то аргумент да ми данас не можемо да завршимо дебату? Ми смо у овом парламенту само због те дебате. Ми који припадамо опозицији, ми смо овде да контролишемо власт и да нервирамо народну већину, да не бисте могли у потпуности да проводите своју самовољу. Ви нас стално негде пожурујете. Где то журимо? Нигде не журимо, господине Мићуновићу. Ако смо имали недељу да-

на паузе, чему сада журба? Нама се нигде не жури.

Ако из неког разлога мора данас да се заврши скупштинска расправа, нека траје до поноћи. Ви имате апсолутну већину у овом дому, дисциплинујте ваше посланике, јер не може вам опозиција бити одговорна ако немате кворум. За кворум је увек одговорна владајућа већина. Никада и нигде у парламентима опозиција за то није одговорна.

Председавајући: Молим вас, рекли сте да ћете говорити по Пословнику.

Др Војислав Шешељ: Све је ово по Пословнику.

Председавајући: Злоупотребљавате говорницу.

Пети вандемијер Драгољуба Мићуновића

Др Војислав Шешељ: Не, него ви злоупотребљавате функцију председавајућег.

По Пословнику, требало је да предложите ограничења пре почетка дебате јер ми који смо већ једанпут говорили, рачунали смо да можемо да говоримо и други пут, па смо са једног аспекта приступили проблему у првом јављању за реч, да се не бисмо понављали у другом јављању за реч. Нисмо унапред знали да скупштинска већина има намеру да ускрати наша права. Сада се ви појављујете са том идејом. Мислим да је најбоље да укинете Скупштину и онда можете сами да владајте и нико вам неће сметати.

Председавајући: Молим вас, кршите Пословник.

Др Војислав Шешељ: По ком члану?

Председавајући: По члану 89, који каже да је посланик дужан да укаже на одредбу Пословника која је по његовом мишљењу повређена и може говорити најдуже три минута.

Др Војислав Шешељ: Повређен је члан 15, господине Мићуновићу, а мање сам говорио од три минута, јер не можете да рачунате оно време када сте ме ви ометали, што вам је све својственије са тог места.

Председавајући: Молим вас, господин Шешељ је изјавио да је Пословник прекршен, а овде стоји да има права председник, члан 92. последњи став, према томе, ако немамо сагласност господин Шешељ и ја око тог да ли се може по други пут јавити ако није почео, а није почео тај други круг, молим да се Веће изјасни о томе да ли је повређен Пословник.

Молим да се Веће изјасни да ли је повређен Пословник.

Ко је за? (Нико)

Ко је против тога да је повређен Пословник? (71 посланик)

Према томе, молим посланике да своје излагање конципирају и оно што желе да кажу, кажу у првом кругу, јер нема потребе да се још једанпут о истој теми јављају за реч.

Др Војислав Шешељ: (Упадица с места)

Тражим реч по Пословнику пре гласања, јер су нове околности.

Председавајући: Нема нових околности.

Др Војислав Шешељ: (Упадица с места)

Има, како нема, има 14 страна нових околности.

Председавајући: Ко је за то да је повређен члан поводом ограничења дебате?

Ко је за дискусију у трајању од 10 минута, како смо се договорили и на посланичким групама и за једнократно гласање? (73 посланика)

Према томе, молим вас, дискусија ће трајати 10 минута и другог круга неће бити.

Др Војислав Шешељ: Тражим реч по Пословнику.

Председавајући: Реч има господин Шешељ, по Пословнику. Који члан господине Шешељ?

Др Војислав Шешељ: Ја сам се малопре, господине председнице, позвао на члан 15, а ви нисте реаговали, нисте ни стигли да нађете тај члан.

Управо сте сада прекршили Пословник овим гласањем. Гласали сте да се ускрате посланичка права. Пре десет дана смо имали први део расправе на ову тему. За тих десет дана десиле су се нове околности. Једна од тих нових околности је реферат савезног министра правде, Момчила Грубача, и предлог Војиславу Конгунији да се 143 албанских терориста помилују од даљег издржавања казне.

Све што се тиче реферата, тиче се и ове тачке дневног реда. Нисам могао о томе проћи пут да говорим, јер нисам имао тај реферат у рукама. Сада ми ускраћујете право да говорим. Ви можете да кажете: ко је прошле године говорио не може ове године, или ко је у прошлом мандату говорио не може у овом.

Што не изгласате да је данас четвртак? Имате комотну већину да изгласате да је данас четвртак, можете и нови календар. Француски револуционари су увели нови календар, па су имали тамо разне месеце и бример и термидор. Ви још живите, изгледа, у бримеру, па се уљуљкујете лепим расположењем, али не заборавите, после сваког бримера долази термидор, господине Мићуновићу,

Прва љубав заборава нема: познавалац Маркса, Драгољуб Мићуновић

а ви бисте то знали као врсни познавалац Маркса, марксизма и првених универзитета.

Нема доказа за тероризам?!

Момчило Грубач: Господе посланици, поводом изјаве господина Шешеља дужан сам да дам образложење. Акт који је радни материјал и који је припремило Министарство правде за потребе председника Републике нема никакве везе са Законом о амнестији. То су два потпуно одвојена питања.

Ради се о суђењу тзв. ђаквичкој групи. То је суђење било потпуно нерегуларно, са готово никаквим доказима, за квалификацију коју је, по наредби бивших власти, суд морао утврдити, а то је кривично дело тероризма. Да би, 1991. године, оправдали неке трагичне акције ОВК на полицијске станице на Косову и Метохији у којима је неколико милионера изубило животе или су тешко телесно повређени, бивше власти су наредиле да се похватају грађани албанске народности за које није било никаквих доказа да су извршили та дела тероризма. Прави терористи су умукли, а суђено је грађанима за које није било доказа да су извршили та тешка кривична дела.

Тако смо наследили један предмет и више других сличних који оптеречују рад нове власти. Против тих пресуда су уложене жалбе, које опет стоје по наређењу бивше власти без поступка и то недопустиво дуго, већ читаву годину дана.

У Савезном министарству правде смо тражили решење овог предлога. Једна од идеја је била да се тим грађанима, за које нема доказа да су извршили криминална дела, дакле она за која су осуђени, у поступцима који су криви незаконитостима, да помиловање. Сачињен је један радни материјал који господин Шешељ сада има код себе и који је достављен кабинету председника Републике.

Председник је тај који одлучује. Вршили смо консултације о том проблему. Покушаћемо грешку да исправимо у правосудним поступцима. Сада, када више нема налога судовима, жалбеним судовима да питање не решавају или да га реше на одређени начин. Још једном подвлачим да тај материјал нема никакве везе са Законом о амнестији.

Искористио бих ову прилику да кажем да господин Шешељ у овој Скупштини већ неколико пута даје лажне исказе о мојој личности, о мом политичком деловању. Прошли пут је тврдио да сам ја шеф неке радне групе за одвајање Војводине од Србије, да сам учествовао у писању неке декларације о независности Војводине, да сам пустио зенговце 1992. године из наших затвора. Све су то чисте лажи и обичне измишљотине.

Моја политичка убеђења су управо супротна. Ја се борим за интеграцију, за јачање, за развој наше заједнице, и нико не може да каже да је чуо једну реч или прочитао негде да сам се борио за сепаратизам, за одвајање Покрајине од државе или томе слично.

Корпус деликти шиптарског тероризма: остаци разнетог аутобуса "Ниш експреса"

Ја разумем потребу опозиције да у што ружнијем светлу приказује власт и појединце из власти, али мислим да и у политичкој борби морамо задржати и сачувати елементарне моралне норме. То не само због обзира према политичким противницима, него и због себе самих, јер као што народ каже: "Онај ко једном слаже, не верује му се ни кад истину каже". То је трагедија и проблем господина Шешеља.

Др Војислав Шешељ: (Упадица с места)

Дајте ми реч?

Председавајући: Да, наравно, поменути сте директно.

Др Војислав Шешељ: Господине Мићуновићу, као што сте ви већ више од осам година посланик у овом дому Савезне скупштине, чекајте, што сте тако нестрпљиви, само сте нестрпљиви кад ја изађем за говорницу. Ја ћу помислити да ви имате нешто против мене.

Председавајући: Боже сачувај!

Др Војислав Шешељ: Ја се на вас позивам, господине Мићуновићу, као на сведока, пошто сте овде пуних осам година, да ја никад нисам лагао са ове говорнице.

Председавајући: Ја бих могао да посведочим обрнуто, али свеједно.

Стисни зубе Момчило

Др Војислав Шешељ: Што се тиче Момчила Грубача, министра садашњег и министра некадашњег у Влади Милана Панића, сво сад је он слагао са ове говорнице да сам му ја приписао пуштање "зеноваца". Зашто лажете господине министре? Што не погледате стенограм? Није истина.

Ја сам вас оптужио, али ви бежите од онога за шта сам вас оптужио. Са Станком Пихлером, вашим колегом на Новосадском правном факултету и са Тибором Варадијем, шефом тзв. америчког западњачког или како се већ зове уни-

верзитета у Будимпешти, заправо централом Ције, добили сте налог од Вилијама Монтгомерија да направите акте за отцепљење Војводине.

Што се тиче овог документа, он говори највише о вама. По схватању Вилијама Монтгомерија, америчког амбасадора у Београду, сви шиптарски терористи су нерегуларно осуђени, сви. Њих треба пустити, јер за Американце су они добри момци. Тако их они ословљавају. Само Срби могу бити регуларно осуђени, јер су Срби, самим тим што су Срби, зли момци, и ви проодите сада управо такву политику. Све ово што радите, директно од вас наручује Вилијам Монтгомери.

Ви сте добили и од Европске уније и од ОЕБС-а списак мера које морате да проведете овде, и сад се на вас ваше газде љуте што касните са Законом о амнестији. Ви сад мимо тог закона, идете на два колосека: једно ће Законом да се регулише, да се дезертери помилију, и једна група терориста, а друго ћете директним помиловањима, преко Војислава Коштунице. И ово сте ви припремили. Је ли ово лажан докуменат? Хоћете да погледате? Дођите.

Ако је ово лажан докуменат, онда ћу ја овде признати да лажем. Ако ово није лажан докуменат, онда ви изађите па признајте да сте лагали Народну скупштину, господине министре. Признајте, стисните зубе.

Ја знам шта вас мучи. Вас мучи откуд мени овај папир? То вас мучи. Али, знате, и ми, српски радикали, ваљда смо неку школу научили. И ми имамо контрамере за ваше, Цијине и сличне подухвате. Тако смо раскринкали то што радите у Будимпешти и каква је улога Станка Пиглара и Тибора Варадија и како вас инструише Вилијам Монтгомери. Све смо то некако сазнали. Имамо можда неког и у вашим редовима, као што сте ви имали код социјалиста и ЈУЛ-оваца

своје убачене људе, е сад ми имамо у вашим редовима. Имаћемо много материјала за вас кад дође време да се вама суди.

"Циљни задатак" — повлађивање Западу

Славиша Војиновић: Поштовани председниче, поштовани савезни посланици, пред нама је Предлог једног закона о чијем образложењу су се чули аргументи Владе и чули су се аргументи ове опозиције у нашем већу. И једни и други аргументи запрећују одређену пажњу, и кроз расправу ако их мало анализирамо, а ја бих се осврнуо на пар аргумената опозиције који су изнети, а наводно се ради о томе да доношење једног оваквог закона је прво условљено од стране међународне заједнице. Друго, да се ради о томе да је то опасан чин из разлога безбедности и ситуације у којој се управо налази наша земља.

Поштовани савезни посланици, и један и други аргумент нису основани. Ево због чега. Прво, примедба да се ради о диктату међународне заједнице не стоји, јер је овај закон ушао у процедуру нашег парламента много пре него што су неки помињали овде да је то била одлука Савета Европе, односно Европе уопште. Наиме, ради се о томе да смо ми, као одговорни људи у политици, схватили да је неопходно прилагодити нове услове новом времену које је наступило на овим политичким просторима, а пре свега на овим државним просторима.

Дакле, доношење једног оваквог закона са тог становништва није уопште и није ваљано нападнуто. Друго, што се овде тврди да се ради о нечему што може имати последице по одбрану и безбедност земље, то даме и господо, апсолутно није тачно. Један сличан овакав акт је иста ова Скупштина донела пре осам или девет година у којем је, истина, један мањи број људи био амнестиран, значи тим актом. Мислим да је негде око 3.000, не знам да ли је то тачан податак.

Коаутор Закона о амнестији:
Вилијам Монтгомери

Овог пута, у задњих 8-9 година од те преходне амнестије тај број се удесетостручио. Дакле, и са тог становишта поимање да је доношење једног оваквог законског акта опасно по безбедност земље није истина. Права истина је у ономе што су неки моји претходници поменули, а то је да је у овој земљи у протеклих десетак и нешто више година, а ја бих рекао читавих 60 година, вођена једна погрешна и наопака политика.

Последња једне такве политике јесте и однос наших грађана према оној обавези које су имали у Уставу, а то је да бране земљу. Наравно, ја озбиљно верујем да су сви грађани Србије патриоте и спремни да бране своју отаџбину, али, уколико дође до одређене замене теза, да се та одбрана подведе под одбрану одређеног режима или одређеног права појединаца или група, онда су то озбиљне моралне дилеме у које су многи поштени грађани ове земље били доведени. Дакле, чини ми се да је то много озбиљнија последица од оне коју сте ви занемаривали све ово време.

Даље, једна врло важна ствар која ће се овим законом, а ја верујем и низом наредних закона који ће доћи, а пре свега који се односе на систем одбране ове земље, један колега је мало пре поменуо да би и о томе требало причати. Наравно да би и о томе требало говорити, јер ми као народ и држава заслужујемо да имамо једну озбиљну и одговорну армију, једну озбиљну одбрамбену моћ. Наравно да сви ми то желимо.

Али, концепција која је постојала у овој земљи и која је била усвојена још од Троцког, од Црвене армије и у оном периоду касније, а то је идеја и теорија о наоружаном народу, врло је озбиљна и опасна теорија по један народ који има оvolико становника, који живи на овим просторима, а то је да се једна врло озбиљна ствар узима као теза. То је људски живот, као ресурс.

Даме и господо, људски живот, живот војника није ресурс. То је једна врло озбиљна чињеница и према њој се треба одговорно односити.

Значи, нама је потребна озбиљна, одговорна армија која ће имати висок ниво професионалности и омогућити својим припадницима да могу адекватно и добро да се бране онда када им је живот угрожен.

Ви сте, даме и господо, сада мањина у овом парламенту, а у протеклих 10-так и 12 година веома сте се лоше односили према нашој армији. Зашто веома лоше? Веома лоше због тога што су најмодернија средства, која су увезена и која су припала нашој армији, или ловци, авиони МИГ-29 итд., а да после тога ништа озбиљно није учињено. Наравно, разумљиво је, можда смо били и у економској кризи и у одређеним проблемима, када се није могло одговорити тој потреби, али ипак онај ко се толико година веома одговорно односио у тим материјалним потребама и у другим ресурсима управо је показивао како се не треба односити према нашем циљном задатку.

Даље, још једну ствар не треба занемарити. Један овакав закон ће сигурно добро доћи и нашем правосудју, с обзиром на многе проблеме, где су поступци вођени поводом неодрживања на војну обавезу итд., јер су вођени у време непосредне агресије, значи у време непосредног трајања борбених дејстава и касније, и они са формално-правних и других аспеката представљају врло сложене и врло проблематичне предмете.

Надаље, ако је господин Шешел желео реплику, ја ћу му је сада управо дати због тога што међу нама има овде врхунски познавалаца теорије општеномолне одбране, теорије о наоружаном народу и људи који су на том принципу засновали и неке своје каријере у животу. Вероватно сте се препознали у томе.

Др Војислав Шешел: (Упадица с места)

Јесам ли добио реч?

Председавајући: Изволите, јесте. Сад јесте кад вас је поменуо.

Муњевито пресвлачење кошуљца

Др Војислав Шешел: Овај господин из ДОС-а, не знам му име, али претпостављам да ће ДОС тако кратко да доминира и овим парламентом и државом да им имена и не вреди много памтити, господине, никакво знање није на одмет. Ја сам разна знања у животу стигао, што

СНП у Црној Гори против, у Србији за Закон о амнестији: Предраг Булатовић

и вама желим, али изгледа да је прекасно. Али, не бих се јавио за реч због те ваше малициозности, она је толико безначајна, него због нечег другог.

Ви оптужујете опозицију да је крива за стање у армији. Од конституисања Савезне Републике Југославије до уназад годину дана, министар одбране је увек био из једне партије. Некад се то звала Демократска партија социјалиста Црне горе, сад се зове Социјалистичка народна партија, опет су се поцепали – желим им да се што чешиће цепају. А то су сада ваши коалициони партнери. Министар одбране је главни, одговорни фактор за оно што сте ви овде износили као слабост наше армије – материјално, техничко снабдевање, опремање, концеп-

ција итд. Па, расправите то с вашим новокомпонованим коалиционим партнерима. Немојте да оптужујете опозицију. Ти који носе одговорност за стање у армији сад су са вама у чврстом загрљају.

У парламенту Црне Горе гласали су против Закона о амнестији, а сад се спремају да гласају за Закон о амнестији. Значи, данас им треба овако, сутра им треба онако... нисам још завршио, господине Мићуновићу.

Ви овде пуштате тенденциозно посланике ДОС-а да говоре више од десет минута, да мењају тему, да скачу са теме на тему...

Председавајући: Молим вас, није тачно. Упозорвам вас да члан 50. говори...

Др Војислав Шешел: Молим вас, претходног говорника нисте упозорили због онога што је говорио.

Председавајући: Кажем да два минута имате право на реплику.

Др Војислав Шешел: Није истекло два минута. Ево, гледам на сат, господине Мићуновићу.

Председавајући: Немојте причати – четири минута говорите.

Др Војислав Шешел: Вама је сат неисправан само кад ја говорим. Ево, гледам на сат, имам још 36 секунди.

Председавајући: Поштујте члан 90 – право на реплику.

Др Војислав Шешел: Могу ли да завршим?

Председавајући: Дозвољавам.

Др Војислав Шешел: То питање треба да расправите са својим коалиционим партнером који је навикао из једног табора у други табор преко ноћи да ускаче, да мења кошуље – толико муњевито мењају кошуље да више не можемо да им препознамо идеологију. Али, слична је ситуација и код вас. И код вас има оних – сад су опет високи државни функционери који су ме до јуче хапсили и прогонили као високи функционери комунистичког, па после социјалистичког режима. Не заборавите то!

Ухапсили сте Јездимира Васиљевића да покријете Небојшу Човића. Дајте, пустите мало Јездимира Васиљевића да пропева...

Председавајући: Господине Шешел, злоупотребљавате право на реплику.

Др Војислав Шешел: Нека се мало ваши коалициони партнери овде изјасне како тако брзо мењају мишљење. Зашто су у црногорском парламенту гласали против амнестије? Зашто су сада овде за амнестију? И колико су они одговорни за стање у армији. Значи, пошлите са вама у коалицију и сад су одједном лишени одговорности.

Председавајући: Молим вас, члан 90. вас упозорава да право на реплику имате два минута. Нећете добити више реч уколико то злоупотребљавате.

Ви говорите уместо општеномолне одбране, о чему је било речи, ви говорите о десетој ствари.

Др Војислав Шешел: (Упадица с места)

Ја и када завршим, ви ме задржавате за говорницом. Не пуштате ме да одем.

Молим вас, пустите ме да одем својом вољом, а не на тај начин.

Председавајући: Ево, лепо вас молим. Изволите.

Др Војислав Шешељ: Хвала лепо.

Председавајући: Молим посланике да прочитају још једном члан 90:

"Посланик има право да затражи право на реплику само ако су његове речи изнете у расправи по тој тачки дневног реда погрешно схваћене, односно погрешно наведене. Председник Већа том посланику одмах даје реч. Посланик се мора ограничити на исправку, односно лично објашњење. Његов говор не може трајати дуже од два минута".

Молим вас, поштујмо то. Ја не желим никоме да ускратим то право, али немојмо да злоупотребљавамо то право.

Има реч посланик Витомир Пијевац. Полемисао је са њиме.

Др Војислав Шешељ: (Упадица с места)

Нисам га поменуо само зато што му нисам знао име.

Председавајући: Човек има своје име.

Дао сам реч господину Славиши Војиновићу.

Славиша Војиновић: Ја сам Славиша Војиновић. Имам 34 године. Из Краљева сам. Адвокат сам по струци. Имам толико година колико имам и, вероватно, кроз живот ћу научити штошта, али сигурно се нећу разумети у све и свашта као ви. То је сасвим поуздана ствар.

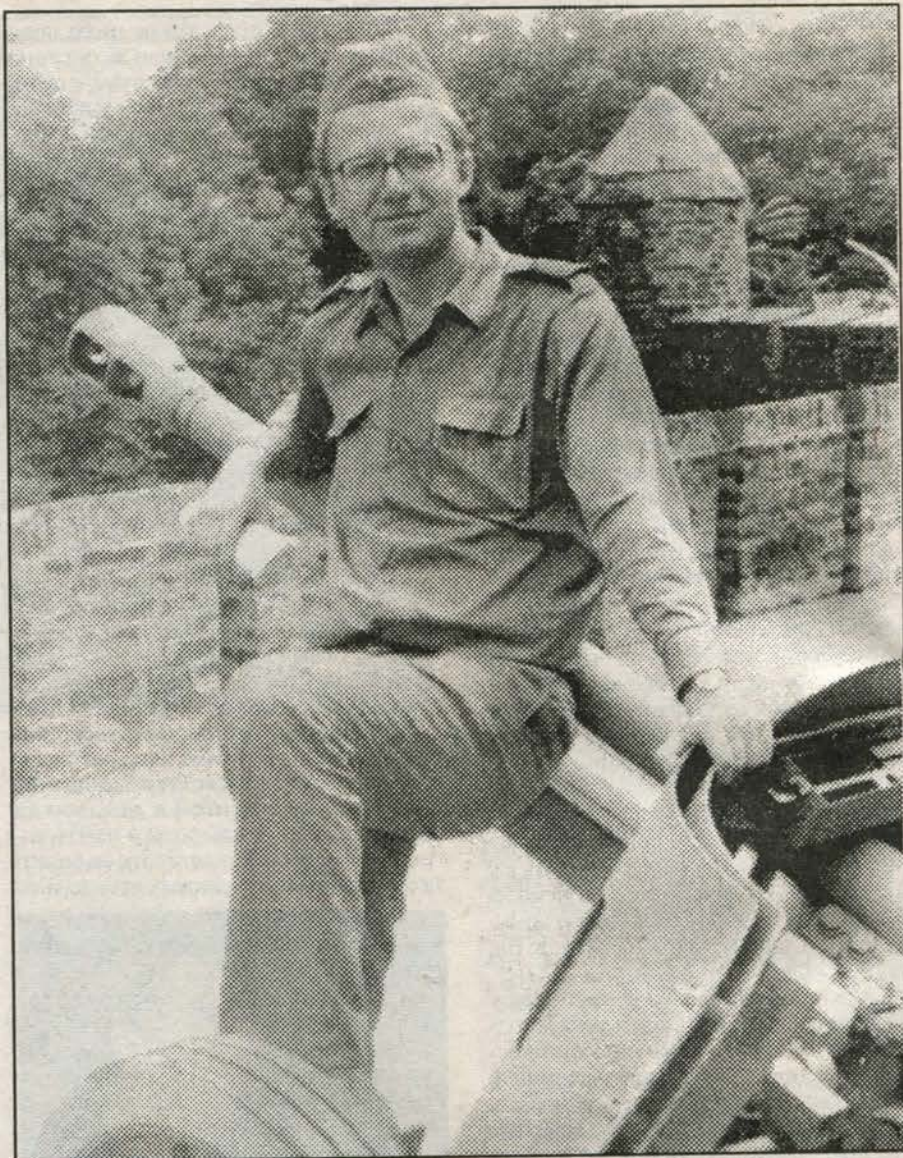
Друго, мало пре нисам говорио ништа у смислу персоналних решења која су постојала некада у овој држави, већ о томе какав је био однос државе према институцији као што је Војска Југославије и одбрана.

Расизам ДОС-а

Љубиша Јовановић: Даме и господо посланици, иако сам посланик ДОС-а имам примедбу на господина председавајућег. Ја сам у животу свакојаке школе завршавао, али бих вас молио, господине Мићуновићу, да лоше професоре књижевности, песништва и историје или квази-историје више не пуштате за говорницу, одузмите им реч.

Даме и господо, вратимо се на овај проблем. Ви желите једну нелогичну ствар, која је у основи врло логична, када сте ви у питању. Ви желите замену теза. Желите нападом на Закон о амнестији у старту да амнестирате себе. Од кога? Историја вас неће амнестирати, премда смо овде видели некакве историчаре. Схватите једну другу ствар – одговарајте и ви, не за оно што сте учинили лоше, већ за оно што сте можда морали да чините, а чинили нисте.

Вратимо се мало уназад, у Рамбује. Уместо да пошаљете дипломате, ви сте послали неке казашке, бунаршије, послали сте Египћане и чудите се што смо имали рат. Имали смо због ваше астеније, политичке неспособности у потпуности и ви се сада поново враћате нападом на Закон о амнестији, који ја у дубини душе не бих подржао, али с обзиром да сте виновници доношења овог закона, позивам све посланике да га подрже.

Служио цео војни рок и био добар војник: др Војислав Шешељ

Треба да га подрже како се овако нешто не би догодило, како се не би догодило да било која власт, и ова садашња и нека будућа, улази у рат а да нема ратни циљ, улази у рат а да нема средства, нема средства а нема ни финансијске основе, а финансијске основе нема јер сте и ту лепо "очистили" оно што се дало очистити.

Многи од вас из Београда бранили су Косово, а слали оне који нису ваши на то Косово, па се чудите што је изван број њих отишао у некакву Мађарску, а заборављате да су они ваши неписмени или једва писмени перфектни бизнисмени зарађивали милионе марака, док су други ради тих милиона марака морали да гину. То више тако не може. Закон мора бити једнак за све. Без обзира што ја нисам адвокат, ја нисам ни тужилац. Зато вас позивам да прекинете са овом невероватном метаморфозом, да од вас који сте криви још већу кривицу наваљујете на оне који су се можда уплашили, уплашили вас, јер десет година ратовања без икаквог циља, ратовања и катастрофа, повређених, оних које ви називате као што их и НАТО назива "колатералном штетом", а криви сте

за штету ви, желите да кажњавате јер су преживели или побегли.

Из тих разлога позивам посланике да гласају за Закон о амнестији, без обзира колико он, можда, у овом моменту био непопуларан, а за вас популаран, јер добијате јефтине политичке поене тамо где више не можете да их добијете.

Два прста чојства и јунаштва

Др Војислав Шешељ: У складу са Пословником, господине председниче, протестујем у име посланичке групе Српске радикалне странке, што дозвољава да се са ове говорнице, без ваше интервенције, без ваше упозорења, вређају припадници једне националне мањине. О њима се говори са ниподаштавањем. Видите, и смеју се томе.

Постоји једна национална група људи у нашој земљи која се изјашњава за Египћане. Спремни сте да прихватите да се муслимани преименују у Бошњаци, јер вам то кажу ваше америчке газде.

Постоји група људи у нашој земљи која се изјашњава да су Египћани. Они су се званично на попису тако изјасни-

ли. Пописани су. Малобројни су, али има извесних доказа да су они заиста Египћани јер у Приштини, или у близини Приштине, постоји коптска памија. Немојте да ниподашптавате припаднике ниједне националне мањине. Нису сви хришћани као што ни сви Срби нису хришћани и не морају да буду.

Таква памија постоји на Косову и Метохији, а то што ви не знате, то је ваша ствар. Господине Мићуновићу, ви треба овде да заузмете став као председавајући, да упозорите да се припадници ниједне националне мањине не могу вређати и да се не може о њима говорити са ниподашптавањем, поготово када је реч о Египћанима, који су увек били лојални Србији и Савезној Републици Југославији, патриотски оријентисани и страдали су на Косову и Метохији и над њима је геноцид проведен снагама НАТО-а и снагама шиптарских терориста које у сајјеству делују против српског народа.

Када сам већ за овом говорницом, господине Мићуновићу, још једно кратко питање да поставим.

Председавајући: Не можете по десети пут.

Др Војислав Шешељ: Само кратко питање. Интересује ме да ли међу посланицима Социјалистичке народне партије Црне Горе има човек са два прста образа који ће данас гласати против Закона о срамној амнестији?

Чега се паметан стиди...

Др Војислав Шешељ: Сада ћу, господине Мићуновићу, да мерим време.

По члану 92. Пословника, и посланици и сви други учесници у расправи дужни су да се држе дневног реда.

Министар Живковић може да говори преко реда, али не може да одступа од дневног реда, а ви га ниједном нисте упозорили, чак и онда кад се министар Живковић, министар унутрашњих послова, хвалио како није служио војску, како је ослобођен служења редовне војне обавезе, како је неспособан за војску.

Ми видимо да је министар Живковић у изванредној физичкој кондицији, па нам се одмах намеће питање: "А, из ког то разлога онда није био здравствено способан?" Добро би било да нам поднесе свој здравствени картон.

И то што министар Живковић у тој тачки дневног реда обећава амнестију за годину дана за неке неименоване људе, који су некад били на власти, толико је смешно. Морали сте да интервенишете. А, друго, ваљда је једино међу свима вама ДОС-овцима министар Живковић толико наиван да мисли да ћете ви и за годину дана бити на власти.

Зоран Живковић: Мене чуди како је бивши војвода служио војску, како је успео да прође, да га приме да служи војску.

А, што се мене тиче, ево рећи ћу вам још једном, а то се зна. Ја сам био упућен на служење војног рока, требало је да се јавим јануара 1984. године у Београду. Имао сам тежак удес 11. новембра 1983. године, након кога сам 18 месеци био

што везан у постељи, што на штакама. Увид у то имате у војном одсеку или Министарству одбране. Моја дијагноза је "статус пост операта прури синитра", а иначе сам имао остеомиелитис, које, мислим да ваше колеге лекари знају да је то болест, односно последица болести због које се ослобађа служења војног рока. Ето, толико о томе.

Ако треба да вам то докажем још, ја сам спреман да вам то докажем, али то није никакав аргумент за ову расправу, која је сада на дневном реду.

Што се тиче тога да ли сам ја наиван, ја сам и мислио једним делом на то да, ако случајно се ви вратите на власт, да ћете прво да дате амнестију сами себи.

И још једна ствар. Апсолутно, када говорим о ранијој власти, не мислим на господина Шешеља, јер господин Шешељ и његова странка су увек били само статисти из кукуруза у целој причи.

Др Војислав Шешељ: Господине председниче, овде је господин Живковић саопштио у најмању руку нетачно своју дијагнозу, и било би заиста добро да ова Скупштина формира анкетни одбор који ће утврдити због чега господин Живковић није служио редован војни рок.

Што се мене тиче, господине Живковићу, служио сам цели војни рок, био сам добар војник, па сам постао и десетар и био сам потпуно и физички и ментално здрав, и даље сам, што бих и вама желео!

Ја имам и здравствени картон, господине Живковићу. Ево га. Изгорео је, нагорео је у току ваше револуције овде у згради Савезне скупштине. Ово је мој здравствени картон, овде, из зграде Савезне скупштине, јер пуних осам година ја сам овде здравствено осигураник и лечим се овде у амбуланти кад ми затреба. Ретко ми, додуше, треба. Али, то није био

Закон о амнестији укинуо једнакост грађана: Срђан Николић

разлог да ми спалите здравствени картон. Ја од вас, као министра унутрашњих послова, тражим да утврдите ко ми је спалио здравствени картон и да обезбедите да ми се изда нови здравствени картон. Много ме више копка ко је спалио и мој и остале здравствене картоне.

Кукавице – ДОС-овски јунаци

Срђан Николић: Даме и господо, поштовани савезни посланици, политичке деликвентне, односно све оне који су својим деловањем нарушавали уставни поредак земље и угрожавали њен суверенитет не треба амнестирати из два разлога: прво, када би такве ослободили издржавања целе казне или њеног дела, ко може да гарантује да исти ти својим деловањем неће поново драстично кршити закон и Устав Савезне Републике Југославије. Друго, делимитично или потпуно ослобађање таквих особа биће подстрек и стимуланс другима да врше непријатељску делатност против наше земље.

Сада бих нешто рекао о оном делу Предлога закона о амнестији који се односи на лица која су избегла војној обавези. У члану 63. Устава Савезне Републике Југославије пише: "Одбрана Савезне Републике Југославије је право и дужност сваког грађанина". Закон о одбрани, члан 20. став 1: "Права и дужности грађанина у одбрани земље су: 1. војна обавеза; 2. учешће у цивилној одбрани и заштити; 3. обучавање за одбрану земље; 4. радна обавеза; 5. материјална обавеза". Закон о Војсци Југославије, члан 7. став 1: "Војску сачињавају стални и резервни састав". Став 5. истог члана: "Резервни састав војске сачињавају резервни официри, резервни подофицири, војници у резерви и жене војни обвезници".

Законом о амнестији се жели, како предлагач каже, успоставити једнакост грађана пред законом, правна сигурност, успостављање друштвеног мира и ратостерећење правосудних органа.

Нажалост, понуђеним законом добија се супротна конотација, односно нема једнакости грађана. Сви они који су побегли, а то су татини и мамини синови, са дебелим девизним контом, постају хероји, они су ти који ће да обезбеде правну сигурност и друштвени мир. Сви они који су се одазвали светој обавези одбране земље постају грађани другог реда, тј. људи који угрожавају правну сигурност и друштвени мир. Јасно је, овде се ради о замени теза.

Чланови Српске радикалне странке су се одазвали на позив Војске Југославије за одбрану отаџбине. Једни су мобилисани као резервисти, други су се добровољно пријавили у јединице Војске Југославије, а трећи су били на одслужењу војног рока. Навешћу вам један пример. Старији син Томислава Николића, Радомир, десетак дана пред почетак злочиначке НАТО агресије отишао је на одслужење редовног војног рока у Војску Југославије. Томислав Николић је у то време био потпредседник Владе

Републике Србије и као такав, да је желео, сигурно је могао одложити одлазак свог сина у војску. Радомир Николић је све време НАТО агресије провео у својој јединици у околини Краљева.

Нама, српским радикалима, одбрана земље је света обавеза и част.

Ова Скупштина нема морално право да усвоји закон о амнестији због више од две хиљаде невино погинулих, због више десетина хиљада рањених, због несталих и прогнаних Срба са Косова и Метохије, због родбине и пријатеља погинулих и рањених, због свих оних који су се борили против НАТО агресора и његових слуга, због свих грађана Србије и Савезне Републике Југославије који су остали и делили судбину своје земље и свога народа, због причињене материјалне штете од преко 100 милијарди долара. Како стоји ствар, а захваљујући вама, света обавеза одбране земље постаје тешка анатема, светогрђе, а можда, ако не пут за Хаг, онда сигуран пут ка некој палати правде. Не заборавите да у случају усвајања закона о амнестији већ сутра неће имати ко да нам се одазове на мобилизацију.

Зар не видите на каквом трусном подручју живимо и у каквом смо окружењу? Шиптари су заузели преко 800 км² у три јужносрбијанске општине. Стигли су скоро до Врања и ако будете тако пасивни као до сада, они ће наставити и даље.

Даме и господо, држава се не брани махањем папира, празним обећањима и доношењем закона о амнестији којим се подрива одбрамбена моћ земље. Доношење оваквог закона је издаја земље и њених националних интереса.

Као члан Српске радикалне странке, човек који је мобилисан 1991, 1995, 1999. године, гласаћу против овог закона јер то од мене траже грађани Руме и Срема.

Предлажем да позовете све оне који су побегли да нам бране земљу, а нас који смо са поносом и чашту бранили Србију и Савезну Републику Југославију од свих њених непријатеља, оста-

Добро јутро чаршија на све четири стране: Зоран Жижич

вите да уживамо у благодетима наше правне сигурности и друштвеног мира.

Милост за шиптарске народне хероје

Филип Стојановић: Поштовани савезни посланици, нова власт амнестира овим законом непријатеље свог народа и непријатељско понашање и дела нове власти из времена док је била у опозицији.

Извршиоци кривичног дела – спречавање борбе против непријатеља, оружана побуна, позивање на насилну промену уставног уређења, удружење ради непријатељске делатности и повреда угледа државе су шиптарске банде и организоване групе појединих лидера ДОС-а. Мали број извршилаца ових кривичних дела Шиптара налази се на издржавању казне, а већи број припадника организованих група ДОС-а налази се на слободи. Под притиском се амнестирају Шиптари, а ДОС користи ту прилику да амнестира Ђинђића, Макија, Велу Илића и остале који су непријатељски деловали против државе и народа.

Уосталом, преко медија, до пре неколико дана, имали смо прилику да се обавестимо, на основу признања ових лица, како су били организовани, како су се наоружали, с ким су се договарали, кога су врбовали и како су извршили ова кривична дела. Револуционари не желе да поједу лепу своје револуције.

Какав је морал најбоље показује члан 1. став 2. Предлога закона, где је измиксован и стављен знак једнакости између Шиптара и нове досовске власти. Тако се помера и хипотеза на којој је била заснована инкриминација у Кривичном закону, а амнестију захтевају разлози стишавања напетости, како тврди један од предлагача закона, најжалост, професор Правног факултета. Исти тај професор тврди да је побуна у затворима само повод, а не разлог за амнестију.

Разлог амнестије је суштинско амнестирање НАТО-а од одговорности за учињена дела против човечности и међународног права, да се норма зла оваквим и сличним законима јавља као средство које има задатак да поништи, девалвира и доводи у питање све што је учињено ради очувања државе и заштите националних интереса.

Зашто се Срби окривљују и фактички све жртве приписују претходној власти? Шта је са одговорношћу за хиљаду Срба који су отишли са Косова и Метохије од доласка КФОР-а? Шта је са онима који су у КФОР-овим затворима само зато што су Срби? Да ли мислите да ћете амнестијом шиптарских терориста решити проблеме несталих Срба и да ли ће престати шиптарски тероризам? Не. Као што видите, још жешће настављају са терором. Очигледно да у преговорима са шиптарским терористима не покушавамо да решите кризу на југу Србије нити да обезбедите сигурност Срба на Косову и Метохији, нити да обезбедите повратак државних органа, већ да се међусобно ослободите одговорности.

Амнестирање НАТО злочина : Филип Стојановић

Чуди ме да овако јавно радите кад имате још боља средства, то је акт помиловања који може да донесе председник Савезне Републике Југославије. До сада сте већ неколико месеци тајно амнестирали велики број шиптарских терориста. Уосталом, Шиптари и не крију да плаћају ослобађање терориста својих народних хероја.

Српска радикална странка гласаће против Предлога овог закона зато што негира одбрану земље, девалвира отпор спољној агресији, ослобађа непријатеље свог народа и криминалце који су злоупотребили оно што ви називате народном побуном.

Једино што је добро у овом закону је што стављате знак једнакости између шиптарских терориста и криминалаца нове власти.

Да ли са овим законом можете да погледате у очи породицама несталих лица са Косова и Метохије, који данима упозоравају и вас и међународну заједницу да су Срби жртве? Водите рачуна да је истина о Рачку изашла на површину после две године. Каква ће истина бити о овим лицима које ослобађате, видећемо и то.

"Демократија" на делу

Председавајући: Молим вас, има реч министар одбране.

Др Војислав Шешељ: (Упалица с места)

Чега министар?

Председавајући: Министар одбране.
Др Војислав Шешељ: Чега министар? (Министар одбране прилази Војиславу Шешељу и удара га)

(Жагор у сали)

Председавајући: Молим вас, морамо прекинути седницу.

(Жагор у сали)

Објављујем прекид седнице.

(Седница прекинута у 17 часова и 46 минута)

Сакривање "трагова нечовјештва"

Др Војислав Шешељ: Даме и господа савезни посланици, није нимало случајно што је до малопређашњег инцидента дошло управо у оквиру ове тачке дневног реда. Постоје људи у овој сали који гласају против своје савести. То их погађа, то их узнемирује, и то их наводи, претпостављам, на неконтролисано понашање.

Не бих се јављао за реч поводом тога, јер ово што се десило, то је ситница у односу на оно што нова власт ради кад хапси невинне људе оптужујући их да су бомбардовали државну телевизију или упада са аутоматским пушкама у Народну банку, царину, пословне банке итд.

Председавајући: Рекли сте да ћете говорити у појединостима.

Др Војислав Шешељ: Ово је о појединостима, господине Мићуновићу.

Међутим, проблем је што се десило нешто и што су ми управо јавили – да ДОС преко својих медија даје лажну слику у јавности о малопређашњем догађају. Због тога сам се јавио.

ДОС је, на пример, довео браћу Карић у такву ситуацију да пред њима клече, шене, моле и најпрљавије послове извршавају да би се додворили новој власти.

Због јавности која је већ лажно и злонамерно информисана, ја ћу само мали део службеног стенограма, да прочитам, који је забележио читав случај:

"Председавајући: Молим вас, има реч министар одбране.

Др Војислав Шешељ: (Упадица с места)

Чега министар?

Председавајући: Министар одбране.

Др Војислав Шешељ: (Упадица с места)

Чега министар?

(Министар одбране прилази Војиславу Шешељу и удара га)

(Жагор у сали)

Председавајући: Молим вас, морамо прекинути седницу.

(Жагор у сали)"

То је догађај од пре неких сат времена. То је догађај који ДОС-овски медији, сада већ на крајње карикатуралан начин, приказују у јавности, јер камере – неким несрећним стицајем околности – баш то, изгледа, нису снимиле. Због тога сам хтео да прочитам, да не би било никакве двојбе у погледу догађаја.

Предлог закона о враћању држављанства и конфисковане имовине породице Карађорђевић

"Праведно" враћање неправедно стеченог

Др Војислав Шешељ: (Упадица с места)

Тражим реч.

Председавајући: Нема предлагача.

Др Војислав Шешељ: (Упадица с места)

Шта ме брига што нема предлагача. Ја не тражим реч због предлагача већ због закона.

Председавајући: Закон о СПО-у.

У реду, изволи.

Др Војислав Шешељ: Прво, господине председниче, не можете тако да неподшгавате предлагача. Што предлагач нема ниједног посланика у овом већу ништа не значи, јер има у Већу република. Закон је у нормалној процедури. О овом закону је важно да се каже нешто битно, јер је у многим стварима везан и за наредни законски пројекат који подноси Савезна влада, с тим што овај први пројекат примат даје враћању имовине, а други законски пројекат се бар привремено базира на враћању држављанства, а решавање питања имовине оставља за неко будуће време.

Међутим, ни један ни други закон не могу да се донесу са аспекта нашег правног поретка. Овим законом би се уки-

можда није био праведан, можда није био частан, поштен, али је био легалан. Та власт која је одузимала имовину од целог света била је признавана као легална власт.

Када је реч о Карађорђевићима, намеће се одмах питање, када су они и где стекли толику имовину. Има дневних листова који су у наставима објављивали шта су све Карађорђевићи поседовали: палате, зграде, пољопривредно земљиште, шуме, ловишта, руднике, фабрике, акције у многим фирмама итд. Како су то Карађорђевићи стекли?

Сагласан сам да треба тражити варијанту да се новопечени богаташи опорезују, да се на изврстан начин држави поврати оно што јој по праву припада, а закулисним радњама је држава била ускраћена. Али, немојте ми рећи да су Карађорђевићи легално и поштено стицали своју имовину када нису, када је краљ Петар 1903. године дошао у Срби-

"Штедљиви" Карађорђевићи: двор на Делињу

дао подзаконски акт. Тај подзаконски акт већ одавно не важи. Он спада у ред тзв. историјских правних аката. Донет је у неко давно револуционарно време, као када би сада неко покушао и хатишерифе да укида овде или да укида законе из времена Обреновића, Карађорђевића итд. То је оно што је бесмислено.

Пошто се намеравам јавити и по другом законском пројекту, овде ћу се задржати само на питању повратка имовине.

Нова власт том питања приступа на крајње неозбиљан начин. Не може се враћати нешто што је одузето пре пола века. По томе што је то што је одузето, прво, немогуће утврдити шта је коме одузето па се прави много већа неправда ако се неким врати а неким не врати. Друго, зато што је имовина одавно на легалан начин променила власника. Можда то није био легитиман начин,

ју као претендент на престо био је, што наш народ каже, го као црквени миш – ништа није имао. То нешто што је стицао од своје цивилне листе, дакле краљевске плате, од разних добротвора, помагача, донатора, како ви то данас називате, он је подизао Оплепац.

Његов син Александар од 1918. до 1934. године постао је мултимиллионер. Како? Дали од своје цивилне листе?! Није могао од своје цивилне листе, краљ се непрекидно жалио како мало пара прима од државе, како му се из буџета мало новца одређује. Краљ је узимао привизије за разне послове од страних фирми.

Краљ је, злоупотребљавајући положај, налазио донаторе, финансијере као што су то и у данашње време многи радили. Краљ је тако, за 15 година, нагомилао богатство које није приближно богатству цара Хаила Селасија, али принципно није не заостаје много од тога.

Због тога, данас није праведно да се та имовина враћа. Није легално стечена, није часно стечена. Стечена је злоупотребом краљевске функције и не може да се враћа, поготову не сме да се враћа, јер би то значило одузимање земље некадашњим беземљацима, станова некадашњим бескућницима итд. Постоји читав низ објеката који су државно добро, укључујући и Бели двор, које је краљ укњижио на своје име а својим парама није финансирао изградњу, држава је финансирала нешто из буџета нешто разним донацијама моћних фирми оног времена. Због тога, на овакав начин не сме да се поступа.

Када је реч о самом држављанству, треба лепо и Карађорђевић и сви други Срби којима је комунистички режим отео држављанство да покажу заинтересованост да им се врати држављанство на комадићу, на малом комадићу папира да потпишу захтев министру унутрашњих послова, а да министар, великодушно, свим тим људима, не искључујући ни Карађорђевиће, одобри поновни упис у књигу држављана. Није то нешто што се десило унутар рока апсолутне застарелости или специфичне застарелости, која се тиче управног спора ове врсте, на пример, него нешто што је увек историјски закон.

Тито се на сличан начин поигравао са правом и правдом тако што је после Другог светског рата поново организовао суђење Драгутину Димитријевићу Апису и прогласио га невиним. Нити је Апис био невин, нити је краљ Александар био у праву што га је стрељао. Али, не може се нешто после 30 година преиспитивати на овај начин.

Због тога сматрам да овај закон не може да буде прихваћен. Посебно ћу говорити о овом правном аспектима питања држављанства када буде следећи законски пројекат на дневном реду.

Држављанство за покојне

Др Војислав Шешељ: Даме и господо савезни посланици, нова досовска власт се на један противустанован начин одрекла континуитета Савезне Републике Југославије. Одрекао се Војислав Коштуница, председник Републике.

На основу одрицања континуитета Савезна Република Југославија је примљена као новоформирана држава у Уједињене нације и у многе друге међународне организације. Ако се наша држава, односно власт у нашој држави одрекла континуитета, како ви можете да укидате историјске законе, шта ви имате онда са том бившом државом? Немате ништа. Што Хрватска, Словенија, Македонија не укида те указе? Немају ни они континуитет, а немамо ни ми. Те историјске законе не може нико да укида. Бесмислено је то што ви радите. Да имамо континуитет, да смо га сачували, онда би могло да се разговара, али би онда ово питање било проблематично.

Указ је, рекох малопре, подзаконски правни акт. Указ је донео колективни шеф државе. Председништво Президијума Народне скупштине је тада био шеф

Дошао у Србију го ко црквени миш: краљ Петар I Карађорђевић

државе. Ако треба да се укине тај акт, онда треба да се води одређен поступак. Поступак по укидању правног акта прописан је Уставом и законом.

Ова Савезна скупштина то нема у својој надлежности и не може да ради нешто што није њена надлежност. Да ово није историјски моменат, овде би био надлежан, на пример, Уставни суд. Може и редовни суд. По овом питању, могао се водити и редовни спор, а односи се на шефа државе, колективног шефа државе. Спор није вођен. Прошли су сви рокови.

Господин Лабус каже да није реч о поништењу, него о укидању. Да је о поништењу реч, онда би се чуда ту направила, после толико времена, јер кад се укида један правни акт, он оног момента кад је укинут – престаје да производи даље правно дејство. Али, кад се поништава, онда се поништава и све оно што је представљало његово правно дејство, заправо све правне последице његовог постојања. То није могуће да се уради.

У овом случају, мислим да су само три човека жива са овог списка. Ви мртвим људима враћате држављанство. Како то можете? Може ова држава на извесан начин да се покаже што је то урађено, па да подигне споменик онима који више нису живи и да на том споменику пише – један ненародни комунистички режим их је на тај начин отерао из земље и оставио без ичега, а то је један вид жаљења, покајања, што би било чисто људски, хумано и што мислим да би сви у овој Скупштини прихватили. Како ви можете мртвом човеку да вратите држављанство? Има ли правника у Савезној влади?

Јесте ли ви, господине Грубач, правник? Како је то могуће?

Наравно, постоје извесна права и мртвих људи која се тичу питања наслеђивања или заштите моралних ауторских права. На пример, можете да браните част и углед мртвог човека тако што ћете интервенисати сваки пут кад неко повреди част и углед, али по питању одузетог држављанства, ја мислим да у светској правној историји не постоји сличан преседан да се некоме ко је већ одавно мртав враћа држављанство.

На крају крајева, колико ја знам, принц Томислав Карађорђевић је поново стекао држављанство Савезне Републике Југославије и имао је наш пасош. Он је умро као наш држављанин, са нашим пасошем. То можда знају боље они који су тада били у Савезној влади, а ви му сада поново враћате држављанство, па ће имати два држављанства. Па, могла ни то није лоше, пошто је претходни пут имао држављанство Савезне Републике Југославије која је чувала континуитет са претходном југословенском државом, а сад, постхумно, добија држављанство ове нове Савезне Републике Југославије која је раскинула са континуитетом.

Знате, ово може изгледати трагично да није реч о људима од крви и меса, о неким мртвим и о неким живим. Не желим овде ни на који начин да омаловажим краљевску породицу. Мислим да историја о сваком њеном припаднику даје свој суд и никада тај суд није ни апсолутно позитиван, ни апсолутно негативан, као што ниједан човек не заслужује апсолутно позитиван и апсолутно негативан суд. Али ово је поигравање са правним поретком ради стицања јефтине политичких поена.

Шта ви овим постижете?

Ви сте и сами свесни колики је проблем враћати после пола века имовину. Више од пола века, 54 године су прошле, јер ће доћи на ред онда и турски бегови да им се врати имовина. Ако немате једну временску границу, онда идемо у далеку прошлост, до Немањиних и до оних који су владали овде пре Немањиних.

Знате, бугарско царство се до Срема простирало. То је веома опасно, ако не постоји нека граница до које право делује, а после те границе делује само историјско и археолошко испитивање. Та граница у цивилизованом свету је 20 година. Наравно, неко жели из одређеног интереса да ту границу прекорачи, али онда нас ставља пред читав низ нерешивих проблема. Немојте да се после овога појаве многи други преседани које нећемо знати да решимо ни на који начин и, чему онда ово служи ако се на један леп, елегантан начин изјасни председник Савезне Републике Југославије. Ранији шеф државе је донео Указ, он може да прокламује да тај указ више не важи, да чланови породице могу да стекну држављанство. Ви сада, некима од њих враћате држављанство, а не знате да ли они уопште желе да им се врати држављанство.

Ови живи су, колико знам, већ одавно страни држављани.

Принц Александар Карађорђевић је држављанин Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске. Он је и официр Уједињеног Краљевства и мислим да би тешко ризиковао да остане без држављанства Велике Британије за љубав југословенског држављанства, ако то истовремено не значи и долазак на престо. Да ли ви на овај начин нешто прејудицирате по питању облика владавине у нашој земљи? Што онда одмах нисте кренули на измене Устава?

Шта ово значи?

Овакав један закон донети са овако малим образложењем крајње је неозбиљно. Очигледно, правни стручњаци нису имали посла са овим законским пројектом, ово су радили прилично, у правном смислу, неки политичари који не размишљају о последицама свог деловања. Треба да рачунате, сваки правни акт који доноси овај парламент може имати далекосежне последице у наредним деценијама.

Немојте да будете нестрпљиви, нема ограничења поводом ове тачке дневног реда, господине Мићуновићу, а не одступа од дневног реда.

Председавајући: Не, него немамо кворум, па онда, бојим се да...

Др Војислав Шешељ: Па, мени не треба кворум кад говорим, господине Мићуновићу.

Да онда закључим.

Мислим да овај закон Савезна влада треба да повуче, да онда угради нове амандмане у Закон о држављанству, и тај пројекат имамо пред собом, и да се Законом о држављанству, општим одредбама, регулише питање држављанства за све Србе и за све бивше држављане наше земље који су из било ког разлога, било када остали без држављанства.

Значи, нису само краљевској породици комунисти одузимао држављанство. Многи српски емигранти су остали без држављанства. Неки су примили држављанство страних земаља, а неки су и данас апатриди. Сретао сам се са стотинама тих који су данас апатриди, који нису хтели туђ пасош, а испуњавали су све услове, рачунајући да ће једног дана моћи да се врате у своју земљу.

Овај законски пројекат треба даље либерализовати, законски пројекат о држављанству, омогућити свима који су било када оштећени по том питању да по кратком поступку добију поново држављанство.

А, може сваки пут министар унутрашњих послова да организује и малу свечаност како би подстакао и друге људе, као што је то урадио у погледу једне спортисткиње која нам је осветлила образ у тенису, на светском нивоу. Је ли тако? Е, то може да се уради за све друге, али са озбиљним правним нормама, са општим одредбама, а не Савезна скупштина да се бави указима.

Знате колико је било тих указа у Титово време? По истом том основу сви ти други укази могу овде доћи ради укидања. Ми доносимо законе да бисмо укидали историјске Титове указе. Тито тада није био ни формално шеф државе,

него је било колективно Председништво Президијума Народне скупштине, Председништво Председништва, пошто је Президијум једна врста Председништва. У правном смислу овде сте заиста замутили једну кашу, закували, из које се, на озбиљан начин, не може испливати уколико Савезна влада не повуче овај законски пројекат.

Укидање историје

Председавајући: Мислим да кворум немамо.

Ако министар правде жели рећи пар речи, јер ионако не можемо гласати.

Момчило Грубач: Тек толико да не остане без одговора.

Аргументација коју смо чули није тачна.

Прво, не ради се о повраћају држављанства. Ово је закон којим се укида један пропис из далеке 1947. године. Дакле, ми не враћамо мртвим људима држављанство, већ само укидамо један незаконит, недегитиман и са аспекта оног времена и са данашњег аспекта још увек у нашем правном систему важећи правни пропис. Да он важи потврђује чињеница да они не могу ући ни на који начин ни под којим условима ни у један део своје бивше неправилно конфисковане и незаконито конфисковане имовине.

Дакле, тај пропис који је, као што неко рече, мало пре, наказа у нашем систему, мора бити из правног система елиминисан. Ми га више не можемо трпети у новим односима у којима почињемо да грађимо правну државу. Ми се овога и оваквих прописа морамо ослободити.

Није тачно ни то да за ову интервенцију није средство доношење закона и да то не спада у компетенције Скупштине.

Указ, који је у питању, не може се укинути указом који данас имамо у

правном систему и који је у надлежности председника Републике. По данашњем Уставу, председник Републике може указом интервенисати само кад поставља амбасадоре, проглашава законе и више никада. Он указе ове врсте својим указом не може укидати. Исто тако, није сигуран пут ни интервенција Уставног суда, јер је велико питање правне природе овог акта да ли је он општи или појединачни акт. Председништво Президијума ФНРЈ, из 1947. године, било је нека врста и законодавног и извршног органа. Оно је имало узор у руској организацији власти. Због тога се не може уподобити ни данашњој Скупштини ни данашњој Влади. Имало је компетенције и извршног органа, истовремено и неке компетенције законодавног органа пренете од скупштине на тај орган.

Једини пут да исправимо ову неправду, овај монструм од правног прописа, јесте да га укинемо посебним законом. То је била аргументација Савезне владе да предложи Скупштини доношење овог закона. У том погледу нема никакве дилеме.

Питање обештећења се не третира овим законом. Ми смо рекли да ћемо то питање расправити посебним законом. То налаже демократски принцип који не трпи да неко добије првенство, да неко добије предност, бенефицију у односу на остале законе. Кад будемо обештећење предвиђали, давали, и свима осталима који се налазе у сличним ситуацијама, тада ћемо једним посебним законом решити. То јесте сложен посао. Због тога га не решавамо сада. Све земље у транзицији отвориле су питање обештећења. Нама нема суочавања са проналошћу ако и ми то питање не отворимо.

Како ће то обештећење бити, колико ће се обештећење реализовати, који су начини, који су услови, који су рокови за завршетак тог мукотрпног посла,

Где ће гласати и служити војску: апатриди из приколица

то је задатак који треба да буде решен приликом доношења тог посебног закона.

"Хуманост" у служби преваре

Др Војислав Шешел: Реплика. Даме и господо, овде нам се намеће питање зашто савезни министар правде није изашао са законским пројектом којим би се укинуле одлуке Другог заседања АВНОЈ-а, па би много више имало смисла. Што то нисте урадили? Зато што је реч о једном историјском правном акту, квази-правном акту, наказном акту, како ви кажете, али он одавно није у правном промету. Ни Указ о одузимању држављанства и имовине породици Карађорђевић, иако је произвео правне последице, крајње ригидне правне последице, одавно није у правном промету.

Када је 1992. године донет Устав Савезне Републике Југославије, а то је и данас једини важећи Устав кога се морамо држати, донесен је и Уставни закон који је тачно прописао који закони из претходног периода и даље важе и у ком року морају да се прилагоде новим уставним одредбама, уколико нису у сагласности. Је ли тако? Па смо ми некада и одлагали овде те рокове, продајавали итд. А тај закон, он и не помиње. За овај устав тај указ о коме ви говорите не постоји.

Тај указ, који ви данас скупштинском одлуком желите да укинете, релевантан је искључиво за историју, за историчаре. За правнике није релевантан. Он је произвео последице. Укидали га ви, не укидали, те последице се не могу исправити.

Зато је бесмислено да се тај закон данас доноси. Јер, ако ви мислите да ублажите један очајан утисак који у јавности оставља овај закон о амнестији, који сте малопре изгласали, тако што ћете јавности замазати очи враћајући држављанство Карађорђевићима, а то нема никаквог суштинског ефекта, онда то заиста није озбиљно од Савезне владе.

Повуците овај закон а припремите додатне амандмане за Закон о држављанству који ће сутра доћи на дневни ред, који смо и тако мислили да изгласамо, да за њега гласамо, са неким допунским амандманима. Он би био још коректнији. Не би само обухватао Карађорђевиће, него и све друге бивше наше држављане којима је комунистички режим отео држављанство.

Предлог закона о укидању указа о одузимању држављанства и имовине породици Карађорђевић

Опструкција на делу

Вукан Вукосављевић: Даме и господо посланици, нисам мислио да се јављам по овој тачки за реч, али ме стање и зби-

нања, која се дешавају у сали, натерали на то.

Натерало ме на то што сте стално говорили да ми вршимо опструкцију у раду овог парламента и да одуговлачимо доношење неких закона. Сада на делу можете да видите ко врши опструкцију и ко се бави таквим пословима.

Јер, шта се ради? Све време, знајући да немате довољно гласова да изгласате овај закон, сабирајући, пребирајући, бројећи, покушавате да једном реторичком добијете у времену како би довели још ваших посланика и могли да изгласате овај закон. Хтео сам толико да вам кажем, да и ми то видимо и да то примећујемо.

Уједно бих предложио, много је боље и поштеније да дате једну паузу док не скупите довољан број гласова, да би могли даље да наставимо рад, а не да овде слушамо неке ваше празне приче и објашњења реда ради и добијања времена.

Предлог закона о изменама и допунама Закона о југословенском држављанству

Двоструко држављанство

Маја Гојковић: Без обзира на малициозност претходног говорника и критику Закона који смо до сада имали, посланичка група Српске радикалне странке ће гласати за Предлог овог закона из једноставног разлога који је министар образложио, зато што се коначно изједначавају грађани који до сада нису могли да имају једнака права као и досадашњи држављани Савезне Републике Југославије.

Међутим, имала сам и претходну верзију, односно радну верзију овог закона, који сам успела да добијем из Министарства унутрашњих послова на савезном нивоу, где се у радном делу видело да ће двојно држављанство моћи имати сва лица и чини ми се да су из тог радног дела у овом финалном предлогу, који сада имамо пред нама, изостављени Срби који тренутно живе у делу источне Славоније. Министар ће ме уверити или разuverити да ли је то тако и објаснити ако се то десило зашто се у овом тренутку нису сви грађани изједначили у праву које им овај предлог закона омогућава.

Овај закон отвара многе дилеме. Заиста нисам стручњак за ову област држављанства и не знам да ли и те друге републике, које су некада биле у саставу Савезне Републике Југославије, омогућавају двојно држављанство или једноставно треба да оставимо молицима за југословенско држављанство да то виде у републикама. Уосталом, дајемо двојним држављанима многе обавезе, али и многа права, па се овим законом отварају и многа друга питања, као што је питање права гласа, где ће двојни држављани остваривати то своје право и обавезу, као и војну обавезу, односно да ли ће

војску служити у својим доминилним републикама или у нашој Републици у којој овим законом стичу држављанство.

Јефтина представа

Иван Новковић: Уважени председављући, уважене колеге савезни посланици, госпођа Гојковић је у сваком случају провала да поправи оно што се поправило да. Међутим, гласање по претходној тачки данас показује неку чињеницу да ће се ипак уважене колеге из левице, као и колеге из екстремне деснице, у свом мандату трудити да до краја израђују само имици, а то је нешто лажно, то је нешто што сваки грађанин врло лако препозна у очима сваког говорника, то је нешто што људи мисле да виде радите у интересу грађана.

Али, гласати против наше краљевске породице и ћутати о том питању и не показати имало трунке честитости да се исправи једна неправда која је учињена, да наша краљевска породица буде избеглица, мислим да је то наша крајња срамота. Можда је било zgodно да су колеге посланици из Српске радикалне странке на неки начин послушали препоруку Ивице Дачића, који је једном приликом рекао да је можда и zgodно, па ћу једним примером да покажем, да се можда скине кривата због боље циркулације и више кисеоника.

Маја Гојковић: Желим да одговорим посланику који је покушао да скрене пажњу на себе и да стекне одређени политички имици тиме што ће напасти посланичку групу Српске радикалне странке. Заиста нема потребе, на тај начин нећете ништа постићи у јавном политичком животу ни Србије ни Југославије, колега.

Ви јуче нисте били у сали. Др Војислав Шешел, као шеф посланичке групе, говорио је о разлозима зашто Српска радикална странка, односно наша посланичка група, неће гласати о претходном закону. Уопште се не ради о поштовању или непоштовању једне краљевске породице, односно једног презимена. Рекао је врло јасно да ће историја рећи свој суд о сваком члану, припаднику те династије. Тај суд може да буде позитиван или негативан, а о томе ви и ја нећемо расправљати јер заиста нисмо на истом образовном ни интелектуалном нивоу.

Да сте јуче имали стрпљења, ви би слушали читаву дискусију о Предлогу закона о амнестији, али то вас није интересовало. Овде данас не би могли овакве оптужбе да дајете на рачун једне озбиљне посланичке групе, која заиста има стрпљења и за битна и круцијална питања од значаја за државу, и за овако минорне ствари као што је враћање држављанства и исправљање неправди према једној јединој породици, а неправди од 1945. године је било веома много.

Припремила:
Ивана Томич

АМНЕСТИЈА ЗА ДЕЗЕРТЕРЕ

Ова седница Већа република Савезне скупштине биће запамћена по срамном предлогу ДОС-а, Закону о амнестији. Овим законом би били легализовани и оправдани криминал и злочини свих облика, оних који су побегли када је отаџбину требало бранити

По речима Слободана Краповића, то је акт милости "којим ће се вратити правна сигурност грађанима Србије" и "друштвени мир у држави"

Грађани Србије ће се вероватно осећати веома "друштвено мирни" и "правно сигурни" знајући да ће терористи из ОВК бити милосрдно враћени у своје војне базе, овог пута под ознаком ОВПБМ и наставити започето ослобађање Србије од Срба и свега што је српско

Апели српских радикала да ће овакав закон бити погубан, окарактерисани су као "промоција примитивизма деснице", чиме се опет враћамо у период нове-старе, ултрамодерне мржње према Србији и Србима

Предлог закона о амнестији

Драган Тодоровић: Даме и господо народни посланици, покушају да образложим због чега данас не би требало да прихватимо овај Закон о амнестији и да предложим посланицима у Већу република Савезне скупштине Савезне Републике Југославије да данас не гласају за Закон који ће, сигурно, штетити овој држави, који ће на укупном војном плану ослабити ову државу и у времену у којем се налазимо додатно учинити да будемо још беспомоћнија жртва него што јесмо и да ни у ком случају не можемо пружити достојан отпор онима који већ 10 година покушавају да ову земљу бришу са географске карте, а да овај народ, практично, униште и да од њега не остане ни трага ни гласа.

Мислим да нема никога у овој сали коме то није јасно. То је, чак, јасно и предлагачу овог закона. Из образложења које смо чули и образложења које смо добили, апсолутно јасно стоји да овакав Предлог закона, у овом моменту, ни у ком случају није смео да дође у овај парламент.

Господо из Савезне владе, кршите Устав, његов члан 63, где јасно стоји да је одбрана државе обавеза. За неке то није част, али је обавеза за све да је у тренутку када се укаже потреба за то бране.

Разлози, као што рече предлагач, који су у времену, када су они који су избегли обавезу да се јаве на позив и бране државу, још увек није престао. Штавише, опасност је данас можда много већа него што је била раније, због тога што нам је један део земље окупиран од стране НАТО снага, због тога што су се границе неких држава приближиле Савезној Републици Југославији, због тога што се практично на стотинак киломе-

Блиц амнестија штоташна по државу:
Драган Тодоровић

тара од Београда, у Спаљванским шумама, гомилају средства која без икаквих проблема могу да достигну малтене сада сваки циљ на територији Савезне Републике Југославије. То су ствари које су свима јасне.

То што ви кажете да је један број људи избегао да служи војску, да се одазове позиву, побегао из војске, а сада се налази не знам где и да је један од разлога да би се они вратили, ја вам тврдим да није тачно. Из простог разлога, ти који су једанпут побегли вратиће се само ако је тамо где се сада налазе, ако им је тамо горе него што ће им бити овде. Ако су се до сада снашли, ниједан од њих се неће вратити. Вратиће се неки, ако их позову, можда, да дођу у Владу, као што је то случај са Владом Републике Србије, али да би радили нешто друго, сигурно то неће бити разлог да се врате у ову др-

жаву. Евенгуално, биће разлог да посетите своје рођаке, јер неће бити у страху од казне, односно од привођења.

Враћање дуга страним менторима

Мислим да је мотив за доношење овог закона сасвим други. Ви га нисте рекли, али јасно произилази из свега овога што нам се десило да је мотив потпуно другачији и да је он једноставно плаћање обавеза које сте ви преузели од страних ментора, оних који су платили да би данас дошли на власт. То је разлог због чега ви крећете не само са овим законом, него са свим законима које покушавате да донесете, и доносите захваљујући већини, да ову земљу што пре баците на колена. То је, господо, апсолутно неспорно. Погледајте само новине, погледајте каква се хајка води по новинама и биће вам јасно да је све предузето у том циљу.

Ево, данас је 14, чини ми се, а овде имамо већ најављено у "Новостима" да ће средином фебруара овај закон морати да се донесе и за све оно што траже страни ментори одреде термин до када то мора да се уради.

Према томе, није спорно уопште да ви овде само испуњавате одређене налоге. Пре него што сте дошли на власт себе сте називали Демократском опозицијом Србије, а откако сте дошли на власт од демократије нема ни једног јединог слова. Како ви можете да нас убедите да су се неке ствари промениле и да су се у овој земљи, бар што се тиче слободне говора, а и у Скупштини, ствари донекле промениле.

Ево, у листу "Данас" врло јасно претпостављају каква ће дискусија бити, а оне за које претпостављају да ће бити против закона унапред квалификују,

Дезертери у заветрини: Војска Југославије није осетила бекство кукавица

осуђују, излажу суду јавности, без икаквог аргумента.

Двадесети век је упознао три тоталитарне идеологије: фашизам, комунизам и нови светски поредак. Фашизам је идеја у име нације, комунизам у име класе, а нови светски поредак у име људских права и слобод. Нажалост, имамо последице и од она два. Некако смо преживели, а да ли ћемо преживети овај трећи, сумњам. У листу "Данас" се каже: "Припрема се парламентарна расправа о амнестији, почиње у време несмањеног интензитета сукоба на југу Србије". Они то бар признају, за разлику од Савезне владе, идеално за нове демагошко-фашистичке, реторске узлете, промоцију примитивизма са деснице. Сваког ко другачије мисли, без обзира да ли је у праву или не, ствар је посланика да о томе одлуче, ствар јавности, унапред оптужују, пресуђују и, вероватно, почиње време када ће и кањжавати.

Интересује ме како је Савезно министарство за одбрану и савезни министар могао да гласа за предлог овог закона, када јасно стоји да је ова исхитрена амнестија, у овом моменту штетна по ову државу, по одбрану ове државе. Ако је савезни министар сумњао у то, могао је да на основу стручних анализа, односно материјала који му је претпостављам достављен, закључи да би требало да скрене пажњу Савезној влади и својим посланицима, мада мислим да њима нема разлога да скреће пажњу јер су они већ у Републичкој скупштини Црне Горе били против оваквог закона.

Али, правна управа Савезног министарства за одбрану недвосмислено каже да одамнестије морају бити изузети они који избегавају служење војног рока и професионални припадници Војске Југославије, официри, подофицири и војници по уговору. Амнестија се не сме односити на оптужене, осуђене или оне који издржавају казну за кривично дело удруживања ради непријатељске

делатности, јер се иза тога најчешће крију терористичка дела. Према томе, треба имати у виду огроман број нерасветљених отмица, убистава и других злочина над Србима и другим неалбанским становништвом на Космету, чије породице још увек трагају за истином о томе шта се десило са њиховим најмилијима.

Ви овде ослобађате људе који су се удружили ради непријатељске делатности против ове државе, који су осуђени по нашем Савезном кривичном закону, а ни једног јединог момента се нисте сетили, или нећете да се сетите, да је на Косову и Метохији између 1.300 и 1.600 људи, Срба и других неалбанаца, побијено или отето.

Нико од ових душебрижника, који се брину за ове који се налазе у иностранству, који су побегли, није нашао ниједну реч да се искористи овај моменат да се покуша нешто како би се, ако ништа

друго, бар сазнало, шта је са несталима са Косова.

Нико од ових који се брину за ових 22.000 који су изашли није покушао ни да осуди ни да уради било шта да би помогао. Штавише, нас окривљују и кажу да су те жртве, отприлике, таоци ове власти и ове државе.

Због тога се налаз да ће бар део посланика владајуће коалиције, првенствено мислим на Социјалистичку народну партију из Црне Горе, гласати против овог закона. Јер, не видим ниједан разлог да за кратко време о једној истој ствари можете да промените мишљење.

Разумем да можете да промените коалиционог партнера. То није никакав проблем. То се дешава. У питању су политички разлози који то налажу. Али, не разумем да може да се промени мишљење о нечему што се апсолутно није променило. Разлози који су били тада можда су били и мање важни него што су данас.

Према томе, очекујем да ћете схватити да је данас ваше гласање за овај закон не почетак распада ове државе, нажалост, он је почео 5. октобра када је запалена ова Скупштина, али да ћете ви практично забести крст у тај распад. Најбоље се то види по присутности у овој Скупштини, припадника ДОС-а нема, сем троје људи, два бивша генерала и потпредседник Већа република. Никог другог из ДОС-а нема. На вас ће да падне срамота. Они нису ту и неће то да ураде. Ви ћете морати тај прљави посао да обавите за њих. Како ћете се вратити кући и како ћете ово објаснити, ја не знам. Не знам да ли и ви то знате. Али, имаћемо прилику да то видимо.

Такође, постоји још једна ствар коју овде морам да изнесем. Морам да обавестим посланике Већа република да то што је предлагач закона истакао да овим законом није предвиђен опроштај за оне који су учинили акт тероризма, није тачно. За њих је предвиђено нешто много боље или горе, зависи од тога како ко гледа. Предвиђено је да једноставно бу-

Распад Србије почео 5. октобра: "демократски" пуч

ду помиловани. Не може путем закона, али може путем помиловања.

Нажалост, није први пут да се то дешава Влади Савезне Републике Југославије. Није то први пут да се дешава ни министру правде Грубачу. Урадио је то он, чини ми се, 1992. године, када је познатог злочинца из Вуковара, докторку Босанац, с обзиром на то да није могла да буде ослобођена, тадашњи председник Савезне владе, Милан Панић, помиловао и ослободио одговорности за сва злочина која је учинила у вуковарској болници. Дешавало се то и у још неколико наврата. Али, ово што нам се сада дешава прелази све могуће границе.

Министар Грубач, кога данас овде нема, припремио је реферат поводом предлога за помиловање по службеној дужности, ослобађање од даљег кривичног гоњења неких лица, не могу све да вам прочитам. Ово је листа од 143 припадника терористичке групе, такозване "Баковачке групе", која је осуђена по члану 125. за тероризам на основу увида у списе које је имало Савезно министарство, с обзиром на то да је сада суд из Пећи премештен у Ниш. Не постоји ниједан разлог да се они ослободе.

Да ли су они осуђени на основу ваљаних доказа или не, ја то не знам. Суд је ту да то процени. Жалили су се сви. Према томе, требало би бар да сачекамо да суд реши по њиховим жалбама. Наш министар правде не чека ништа од тога. Из ових натписа, односно из његових изјава, можемо да закључимо да ћемо ми бити криви, односно држава, да поступи који су вођени против свих оних који су оптужени за нека кривична дела нису вођени у складу са законом и да они нису имали праведно и поштено суђење.

Ако ми данас треба да прихватимо такву срамоту, такву љагу на себе, на ову државу, онда стварно ова држава неће бити дугог века.

Такође, у овим клупама данас седе и двојица бивших генерала. Један од њих је био и начелник генералштаба. Мислим да је он најпознатији и да он може најбоље да процени шта данас значи за војску, за оне часне и поштене борце и официре који су се борили, прихватање оваквог закона и шта би он урадио да се данас налази на оном месту на коме се некада налазио.

Мислим да су ово стварно довољни разлози, поштени разлози, да они немају никакве везе ни са идеологијом, ни са политичком припадношћу. Имају везе само са једном једином ствари – или ће ове државе бити или је неће бити. Али, одговорност је само на вама који ћете ту одлуку данас донети.

За опоравак и развој шиптарског тероризма

Слободан Краповић: Поштовани председниче, поштоване колеге посланици, ја не бих дискутовао о овом закону, јер се заиста мора казати како и шта Министарство, јер ово је војска, мисли у односу на тај закон. Сматрам својом обавезом да прво то коментаришем.

Ни у Министарству ни у војсци ни-су одушевљени овим законом. Схватајући одређене последице које су и овде наведене, мада су понегде пренаглашене, јер је то само једна страна међале, суочени аргументима друге врсте, које такође треба уважавати на седници Владе, схватили смо потребу доношења једног оваквог закона.

Прво, схватили смо да се не доноси под било чијим притиском. Ја немам никакву информацију или утисак који би гиворио у прилог нечем другом. Такође, мислим да они који су овде изнели своје аргументе против овог закона, не треба и не смију бити окарактерисани као неки радикални или било какви други. Сви аргументи имају своје одређено упориште. Такође, и они други који, свентуално, имају супротно мишљење и гласају за овај закон, не могу бити окарактерисани као срамотни.

Мислим да ако будемо разговарали са таквих позиција, онда не би било добро. Нереално је да сам на Влади, као

Не меша се у свој посао:
Слободан Краповић

министар војних, изнио мишљење своје правне управе у цјелости, прије свега изневши и потенцирајући могуће негативне последице. То ми је обавеза, али такође ми је и обавеза саслушам и друге аргументе и да на крају то ипак уважим. Ово министарство није предлагач овог закона, али свакако као ресорно министарство учествује у укупном продукту који се зове Предлог закона и иде пред ову Скупштину. У том дијелу и ово министарство не може се одрећи тог свог учешћа.

Ево, ја бих само укратко рекао шта нас је руководило за такав један став.

Амнестија као правнополитички акт представља израз политичке воље државе, значи, акт милости, да се одређеном броју починилаца кривичних дјела да потпуно или дјелимично ослобођење од извршења казне или од кривичног гоњења. Чињеница је да се ниједна држава није одрекла примјене овог правног института као легитимног и уобичајеног. У нашој земљи је овај институт послије Другог светског рата примјењиван у три наврата: 1953. године после инфор-мбировске кризе; 1982. године након сесесионистичких петира на Косову и Метохији и 1996. године након насилних сесесија појединих република из СФРЈ.

Предложеним законом се предвиђа потпуна амнестија за 14 кривичних дјела, а дјелимично за сва остала кривична дјела из Кривичног закона СР Југославије, осим за кривична дјела против човјечности и Међународног права.

Од кривичних дјела из надлежности војних правосудних органа изразито су заступљена кривична дјела неодазивања позиву, избјегавање војне службе из члана 214. Кривичног законика и самовољно удаљење и бјежество из Војске Југославије из члана 217. Кривичног законика, док је заступљеност других кривичних дјела незнатна и потпуно занемарљива.

Има више оправданих разлога за доношење тог закона у садашњим околностима. С политичког становишта амнестија треба да допринесе првенствено стишавању напетости у земљи, што је једна од претпоставки за њен брзи опоравак и развој, а постоје и други дубљи разлози о којима је речено у образложењу предлагача.

Од предложене амнестије се очекују следећи позитивни ефекти: да се врати правна сигурност знатном броју грађана и друштвени мир у држави, као и повратак у земљу наших грађана из иностранства који су напустили земљу из страха од кривичног гоњења. Кад се врате, њихова обавеза не престаје. Ако понове кривично дјело, биће опет под ударом закона.

Лица амнестирана од извршења казне затвора, умјесто стварања расхода државе боравком у затвору, то је могла један прагматични разлог у односу на оне друге, на основу нашег заиста тешког искуства, можда мали, миноран, али да вам кажем, својим укључивањем у привреду стицали би доходак. Амнестијом се растерећују правосудни органи од ангажовања на више десетина хиљада предмета. Скоро да то више није могуће у том обиму. То је један огромни број тих процеса, а друго, може се казати да у ондашњим друштвено-политичким околностима ако би сваки понаособ случај ревидирали, да тако кажем, веома би се поставило питање и тог самог правосудног процеса који је резултирао у одређеном одсуству.

Лица која су лишена слободе или се кривично гоне заиста су дио ипак нашег народног корпуса којима се овим гестом добре воље даје могућност да се укључе у нормалне токове живота, да буду са својом породицом, пријатељима, да преиспитају своје понашање, те да своје будуће поступке усагласе са друштвеним нормама.

И поред бројних оправданих разлога за доношење овог закона који су доминантни, мора се рачунати с тим да се не могу избећи одређене негативне последице закона као, на пример, да успајање овог закона може имати негатив-

Брига о мушким удавачама:
Жарко Кораћ

не последице на успешност спровођења будуће мобилизације, да негативно утичу на моралну и патриотску свијест оних који су законске обавезе одговорно извршавали и поднијели одређене и тешке жртве. Имаће негативан утицај на превентивно дејство кривично правних одредби и да су потребна и додатна финансијска средства за спровођење овог закона.

Међутим, ако се реално проценије колика је корисност од доношења овог закона за државу у цјелини како на унутрашњем, тако и на међународном плану, и ове негативне последице, може се доћи до закључка да је његово доношење оправдано, са одређеном резервом.

Једини аргумент – крива је жртва

Драган Тодоровић: Нажалост, савезни министар на моје примедбе није одговорио ниједним аргументом и то је сасвим очекивано, јер аргумента на овај предлог закона једноставно нема.

Ви кажете да нисте осетили неки притисак на Савезној влади, али су вам тамо изнети неки аргументи који су вас убједили да то прихватите, без обзира на мишљење ваше службе, која вам је доставила разлоге због чега овај закон не треба прихватити.

Да ти притисци постоје, то је несумњиво. Ево, ја ћу вам прочитати из листа "Данас", а ни у ком случају не можете рећи да је то лист који подржава Српску радикалну странку, тамо јасно стоји: "Предлог закона о амнестији сачинио је на иницијативу председника СР Југославије, Војислава Коштунице, експертски тим Југословенског комитета за људска права – др Стеван Лилић", познати плагијатор, "Биљана Ковачевић-Вучо, Градимир Налић, мр Дејан Миленковић, Мирана Косановић, са експертима консултантима др Станком Пихлером, др Душаном Јањићем и адвокатом Ђорђе Мамулом", и то незадовољни због чега нису могли у закон да унесу и одредбу да се помилују лица која су осуђена за тероризам. Једини разлог је био зато

што их међународне конвенције за лица која су осуђена по члану Закона о тероризму, спречава да и за њих траже помиловање.

Ви сте, господине министре, требало, а претпостављам да су вас у вашој служби обавестили, да прочитате овај члан и да вам буде јасно какви све притисци постоје и да је онај мој навод да је ово што данас ради Савезна влада, односно они који су ово предложили испуњење обавезе које су прихватили зато што су њих финансирани да би дошли пучем на власт. Овде се каже: "По оцени Канцеларије Уједињених нација за људска права у Београду сви затвореници албанске националности били су изложени психичком и физичком злостављању". Значи, сви ми треба да прихватимо ту кривину да је све оно што је рађено у нашим судовима било и може да се подведе под ову констатацију.

Затим се каже: "Истовремено, таоци оваквих поступака били су и остали затвореници српске националности у затворима у Бондстилу, Косовској Митровици, као и грађани и припадници снага безбедности несталих за време и непосредно након НАТО интервенција у Савезној Републици Југославији".

Погледајте какав је ово монструозни злочин. Овде се не само изједначава жртва и злочинац, него се жртва окривљује и на њу се сваљује кривица за све ово што се десило, а ви као савезни министар одбране само да сте ово прочитали било би довољно да у Савезној влади гласате против оваквог закона. Јер, овај закон, ако буде усвојен, мислим да је то вама јасно и по томе што сте изнели ове разлоге, тешко ће моћи да се прихвати. Али, мислим да постоји тренутак у животу када морате са тим да се суочите.

Пренаглашава се страдање Срба

Слободан Краповић: Ви, нарађно, не знате како сам ја гласао у Савезној влади, али рекао сам вам – заједнички продукт и заједнички покушавамо овде да га бранимо.

Мислим, на основу натписа у новинама, то ипак није нека посебна аргументација да би овдје могли разговарати и то употребљавати као аргумент. Пренаглашеност, то је мој основни став у једном или у другом смислу, не доприноси неком правом и конструктивном рјешењу. У том смислу ја сам рекао да су евидентне одређене негативне последице које може имати одбрана из овог закона.

Али, ако се оне буду потенцирале па, на одређени начин, и претјеривало у њиховој димензији, онда ће оне бити још веће. Али, ако се буде на прави начин образлагао овај закон онда ће и те последице бити мање.

Залажем се да ми потенцирамо оне корисности овог закона. Вјерујем да ће чак и код оних учесника и код оних који ће сигурно осјећати једну моралну погођеност и једну тежобу, нарочито сјећајући се онога што му се десило, кад посматрају укупни интерес државе који мо-

же овакав један прилаз имати у њеном будућем развоју, схватити и они донекле да постоји одређена потреба да се и овакви акти доносе у овом времену ради државе и њеног просперитета.

Драган Тодоровић: Чини ми се да нисам рекао да сте и ви гласали, него да претпостављам да сте Савезној влади изнели све оно што је ваша правна служба припремила, како овај закон не би уопште изашао као предлог пред Савезну скупштину.

Претпостављам да сте гласали онако како су гласали и ваши чланови странке у Републичком парламенту Црне Горе. Оног момента када је дошло до гласања да сте изашли из Скупштине и рекли да ако се овај закон изгласа, онда треба да позовете на одговорност оне који су се одавали позиву и да њих казните, јер ове ослобађате.

Сами се себе стиде

Жарко Кораћ: Ако сте овим желели да кажете да постоје неки политички разлози зашто представници ДОС-а нису овде, онда је, нажалост, посланик Тодоровић свој пуни ефекат постигао у Већу. Од 11 посланика ДОС-а један не може да присуствује, јер је на месту амбасадора Савезне Републике Југославије у Лондону, где се тренутно налази, професор Владета Јанковић. Покренут је поступак да се он замени. Остало је десет. Од десет један се у овом тренутку налази у Сједињеним Америчким Државама, не налази се у земљи. Остало је девет. Од девет посланика у овој сали се налазе четири.

Уважавам вашу примедбу и сматрам је, ако могу тако да кажем, не политичким гестом, него гестом који мањка одговорност савезног посланика да присуствује седницама Већа у које је изабран. Ако је то оно што сте желели да кажете, нема другог него да вам се придружим.

Дакле, ја ћу покушати, ако инсистирате и даље на овој паузи, да их контактирам. Али, уверавам вас, поштовани колега, да заиста никаквих политичких аргумената нема и да наша посланичка група стоји иза овог предлога. Ми политички стојимо апсолутно иза овог предлога. Овде се ради само о једној бољини која је старија и, нажалост, гора, а то је да повремено људи не обавесте зашто не присуствују седницама Већа република Савезне скупштине.

Драган Тодоровић: (упадица с места) Не тражим реч, тражим реплику.

Председавајући: Ваше право није овог пута доведено у питање. Добићете реч. Било би добро успоставити праксу да се на захтев поједине посланичке групе да пауза и да се обаве додатне консултације политичких партнера.

Драган Тодоровић: (упадица с места) А реплика?

Председавајући: Добићете право на реплику, али је ово приоритетнији захтев који ћете ви искористити.

После паузе ћете добити реч.

КАКВИ ЕКСПЕРТИ ТАКВИ И ЗАКОНИ

На овој седници Већа република настављена је расправа о Предлогу закона о амнестији. И поред жестоког и аргументованог противљења посланика Српске радикалне странке, ДОС-овска већина је изгласала овај нечувено срамотни Закон којим се изједначавају жртве и злочинци, а српски хероји, борци за отаџбину извргавају руглу

У наставку седнице изнет је и Предлог закона о враћању држављанства и конфисковане имовине породици Карађорђевић. Посланици Српске радикалне странке су били против враћања имовине Карађорђевићима, јер ће онда и они од којих су Карађорђевићи узимали имати право да им се та имовина врати, као и свим осталим фабрикантима и земљопоседницима што ће изазвати неописив хаос у друштву због утврђивања шта је чије и од када. Многи би тада остали и без крова над главом што би била неправдом исправљена неправда

Упркос томе, и овај Предлог закона је усвојен, чиме је само потврђено да су у овом "демократском" друштву сви једнаки, само неки више од других

На самом крају, "аргументима" већине, изгласан је и Закон о привременом обављању одређених послова платног промета на територији СР Југославије који ће само дати подстицај сепаратистичким амбицијама Мила Ђукановића

Амнестија охрабрила терористе

Игор Мировић: Даме и господо савезни посланици, Закон о амнестији Савезна влада предлаже у време када је, сви то добро знамо, угрожена безбедност земље и када велики број наших грађана песимистички гледа на будућност Савезне Републике Југославије. Тај песимизам, та резигнираност целе домаће јавности, резултат је крајње погрешних, наивних и нестручних поступака владајуће већине који се најбоље очитавалу, на пример, у кризи на територији општина Бујановац, Прешево и Медвеђа.

Нимало не чуди временско поклапање између Предлога закона и интензивирања терористичких напада, јер сада и лаици препознају исту руку која пише сценарио, организује и спроводи акције на разбијању земље. То је, ваљда, сада свима јасно и око тога мислим да је излишно даље говорити.

Српска радикална странка о том сценарију отаџбине говори већ неколико година. Наравно, наша политичка конкуренција, пре свега мислим на партије окупљене у оквиру ДОС-а, говорили су о режиму који је био главни узрок сепаратизма. Да тај програм нема никакве везе са питањима власти и опозиције у земљи, најбоље говоре и ови последњи догађаји.

Закон о амнестији треба да амнестира оне који су своју земљу оставили на педилу када је било најтеже. Они који су од своје државе, без обзира на све њене слабости, само тражили и само потра-

Погрешни потези нове власти:
Игор Мировић

живали, а заузврат нису били спремни да врате дуг који је настао простом чињеницом да су у овој земљи и у овом народу стекли искуства и знање, дошли до индивидуалног израза као људи, као што је већ речено. Толико о онима који су одбили позив за одбрану земље. Они су једни од оних који се налазе на списку и који потпадају под параграфе који су заиста веома широко обухватили сва кривична дела која се односе, пре свега, на одбрану земље, као да владајућа већина и не зна да у Уставу постоји члан који каже: "Одбрана Савезне Републике Југо-

славије је и право и дужност сваког грађанина". То је један од ретких чланова у оквиру којег се истовремено наводи и право и дужност грађанина.

Шта рећи о онима који су примили војне позиве, одазвали се у ратне јединице, а онда побегли и угрозили животе својих ратних другова. Они ће, ако владајућа већина тако одлучи, бити изједначени и помешани са херојима којима ће се ругати и које ће исмејавати.

Биће, наравно, о томе су колеге говориле, амнестирани и они који су починили заиста још тежа кривична дела – против уставног уређења, кривичног дела оружане побуне, позивање на насилну промену уставног уређења и слично. И они, наравно, због тога издржавају своје казне, јер их држава тражи. И они ће бити изједначени са овим другима.

Даме и господо савезни посланици, немојте гласати за Предлог овог закона. Тим законом би се, ако случајно добије подршку већине, у потпуности угрозила и овако веома начета способност наше државе да се брани, јер садашњим и будућим браниоцима, уместо помоћи и подршке, дајемо поруку коју неће моћи да разумеју. Немојте гласати и због тога што ће државну милост примити и они који ће се одмах по напуштању закона или одмах по опросту прикључити шиптарским терористичким бандама. И то је чињеница.

На крају, мене заиста веома чуди што се од врло великог броја тема, нарочито економског и социјалног карактера, управо ова тема и овај Предлог закона налазе првих недеља или првих месеци на

дневном реду Савезне скупштине. Заиста ме чуди што се Влада упушта, поред силних економских и социјалних проблема, у овако ризичан подухват, што, на крају, најбоље говори о моралу владајуће већине и о моралу Владе.

ДОС изједначава жртве и злочинце

Драган Тодоровић: Даме и господа савезни посланици, у десетогодишњем стажу у оба парламента, и у Савезном и у Републичком, никада ми се није десило да је живот на такав начин демантовао, односно наругао се покушају власти да протури неки закон који ће овој земљи нанети огромну штету, као што је Закон о амнестији.

Подсећам вас да је управо у време расправе о овом закону, на Косову и Метохији дошло до новог терористичког акта и да је том приликом до сада утврђено да је десетак особа погинуло, питање је да ли ће икада бити утврђен тачан

земаља које од нас траже да извршимо ово што треба да урадимо, које употребљавају сва могућа средства не би ли се одбранили, односно не би ли казнили оне који се дрзну да покушају било какав терористички акт према њиховим институцијама, односно грађанима.

Не тако давно, мислим да се сви тога сећате, Америка је бомбардовала једну суверену земљу, Сомалију, само због тога што је посумњала да се тамо налази неки терористички објекат који служи за прављење средстава за извршавање таквих аката. После бомбардовања се показало да је то болница.

Да вас подсетим, бомбардовали су Авганистан због тога што су мислили да се на неком месту налази Бин Ладен, који је за њих особа број један коју покушавају да нађу и казне за дела за која мисле да их је извршио.

Како ми да објаснимо нашим грађанима да ћемо терористе који су наше грађане убијали ослободити, а амерички

савест. Али, немојте да мислите да вам се ово кроз неко, и то врло кратко, време неће обиги о главу. Морате да знате да уколико данас прихватите ово, од Савезне Републике Југославије неће бити ништа. Ово је налог који мора да испуни ДОС, али ћете ви тај посао урадити за њега.

Амнестија злочинаца "дубоко у интересу српског народа"

Радоје Прица: Нисам мислио да тражим реч, али заиста је отужно слушати оне који су десет година упропаштавали ову земљу, који су водили бескорисне и бесциљне ратове, који су подигли Србе у Хрватској, па их онда издали, који су подигли Србе у Босни, па им ударили санкције, који су упустили и потписали капитулацију на Косову, да нам они држе придику о патриотизму.

Постоји узречина "Србин радио иде у војнике". И заиста, за балканске ратове, за Први светски рат, па и априлски рат 1941. године људи су се отимали да прођу регрутску комисију.

Господо који сте били на власти десет година и који сте водили ове бесмислене ратове, да ли сте се упитали, зашто су сада Срби напуштали војне јединице, зашто се нису одазивали војном позиву, када су у прошлости поступали на други начин?

Одговор мора бити јасан – нису били мотивисани. У земљи у којој влада корупција, у којој они који су на власти крију своју лезу, који краду, који отимају од народа, који су довели на минимум egzистенције свој народ, не може бити мотивисаности за ратове које води тај режим. То нам је објашњење зашто су толики Срби у протеклим ратовима напуштали војне јединице и нису се одазивали војном позиву.

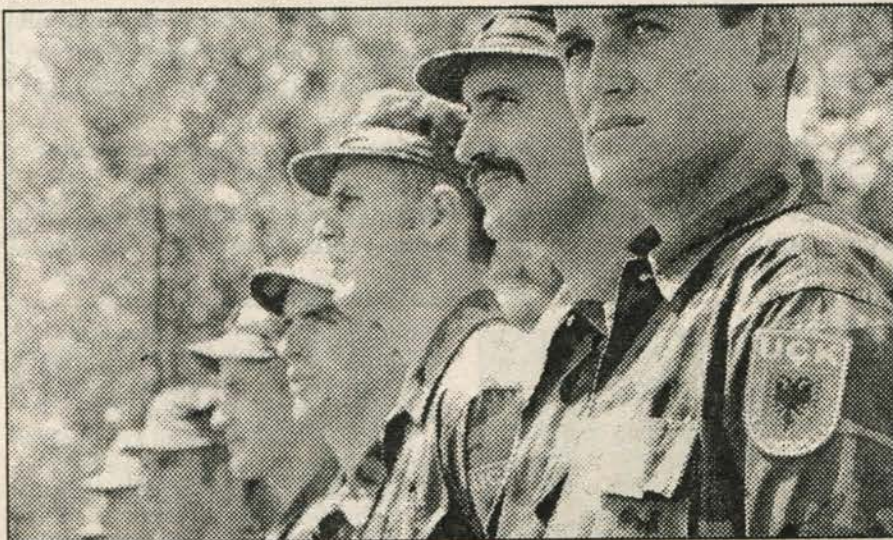
Оно што је битно овде за мене, а то је да се врате многи млади људи који су отишли у иностранство, плашећи се санкција за неодржавање војном позиву. Ради се о броју људи који одговара прирасту Српског народа у једној години. Јесте, у овој земљи влада бела кућа, а ко је одговоран за ту белу кућу – ви господо, који сте владали у последњих десет година, да не кажем 55 година.

Зато ми немојте причати о патриотизму и бусати се у груди. Ако ћемо имати војску и народ који ће бити мотивисани да се одазивају и бране ову земљу само од страха због санкција, то ће бити врло жалосно. Други мотиви треба да мотивишу људе да се боре за ову земљу.

Сматрам да треба прихватити овај Закон о амнестији, јер је он дубоко у интересу српског народа.

Сами себе амнестирају

Драган Тодоровић: Две ствари су ме напеле да изађем на реплику господину Прици, иако не осећам никакву одговорност за десетогодишњу власт. Много би више ту одговорност имао господин Прица него ја. Али, логично, кад неко нема аргументе, он појачава глас. А што се тиче оних који су склањали своју лезу, упитао бих господина Прицу, где је био његов председник странке у вре-

Циљ амнестије уништење Србије: припадници терористичке тзв. ОВК

број људи који су погинули. Шиптарски терористи су извели овај злочин, иако је колона возила била под пратњом КФОР-а, оних који су и дошли на Косово и Метохију да би разоружали све наоружане шиптарске терористе и да би омогућили миран живот свим људима на Косову и Метохији. Шта се све десило, не треба вама причати. Сви то знате. Али, овде постоји једна ствар око које се ми играмо "мачке и миша", односно на сваки могући начин покушавамо да сакријемо оно што се налази у позадини овог закона.

Позадина овог закона је ослобађање свих оних који су подигли оружје против ове државе. Циљ овог закона, хтели ви то да признате или не, је испуњавање налога новог светског поретка да се ова држава уништи. Објасните ми како је могуће да ћете овим законом, јер се каже да је циљ да се изједначе сви грађани у овој држави, изједначити жртве и терористе?!

Како ћете оправдати терористички акт над путницима у аутобусу надомак Подујева, ако их нека нова власт буде ослободила? При томе, имамо примере

грађани, колико можемо из средстава јавног информисања да сазнамо, поново имају намеру да врате председнику право да нареди убиство било ког грађанина на свету само уколико посумња да тај угрожава безбедност и интересе Сједињених Америчких Држава?

Ја разумем да смо ми мала земља, да немамо моћ, да је сила немерљива и да неке ствари морамо да прихватимо. Али, постоји граница прихватана неких ствари, уколико уопште имамо намеру да останемо држава, односно да останемо људи који ће имати част и достојанство. Не мислим да злоупотребљавам или да поново стављам једном делу ове коалиционе власти на савест доношење оваквог закона.

Напросто, то је чињеница. Али, из претходних дискусија посланика из СНП-а и Српске народне странке, мора бити јасно да ће усвајањем овог закона они практично ударити крст на Савезну Републику Југославију.

Немојте да се заваравам, и други закони који долазе после овог закона, само иду у том правцу. Да ли ћете ви то прихватити или не, то остављам вама на

ме док је ова земља била бомбардована? Где је била његова породица, где су била његова деца?

Упитао бих господина Прицу да ли се он сећа дискусије која се водила на конгресу Демократске странке приликом избора новог председника, односно због чега Слободан Вуксановић није више у Демократској странци. Мада се ја, морам да кажем, слажем са свим оним стварима које је господин Вуксановић на конгресу изнео, а односиле су се на председника Демократске странке, Зорана Ђинђића.

Предлог закона о враћању држављанства и конфисковане имовине породици Карађорђевић

Где подвући црту

Драган Тодоровић: Даме и господо савезни посланици, односно овде су само господа, пошто Горица није ту, имам осећај да се Тито сала окреће у гробу од ових излива храбрости, поштена и жеље да се исправи неправда. Само, не знам где сте били, поготово ви који сте спроводили ту политику, да ту неправду исправите на време. Каже наш народ: "Мртвом се вуку не ставља со на реп", а ви управо то радите.

Што се тиче Српске радикалне странке, немамо ништа против. И ми мислимо да треба да се исправи неправда, да се члановима породице Карађорђевић врати држављанство, свима онима који желе то држављанство. Препоручујем вам само да то преведете и на енглески језик, пошто многи потомци Карађорђевића, нажалост, не знају српски језик, што сте имали прилику да се уверите оног момента када је први пут један од њих дошао у ову земљу.

Међутим, што се тиче имовине, Српска радикална странка је против тога да се та имовина врати породици Карађорђевић. Не знам само зашто само породици Карађорђевић, и не знам зашто да овај закон буде о породици Карађорђевић.

Неправде су чињене и раније. Бар ви то треба да знате. Чинио их је и један од потомака Карађорђевића, Александар Карађорђевић, одузимајући беговску земљу, одузимајући манастирску и црквену земљу, бар толико треба да будете обавештени. Те неправде треба да исправите ви данас и овде.

Мислим да се у овом закону крије нешто друго. Ово је преседан који ће за собом повући неке друге потезе. Они револуционари који су онда одузимали имовину, одузимали држављанства, одузимали су, између осталог, имовину многих компанија. Немојте мислити да су оне то заборавиле и да ће преко тога прећи. Ако сте вратили Карађорђевићима, појавиће се сви они који су имали власништво над рудницама, фабрикама и свим вредностима у овој држави, појавиће се да то траже натраг.

Уосталом, господо, постоји нешто што не застарева. То је ратни злочин. То не може да застари. Ви сала радите исто

Пречицом до имовине:
краљ Александар Карађорђевић

оно што су многи међу вама, или ваши претходници, које ви баштините, урадили 1941. године. Чините једну неправду многим који ће, ни криви ни дужни, због овога имати последице.

О томе, господо, морате данас водити рачуна. Да ово није ни најмање наиван Предлог закона, и да за ову земљу може имати заиста велике последице, треба да водите рачуна.

Још једном, морам да изразим чуђење према једној од странака у овом парламенту, на какве су све обрте спремни и ускоро очекујем да ће се звати Социјалистичка монархистичка и, вероватно, оставиће још неки придев за неко кратко време када буде требало да се још нешто усвоји. Али, ви сте пре кратког времена били комунисти, сада сте социјалисти, па сте сада подељени социјалисти.

Не знам докле ћете мењати, односно прихватати све оно што се овде од вас тражи. Стварно, биће ми задовољство да утврдим колики вам је праг издржљивости, односно колико можете да трпите.

Предлог закона о привременом обављању одређених послова платног промета на територији Савезне Републике Југославије

За ДОС

Црна Гора иностранство

Драган Тодоровић: Господо савезни посланици, можда је овде неки закон који је мало озбиљнији него све ово што смо имали прилику да слушамо од 5. октобра до сада, односно чујемо као предлог нове булдожер-демократије, односно оних који су, захваљујући пучу, дошли на власт.

За разлику од Републичке скупштине, чија Влада доноси законе који имају два-три члана, ево, Народна банка је донела закон који има читавих 12 чланова. То је сасвим нормално, јер у Савезној

влади су све експерти. Толико експерата колико су имали дошло је у Савезну владу. Они мањи експерти остали су за Владу Републике Србије. Без обзира на то што су такви стручњаци и експерти, мислим да су непотребно потрошили своје драгоцене време које су могли искористити на паметније ствари.

Овакав закон уопште није био потребан овој држави. Ми имамо Закон о платном промету са иностранством. Тај закон само треба примењивати и за Црну Гору, односно Косово и Метохију. Каква је разлика, молим вас, у односу на овај закон са Црном Гором, Косовом и Метохијом, или Аустријом, Немачком, или било којом другом земљом са којом имамо економске односе?

Не могу да кажем да сам баш тако велики стручњак као чланови Г17 и осталих Г, али, док сам се бавио шоферајем, није било никаквих проблема. Своје обавезе сам наплаћивао у валути, стизало је то овде у банку, ја сам добијао динаре и исто тако сам своје обавезе према иностранствима сам плаћао, али, то је за мене било иностранство.

Ви овим законом потпуно изједначавају Црну Гору, која је део Савезне Републике Југославије, са било којом другом државом у свету. То правдате тиме да би се могао вршити неки посао. Какав посао и са ким? То се ви правдате, а то, најпросто, није истина.

Овде је проблем да се Србија заштити од шверцоване робе из Црне Горе.

С обзиром на то да ни у Србији нема више посла од 5. октобра 2000. године, да нам ништа живо не ради, сем туризма са овима који долазе да виде како се спроводе њихови налози, не разумем зашто сте ви ово са Црном Гором озаконили, и зашто сте ви морали да то прихватите. То мени није јасно.

Ја сам вас упозоравао приликом доношења првог закона да ви омогућавају да се Савезна Република Југославија распадне. И ви сада, полако, то омогућавају, односно утврђујете границе између Србије и Црне Горе. То што се правдате тиме шта се дешава у животу, односно у стварности, није никакво оправдање. Сви смо свесни чињенице да је мање-више немачка марка или страна валута апсолутно у оптицају код наших грађана. Марка је ушла и у уговоре. Било каква сигурност која се жели постићи, постиже се тако што се везује за неку страну валуту. Што нисте и ви овде у Србији увели као званично средство плаћања марку, као Мило у Црној Гори? Бар бисмо били заједничка држава. Не бисмо на овакав начин одвајали Србију и Црну Гору.

Ово је просто нечувено! Ви прихватате, због тога што неко криши закон, да се њему прилагодите, односно да ви додатно кришите закон, заиста невероватно. Напокон, мислим да постоји један закон који је тако очигледан, који ће вам ставити до знања да овај посао који овде радите, није добар и да нећете гласати за овакав закон који је предложила Народна банка Југославије.

Припремила:
Ивана Томић

ЦЕНЗУРА ЈАВНЕ РЕЧИ

После опширне расправе која је трајала до дубоко у ноћ, у термину уобичајеном за судбоносне историјске одлуке или неке друге ванредне догађаје, Републички парламент усвојио Пословник о раду

Досовска већина октроисала документ који ће регулисати и држати под контролом рад, говор, понашање, изглед, расположење и распоред места посланика опозиције

Сви амандмани Српске радикалне странке завршили у кошу

Седници Скупштине, као обично, није присуствовао ниједан члан Владе

Предлог измена и допуна Пословника о раду Народне скупштине Републике Србије

(Посланик Томислав Николић рекламира повреду Пословника)

Томислав Николић: Даме и господа народни посланици, ми не можемо да почнемо расправу док посланици не добију све амандмане које су поднели на предлог једине тачке дневног реда. С обзиром на то да сам и ја предао неке амандмане, њих још увек нема на клупама. Сматрам, господине председниче, да ми нисмо у могућности да пратимо расправу и да не можете да отпочнете ову седницу.

Председавајући: Господине Николићу, расправа није ни отворена. Према томе, до сала немате шта ни да пратите. Материјал се управо доставља. Према томе, по отварању расправе, ако будете стрпљиви то ћете и чути, направимо паузу за припрему материјала и рад надлежних одбора и давање могућности за квалитетно одлучивање у складу са Пословником.

Да ли сте задовољни одговором? (Не)
Да ли тражите да ставим на гласање? (Не)

Укинути дискусије и посланике

Др Војислав Шешељ: Даме и господа народни посланици, ја предлажем да се на овој седници потпуно укине дискусија, да се одстране посланици опозиције из скупштинске сале, јер то је оно што ви највише желите, а тако ћете и најлакше изгласати овај крајње рестриктиван пословник и спречити опозицију да вас омета у вршењу власти. У овој земљи још од државног удара краља Александра Карађорђевића и од титоистичке диктатуре није било власти којој је више сметала опозиција од ове досовске власти. Зашто пет минута? Ту је много опозиционих посланика, како можете

Досовској власти смета опозиција:
др Војислав Шешељ

по пет минута када имате толико да радите и да копате, да сејете, да производите, а не да губите време у Скупштини. Предлажем, а то би можда било најбоље, да се посланици поштом изјасне да ли прихватају или не прихватају законе и да не долазе у зграду Скупштине. Чему Скупштина?

Председавајући: Хоћете ли се изјаснити само који предлог стављате на гласање од ова два?

Спорно време за гласање

Др Војислав Шешељ: Господине председниче, ви би требало да памтите предлоге народних посланика. Ја предлажем да се укине расправа и предлажем да се одстране опозиција из Скупштине и предлажем да се седница не држи, него да се поштом изјашњавају посланици о предлозима власти. Можете стави-

ти на гласање и први, и други и трећи предлог.

Милорад Мирчић: Ево, видите како се реч спречава и како се пушта. Повредили сте Пословник о раду Народне скупштине, члан 116. трећи став, где се каже: време за гласање употребом електронског система износи 15 секунди.

На прошлом заседању ја сам вас упозорио са ове говорнице, у име Српске радикалне странке, да ви упорно покушавате да кршите Пословник о раду Народне скупштине. Или ћете се придржавати доследно Пословника, или док се не донесе овај нови Пословник, ви одлучите да кршите овај већ постојећи и радите по својој вољи. Морате се придржавати Пословника, а ако ви нисте баш спретни у томе, не сналазите се, имате своје сараднике, између осталог ту је и техничко лице – секретар. Јасно пише да је време за гласање 15 секунди, а ви упорно продужавате време, некада до 20 или до 25 секунди, зависи колико се ваших коалиционих партнера покупи из ресторана.

Пословник непотребан

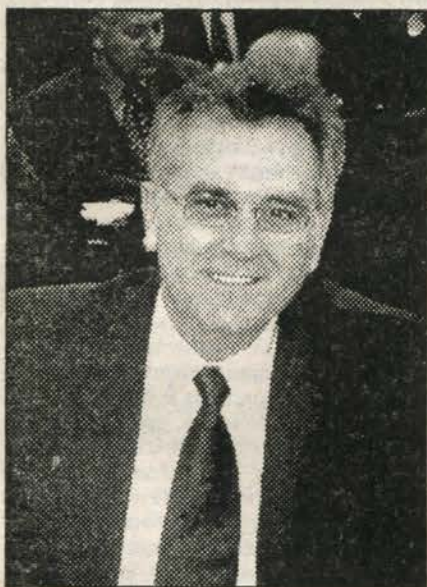
Томислав Николић: Господине председниче, стављам на гласање предлог господина Јовановића, повредили сте члан 92. став 1. Пословника који каже: време излагања народног посланика износи 10 минута уколико Народна скупштина на почетку претреса појединих тачки дневног реда не одлучи другачије.

Ви сте претрес ове тачке дневног реда започели пре сат и 45 минута и направили паузу да добијемо извештаје одбора који нису стигли да прегледају амандмане. Господин Јовановић је закаснио са предлогом да се време расправе ограничи.

Председавајући: Господин Јовановић се тада јавио, а ја му тада нисам дао реч и направио сам паузу и заправо је ово почетак претреса.

Томислав Николић: Ми можемо да извршимо и увид у стенограмске белешке. Ја сам изашао, приговорио зашто почињемо са тачком дневног реда, зашто отварамо претрес када још нисмо добили све амандмане који су поднели народни посланици. Ви сте рекли да ја треба да имам стрпљења, да ћемо ми отворити претрес и одмах после тога дати паузу да амандмани буду подељени посланицима. Претрес је отпочео и рад Одбора или нека врста претреса по тачкама дневног реда. Господине председниче, време за расправу по овој тачки дневног реда, по јединој тачки дневног реда, не може да буде ограничено уколико поштујемо Пословник.

Уколико гласате за предлог да може

Ветеран вишестраначког парламентаризма: Томислав Николић

да буде ограничено, онда све може да буде у овој Скупштини, али онда немојте ни да пишете ни измене ни допуне Пословника, немојте ту књигу да нам делите када је верификован мандат и када уђемо у Народну скупштину. Реците – посланике ће чекати одлука Народне скупштине на седници Народне скупштине и те одлуке ће регулисати рад народних посланика.

Заиста је беспримерно да ми овде покушавамо да сваки члан Пословника Народне скупштине знамо напамет да бисмо могли да вам укажемо на повреду, а када изађемо, ви једноставно кажете да ти чланови нису битни и да све зависи од тога шта ћете ви рећи и како ће посланичка већина да гласа.

Претрес по овој тачки дневног реда је отпочео пре скоро два сата, а сада, у току претреса, време не може да се ограничи. Ја тражим да се о томе гласа.

Разлог за хапшење народних посланика

Др Војислав Шешељ: Господине председниче, ви немате право да констатујете како је ко појединачно гласао. Гласање је јавно. Гласање може да се прати на монитору. Ви немате право да коментаришете како је ко гласао и да ли је неко гласао или није гласао.

Ви сте овде спикер Народне скупштине. Први међу једнакима. Јавност рада ове Народне скупштине обезбеђује се директним телевизијским преносом и слободним присуством акредитованих новинара свим скупштинским седницама. Нисте ви овде да пронећете шта је интересантно за јавност и да јавности посебно сугеришете шта би јој могло или требало да буде интересантно.

Вама овде не треба ништа да буде посебно интересантно. То је ваш субјективни приступ, а ви као председник Народне скупштине треба да избегавате сваки субјективни приступ, поготово субјективистички. Треба да се понашате овде пристojно према свим посланицима и свим посланичким групама, и да се уздржите од таквих коментара.

Председавајући: Већ смо у више наврата упозорили посланике Српске радикалне странке да крше пословник тиме што не убацију идентификационе картице, али то ћемо у даљем току рада ове скупштине можда и на други начин решавати.

Др Војислав Шешељ: Ви, господине председниче, опет кршите Пословник. Није наша обавеза да убацимо картице. То није обавеза. (Негодовање) Хоћете ли да уведете ред у сали? Ви сте најављивали неко довођење у ред народних посланика, али видим не иде вам то од руке. Господине председниче...

Што сте данас нервозни? Шта вам је? Да ли сте под оставком? Шта је сад било? Хоћете ли ми дозволити да говорим?

Председавајући: Да, дозвољавам.

Др Војислав Шешељ: Како ми дозвољавате кад је немогуће да се говори. Видите да је граја у сали.

Председавајући: Само ви изволите.

Др Војислав Шешељ: Не можете ви овде да прописујете обавезе посланицима. Посланик може да гласа за, да гласа против, да буде уздржан и да уопште не гласа. Не можете на основу тога ни констатовати да неко није у сали ако не можете да утврдите присуство помоћу ове ваше технике, можете визуелно, или пребројавањем као што сте често до сада то и чинили. Немојте да се опет упуштате у измишљање одредби Пословника или да прописујете нешто као обавезу што вам тренутно падне на памет.

Не можете ви ничим посланика натерати да убаци своју картицу ако он неће. Не можете га због тога искључити из парламента, не можете му одузети мандат, али можете ухапсити. Показали сте да можете да хапсите без икаквог разлога. Е, то би био добар разлог за хапшење народних посланика, јер нису хтели да убаци картицу. То би вам била одлична ствар.

Председавајући: Кворум се утврђује применом електронског система за гласање на тај начин што је сваки посланик дужан да се идентификује при уласку у салу, убацивањем идентификационе картице у посланичку јединицу.

Критика власти суштина парламента

Др Војислав Шешељ: Господине председниче, приликом уласка у салу ми смо се идентификовали А сада, док траје сед-

ница, ви обезбедите кворум уз помоћ парламентарне већине. Опозиција, бар права опозиција, неће никада да вам овде чини кворум. Ви имате више него убедљиву већину. Имате 177 посланика.

Једино сте ви одговорни за кворум. Ви сте неколико пута до сада оптуживали све посланике због недостатка кворума. То не можете да радите. Овде је опозиција да критикује власт, да нападе власт, а не да вам чини кворум. Ми смо се идентификовали приликом уласка и своју обавезу исцрпели. За све остале одлуке кворум мора да обезбеђује скупштинска већина. Наравно, ако не можете сами, нађе се увек нека сателитска странка која сматра да је њена дужност у парламенту да помаже власти.

... Даме и господа народни посланици, десет година је у овом парламенту трајала опозициона борба да се изради што бољи Пословник о раду. У тој борби су учествовали и српски радикали, и представници других опозиционих странака, многих странака које су сада владајуће, унутар ДОС-а.

Овај Пословник какав сада имамо, резултат је наше заједничке борбе, борбе која је била некада тако жестока и ваљана да је доводила до интервенције полиције, али смо издржали ту борбу и израдили Пословник који је добар, који је добар и за власт, а још је бољи за онога ко је био власт, па се опет вратио у опозицију. ДОС би сада требало да размисли – који је то најбољи пословник који ће његовим странкама одговарати када ускоро изгубе власт, а не да траже варијанту, као што су то неки други раније радили, како да што више онемогуће опозицију.

Ви сте кренули сада у правцу много тежих рестрикција, од оних које су постојале у протеклих десет година. Ви мислите да је Скупштина ефикасна кад се мало у њој говори. Није тачно. Скупштина је ефикаснија што је расправа дужа и квалитетнија. Што више посланика говори, Скупштина је ефикаснија. Ово је парламент, место где се говори. Парламент није ефикасан ако се не говори много. Парламент је стерилан. Само у земљама које глуме парламентаризам, а то су комунистичке диктатуре, разне друге диктатуре итд., надмећу се посланици у томе ко ће више да хвали власт.

Суштина парламента је да се власт што жешће критикује, да се власт боји сваке парламентарне седнице, да се боји сваког акта са којим излази пред посланике и да стрепи од онога што ће посланици рећи. То је суштина парламента. Унутар ДОС-а има много лидера који су некада сматрани истакнутим борцима за слободу, за демократију, многих лидера који су се прочули као политички теоретичари итд.

Сада ме изненађује овај прелом у главама, у мозговима, овај став да су само рестрикције добре у парламенту и да је парламент успешан ако заседа што краће.

По тој логици овај парламент би био још успешнији ако би се број посланика од 250 смањило на 15. То би било неупоредиво успешније, што то да се не уради? Овај парламент би био најуспе-

пнији када уопште не би ни било посланика. Онда би Влада била потпуно слободна да покаже колико је добра, способна и колико је народ воли.

Шта је суштина овог парламента? Да контролише извршну власт и да доноси законе или да извршна власт што ефикасније контролише парламент, па чак и на тај начин што ће одређивати где ће који посланик да седи. Ви овим амандманима предвиђате да Административни одбор, где владајућа већина има највећи број посланика, чланова, одређује где ће ко да седи. Знате ли иједан парламент у свету где се то ради? (Гласови: Знамо, енглески.) Није тачно. У британском парламенту то постоји, где је јасно разграничена власт од опозиције, али тако што је сучељена, с једне стране су сви посланици власти, с друге стране сви посланици опозиције и међу њима је увек директна конфронтација. У тој конфронтацији сви имају потпуно иста права. Спикер будно пази да сви имају иста права у тој конфронтацији.

У другим парламентима тога нема, јер политичке партије су техничке организације. Оне нису ни директни уставни фактор, ни законски. Оне су средство политичке борбе, док се дође до места у парламенту. У парламенту сваки народни посланик је представник народа. Сви посланици имају право да не буду чланови ниједне посланичке групе. Како ћете ви сада правити распоред, ако група од 20 или 23 посланика одлучи да нису ни у једној посланичкој групи? По ком критеријуму, ко ће то да прави?

Сада владајућа већина планира где ће да смести опозицију, да би она била што мање чујна, да би била неприметна. Ја вам предлажем да опозиционе посланике сместите у Пионирски парк или негде што даље од ове Скупштине. Тада ћете моћи на миру да радите, да вам парламент буде максимално ефикасан, моћи ћете без икакве дискусије да усвојите све законске пројекте.

Очигледно можемо овде да расправљамо о једном конспиративном облику власти, власти која контролише све медије, лансира преко тих медија који год лаж она смисли и онемогућава било коме да противречи. Једино место где се може чути противљење власти је овај парламент. Е, сада ћете угушити и то место, као комунисти што су 1945. и 1946. године одлучили да им не треба опозиција. Сада и ви јавно говорите да вам не треба опозиција, само још глумите начин на који ћете се обрачунати и како ћете укинути опозицију и како ћете се обрачунати са њом.

Браните опозицији да говори, тако сте радили и са Драгославом Јовановићем. Прво му је било забрањено да говори, а после је отишао на десет година затвора, јер је мислио другачије од става комунистичке партије.

Позивам вас да добро размислите, боље да одустанете од овог законског пројекта. Размишљајте да вам увек треба онакав посланик који ће вам користити када вам се ускоро улога промени, када се опет нађете у опозиционим клу-

пама. Такав пословник је само добар пословник.

Тако је говорио Коштуница

Стево Драгишић: Даме и господо, Пословник Народне скупштине који данас мењамо донет је 1994. године у новембру. На тај Пословник, који је данас на снази, било је поднето 390 амандмана. Сличност са овим Пословником је у томе што је садашњи предлог Пословника, народним посланицима подељен два дана пред почетак расправе. Овај предлог Пословника многи посланици су добили тек данас.

Сличност је и у томе што су многа решења, која су тада била главна мета

Парламент је вентил за друштвени притисак: Стево Драгишић

критике опозиционих посланика задржана, што је, рецимо, ограничење дискусије на 10 минута, где постоји могућност Скупштине да скрати дискусију својом одлуком на седници. Затим, могућност учешћа посланика у предлагању амандмана и неких других могућности које опозиционим посланицима стоје на располагању када је у питању њихов опозициони рад у Скупштини.

Поред тога што овај предлог Пословника задржава та рестриктивна решења која су 1994. године опозициони посланици критиковали, предвиђају се још рестриктивнија решења. Најкарактеристичнији пример је то што се, рецимо, посланицима ускраћује могућност да у расправи у појединостима учествују када је предлог амандмана предложио неки други посланик, већ се расправа ограничава само на оног посланика који је тај предлог поднео Скупштини, а посланици се даље потпуно онемогућавају да предлажу амандмане у случају када Влада у току саме седнице поднесе неки закон којим је овлашћена по члану 158. став 1. Затим, могућност реплике. Остављено је председнику Народне скупштине да широко тумачи да ли ће дозволити посланику да реплицира, или ће му дозволити други пут да реплицира, или неће, тако да ова Скупштина под геслом ефикасности рада подразумева искљу-

чиво сужавање могућности и учешћа посланика у њеном раду.

Ја ћу вам цитирати неколико извода из говора које су тада садашњи министри говорили, као опозициони посланици. Министар правде, Владан Батић, тада народни посланик, за предлог Пословника о коме смо тада расправљали, каже: "Под геслом ефикаснијег рада нарушава се једна од основних слобода, слобода говора". Даље каже: "Овим Пословником ви ограничавате слободу говора и по дужини и по врсти. Ако посланицима будете дозволили да говоре, предвиђено је 10 минута" (на шта се жали), а видим, одмах сте сада унапредову дискусију, у овој тачки дневног реда, ограничили на 5 минута. (И на то се жали). Ви можете ограничити и на минут, то сада ми говоримо, јер о томе одлучује скупштинска већина.

Значи, иако дозволите да се говори минут, или 5 минута, посланик ће морати да пази шта говори, да говори фактички оно што ви желите да се каже. Ако не, ако се председнику не свиђа оно што говори, једноставно одузеће посланику реч. Тако ће, као нигде у свету, по правилу посланици морати да хује, а изузетно ће морати да говоре. "Када у једној држави посланици морају да хује, народ неће моћи ни да шапуће". Тако је некада говорио данашњи министар правде.

Господин Војислав Коштуница, данашњи председник, тада је био посланик, опозициони посланик, председник једне опозиционе странке, о овом предлогу Пословника, који се данас мења, и његовој рестриктивности, каже: "Оно што одликује један демократски поредак, па и у оквиру парламента који јесте есенција демократије, јесте суштина демократије, јесте већа брига за право мањине, заштита права мањине. Наравно, не сме се ни та заштита права мањине доводити у супротност. Али, права мањине морају бити заштићена и један демократски поредак, па и у парламенту, дакле када је реч о Пословнику, или пада, или остаје на снази".

Према томе, колико ко води рачуна о правима мањине.

Даље, Коштуница додаје: "И овај парламент, једноставно са свим овим изменама са регулисањем права мањине свему томе служи: он је параван неслободе у овом друштву, он је једноставно смоквин лист те недемократије која постоји у овом друштву. Овај парламент је искључиво овакав какав јесте. Са овим саставом, са овим променама Пословника, са овим репресивним карактером Пословника, ограничавањем парламентарне расправе, једноставно само служи због тога да би прикрио да је до те промене дошло што, наравно, није лако извести.

Завршићу са последњим цитатом, а изговорио га је садашњи председник Републичке владе Зоран Ђинђић: "Пошто је Демократска странка тада као једина опозициона странка учествовала у изради овог Пословника са СДС и Новом демократијом, он није жестоко критиковао рестриктивност Пословника, али неки његови посланици јесу. Господин Јовановић је говорио о опструкцији и

злоупотреби говорнице. На дневном реду је, не знам ни ја, пчеларство. Изађу посланици и причају. Знате зашто? Зато што је ово једино место где су посланици опозиције релативно равноправни. Парламент је вентил, постоји велики притисак, који се у друштву ствара, треба да изађе.

"Међутим, мањина користи ту могућност више него што је то уобичајено због тога што је то једина могућност. Друге могућности за велики број странака нема. Постоје појединачне промоције медијске, али као странке, као велики број активиста једне странке и ми ту могућност имамо само овде. Због тога ће овај парламент, ви можете да донесете Пословник каква год хоћете, ви не можете да забраните посланицима под било којим изговором да дођу за ову говорницу и кажу оно што желе да кажу, не може да буде на репресиван начин спречен". Ово је говорио Зоран Ђинђић док је био председник опозиционе странке.

У време када сте били опозиција овако сте говорили. Критиковали сте један репресивни Пословник који данас мењате, његове репресивне одредбе задржавате, а оне које су иоле одговарале опозиционим странкама и омогућавале слободан рад, ви их данас сужавате.

Председавајући прави гласачке машине

Драгољуб Стаменковић: Овако су говорили Кошћуница, Ђинђић и Батић када су били опозициони посланици, а данас говоре другачије.

Даме и господо, ДОС представља и овај предлог одлуке новог Пословника Народне скупштине Републике Србије. Председник Народне скупштине, иначе члан Демократске странке Србије, послао је сазив за нешто ванредно заседање, али је вероватно намерно заборавио да нам пошаље и тај предлог о коме данас расправљамо и који ће већина, вероватно, усвојити.

БРОЈ 1607

Имамо данас само једну тачку дневног реда, а то је Предлог одлуке о изменама и допунама Пословника. Са Предлогом смо се упознали тек у посланичким клубовима, односно тек на седници посланичког клуба. Зар није било нормално да се ово пошаље неколико дана раније, да посланици пажљиво прочитају Предлог одлуке, да благовремено доставе амандмане, да скупштински одбори благовремено заузму став о Предлогу одлуке и о тим амандманима, па да ова седница нормално тече. Ми данас прекидамо седницу, настављамо је у 12,00 сати, да би тек данас неки посланици поднели амандмане, односно скупштински одбори заузели ставове.

Председник Народне скупштине од народних посланика прави гласачке машине. Он жели да једноставно само подижемо руке, да изгласамо све оно што нам понуди Влада или скупштинска већина. То је можда примерено посланицима ДСС, јер они ионако не смеју да се јаве за реч, ако то не одобри њихов шеф Чedomир Јовановић. То није прихватљиво за посланике Српске радикалне странке. Уосталом, посланика из ДОС-а често и нема у сали. Обично су у ресторани, бифеу, Кнез Михаиловој, а судећи по овом добацавању и неким неартикулисаним гласовима, вероватно некада обилазе и зоолошки врт, где прне инспирацију за мукане и ово ружно добацавање. Узалуд сада локални функционери ДСС-а кажу да је за ову ситуацију у Србији криво жуто предузеће, тако они зову Демократску страну. Сада бране Војислава Кошћуницу, као он је добар, само ови остали око њега су лоши ...

Председавајући: Ја вас молим да се држите тачке дневног реда.

Драгољуб Стаменковић: Мислим да је тема дневног реда расправа о Предлогу одлуке о новом Пословнику.

Председавајући: Ви можете да мислите да то има везе, али нема везе. Тако да вас молим да се држите тачке дневног реда.

Донација више нема

Драгољуб Стаменковић: Нисте ви позвани да судите о томе да ли има везе, а када смо већ код вас, ви се понашате горе него ваш претходник Драган Томић. Издржали смо и Томића, а вас ћемо лакше.

Овај Предлог пословника, новог, радите на силу. Превише сте арогантни. Мислите да већина може све. Јевреји су имали већину када су разапели Христа, али нису били у праву. Водите рачуна, почело је показивање задовољства вашим радом у Србији. Ево, штрајкују вам просветари, спремају се здравствени радници. Зашто не поведете рачуна, зашто не доносите законе којима ћете регулисати исплату зарада, зашто не поведете рачуна о томе да има довољно струје у Србији, да решимо проблем да нам не гину подизајци, цивили на југу Србије и на Косову?

То су кључна питања која мора решавати Влада и у овај парламент, јер сво пре неки дан рече Жарко Корач, потпредседник Владе, нажалост, донација више нема.

Забринутост за Србију:
Драгољуб Стаменковић

Председавајући: Ја вас по други пут опомињем да се држите тачке дневног реда.

Драгољуб Стаменковић: Ако је овај предлог одлуке све што сте, сада се држим дневног реда, имали да понудите Србији, а ово сте радили можда неколико месеци, ја се бојим шта ће бити са оним законима које наводно убрзано припремате и које ћете ускоро понудити овој Скупштини. Сачувај Боже, шта све можете да донесете Србији и како ће Србија све то издржати.

Убијање критичке речи

Мирољуб Вељковић: Поштована госпођо Чомић, доживесте и ви из Демократске странке да добијете аплауз за нешто што је изговорио Ђинђић. Додуше, он је то изговорио пре шест година и управо је било везано за слободу јавног говора у овој Скупштини. И господин Ђинђић и госпођа Чомић су изгледа променили за ових шест година своје политичке ставове. Данас овде ДОС-ова скупштинска већина, мењајући Пословник о раду Народне скупштине, уводи цензуру јавне речи народних посланика. Размишљали сте да укинете ТВ преносе скупштинских заседања. Сви знамо да сте о томе размишљали. Од тога сте одустали, али сте на овај начин одлучили да спречите опозиционе посланике, а пре свега српске радикале, да критикују ваше законске предлоге. Шта је мотив ових измена и допуна Пословника о раду Народне скупштине?

Ви кажете, господин Чедо Јовановић каже да је мотив ефикаснији рад Народне скупштине, односно спречавање опструкције у раду Народне скупштине од стране опозиције. То ви кажете, а ја кажем да не говорите истину.

Прави мотиви су вам следећи: 1) то што је ваша влада неспособна да пред овај парламент изађе и са једним квалитетним законским предлогом који би се уредио, односно којим би се уредио било који сегмент живота у овој земљи. Ваши такозвани експерти, такве законске предлоге једноставно не знају да сачине.

Катастрофална ситуација у земљи:
Мирољуб Вељковић

2) Ситуација у земљи је катастрофална, како у национално-државном смислу, тако и у социјално-економском смислу.

У Србији букти рат на југу, Чанак ровари по Војводини, више од пола привреде не ради, пола земље вам је у шпрајку. Рачунате да ако нама ускратите да говоримо о тим проблемима, да ће ти проблеми нестати. Е, па неће.

Ви ћете данас изгласати, вероватно ћете изгласати овај предлог измена, али нас, српске радикале, нећете спречити да кажемо оно што мислимо о вашим законским предлозима и ситуацији у земљи. Можете ограничавати време за дискусију, можете искључивати озвучење, можете нас физички одстрањивати из ове сале, али не можете нас спречити да аргументовано критикујемо ваше законске предлоге када су лоши, а углавном ће бити лоши. То су показале ове четири претходне ванредне скупштине, односно не можете нас спречити да гласамо ваше законе ако су добри за народ и државу.

Ви, господо из ДОС-а, стварно сте наивни. Зар стварно мислите да ако убијете сваку критичку реч у земљи, да ће народ поверовати да теку "мед и млеко"?

Ви радите управо оно што су некада радили социјалисти, још и горе. Сада ви правите неку вашу виртуелну стварност, а преко медија, преко саопштења из ове Скупштине и тако даље. Причајте народу бајке, певате романсе и ја мислим да ћете проћи исто као што су проšli социјалисти.

Расправа о тривијалним стварима

Драган Чолић: Даме и господо народни посланици, пред нама је Предлог одлуке о изменама и допунама Пословника Народне скупштине Републике Србије на предлог посланичке групе ДОС.

Требало би да се изгласавањем ове одлуке регулише рад Народне скупштине и однос народних посланика.

Сматрам да је председник Народне скупштине, господин Маршићанин, само први међу једнакима и да он треба да

представља пример узорног и нормалног понашања. Требало би али, нажалост, то није случај да има исти однос према свим посланицима у Народној скупштини, а не да унапред руковођен само њему знатим предрасудама омета посланике у раду и обавезама, а то нарочито чини према нама посланицима Српске радикалне странке.

Ово своје излагање поткрепићу аргументима, онако како ми српски радикали увек и чинимо. За данашње заседање Народне скупштине нисам добио никакав позив, нисам добио материјал на основу кога би се припремио за рад и дискусију на овом заседању. Такав однос председника Маршићанина је управо прави пример кршења Пословника у коме је јасно прецизирана обавеза председника Народне скупштине да благовремено обавести народне посланике о заседању Народне скупштине и да преко скупштинских служби организују доставу потребног материјала за рад и припрему народних посланика.

Вама, господо из ДОС-а, и није циљ да било шта радите на корист народа и државе. На границама наше отаџбине вековни непријатељи српског народа звецкају оружјем и убијају српску нејач.

Председавајући: Молим вас да се држите тачке дневног реда.

Драган Чолић: Ми данас, даме и господо, треба да расправљамо и да трошимо немилиће народни новац о тривијалним стварима као што су, на пример, члан 3. где се уместо – конституисање Народне скупштине вашим премудрим размишљањем замењује новим одељком који гласи – потврђивање мандата народних посланика.

У члану 21. после алинеје 5. додаје се алинеја која гласи "одређује се распоред седења народних посланика у сали за седнице по посланичким групама". Могли сте комотно вашом већином да предложите и да седимо на овој галерији горе, шта ћемо да обучемо, шта ћемо да ручамо у ресторану итд.

Уколико ово усвојимо тек ће нападени народ од тога имати користи и већ

Нова власт је против народа и државе:
Драган Чолић

сутрадан решити све своје економске и социјалне проблеме. Једна од замерки прошлом режиму била је да сви парламенти о ситуацији на Косову и Метохији расправљају, а само српски парламент не.

О чему ми овде данас расправљамо и црпимо народну муку. Вама је главни циљ да спречите посланике Српске радикалне странке да народу кажу истину са скупштинске говорнице. Слепац види колики је крај његовог штапа. Господо из ДОС-а, ви изгледа мање видите од слепог човека, али се надам, борим и верујем, да српски народ гледа све ово и да се све више уверава да код вас нема ни најмање жеље да се у овој Скупштини решавају они проблеми који су од изузетне важности и значаја за опстанак српског народа и државе.

Бацање прашине народу у очи

Милорад Мирчић: Даме и господо народни посланици, ово је пето ванредно заседање овог парламента и из заседања у заседање потврђује се све оно што смо ми, српски радикали, тврдили да ова новоуспостављена, новоформирана ДОС-овска власт једноставно не зна да влада, не зна да спроводи ту власт.

Закони који су били на претходном заседању су један од доказа, а овај предлог за измене и допуне Пословника Народне скупштине је још једно бацање прашине у очи народу и грађанима Србије. Очито, господо, да вам најсупериорније и најбоље за руком полази медијска власт. Нисте ви толико забринути за овај постојећи Пословник. Нисте толико заинтересовани за њега. Вама је у интересу да бацате прашину у очи грађанима Србије, да овој Скупштини закажујете ванредну седницу, једну за другом, како би грађанима Србије могли преко својих медија да представите – ето, ви би спроводили власт, ви би владали, само не дају вам српски радикали, не да вам опозиција.

То вам је кључно. То је оно на чему ви градите своје успехе и успех своје власти. Како другачије тумачити ове измене и допуне Пословника о раду Народне скупштине него на овај начин. Предложени 41. члан, који садржи измене и допуне, садржи 10 чланова који се односе изричито на повећање овлашћења председника ове Скупштине. Каква је то демократија коју ви пропагирате када дајете толика овлашћења једном појединцу.

Председник Скупштине је први међу једнакима. Председник Скупштине је спикер који даје реч, прозива и са ове говорнице и то је суштина његове улоге. Овде, у ових десет чланова, омогућава се председнику Скупштине прво да уз помоћ одбора распореди нас по клупама, где ће ко да седи, друго, да има свог личног секретара, треће, да он одлучује ко ће да буде потпредседник.

Можда је незадовољан са овим тренутним, па човек жели на овај начин да омогући да га замени. Не брије се. Па боде. Значи, не свиђа му се секретар, може да га замени. Скупштинска већи-

Распад ДОС-а је питање тренутка:
Милорад Мирчић

на је ту да потврди одлуку председника Скупштине.

Разумем да у овим предлозима има доста утицаја и лично мишљење тренутног председника Скупштине, јер је, по информацијама које ја имам, председавао локалној самоуправи па је пренео послоник са општинског нивоа да буде истоветан са Пословником у Скупштини.

Али, мора и он да схвати да је ово ипак парламент у који су нас бирали грађани Србије. Ово није на нивоу једне општине па да се он понаша онако како се понашао, као кабадахија, да има осим своје секретарице и свог личног секретара. Наравно, ништа лоше не мислим. Не мислим да се иза тога крију неке зле намере када је у питању секретар, за председника нисам сигуран.

Друго, председник Скупштине има та овлашћења да прекида говорника, да даје говорнику реч када он процени да има на то право, да даје посланику право на реплику када он процени да је тај посланик прозван или када он процени да је поменута странка којој припада тај посланик.

Истине ради, треба признати да је и у претходном сазиву на овом истом месту, седео један који је мислио да је моћан, да је силан, да је јак, да је снажан, па није могао да прекорачи овлашћења Пословника. И он се временом смирио. Међутим, оваквог силника још ова Скупштина није имала. Ништа лично, али претпостављам да је то само одраз и слика коалиције коју он представља. Оно што је најинтересантије, приликом предлагања ових измена и допуна Пословника о раду Скупштине, позивате се на демократију.

Је ли то демократија коју сте, госпо, обављали у предизборној кампањи? Како ћете спроводити демократска начела кад процедуралне ствари у Скупштини не поштујете. А процедура је део скупштинске демократије. Ако то кршите, онда не можете народу више да бацате праšину у очи.

Друго, председниче молим вас да овога што има помагала смиристе. (Војислав

Шешељ, с места: Каква помагала?) Тренутно то су за ноге, можда би требала нека друга помагала.

Председавајући: Молим вас да будете пристојни.

Милорад Мирчић: Зашто ја пристојан, кад мени додају посланик из ваше коалиције. Значи, када додају посланик из ваше коалиције то је пристојно, а када додају опозиција онда је то непристојно. Морате тај критеријум...

Председавајући: Непристојно је додавање, али су и непристојне речи које ви користите.

Милорад Мирчић: Које сам непристојне речи користио? Помагала? Али, морате господо схватити једну ствар. Питање је тренутка докле ћете моћи овако да владате, питање је тренутка када ће се распасти ова коалиција коју ви сада сачињавате.

Већина од вас који седите у тој коалицији, који се понашате моћно, надмено, који сте пуни неке силе и снаге, коју изражавате бројем гласова, биће у опозицији, а онда ћете управо радити и морати поступати по овом Пословнику. Зато је боље сада, на време размислити, без обзира како ваши лидери размисљају.

Опструкција опозиције суштина демократије

Др Војислав Шешељ: Даме и господо народни посланици, мислим да после оваквог говора господину Маршићанину не преостаје ништа друго него да поднесе оставку на положај председника Народне скупштине. Зашто? Народна скупштина не заслужује овако способног и овако паметног председника.

Друго, господин Маршићанин не познаје суштину парламентарне демократије. Он напада опструкцију. У овом парламенту где је забрањена опструкција, нема демократије. Парламентарна опструкција, опструкција опозиције је суштина демократије, суштина парламентаризма. Ми у овом парламенту никада нисмо имали случај претеране опструкције. Био је случај Демократске странке која је имала више од 1000 амандмана. Јесте опструкција, али није претерана. На то се може парирати. Опструкција би била да ми сада сви овде скочимо, певамо борбене песме и спречавамо да парламент заседа.

То је већ нешто што је претерана опструкција. Претерана опструкција би била, на пример, стављање игала и ексерера у седишта владајуће већине. То је можда претерана опструкција, али томе се може парирати на адекватан начин. У италијанском парламенту, радикалски посланици, када су покушавали да спрече доношење извесног закона, изменивали су се дању и ноћу за говорницом, читали телефонски именик, читали библију. Никома није пало на памет да их одстрани са говорнице, јер се не држе дневног реда, или да им ограничи трајање дискусије.

У јапанском парламенту познат је случај народног посланика који је сат и четрдесет минута са свог места у сали ишао према говорници. Никома није пало на памет да га пожурује, или да му

ускрати право да говори, зато што је исувише спор у кретању.

Ви овде тражите од парламента да учествује у вашој револуцији. Ви не доносите да овде има људи, посланика који су против ваше револуције, против ваше промене система. Нисмо ми против промене власти, народ има право да мења власт и народ ће, ако да Бог, све чешће мењати власт. Али, ви мењате систем, а шта је то у претходном систему што не ваља, што ви морате да промените – Устав, систем то је Устав. Нисте још изашли са иницијативом. Ми се бојимо те ваше иницијативе. Јер, када ви будете мењали Устав, оде и Војводина, оде и Косово, оде и Рашка област, све оде.

Ми знамо шта нас чека, али још се нисте ни усудили да изађете са тим пројектима. Ви сада овде стварате услове да опозиција не може да се супротставља вашим замислима. Вама смета где седе опозициони посланици у сали, а заборавили сте када је Демократска странка Србије имала само седам посланика, лоћи ће време па неће имати ни седам, да су се и Војислав Коштуница и Владан Батић гурали да седе међу министрима социјалистичке владе, овде у првом и другом реду. Први и други ред се увек резервисао за Владу. Они су се гурали да се уметну међу министре социјалистичке владе, да би били што ближи. (Глас из сале: и Јочић.) И Јочић, је ли, не сећам се Јочића, не могу све да памтим. Пре него што су се сукобили Коштуница и Батић, и разишли, формирали две партије.

Зато, господине председниче, када не поштујете овај парламент, кад сматрате да овде постоје неодговорне групације у парламенту, треба прво да докажете у чему се састоји та неодговорност и да вашим следећим потезима покажете да вас овај парламент заиста не заслужује, јер ја не видим како имате образа будуће да седите и председавате овим парламентом, после тако ружних речи које сте изrekli за овом говорницом.

Председавајући: Посланик Томислав Николић тражи право на реплику поводом повреде Пословника.

Девет година парламентарне борбе

Томислав Николић: Повредили сте члан 100. Пословника, па сам морао да се позovem на члан 99. зато што ми нисте дали право на реплику, а имам га по првом ставу, зато што сте се уверљиво изразили о другим народним посланицима. Препознао сам се ту, господине председниче, јесте, даме и господо, ја не читам новине за време седнице Народне скупштине, ја активно учествујем у раду Народне скупштине.

Председник ме због тога општује, да сам ја једна неодговорна групација. Ја пишем амандмане на предлоге које доставите, ја дискутујем по тим амандманима, а за председника Скупштине ја сам један неодговорни посланик који припада неодговорној групацији посланика у овој Скупштини. Шта треба да радим, господине председниче, да прећутим седницу, као сви ваши посланици, и да онда за вас будем прави народни

Контрреволюционари: посланици Српске радикалне странке против "5. октобра"

посланик, кога је народ због тога послао у Скупштину.

Мислим да ви треба да се манете тога да нас раздвајате, господине председниче, то радите када имате састанке са својом посланичком групом, или са представницима осталих посланичких група, који у овој вашој игрици желе да учествују.

Девет година сам народни посланик.

Председавајући: Да ли је ово реплика, или у вези кришења Пословника?

Томислав Николић: Па ваљда сте слушали шта сам рекао.

Председавајући: Кришење Пословника.

Томислав Николић: За ових девет година може свако да ми каже да нисам био довољно писмен, да сам био груб, да сам био глуп, али не може нико да ми каже да нисам радио у овој Народној скупштини и не може нико да каже да сам био ригорозан према било коме у овој Народној скупштини. И да се сада нађе неко ко је преспавао девет година борбе против Милошевића, сада, на крилима револуције, да седне овде (смех у сали) – а што сте ви, који се тада нисте ни испилили, смејете Па, вама ни крила нису, тек паперје имате, драги моји посланици, где су вам ожиљци од сукоба са социјалистима? Где су вам затворски дани, даме и господо народни посланици? Где вам је прогањање, где је губљење посла чланова породице? Шта ви о томе знате?

Било би добро да о томе мало више размишљате. Али вас молим, господине председниче, преузмите једну достојанствену улогу вођења ове Народне скупштине, не раздвајате посланике на добре и лоше. У јавности и ви, и ваши посланици, говорите да ми вршимо опструкцију рада Народне скупштине. Када почне седница, нико од вас није у стању, прво, да докаже да ми вршимо опструкцију, а онда да је та опструкција нешто негативно по државу.

Ефикасност рада – решите проблеме у производњи, решите у пољопривреди, решите проблеме на југу Србије. Баш ћете овде да решите ефикасност рада тиме што ћете забранити посланицима опозиције да дискутују.

Сви медији у канцама ДОС-а

Др Војислав Шешељ: Даме и господо, дело је мене овде титулисао господин Јочић – и професор и народни посланик и правник итд. Пошто сте ми већ на противзаконит начин одузели звање професора, очекујем да ми одузмете и диплому Правног факултета и функцију народног посланика. Све можете по истом критеријуму, јер то је права природа ваше власти. То ни Тито није радио. Ни Тито ниједног професора није уклонио са Универзитета декретом. Када није могао са Филозофског факултета уз помоћ својих доушника на самом факултету, међу којима је Вељко Кораћ био најизраженији, онда је комунистичка Скупштина Србије донела лекс специјалис, посебан закон да се они одстране. Ви то радите декретима. Ви сада можете декретима да укинете опозицију. Можете да изгласате овде да данас није уторак него субота. Ви то можете да урадите.

Има неких квази-парламената, који вам могу послужити као пример за углед. Има их доста. Али, немојте онда да нас убеђујете да је то демократија. То није демократија. Овде никада није био случај претеране опструкције. Никада, ни онда када је опозиција већином била против закона о компанији "Политика", 1992. године, и када су опозициони посланици изашли и говорили сатима, Парошки саг и четрдесет минута. И то није било претерано.

Друго, власт увек има начин да адекватно парира опструкцији опозиције. Значи, може седница да буде целу ноћ. Ви сте већина, него вама се жури, ви негде трчите, бежите, вама се не седи. Ви морате да издржите опозицију. Ако не

можете да издржите опозицију, ако вам је опозиција неподношљива, онда је укините. Јер, опозиција је овде да вама смета. Не да ми седнемо и да се договарамо, него да вам сметамо, да ограничимо вашу самовољу, да користимо снагу јавног мињења, да вас спречавамо у вашој самовољи.

Кажете да идемо у скупштинске одборе. Па, нисте нам дали. Ми смо хтели у почетку, али ви нисте пристали на пропорционални састав одбора и унапред да се постигне договор о свим скупштинским одборима и другим телима. Ви сте хтели селективно, по вашој вољи. Ми писмо хтели у томе да учествујемо. Шта ћемо ми сада у вашим одборима? Ви сте нама износили намештај из посланичке канцеларије, компјутер, телевизор и то после радног времена. Ви се тиме служите. Ви сте нашег саветника отпустили, то је овај ваш необријани секретар. Допуштате генералном секретару да долази неуредан на седнице, необријан. Он отпусти саветника наше посланичке групе, на то имамо право по Пословнику. Претходно је била заменик генералног секретара, није никада у Скупштини разрешена. Ви то радите.

Ви прогоните људе, остављате их без посла, лансирате лажи преко ваших медија. Сви медији су сада ваши. Сада још смета опозиција на једином месту где може доћи до изражаја и где може нешто да каже и да вам се супротстави. То је једино место. После овог места долази улица. Хоћете ли да испровоцирате улицу? То је једини начин да испровоцирате улицу, ако опозиција не може да дође до изражаја у парламенту, доћи ће на неком другом месту. А ниједна власт није свемоћна и како наш народ каже – нико ме до зоре није догорела. Имајте то увек у виду.

Деструктиван Пословник

Лазар Марјански: Поштовани народни посланици, ја сам у овом парламенту од 1992. године. Ово што сада дожив-

Забраниће и говор за говорницом: Лазар Марјански

љавамо нигде нисмо доживели. У овом парламенту Српска радикална странка је и тучена, забрањивана је, милиција је улазила са пендрецима да се избаци напоље, укидани су ТВ преноси, али никада нису забранили да говоримо за говорницом. Управо ви то све сада радите.

Господине председниче, да би народни посланик био спреман за неку тачку, мора да добије материјал на време. Ми смо синоћ добили тај материјал и спремили се колико смо могли. Шта ви, у ствари, хоћете са доставом тог материјала? Шта хоћете да сакријете? Или мислите да смо ми неписмени и да не можемо на брзину да схватимо вашу намеру и ваш интерес.

Хтео бих још пар ствари да кажем о овом Пословнику, који ћете ви данас усвојити, који је изузетно деструктиван и који уништава право говора посланика и право посланика за оно за шта га је народ изабрао. Кршите не само људска права, него кршите посланичка права.

Шта могу да кажем о овом вашем предлогу чији је предлагач без части, образа, морала и трунке демократије. У овој скупштинској сали већ је прозван као тољага пословника. Да ли се ви плашите, председниче, да ћемо ми овде за скупштинском говорницом изнети да ће хлеб сада бити десет динара, мрак по четири сата итд. Немојте се тога плашити, народ то боље зна. Данас ћете ви ово вероватно усвојити и дефинитивно уништити и најмањи демократски статус опозиције у овој сали.

Велики корак једноумља

Стеван Кесејић: Даме и господо народни посланици, као што видимо, данас нам је Влада у егзилу, побегла, вероватно се плашећи обавеза која треба да преузме доношењем измена Пословника, који би требало да буде контрола рада Владе, па сматрају, пошто их нема овде, исто тако ће им и тај Пословник обезбедити да владају, а да их нико не може видети. Дакле, невидљива Влада је, у ствари, исто као и овај Пословник који предлаже посланичка група ДОС.

Већ при конституисању Народне скупштине могло се очекивати да ће доћи до ригорозних промена у Пословнику, пре свега због тога што је у експозеу премијер Ђинђић обећао да ће рад Владе бити транспарентан. Та транспарентност треба да буде таква да обезбеди потпуну тајност од посланика у Народној скупштини. Управо због тога и Пословник, који се овде предлаже, гарантује ту "транспарентност".

При конституисању Народне скупштине приметило се да су ДОС-ови посланици веома нервозни. Добили су одређене задатке које нису могли да изврше одмах на старту. Илустрације ради, сметало им је што су посланици Српске радикалне странке сели на места која су била слободна и наишли су на тврд орах, на две радикалске даме, Гордану Поп-Лазич и Наташу Јовановић.

Кад су хтели да нас избаци са тих места, оне су се као тигрице супротставиле једној групи агресивних посланика из ДОС-а, који су се повукли, савили репове и побегли. Дакле, полазећи на при-

Пословник наставак "Октобарске револуције": Стеван Кесејић

мер од тих посланика можемо данас говорити и о Влади, која је сигурно подвила репове и нестала у непознатом правцу.

Данас доносимо Пословник који треба Влади да штити од посланика из опозиције. Због тога сматрам да сваки пут, када изађем за ову говорницу, поздрављу Владу у егзилу. То сам чинио већ неколико пута, па чак и када будем имао прилике и у појединостима. Наравно, председник Скупштине ће ме зато опомињати, али ја говорим истину. Влада никада није на овој седници, јер ово није њена Скупштина. Они су се учаурили и сматрају да посланичка већина ДОС-а може да изгласа сваки закон, макар он био и каубојски. Када смо код каубојске демократије и закона, примењује се да је она закорачила и у овај парламент. Загорачила је одмах после револуције од 5. октобра.

Тим примером и посланици ДОС-а су наставили овде да хараче, халабучу, арлаучу, исто као што су то чинили и на улицама. Наравно, тај пример, који је у демократији Америке, није непознат, али морам да поменем само неке ствари, да на том калупу, у ствари, желите да саградите парламентарни живот у овој Скупштини. Наиме, индијански резервати, забране да црнци користе јавни саобраћај и друге јавне просторе, синоним су ДОС-ове власти и ДОС-ових посланика. Исто тако и Српску радикалну странку и остале политичке неистомисљенике, опозиционе посланике, желе, вероватно, не бих рекао да пошаљу у Пионирски парк, али тамо негде горе на терасу, јер ипак вам требају понеки пут да би вам направили кворум, ако ништа друго. Кворум вам је неопходан зато што сте управо ви ти који не поштујете Пословник. Али, што се не примењује Пословник, искључиви кривац је председник Скупштине. А да га примењује, овај Пословник био би одличан, и по том Пословнику могло би се овде коректно и добро радити.

Због тога, на самом крају, овај Пословник, који ћете ви данас усвојити, крупан је корак једноумља и хтели или не,

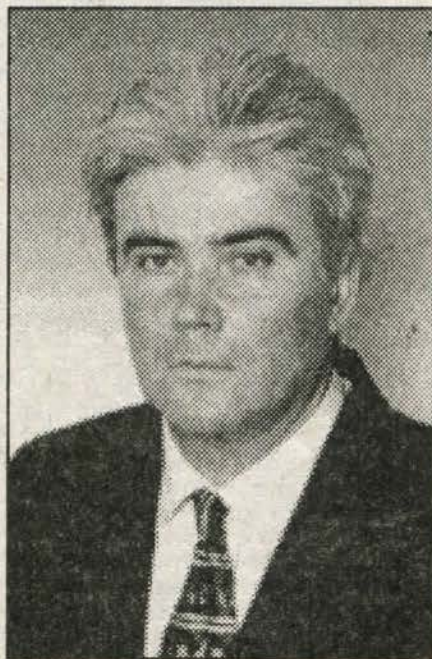
то је атак који је наставак ваше револуције, који се може само зауставити по старој изреци – ко се сабље лати...

Народ је судија

Вигомир Плуђаревић: Ванредно по то заседање Скупштине заказано је за данашњи дан, то је неком битно и врло важно заседање. Нормално да је важно господи из ДОС-а, јер њихов циљ је да опозицију елиминирају на врло фин и културан начин пред својим бирачима.

Члан 82. Пословника налаже време заказивања сваке седнице. Није се испоставило то време. Зашто? Пословник који је дошао у моје руке, 26. фебруара 2001. године, представља нечувен преседан, јер то питање рада сваке скупштине, па и ове наше, не може се за један дан решити у корист властодржаца. Било би људски да смо све то добили на време и као народни посланици то квалитетно разрадили. Дали своје право виђење о том за нас квалитетном послу.

На ревизију је стављено 158 чланова. Тај посао заслужује макар минимум времена да би се то све сагледало, 227 чланова важећег Пословника је стављено пред нас као нови вид рада. Зашто се то данас чини? Знамо ми, српски радикали, разлог тог начина рада. Није вама, господине из ДОС-а, важно шта ћемо ми рећи, односно какве примедбе имамо. Вама је довољно да само будете присутни у ограниченом броју, јер ни кворум нисте у стању да обезбедите.

Против сазивања Скупштине на верске и државне празнике: Вигомир Плуђаревић

А народ је судија и кад то све народ види ви тала добијате алергију која вас прати више дана. Пустите сваког посланика да користи своје право које му Пословник обезбеђује, а то је време. Зашто се ви плашите наших иступа, зашто ви, господине, не уважавате нас кад изађемо за ову говорницу, разлог тражите у вама.

Предлогом члана 82. став 3. новог Пословника, предлаже се кад се организују и одржавају скупштине. Предлажем да се скупштине не заказују за време верских и државних празника. Мислим на Божић, Ускрс итд. Сматрам да овај Пословник треба да претрпи промене, али не на овако буран и хитан начин. Знам да Скупштина треба да фабрикује велики број закона, али треба да се зна да сваки тај нови закон треба да претрпи квалитетну скупштинску анализу, а не само да прође кроз Скупштину.

Титов стручњак за подвођење јуница

Др Војислав Шешел: Даме и господа народни посланици, добро је што ДОС има и тих истакнутих кадрова из Титовог времена у својим редовима, јер они су вам најбоља легитимација. Ми се сећамо времена када се Захарије Трнавчевић залагао за договорну економију, солио памет сељацима, а у Влади Србије смо схватили колико су големи проблеми на селу и у пољопривреди, управо због деценијама примењиваног концепта који је тако здушно овај господин проповедао и пропагирао на државној телевизији. У Титово време од њега очи нисмо могли да отворимо. Скакао је на тракторе, јунице подводио, пропагирао вештачку оплодњу, учио сељаке како се оре њива. Сада се нашао међу вама ДОС-овцима, као један од врхунских идеолога.

Он би сада терао посланике да овде примењују принципе договорне економије. Шта ће нам Скупштина, шта ће нам дебата, могу се састати представници посланичких група и о свему се договорити. Наравно, није лоша ни понека трговина у томе свему, томе сте ви склонили, а знамо и из ранијег времена. Знамо из ранијег времена како су преко ноћи овде социјалисти од мањине постајали већина. Сада сви ти који су у тим трговинама учествовали, сви су у ДОС-у. Сада су сви демократе. Ја сам у затвору морао по казни сваке недеље да гледам овог човека на телевизији како пропагира самоуправни концепт пољопривреде. Затворска управа је дозвољавала само тај програм. Ништа друго није могло да се гледа. Сада ми он држи предавање о демократији.

Када погледам у тог човека, уплашим се да можда није и Тито устао. Даме и господа, то вам можда изгледа смешно, није смешно, то је трагично. Трагично је да нам нову демократију проповедају из уста Титових кадрова. Ти проповедници знају како је изгледала титова демократија, здушно су је проводили, а и вас подучавају. Овим пројектом измене Пословника ви нас заправо постепено, тихо враћате у период Титове демократије. У Титовој демократији је било прописивано како ће посланици да гласају, када ће да аплаудирају...

Тешко ономе ко се негде супротстави. Каже наука да су диносауруси одавно изумрли. Вероватно је наука у праву. У принципу, диносауруси су одавно изумрли, али још нису сви изумрли. Понеки су залутали и у ову Скупштину, диносауруси из Титовог комунистичког времена, да увале нову ДОС-овску

Титоистичко перо:
Захарије Трнавчевић

демократију. Та ДОС-овска демократија не може напред да крочи, да крочи да нешто ново понуди. Враћа се онемо старом.

У прошлом мандату Српска радикална странка је једина гласала против плана Ахтисари-Черномирдин, једина. Ми смо се одлучно супротстављали НАТО-у и данас смо против НАТО-а и Американаца. Вас ДОС-овце је НАТО довео на власт. У томе је разлика. У прошлом мандату, када је државна телевизија ометала директан пренос Драгана Веселинова, колико год да смо и онда били и данас смо против Веселинова, али смо јавно протествовали због тог ометања.

Председавајући: Господине Шешел, време за реплику је три минута, бићу принуђен да вам одузем реч. Већ сам вас два пута опоменуо.

Др Војислав Шешел: Ево, одмах завршавам. Дакле, Српска радикална странка и њени посланици и овде су често излазили, док смо били у власти, на мељдан малобројним опозиционим посланицима, на жестоке вербалне дуеле, али никада ништа нисмо учинили да им се спречи право да говоре и да буду равноправни са осталим посланицима. Не забравите, наша два члана Управног одбора тадашњег РТС-а, Томислав Николић и Александар Вучић, демонстративно су напустили Управни одбор због недемократског понашања државне телевизије. Садашња државна телевизија неупоредиво је гора од оне претходне. Та је телевизија сада са личним печатом ДОС-а.

Рецигал поезије комесара за село

Захарије Трнавчевић: Господин Војислав Шешел је причао о томе како је он теран у затвору да гледа ону моју емисију. Ништа није научио. Научио би бар неке ствари, а то је да у Срему, као што је једном саветовао, пре неколико месеци, не треба садити киви и неке друге биљке, него оно што у Срему највише

успева. Ништа није научио. "Ништа, ништа не научи пачурлија та, него што је и пре знала, га, га, га".

ДОС пун титоиста

Др Војислав Шешел: Даме и господа, морам да изразим искрено жаљење што нисам дозволио да ме у затвору преваспитају. Господин Захарије Трнавчевић је био у мом преваспитном програму. Али, док сам био у затвору нисам хтео да слушам затворску власт. Често сам због тога ишао у самнице. Нисам хтео ништа у затвору да радим, ни да прихватам њихову преваспитну наставу и нисам хтео да гледам емисије које су биле општеобавезне.

Ја сам и због господина Захарија Трнавчевића кажњаван долатно у затворима. Није ми био симпатичан. Нисам могао да слушам глуости. За мене је све што је титоистичко било глупо. Ја сам био побуњеник против титоизма, а он је varaо сељаке по Србији, упућивао их у Зелени план, ишао од јагњетине до прасетине, био познат као командант јагњетних бригада, договарао разноврне емисије уз личну корист коју је из свега тога извлачио.

И, наравно, дивео се изнад свега другу Титу. Е, сад, то што се он дивео другу Титу мени ништа не смета. Многи други ДОС-овци су се дивили, па су данас истакнуте демократе, јер данас управо влада онаква демократија за коју се Тито вичито залагао. Али, не треба неко ко је показао своја демократска убеђења у Титово време и био на врхунцу славе као режимски, титоистички новинар, да нас, који имамо за собом велики...

(Коментар из сале: скрати) Шта је било? Шта да скратим?

Председавајући: Не добацујте, будите љубазни...

Др Војислав Шешел: Нема разлога, да ли вам нешто смета?

Ви би требало, добро ме подсети господин Николић, да водите рачуна и о Уставу и о закону. И о другим прописима, да усклађујете и Пословник с тим највишим актима и своје понашање. Међу вама има велики број људи који су избрани за заменике министара, помоћнике министара, саветнике министара, а и даље су посланици. То не може ни по Уставу ни по Закону, и никад раније није могло.

Уместо да тај проблем решавате, да овде поставите питање како тај и тај може, ево можда Весић, он је саветник саветног министра, како може да буде посланик. Има заменика министара овде. Још им не знам имена. Молим? Додатна настава вам треба сада, али после седнице нека вам долатну наставу држи Захарије Трнавчевић, он је задужен за мере преваспитања идеолошко-политичког карактера.

Мене нису успели да преваспитају у затвору методама господина Трнавчевића, а вас нема потребе много ни да преваспитавају, јер ви као чили титоисти знате шта је ваш пут и како треба корачати тим путем, остављајући, наравно, прљаве трагове за собом.

Немушгто сазивање Народне скупштине

Златан Јовановић: Даме и госполо, пред нама је Предлог одлуке о изменама и допунама Одлуке о Пословнику Народне скупштине Републике Србије. Реч је о најважнијем акту којим се уређује начин рада народних посланика у овом скупштинском дому.

Материјал, који је овде предложен, изузетно је обиман, добили смо углавном у току данашњег дана, сат пред почетак рада Скупштине Републике Србије. Питам уједно председника Народне

Седница Скупштине илегална:
Златан Јовановић

скупштине – да ли је ово време од једног или два сата довољно да се један овакав материјал проучи и да се квалитетно учествује у дискусији и одлучује.

Господине председниче, имам питање директно упућено вама.

Мене интересује да ли сте ви прочитали постојећи Пословник о раду Народне скупштине. Мислим на члан 82. у којем се говори о начину сазивања седнице Народне скупштине и о начину обавештавања народних посланика о седници.

Ја нисам обавештен о овом заседању. Чуо сам са медија, боље речено са ваше радио-телевизије. Мислим да нисте прочитали тај члан. Ако сте прочитали, онда се наша данашња седница може сматрати, са мог гледишта, илегалном, односно може се сматрати свесним покушајем и жељом да се један део опозиционих посланика не појави на данашњој седници Народне скупштине. Део посланика, које сам данас контактирао, потврђују овај мој став. Ни они нису обавештени о данашњем заседању. Управо су ми неки посланици ДОС-а, уважени господин Симоновић, јутрос потврдили да нису добили материјал за ову седницу.

Према томе, господине председниче, или прочитајте Пословник или смени-те секретара Народне скупштине, јер вас не информисае тачно и прецизно о начину сазивања Народне скупштине, и

начину обавештавања народних посланика.

Што се тиче самог Предлога одлуке о изменама и допунама Одлуке о Пословнику Народне скупштине, изнећу неколико примедби које сам успео да објасним за ово кратко време од када сам добио материјал.

Члан 9. овог предлога, став 1. гласи: "Кандидата за секретара Народне скупштине предлаже председник Народне скупштине".

Мене интересује да ли се о секретару гласа на седници Скупштине или на неки други начин одлучује, јер нигде у овом предлогу није утврђено на који се начин именују секретар Народне скупштине и његов заменик.

Члан 21. Предлога став 1. алинеја 6, гласи: "Административни одбор одређује расправу народних посланика у сали за седнице по пословничким групама".

Ово, заиста, не треба коментарисати. Ваљда је свима јасно у овој држави да више ни учитељице у првом разреду не одређују распоред првака кад први дан дођу у школу.

Члан 23. Предлога: Начин сазивања седнице и почетак заседања. Мене интересује да ли ће председник Скупштине поштовати нови Пословник који ћете, вероватно, данас изгласати, ако за ових месец дана не поштује ни овај постојећи, као што смо се уверили.

Такође, речено је да се предлози за измену дневног реда морају доставити најкасније три дана пре почетка седнице Скупштине.

Члан 35. регулише начин достављања амандмана од стране посланика. Речено је да треба најкасније три дана пре почетка седнице доставити амандмане на поједине законске предлоге који су на дневном реду седнице.

Сматрам да су члан 25. и 35. у колизији са чланом 82. по којем председник може да сазове седницу Народне скупштине у року краћем од седам дана. То је други став члана 82.

Интересује ме да ли је ово време минимално за сазивање седнице на други начин одређено, јер овде не постоји таква одредба, што значи да постоји опасност да председник Народне скупштине тенденциозно користи овај став.

Председавајући: Господине Јовановићу, опомињем вас на време.

Златан Јовановић: Значи, може тенденциозно користити члан 82. став 2. и сазивати седницу Народне скупштине у року који је краћи од три дана, тако да на тај начин искључи могућност посланика да интервенишу по дневном реду и по поднетим предлозима закона и других одлука.

Посланика треба саслушати

Томислав Николић: Даме и госполо народни посланици, о овом Пословнику ћу много више говорити када буде расправа у појединостима, зато што сам се ноћас заложиио да детаљно проучим ваше предлоге и да најпре одгонетнем оно што је било лако за одгонетање, то шта је сврха ових измена, а онда и да напишем нешто што је било прихватљиво

во за разумне и нормалне људе у Народној скупштини. Али, у начелу, мада су на медијима ове промене Пословника помпезно најављиване, представљане као револуција, окршаји са онима који не схватају шта је посао Народне скупштине, окршај са опструкцијом, ми данас имамо само делимичне измене Пословника Народне скупштине Републике Србије.

Један од разлога зашто нисте поднели предлог новог Пословника, а требало је, и мислим да сваки нови сазив Народне скупштине треба да усвоји Пословник о раду Народне скупштине, један од разлога, понављам, је тај што бисмо ми онда имали право да уложимо амандмане на све оне чланове који са наше тачке гледишта нису прихватљиви, са тачке гледишта опозиционих народних посланика.

Други разлог је што ви можете да користите и постојећи Пословник, наравно, ако га нагрдите. Овај Пословник, на коме сада интервенишете, је већ једном надграђиван, овај Пословник је изворно усвојен 1993. године у Народној скупштини Србије, на мој предлог. 1994. године, посланичка већина, коју су сачињавали СПС и Нова демократија, већ је један део права народних посланика ускратила овим Пословником који представља измене и допуне тог Пословника, а данас се припрема да тај посао довршите до краја.

Ја разумем лидерчиће из ДОС-а, разумем и младе посланике из ДОС-а. Они не знају како то изгледа када је човек у опозицији. Мисле да је ово за вечита времена. И много им је досадно, много им смета када опозициони посланици говоре, можда чак и кад једну исту тему окрећу на стотине различитих начина. Али, чуде ме старији посланици, неки су данас излазили за говорницу, и чуде ме лидери ДОС-а, чуде ме Коштуница, Ђинђић, и "алфа и омега" ДОС-а, Батић, или да кажем, ЈУЛ ДОС-а, Владан Батић. Они ме чуде зато што врло добро знају како изгледа диктатура већине, носили су је на својим леђима.

Врло добро знају колико су труда улагали за овом говорницом да посланичку већину убеди да посланика треба саслушати, да је добар само онај посланик који на предлогу закона ради, а да је јако лош онај посланик кога се не дотиче предлог закона. Некада је било смешно посматрати огроман број посланика СПС-а, од којих се у току трајања седнице нико не јави за реч.

Данас се променила та ситуација. Данас посланици ДОС-а чине управо оно зашта су оптуживали посланике СПС-а, да их расправа не интересује, да су дошли да сачекају када ће да подигну руке, да гласају, и да би им много одговарало да што пре дигну руку. По могућству, у 10,15, да се ту искупе, попрчају ујутру, расправа да почне, да се одмах заврши и да се одмах гласа. А није то добро ни за парламент, ни за државу.

Добијаћете осакаћене предлоге закона. Ја сам имао прилику у овој Скупштини да будем посланик владајуће већине и мањине. Знао сам када предлози закона нису добри. Знао сам када су опо-

ЛУСТИЦИЈЕ

зициони посланици потпуно у праву. Знао сам и када су опозициони посланици, у време кад сам ја био у опозицији, потпуно у праву, па ипак понекад нисам гласао за њихове предлоге зато што су се према Српској радикалној странци понашали као према некоме ко је ту у Скупштини случајно.

Ви ћете тим пре добијати лоше законе, ви имате лошег секретара за законодавство у Влади Републике Србије. То је жена која је по непотизму ушла у Владу, а не по стручности, а требало би најбоље да познаје законодавну материју. Требало би да буде експерт, а не правник који је дипломирао, али нема појма о томе како треба да изгледају предлози закона. Па видели сте законе са прошле седнице. Је ли то личило на предлоге које доставља једна озбиљна Влада?

Ја сам се zaloжио да амандманима утичем на вас, да покушам да вас спречим да овде спроведете диктатуру већине, а 126 гласова не значи да баш може да се изгласа. Убеђен сам да је овај Пословник, да су ове измене улерене искључиво против посланика Српске радикалне странке. Највише смо урадили у овом сазиву, нисмо се са вама ни о чему договарали што би било непринципијелно. Неко је рекао да ће Србима да заледи осмех на лицу. Ја мислим да сте се ви договарали да спречите радикале да овде, користећи говорницу, очи у очи са јавношћу, износе своје ставове. Овде нема послушничких медија, овде нема продатих душа, новинара, овде су само посланик, говорница и јавност. Одавде, при директном преносу, не може нико да вас интерпретира и ми ћемо ову говори-

цу користити све док на њој буде могуће да народни посланик говори.

Неће нас интересовати ни то да ли има ТВ преноса. Ја вам саветујем да их не укидате и да парламентаризам не истерујете на улицу. Али, ако их укинете и ако донесете још ригорознији пословник, нећете спречити посланике Српске радикалне странке да о предлозима закона дискутују, како би тиме представљали и свој програм. О осталом ћу говорити у појединостима.

Изразито рестриктиван Пословник

Александар Вучић: Даме и господа народни посланици, извршене су већ медијске припреме и народу је речено како ће ово бити један нови, демократски Пословник. Пословник, како то рече госпођа Чомић, који ће новом политиком, новим миљеом, рекао би неко, нека чуда нова се доносе, нешто се лоше брише и укида, а нешто ново и добро за посланике и народ се доноси данас у Скупштини.

Истине ради, и јавности ради, ниједна норма коју садржи ваш предлог Пословника, односно измена и допуна, није никаква демократска норма, никаква демократска одредба, све, од прве до последње, изузев оних језичких редакција, о којима ћу касније говорити, рестриктивне су, и то ригорозно рестриктивне. Нема ниједне која даје шира овлашћења посланицима, или некаква права посланицима, ни једне једине норме.

Кога хоћете од правника, господина Шабића, хоће ли господин Јочић, хоће ли господин Јовановић да изађе, да ми про-

чита једну једину норму коју су написали, којом посланици добијају некако право, већ од онога које сте имали раније? Нема ниједне. Она права која су имали посланици, сада су ригорозним рестрикцијама умањена до те мере да се укида нешто што је представљало суштину демократије у нашој земљи, елементарне демократије. Не може се рећи да је до крајњих инстанци, крајњих граница била развијена, али суштину парламентарне демократије представљало је спровођење начела да се чује друга страна и могућности реплика, одговора на реплику, тзв. дуплика итд.

Овим Пословником желите то да укинете. Јавности ради, морам да кажем да нема више права одговора на реплику. Дакле, постоји само реплика и то уколико је неко директно поменуто или директно његова функција и то увредљивим тоном поменуто.

Покушава се на сваки начин да замре дискусија у овом парламенту. Није ово Влада Републике Србије која треба да се заврши за петнаест минута или за сат времена. Ово је Народна скупштина Републике Србије, ово је највише законодавно тело, врховно легислативно тело ове земље и ту мора много другачије да се ради.

Поставља се питање шта је то што је добро и једном једином посланику ове скупштине, осим што ћете добити за резултат могућност да вам радикали не излазе на реплике, да мање одговарају и да имате мање проблема. Добро, схватили смо да је то, али то кажите народу. Не мојте народу пет дана пре седнице Народне скупштине Републике Србије да причате бајке о величанственом Пословнику, о томе како је то некаква нова демократска тековина, тековина нове политике, нећемо више стару политику итд.

Шта се то лоше догодило на претходне четири седнице? Шта је то било лоше? Да ли то што смо критиковали, то што вам се не свиђа што кажемо? Хоћете да укинете оно што говоримо, да нам забраните то? Можете то и без Пословника, можете то неким другим актом. Доносио је Гаша Кнежевић декрет, иако је он варадни професор, а Шешељ редовни, да га склони са факултета, па можете и ви да донесете декрет, не постоји опозиција, шта ће вам радикали и готово сви проблеми су решени.

Што се тиче језичких измена, о којима су неки говорили, та језичка редакција је урађена катастрофално. Молим све посланике, погледајте члан 27, на који је написан амандман, насмејаћете се слатко, претпостављам. Убачена је реч "свакога" потпуно непотребно, бесмислено, чак представља не баш чисту врсту плеоназма, али онако без икакве потребе стављена и не зна се уопште о чему се ради.

Имаћемо прилику и у причи о појединостима да говоримо јасно о свим тим детаљима, јер смо поднели амандмане. Показаћу вам да те стручне службе, које су консултоване, нису у стању да писмено напишу и ову картицу од четири речи, не рачунајући име и презиме. Не знају где се пише мало, а где велико сло-

САВЕТ "ВЕРНИКУ" КОШТУНИЦИ

во. То је, погледајте људи, заиста невероватно. И онда нам говорите о стручним службама, чији су захтеви прихватани на овакав или онакав начин.

Мислим да је овде у питању нешто друго. Овај ригорозно рестриктиван Пословник доноси се због нечега другог, због чињенице да се у Србији живи све теже. И заиста све теже у сваком погледу, у политичком смислу, националном смислу, прети национална катастрофа и на југу Србије и на северу Србије. Нико Народној скупштини не упознаје са такозваним Човићевим плановима, ми о томе овде не разговарамо, ми не знамо, али је важно да се то сазна преко државне телевизије и неких других медија, то се преводи на албански језик, па ће пре Албанци да сазнају од српских посланика.

И многе друге ствари, да не причам о томе да у Србији нема струје, о томе се не расправља, да у Србији штрајкују просветари, здравствени радници и то због оних обећања која сте им ви давали. То је суштина. (Један глас: Време је.) Не морате да будете нестрпљиви због тог једног минута. То вам само показује и потврђује моје речи, зато што вас боли свака изговорена реч која се разликује од онога што ви мислите. Мислите да је тај осмех или подсмех нешто чиме ћете решити проблеме. Нећете. Сувише су озбиљни да би се ствари на такав начин решавале.

А у Скупштини је неопходно да се расправља, да се разговара. Ево, још једанпут, ко хоће да га прозовем, да одмах изађе за говорницу да ми прочита ту једну једину норму која, осим језичких релакција, није рестриктивна. Ја кажем да нема ниједне.

Дакле, суштина је у једној глобалној превари. Док народ живи тешко, док се народ мучи, ми ћемо да га замајавамо да причамо о новим тековинама, новој политици, новим пословницима итд. Не мојте да се Власи досете, па да причају о кључним проблемима у Србији и на то су научени сви медији у земљи. Сви ће да причају, да спроводе хајку и о хапшењу једнога.

Шта ће да раде неки, да поставим то питање, када данас или сутра пусте Милановића. Чујем да ће да га пусте данас или сутра. Ко ме ће то да објасне зашто је неко двадесет дана био у затвору. (Председавајућа: Господине Вучићу, опомињем вас за време и за тему на дневном реду.)

Управо ћу звршити. Ја вас позивам да још једанпут погледате Пословник. Они који нису стигли да га погледају, опростите ми председавајући што ћу ово рећи, ми смо ово синоћ добили и нисмо имали довољно времена да се припремимо. Онолико колико смо видели на први поглед, толико амандмана смо написали. Али, пошто знам да добар део скупштинске већине није погледао Пословник, молим вас да погледате тачно шта се то дешава и какве су то промене. Можда ће утолико своја мишљења променити, осим ако одлука о укидању опозиције већ није донета.

Драган Јочић: Ова четири микрофона нису егзибиционизам. Србија је у врло тешком положају зато што је десет година запуштана. Ко је запуштао, ни то није битно. Битно је да ми, пријатељи драги, и ви радикали, који сте посрнули и сви други, који ће остати, нађемо начин како да изађемо из овога.

Егзибиционизам ДОС-а

Александар Вучић: Даме и господо народни посланици, нисам очекивао да ће на овако некоректан начин да се понаша господин Јочић, посебно због тога што смо били истовремено посланици 1993. године и сећам се шта је говорио. А посебно зато што сам му пружио прилику да изађе за говорницу, очекујући да ће да каже оно што сам га питао, да ми прочита ту једну једину норму која је демократска, да ми прочита једну једину реч којом неки посланик добија шира овлашћења. Нисте је прочитали. Почели сте да причате о егзибиционизму.

То што ви радите, то је егзибиционизам. Највише је посрнуо Војислав Коштуница и на најгори начин је посрнуо. Један дан неће да прими Карлу Дел Понте, онда је прими. Сутрадан прима Хавијера Солану, злочинца. Каже право и

правда, па прима злочинца осуђеног на 20 година затвора. Ви говорите о томе ко је посрнуо! Да ли ће неко да добије мање или више гласова, али да највеће злочинце на такав начин прима, а да невинне људе хапсе и да то подржава и хоћете да кажете да је то демократија!

Сада ћу нешто да прочитам, господине Јочићу, да вас подсетим на ваш егзибиционизам. Господине Јочићу, напли смо стенограмске белешке о томе шта сте, 1993. године, говорили управо о Пословнику. Не онеком другом акту, него о Пословнику, што ће јавности бити прилично интересантно.

Господин Јочић се јавио иза посланика Стеве Драгишића и председник Драган Томић му даје реч. Јочић говори о Пословнику, иначе врло дуго говори, могу целу књигу да вам покажем. Све то говори Јочић, ваљда је искористио ова четири микрофона као егзибициониста. Каже: он се доноси у моменту када владајућа странка мисли да може да конституише демократски режим без конкуренције странака, а да ради у привилегијој атмосфери демократичности. То је, господине Јочићу, оно што сам вам данас рекао, с тим што је овај Пословник много гори од онога, који смо тада усвајали, а то знају сви у овој скупштинској сали, па и ви. Као и сви они који су прочитали, па им је то потпуно јасно.

Каже: Пословник се доноси у моменту када српски актуелни политички режим жели да створи нешто што се зове демократија као пука етикета без садржаја. Он се такође доноси у моменту када се спречава или онемогућава све оно што приказује другачије мишљење, које би било опасно и довело у питање концепцију садашње учмале власти.

Потпуно тачно, господине Јочићу. То су разлици због чега ви доносите још ригорознији и рестриктивнији Пословник од онога какав је доношен 1994. године. То је суштинска разлика између нас. А ја вас и даље питам и десет пута ћу изаћи за говорницу и рећи ване имс, ако вам то значи за реплику, прочитајте ми ту норму која даје било какво овлашћење или било какво право неком од народних посланика.

Највише посрнуо:
Војислав Коштуница

Прочитајте ми ту норму која даје било какво овлашћење или било какво право неком од народних посланика, осим што му се укида оно право које је већ имао по овом Пословнику, и право на реплику, и право на излазак да коментарише туђе амандмане, јер то није интерес само подносиоца амандмана и шефа посланичке групе, већ целе Народне скупштине и сваког посланика, као што је то некада било. И у то време, када смо обојица били опозиција, то је суштина. Немојте да даље причате...

Председавајући: Време.

Александар Вучић: ... о посрнућима и о Флори Бровини коју је пустио из затвора, да прича о Богољубу Арсенијевићу-Макију, који још није у затвору, ни онима који су линчовали Милановића, али зато знате неке друге да стављате у затвор. Немојте молим вас о посрнућима да говоримо.

Скупштина је фабрика

Драган Јочић: Карлу Дел Понте није довео Војислав Коштуница у Србију, довео је Војислав Шешел. Ви говорите, цењени колега, о причи, а ја говорим о суштини. Све време се овде говори о причи, колико ће ко да прича, да ли ће то бити дуже или краће. Скупштина није причаоница, знате, Скупштина је фабрика. Производи законе и производи регуле по којима ће се грађани Србије понашати. Фабрика може и да мало произведе, а да то буде квалитетно, него ви не знате. Једна једина ствар је како ми схватамо ову Скупштину. Да ли је схватамо као неограничено малтретирање свега и свачега или као број људи 250, који ће у име народа, деце, било кога да донесе одлуку како ће се у Србији живети.

Парламент је за расправе

Александар Вучић: Даме и господо народни посланици, ја бих само рекао за оно што је рекао господин Јочић, да је то наравно ноторна неистина коју знају сви Срби и грађани Републике Србије и они који нису Срби, везано за Карлу Дел Понте. Карлу Дел Понте је примио Војислав Коштуница, а Војиславу Шешелу никада на памет не би пало да прља руке да седне или да се рукује са Карлом Дел Понте, а посебно не са злочинцем Хавијером Соланом, коме је Војислав Коштуница поставио црвени тепих. У томе је разлика.

Морам нешто да вам кажем. Када говорите о причаоници, чуди ме да се тако понашате и да то говорите, господине Јочићу. Председник ове Скупштине, гледам га пет дана пре ове скупштине, гледам га и на Телевизији "Политика", да ли је тако било господине председнице? Са још неким сте говорили, да не треба Скупштина да траје дуго, па то кошта, па то нема ни где ни у једном парламенту у свету. Пет дана прича на свим телевизијама о томе како је ово демократски помак, како је ово огроман корак напред, па кажите у чему је тај демократски помак? Није тачно то што сте рекли. Данас су позвани председник Владе и сви министри Владе. Да ли је тако господине председнице? Где су вам министри? Ниједног министра Владе нема целог да-

У Скупштини расправа је неопходна: Александар Вучић

на. Ниједног јединог. (Глас из сале: раде.)

Ниједног јединог нема целог дана, не поштују Скупштину. Скупштина их уопште не интересује. Знамо, држе конференције за новинаре, да имају новине шта да објављују. Кажите ми, зашто нисте прихватили интерпелацију? Имате интерпелацију у нашим амандманима, Томислава Николића и мом. Направили смо предлог интерпелације да уђе у овај Пословник. Зашто не постоји интерпелација? Ми смо направили предлог. Усвојићете га? А нисте обавештени? Ваши одбори су га одбили. Један од мојих амандмана, колико су стручни ти одбори о којима смо мало пре говорили, један одбор је прихватио, а други одбор, Законодавни је одбио, ваљда не знајући да је Административни одбор прихватио. Да ли је тако господине Николићу?

Чак ни толико нису били у стању да се усагласе, да знају шта треба да прихвате, а шта треба да одбију, то је суштински проблем. Није тачно, Скупштина је за све могуће расправе, то није никакво мучење људи, а ко неће да гледа може да окрене други канал. Неко је рекао овде да има проблема са ушима када то чује. Неко има проблема са ушима коме смета другачије мишљење. Ко то не може да слуша нека узме даљински управљач, а ако нема даљински управљач, може да дође до телевизора, да окрене неки други канал. Има ових певача, певачица колико год хоће. Нема ништа важније и ништа озбиљније од Скупштине. Погледајте каква је озбиљност? Говорио је данас господин Маршићанин о одговорности и неодговорности посланика. Ми смо једина посланичка група, Српска радикална странка, која је дошла овде на време, у десет до четири. Сви остали су се чекали и ми смо их чекали. Где су министри и председник Владе? Нема их. (Глас из сале: хансе.)

Нико није дошао ни на десет минута, зато што никога Скупштина не занима. О чему онда говоримо? Кажете да није важан Пословник. Тачно. Није важан у смислу да може да се пореди са Уста-

вом и са неким од најзначајнијих системских закона, али је важан, веома важан као унутрашњи правни акт којим се, пре свега, утврђује ток седнице и све оно што ми треба да чинимо.

Председавајући: Време.

Александар Вучић: То сте ви говорили, господине Јочићу, и ја се са тим слажем, то је чињеница. А сала не могу да схватим да је могуће да се на такав начин промени и мишљење и да се промене политички ставови. Ја вас и даље молим да ми покажете ту једну демократску норму која даје шира и већа права и овлашћења посланицима, од оних која су имали по претходном Пословнику, који није најбољи, али је релативно добар.

Досовци сведоци Карле Дел Понте

Томислав Николић: (право на реплику)

Даме и господо народни посланици, овде су употребљене грубе речи упућене Српској радикалној странци, неодмрене речи. Знате, ни ја зато не бирам, имате право на реплику, али немојте да очекујете да ако не бирам речи да ћу да оћутим туђе небиране речи. Постоји разлика између посрнућа и пораза. Српска радикална странка је доживела пораз на овим изборима, али није посрнула, господине Јочићу, није се та странка уопште променила. Погођена је Србија на овим изборима и време ће показати своје. Посрнуће је код вас, господине Јочићу. Посрнуће је и код вас лично и у вашој политичкој странци. Ви сте за овом говорницом мало пре изrekli нешто чега бисте се стидели пре само три, четири месеца. Ви сте рекли, Карлу Дел Понте у Београд није довео Војислав Коштуница, него Војислав Шешел.

Хоћете да кажете, Војислав Шешел и још неки Срби починили су ратне злочине, због којих је дошла Карла Дел Понте у Београд. Тако сам вас протумачио. Срам вас било, све вас господо народни посланици! Ви изрекосте пресуде пре Карле Дел Понте. Шта ће њој и докази и шта ће јој сведоци, она има посланике Народне скупштине из ДОС-а који су већина, а већ сада спремни да изруче свакога ко им политички у овој Србији смета. За Карлу Дел Понте кажете да је довео Војислав Шешел или још неки лоши Срби, а зашто је онда примио Војислав Коштуница? Да ли је посрнуће за вашу политичку странку коалиција са Расимом Љајићем, са Јозефом Касом? Да ли су посрнуће за вашу политичку коалицију преговори са албанским терористима?

Је ли посрнуће за вашу политичку странку потпуно одустајање од програма по коме сте постали познати у Србији, вас седморица, комби странка, Шешел у фраку је био ваш председник. Ви то заборављате. Чекали сте ту да ми сви изговоримо оно што смо спремиле, ви забележите тезе па изађете тобож финалије, лепше од радикала изговорите један исти национални програм.

Где сте ви данас господине Јочићу? Ја ове речим говорим већ девет година са ове говорнице, а ви не можете да се препознате у овоме што вам цитира гос-

нодин Вучић. Сада је за вас Скупштина место које није причаоница. Сада је за вас седница Народне скупштине скупа. Зашто? Шта се променило у вама господине Јочићу?

Не верујем да су се ваши ставови о демократији променили. Ту сте ми 1992. године поклонили књигу Војислава Коштунице. Требало би да поштујете ту књигу, ако је он не поштује. Ви сте се на њој учили политици. Е, то је разлика између пораза и посрнућа.

Повреда Пословника

Лазар Марјански: Господине председниче, повређен је члан 99. став 2. и члан 102. став 1. Господину из Демократске странке, који је мало пре изашао, ја сам се нашао увереним због тога што је рекао да су радикали посрнули. Ја сам радикал од првог дана и нећу да кажем да је он овог тренутка пијан, нећу да кажем да у првом реду седе људи који употребљавају дрогу итд. Ако он буде нас вређао и ми ћемо њега исто вређати.

Одлука о радном времену на почетку седнице

Наташа Јовановић: Господине председниче, даме и господо народни посланици, по члану 83. још увек актуелног Пословника предвиђено је време за рад Народне скупштине од 10 до 17 часова. Заиста ме чуди, господине Маршићанин, и ви и ваша скупштинска већина присутна у сали, која нам предлаже нови пословник о коме данас разговарамо, немате намеру да убудуће поштујете тај Пословник.

Ви сте предложили да Скупштина убудуће ради до 19,30. Предлажем да тако буде и данас. Што се тиче неке евентуалне друге одлуке, нећете моћи да је ставите на гласање јер члан 83. каже: "Седнице Народне скупштине одржавају се у времену од 10 до 17 часова са прекидом од 1. часа и 30 минута (та пауза је трајала дуже јер није било кворума), ако Народна скупштина изузетно за поједине дане другачије не одлучи".

Та одлука доноси се, по правилу, на почетку радног дана. Није донета на почетку радног дана, ево сада, али нећете моћи два пута о истој ствари да одлучујете па да процените у односу на број пријављених и како буде текла седница у 21 сат, а ако се прихвати ваш предлог а не мој, верујем да ћете ставити мој предлог на гласање, да евентуално радимо и после тог времена.

Право на реплику

Томислав Николић: Право народног посланика на реплику. Господине председниче, тражио сам да ми дате право на реплику. Претходник је говорио о Скупштини, о раду Скупштине 1999. и 2000. године. Био сам народни посланик, говорио о Влади народног јединства, био сам у тој влади потпредседник. Сматрам да нећу много времена да вам одуздем. Није ми потребно много времена, али, молим вас, препознао сам се апсолутно у томе. Ви ћете то новим пословником регулисати, да мора да буде моје име и презиме поменуто. Сада, по овом Пословнику, то није обавеза. Ја сам се пре-

познао, молим вас да ми дате три минута.

Председавајући: Решићемо ваш приговор на Пословник. Ја вас молим да напустите говорницу. Решићемо то.

Томислав Николић: Дакле...

Председавајући: Нема – дакле, нисам вам дао реч и нисмо решили ваш приговор.

Томислав Николић: Морате да ми дате реч, кад сам ја поменуо повреду Пословника и тражим од вас да ми дате право на реплику.

Председавајући: Не, ви сте тражили право да уложите приговор на кршење Пословника, ви сте то учинили и о томе ћемо одлучити.

Томислав Николић: Па немојте да одлучујете, онда ћу ја да повучем свој приговор, зато што знам какву ћете одлуку да донесете.

Председавајући: Али, пре него што повучете, ја сам дужан да вам одговорим.

Председник

Скупштине скинуо маску

Томислав Николић: Господине председниче, ви сада огољујете свој наступ као председника Скупштине, више се не кријете уопште, никакву маску не користите. Ви спречавате реплику, иако је саввим јасно да ја имам право на реплику. Реците посланицима шта могу да користе, које речи, шта не могу, упутите их на посланичким клубовима како да не изазивају реплике, ја се за реплику нећу јављати. Али, овде су просуте лажи, господине председниче. Ви врло добро знате да су то лажи. Шта то значи, да спречите да говорим?

Председавајући: Господине Николићу, након мог објашњења...

Томислав Николић: То ћете ставити на гласање.

Председавајући: Не, то ћете ви онда тек морати да тражите, па ја да ставим на гласање. Знате Пословник.

Томислав Николић: Ја од вас ништа нећу да тражим.

Председавајући: Међутим, ја вам обећавам, уколико...

Гори од Томића:
Драган Маршићанин

Томислав Николић: Па ја имам право као народни посланик, господине председниче, да говорим за овом говорницом.

Председавајући: Наравно.

Томислав Николић: Па не играјте се тим мојим правом, господине председниче. Реците господину Поповићу, опомени га, господине председниче, реците му – господине Поповићу, то није тачно. Ништа неће Скупштина уштедети ако има мање посланика на сталном раду. То је демагогија.

Председавајући: Господине Николићу, ви сте рекламирали кршење Пословника.

Томислав Николић: Ја сам од вас тражио право на реплику.

Председавајући: То нисте добили. После тога сте тражили...

Томислав Николић: Полако, пратите седницу, ево, човек прича.

Председавајући: Зар нисте у стању да застанете за тренутак?

Томислав Николић: Хоћете ли сада да ми дате право на реплику?

Председавајући: Прво морам да вам одговорим на приговор о кршењу Пословника.

Томислав Николић: Прво морате да ми кажете зашто ми не дате право на реплику?

Председавајући: Па наравно, то ћу у одговору објаснити.

Томислав Николић: Па реците зашто ми нисте дали право на реплику?

Председавајући: А затим ћу вам дати право на реплику, уколико не уважите моје објашњење, то вам ја гарантујем.

Томислав Николић: Па, нећу ја да зависим од ваше милости, господине председниче.

Председавајући: Па, у овим околностима ћете морати.

Томислав Николић: Па, нећу од тога да зависим. Хоћу да зависим од Пословника, а не од ваше милости, хоћете ли ми ви дати реч или нећете. Ма, ко сте ви, господине председниче, да кршите Пословник и да стављате на гласање кршење Пословника? Ја вас, на крају, упозоравам. Шта Пише у члану 100?

Глобтротер о трошку државе

Председавајући: Уколико се народни посланик у свом излагању на седници Народне скупштине увредљиво изрази о другом народном посланику (тога није било), или погрешно протумачи његово излагање (тога није било), народни посланик на кога се излагање односи има право на реплику.

Томислав Николић: Како није било, господине председниче? Речено је да смо две године трошили државне паре, а да ништа нисмо урадили. Шта је за вас увредљиво, ако није то, господине председниче? Па не може Срђан Поповић да буде седам дана у Јапану, да се врати, да дође овде и да каже да ми трошимо државне паре. Нема смисла, господине председниче. Па како оптужујете нас који овде долазимо сваки дан на седницу, за трошење државних пара. Ви се шврћкаете по иностранству о државном трошку, и сада ми трошимо државне паре? Не треба ми никакво право...

Председавајући: Дакле, у члану 100. такође пише: "Уколико се увредљиви изрази односе на посланичку групу, у име посланичке групе право на реплику има председник посланичке групе".

Жеља председавајућег за истицањем

Томислав Николић: Ја мислим да сте ви јутрос упозорени, господине председниче, да са места на коме се налазите, које вам омогућава да преузмете реч кад год ви хоћете, иако то не пише у Пословнику, не користите на тако подмукли начин. Немојте да чекате да ја сиђем са говорнице, да бисте упутили неку примедбу о ономе што сам рекао, о ономе како се понашам, или о ономе што сам некал био, или о ономе што сам данас.

Затражите реч, господине председниче, сиђите за овај микрофон, одржите једно своје слово, па онда ћемо ми да видимо – да ли ту има израза које можемо да искористимо за реплику, а никако, никако, ако сте заиста неки демократа, не бисте користили ваљда прилику када вам човек окрене леђа, или кад више није за овом говорницом, да додајете и да то што сте један између нас равноправни, да то буде нека ваша предност. Сам Предлог пословника, господине председниче, говори у прилог томе да сте ви одлучили да узурпирате права која вам и Устав, и закони, и овај досадашњи пословник дају, као председнику Народне скупштине.

Видим ту вашу жељу за истицањем, тајего који ви више не можете да сакријете. Ако вам остали посланици буду за то гласали, пага да им радим, на њихову несрећу, само, овде нису сви из ДСС. Хоће ли ови други из ДОС-а дозволити да ви после командуете и њима, како ви хоћете?

Ја сам убеђен да неће, или да бар у неко догледно време то неће хтети. Али, господину Поповићу да кажем, да не би остало међу грађанима Србије, да не би било никакве заблуде – посланик има право да заснује стални радни однос у Народној скупштини Републике Србије. Посланичка група ДОС-а је проценити колико људи има, којима је потребно запослење, колико људи има којима није потребно, донели су одлуку да скину проценат...

Председавајући: Па ја вам ипак нисам дао право на реплику.

Томислав Николић: Па сада сте ми рекли да ми дајете право.

Председавајући: А, да, извините.

Томислав Николић: Председниче, саветујем вам да не користите алкохол.

Скупштина се полако претвара у фарсу

Наташа Јовановић: Даме и господо народни посланици, замолићу господина председника Маршићанина да се концентрише на моје излагање, с обзиром на чињеницу да ћу, говорећи о предлогу посланичке групе ДОС о измени актуелног Пословника о раду Народне скупштине Републике Србије, пре свега да говорим о досадашњем раду, о ономе што су моје замерке на Предлог пословника, а о амандманима касније. Пре свега, због

чињенице да је ово Пето ванредно заседање Народне скупштине Републике Србије, после кога ће, вероватно, а већ је сада у његовом току и претпрошле недеље је то било очигледно грађанима Србије, да се полако вољом скупштинске већине ДОС, Народна скупштина Републике Србије, на жалост нас посланика из Српске радикалне странке, полако али сигурно претвара у фарсу.

Да смо могли да очекујемо предлог о измени актуелног Пословника знали смо још приликом конституисања, заправо одмах по конституисању Народне скупштине Републике Србије, јер је у једном од првих интервјуа у једном од такозваних независних недељника, који то никако није, у Крагујевцу, председник Маршићанин дао интервју у коме је рекао да мора, ја ћу мало да вас парафразирам, да призове посланике који су непослушни реду у Скупштини и да он то врло вешто чини, када посланик изађе за говорницу. Али, проблем му је када посланици додају из клупе.

Само сте ту остали недоречени, господине Маршићанину, и требали сте у том несвештом првом интервјуу, када сте изабрани за председника Народне скупштине, да кажете који су то посланици и да апострофирате посланике своје скупштинске већине, који су се углавном трудили, а труде се и данас да опозиционе посланике ометају у раду. То је било изражено нарочито приликом треће и четврте седнице Народне скупштине Републике Србије.

Данас смо овде чули од предлагача да скупштинска већина има право, што није спорно, да сама утврђује правила свога рада. Начин на који ви желите да урадите правила рада новим предлогом Пословника не само да је рестриктиван, него показује каква је ваша демократија, ја бих је назвала досократија, како ви то желите да покажете на делу и како овим новим пословником, као новом претњом за стварање још веће атмосфере линча и овде у Народној скупштини Републике Србије и свуда по Србији

Сервилност ДОС-а према непријатељима српског народа:
Наташа Јовановић

желите да кажете да, забога, ви имате двотрећинску већину у овом парламенту, да сте ви сада власт и да можете да радите што год желите.

У досадашњем раду Народне скупштине Републике Србије било је више него изражено недемократско понашање председника, господина Маршићанина. У члану 24. у Предлогу новог пословника каже се да је предложена измена у члану 83. Пословника, којом се утврђује да седница Народне скупштине ради ефикасније и уместо од десет до седамнаест да се седнице одржавају од десет до 19,30 часова. То заиста не би било ништа спорно, господине Маршићанину, да ви можете да дисциплинујете посланичку групу, која је сачињена од некаквих 18 политичких партија и када бисте могли стално и на време од почетка, од десет сати па док траје седнице, да обезбедите услове за несметани рад.

С друге стране, било би ефикасније да Скупштина нормалније ради, ако се ви не бисте стављали у улогу арбитра после излагања сваког посланика и да се држете, да будете толико дрски да коментаришете оно што за скупштинском говорницом кажу и председници посланичких група, у малопређашњем случају заменик председника наше посланичке групе, господин Томислав Николић, да дајете своју оцену и своје коментаре. Ви мене неодолјиво подсећате на Зорана Ђинђића. Знате, он се прошле недеље ставио у улогу арбитра између два фудбалска клуба, када свој посао не ради како треба, а скупштинска већина га је за то изабрала, у ситуацији када је национална катастрофа на помолу, а за то сте ви криви и поприма све веће облике националне катастрофе ситуација на југу Србије, када је економска и социјална ситуација све тежа. Ви мене сада подсећате на Ђинђића, јер све време док посланици опозиције, а пре свега је то изражено нарочито и највише у опозиционим наступима посланика Српске радикалне странке, користите сваку могућност да са својим циничним, и рекла бих сувише дрским коментарима, говорите о ономе шта посланик треба да каже и на који начин да се обраћа скупштинској већини.

Овде се много говорило о томе да ће овај пословник да учини да Влада има већу одговорност и да нам полагаже више рачуна за свој рад. Онда је неко од посланика ДОС-а, опет одговарајући на такве примедбе да то није баш тако, примедбе посланика Српске радикалне странке, рекао како представници Владе и сам премијер и не морају да буду овде. Па тачно, и не морају. Зоран Ђинђић је то и сам рекао одмах по завршетку треће и четврте седнице Народне скупштине. Доследно је изјавио: "Нисмо били на тој седници и немамо намеру тамо да долазимо док Влада не предложи неки интегрисан закон". Заиста, на жалост свих грађана Србије, поготово оних који су вас довели на власт, ви спроводите такву аутократију. Зоран Ђинђић и представници његовог кабинета неће ни долазити овде, јер ми и не очекујемо да ће бити озбиљних закона.

Колико сте ви са израженом демократијом наступали и наступате свуда по Србији, у већини општина и градова најбоље показују две шумадијске општине. Многе од 18 странака из тог несрећног конгломерата интересне групације ДОС-а, која показује сву сервилност према непријатељима овог народа, никада неће у шумадијским општинама основати своје општинске одборе.

Ви данас имате намеру да у општинским одборима Кнића и Тополе, колико прекосутра, на почетак редовног заседања ове Скупштине, оне активисте који се заиста труде заједно са нама, који смо представници народа, да оправдамо поверење оних који су гласали за српске радикале, избаците из просторија у којима делује Српска радикална странка скоро читаву лепену. Процените каква је то демократија, а процените и грађани.

Дозволићете ми, верујем, да овим завршим, с обзиром да сам прекорачила време. У питању је председник ваше странке и актуелни председник СР Југославије, Војислав Коштуница, који је у новембру 1994. године, када је усвајао претходни Пословник, рекао дословце следеће:

Цитирам и тиме ћу завршити: "Треба постојати две ствари. С једне стране, ако сте већ затворили све славине, рад РТС-а (мислио је на стару РТС), ако сте уподобили на крају крајева и "Политику" начину на који функционише РТС, ако контролишете све медије, гасећи један по један, Студио Б, Борбу итд., локалне радио станице, ако сте све то учинили и само привидно ради задржали овај парламент са преношењем јавних расправа (а било је претњи од челника ДОС-а да ће укинути скупштинске преносе)...

Председавајући: Госпођо Јовановић, прошло је осам минута, ја вам одузимам реч и молим вас да снхете са говорницима.

Наташа Јовановић: То радите и данас на много драстичнији начин, тако је говорио Војислав Коштуница.

"Демократа" опасних намера

Председавајући: Сада мало реплике.

Драган Маршићанин: Бићу врло кратак. Драга моја госпођо, ви сте пример онога што треба да нестане са политичке сцене Србије. (Аплауз)

Ви сте говорили осам минута. Три минута дуже од онога што смо се договорили. Не због тога што сте фасцинирани мојим кратким делом и ликом.

Дрскост

председника Скупштине

Наташа Јовановић: (реплика)

Да сам апсолутно била у праву када сам говорила о дрскости и неупућености председника, господина Маршићанина, показала је и његова реплика. На крају није могао да издржи, а изазвала сам га на реплику у 17.30 часова. Цело дана је покушавао да се смири после излагања посланика Српске радикалне странке, јер ми је на крају ове реплике упутио коментар и говори о томе како посланици треба да се понашају и како да користе скупштинску говорницу. Господине Маршићанин, ја не само да сам

пример онога како ће да изгледа Србија већ на следећим изборима, пошто народ увелико схвата сву погубност власти која се данас зове ДОС, већ сам и прави пример демократског наступа, што сам научила уз своје колеге, старије по стажу у бављењу овим послом, а нарочито као посланик у Већу грађана Савезне скупштине.

Знате, у прошлом сазиву Већа грађана Савезне скупштине, Српска радикална странка и ја лично, имали смо много примера на начин вођења седница, рекламирали смо Пословник, користили сваку могућност да призовемо памети тада актуелног председника, да се крене са директним телевизијским преносима. Ја сам тада заиста мислила, пошто је то био први мој посланички мандат, да не постоји неко ко са већим степеном аутократије наступа.

Међутим, ви сте прави пример онога што свакако бирачи на следећим изборима не треба да следе. Због тога што сте пример недемократичности и, пре свега, што припадате политичкој партији, а то је показао и ваш председник на делу, која је довела до националне катастрофе Србије и СР Југославије. Немојте мени да држите предавање, јер припадам политичкој странци која је последна у својим ставовима и која ће увек штитити интересе бирача, и не само оних који су нас изабрали, него свих, кроз своје политичко деловање. Па, макар нас је и само 23 у овом сазиву овде против свих вас који погубно делуете и који не чините ништа добро за Србију и српски народ.

ДОС доноси хаос

Др Бранислав Блажић: Даме и господа народни посланици, ДОС-ова власт одговорно, брижно доноси приоритете и у овим тешким временима налази најбоље решење како да постави дневни ред ове Скупштине. У тој својој бризи она на дневни ред ставља по хитном поступку, на ванредном заседању, измену Пословника о раду Народне скупштине.

Вероватно ће то доста допринети да се упале светла по просторијама наших грађана, да се поправи стање у просвети, здравству, пољопривреди, да се укупна економска и социјална ситуација променом овог пословника поправи.

Плус тога, вероватно ће бити и од међународне заједнице похвала јер је ово још један наставак свега онога што је кренуло на вашој октобарској револуцији.

Рачунајући све те позитивне ефекте овакве промене Пословника, чуди ме критика опозиционих посланика. Позивају се на то да ће овај Пословник укинути право посланика да говори за овом говорницом, да није демократски, да је рестриктиван итд.

Господо, опозициони посланици, ви би да говорите за овом говорницом? Е, не може. Не може, јер ви очигледно нисте чули за промене. Десиле су се промене. Значајне промене. И, док је био диктаторски режим онда се могло говорити, али сада у демократским режимима – е, више не може да се говори.

Ништа скупље од лоших закона:
др Бранислав Блажић

Молим вас, ово више неће бити говорница. Ово ће бити ћутаоница, јер ако се говори, ту ће се вршити опструкција. Онај ко говори узима учешћа у раду, прави опструкцију, а онај ко ћути и ради он је врло користан и захваћан.

Према томе, не изненађује ме да ће следећа допуна овог Пословника бити да се ова говорница или ћутаоница користи да овде неко може да ћути једно три до пет минута и када се лепо одути, воде, биће врло ефикасан рад ове Скупштине.

Најзад је пала маска и код председника ове Скупштине, који је покушавао да можда мало лаковерно, наивно, ипак убеди да је дошао један председник Скупштине који ће врло демократски да води ову скупштину и који ће се стварно поставити као спикер, да неће бити пристрасан, да неће навијати ни за једну страну.

Међутим, ово је сада на његову душу, али он сад овим Пословником треба да буде учитељица. Он ће да одређује нама ко ће где да седи, само не знамо критеријуме. Да ли ће добри ђаци лево, лошији ђаци десно, да ли ће девојчице са дечацима, или како ће то већ да се усклади. Можда би председник Скупштине могао да узме обавезу и да нам одреди кад ћемо ићи на ручак, јер посланици ДОС-а обично брзо напуштају, никада нису ту, пао оду раније на ручак, поједу све и кад одемо тамо никада нема оно што желиш.

Можда се ипак десило да је господин Маршићанин подлегао речима "убиле су га прејакe речи". Треба то ипак издржати.

Овде је било речи и о скупочи. Толико кукамо како је скупа Скупштина, господо, нема ништа скупље од лоших и глупих закона. Ви доноситe глупе законе са два члана и четири ваша амандмана и онда када ми критикујемо то, ви кажете – вршите опструкцију. Значи, није крив онај ко доноси глупе законе, него је крив онај ко критикује глупе законе.

И, на крају, оваквим радом господо, демагогијом, причом да је све демократија, да је све у интересу грађана и на-

рода, све више ми се чини да ДОС полако, али сигурно, доноси хаос.

Председавајући спреман на кршење Пословника

Гордана Поп-Лазих: Очекивала сам сличну рику слонова као када је моја колегиња излазила, али захваљујем се, вероватно сте увиђавнији због мојих година.

Даме и господа народни посланици, ја разумем потребу предлагача за доношење Одлуке о изменама и допунама Пословника Народне скупштине Републике Србије, пре свега због тога што је

Укинути панталоне "пуначким" дамама: Гордана Поп-Лазих

у међувремену донет Закон о избору народних посланика Републике Србије и Закон о избору Савезних посланика у Већу република Савезне скупштине. Нормално је да је овај Пословник требало да претрпи извесне измене, у складу са тим.

Не разумем, међутим, потребу да се због ове тачке дневног реда сазове ванредно заседање, када нас од редовног заседања деле само два радна дана. То коментаришем због оних који се позивају на рационалност и трошак и да је свако заседање Скупштине и те како оптерећење за буџет Републике. Могли смо да сачекамо и редовно заседање и да разматрамо ову тачку дневног реда.

Не разумем, наравно, ни зашто материјал није достављен на време, зашто посланицима на време нису уручени позиви за ову седницу. То је срамота, пре свега за председника Народне скупштине који је на овај начин доказао да не познаје Пословник, да је спреман да га крши, да му је циљ да онемогући народне посланике да дођу на седницу, а ако и дођу, да квалитетно узму учешће у расправи која је утврђена по тачки дневног реда. Подсећам председника Народне скупштине на измене члана 74. Пословника, само да га пронађем, молим вас, где каже "да Народна скупштина, односно да председник Народне скупштине на предлог Одбора или Комисије...", само тренутак, ја се извињавам због овог

материјала, за председника скупштине, зашто се понаша овако како се иначе понаша, управо због тога што овим изменама Пословника он тражи за себе, а не за Народну скупштину, овлашћење да у склопу надлежности које му припадају консултује евентуално експертске тимове, одређене организације и стручњаке. Јасно је Пословником одређено које су надлежности председника Скупштине. То су веома скромне надлежности, и ако су му за такве надлежности потребне консултације са експертским тимовима, онда он не заслужује да седи као председавајући у овој Скупштини.

Госпођа Чомић је изашла за ову говорницу и образложила да је један од квалитета овог предлога, што може таксативно да се наброји, ко све може да поднесе предлог закона.

Госпођа Чомић, то је Уставом таксативно набројано. Потпуно је у супротности са правилима правне науке да се уставне одредбе директно преносе у овакав један акт, макар то био и општи акт, али овог нивоа који треба да уреди само начин нашег рада у Скупштини. Ви сте вероватно хтели да дате значај томе да то може да буде и Аутономна Покрајина Војводине, али ми знамо, имамо и Устав Србије, који то Аутономној Покрајини Војводине не ускраћује.

По мом мишљењу, било би много природније да се овај Пословник позабави тиме како народни посланици треба да изгледају, да се обуку, да се обрију, да дођу у Скупштину, на тај начин покажу да је ово високи дом. Да, рецимо, даме не могу да дођу у панталонама, или бар не оне које имају преко 70 килограма. Чули смо, такође, да се излазак за ову говорницу тумачи као потреба за ресоцијализацијом и опструкцијом, да нам је довољно пет минута за расправу. То је председник већ у неколико наврата коментаришао овде у Скупштини, а господин Јочић је рекао да је довољна једна секунда. Јуче је председник Већа грађана у Савезној скупштини проценио да је то 10 минута. Молим вас консултујте истог експерта, да бар од вас добијемо верификацију да смо довољно интелигентни ако за одређено време можемо да изложимо оно што ви сматрате да ми треба да изложимо. О осталим стварима у појединостима.

Досов парламент сличан Брозовом парламенту

Петар Јојић: Даме и господа народни посланици, колико ми је познато, никоме у овој држави није ограничено да говори, нити да му се приписују минути, нити часови, нити пак секунде, осим народним посланицима у Скупштини Републике Србије од стране ДОС-ове власти.

Скраћивање времена за излагање и реплику народним посланицима јесте чин деградирања народних посланика. Шта ће моћи народни посланик да каже за три минута, поготову ако неко спорије говори. Неће моћи да изговори ни пет реченица.

Народног посланика бирају грађани – бирачи који треба да виде и чују шта њихов представник говори у Народној

скупштини и зашта се он у Скупштини залаже. Оваквим предлогом да се скрати време на три минута одузима се право народним посланицима да изнесу своје мишљење у Народној скупштини и да га без председникове репресије ваљано и потпуно образложе. Овде нема парламентарне демократије у вишестраначкој скупштини, очигледно је да предлагач претендује да осујети и онемогући народним посланицима из опозиције да на демократски начин учествују у раду Народне скупштине.

Све ће се свести на једнопартијски рад нашег парламента и то ДОС-ов, сличан Брозовом парламенту.

Парламентарна демократија постала је друга жртва нове власти у склопу правне државе. Предлог одлуке о изменама и допунама Пословника о раду Народне скупштине личи ми на правилник о дисциплинској одговорности народних посланика. Овај Пословник морао би бити оцењен од Уставног суда, који би утврдио да ли је у складу са Уставом Републике Србије, и то пре него што буде усвојен, као што је то у земљама Запада.

Парламентарна демократија значи власт народа која се врши у парламенту преко представника народа изабраних на изборима. Ово је посредничка демократија. Ово схватање оштро супротставља демократију диктатури. Не прихвата тумачење да је свака демократија диктатура партије на власти која ту демократију, у конкретном случају, прописује, а то је сада ДОС-ова власт.

Ово ми личи на деспотизам и тиранију. Актуелна власт губи из вида да за њу нису гласали грађани Србије 100%, да је већи број грађана гласао за опозицију, а један број грађана није изашао на изборе. Дакле, ради се о чињеници да се грађанима одузима право да на посредан начин учествују у раду Народне скупштине.

Очигледно, господа из ДОС-а, да сте пропустили да прописете и ко ће бити редар на Скупштини приликом заседања. Можемо очекивати да ћете редаре

Парламентарна демократија жртва нове власти: Петар Јојић

доводити са аутоматима. Господо из нове власти, ви знате шта радите, али ви не знате последице тога што радите.

Оваквим прописивањем одређених норми, како треба да се понашају посланици и у ком року треба да изнесу своје мишљење, сужава се право народним посланицима и одузима се право грађанима да учествују на посредан начин у раду парламента.

Господине председниче, молим вас, имам велику примедбу на ваш рад и на рад нашег секретара. Дужни су да на време достављају материјале народним посланицима, да се не догоди да народни посланик дође на заседање које заказујете и да тад добије материјал, чиме му одузима се право да се припреми да активно, целовито и свестрано учествује у раду парламента.

Слободан Јањић: Господине председављујући, између два заседања Народне скупштине десила су се два трагична догађаја за српски народ. Тражим од вас да минутом ћутања одамо пошту изгинулим Србима у два несретна случаја, једном на Косову и другом у Бујановцу.

Ако то не учините, ја ћу морати да ћутим овде један минут и да одам пошту изгинулим Србима.

Председавајући: Господине народни посланиче, да ли је то предлог?

Слободан Јањић: Јесте.

Председавајући: Онда вас молим да то учинимо, с тим што бих то проширио, тако да не буде само за последње случајеве, мада је уобичајен и свакако добронамеран – ја се надам да ви то јесте – то би предложио на почетку седнице, да то учинимо за све оне који су изгубили живот и на Косову, и на југу Србије, и у свим несретним догађајима који су претходних година задесили нашу отаџбину.

Слободан Јањић: Свакако, само у претходним ситуацијама ми смо то редовно радили. Међутим, између ова два заседања нико се није сетио да то помене у овој Скупштини.

Председавајући: У реду, онда да то учинимо сада. Господо посланици, молим да минутом ћутања одамо пошту изгинулим Србима.

ДОС спроводи приватизацију Скупштине

Слободан Јањић: Даме и господо народни посланици, политички, правни и сваки други терор који влада од октобарске револуције толико се шири Србијом да ни овај дом није могао бити поштеђен. Оно што посебно забрињава јесте некоректност председавајућег у комуникацији са посланицима. Господин председавајући узима као сходно да коментарише идентификацију посланика, не питајући се, притом, да ли су, прво, службе на време позвале народне посланике на заседање Народне скупштине.

Друго, да ли су им доставиле радни материјал за заседање Народне скупштине. Треће, да велики број посланика није добио позива, а камоли радни материјал за ово заседање Народне скупштине. Четврто, господине, један сат претварања расправе у начелу доставља-

Ухапсити Човића:
Слободан Јањић

те брло радног материјала који иоле озбиљан посланик не може нити има времена да прочита, а камоли да уради неку озбиљну анализу предлога одлуке о изменама и допунама Пословника Народне скупштине Републике Србије.

Господине, овај материјал, овај Пословник је акт од 70 страна, а материјал има 100 страна. Сат пре почетка седнице Скупштине требало је проучити и дискутовати о томе.

Господо, боље се позабавите безбедношћу државе, школством, здравством, стандардом радника и њихових породица, несташицом струје коју изазивате, својом неспособношћу на свим пољима осим на пољу хапшења и шиканирања неистомишљеника, купујући пропагандним лажима време за прикривање неспособности досовске власти.

Господо, клонирању се цео нормални свет супротставља и згражава над тим. Ви покушавате да спречите народне посланике да се овде расправља о проблемима грађана. Посланици ДОС-а користе само две речи: време и тема. Повремено, промене ради, лупају у клупе, а појединци са дозволом лупају и за овом говорницом.

Није ли ДОС заражен неким непознатим вирусом? Господо, по информацијама злочиначке НАТО алијансе ухапсили сте господина Милановића јер је, наводно, знао датум бомбардовања телевизије. По истом основу сада треба ухапсити господина Човића, јер се за време терористичких напада, на аутобус Ниш-експреса на Косову и теренског возила полиције код Бујановца, налазио у седишту НАТО-а у Бриселу, а знате да терористе координира и њима командује НАТО. За ваше подсећање, у та два терористичка акта убијено је 13 српских патриота и јунака одбране. Министри вам хараче и приватизују по Србији, а господин Јочић лупи са ове говорнице: ово је фабрика. Зар сте овде почели приватизацију?

Председавајући: Ја вас молим да се држите дневног реда.

Слободан Јањић: Вама овде, у Београду, Институт за мајку и дете целе зиме

нема грејање, па се болесна деца смрзавају, а ви причате о бризи, о раду, одговорности и ефикасности.

Дијалог о Пословнику

Милорад Мирчић: Немам ништа против да ви упозоравате посланике из своје коалиције да се придржавају Пословника, али и ви се морате придржавати Пословника и код члана 94. га кршите. То је да као председник, ако желите да дискутујете, пријавите се за дискусију, а не да злоупотребљавате ту функцију и тај положај и одатле да коментаришете. Вама, колега, који излазите да рекламирате Пословник, обећавам кожни повез новог Пословника.

Председавајући: Упорно неки народни посланици покушавају да ми оспоре право да чиним ово што управо сада чиним, а то је да одговарам вама. То сам дужан по Пословнику да одговорим на вашу примедбу у вези кршења Пословника.

Милорад Мирчић: Ви тумчите Пословник, али онда се придржавајте Пословника. Тумачите онај члан који је рекламиран од стране посланика да је прекршен, ви га сходно овом Пословнику тумачите. Немојте да проширујете своју дискусију. Сада то користите, не као објашњење у складу са Пословником, него користите да би ви промовисали неке своје ставове који, нажалост, у великим случајевима нису у складу са Пословником.

Ја немам ништа против, али морате се придржавати Пословника.

Председавајући: Који члан рекламирате?

Милорад Мирчић: Члан 94. јасно говори какве су обавезе председника ако се јавља за говор. Члан 94. гласи: "Председник Народне скупштине, када председава седницама Народне скупштине и ако жели да учествује у претресу, препушта председавање једном од потпредседника Народне скупштине".

Ту се подразумева да учествујете у реплици. Значи, у раду Скупштине ако учествујете дођите за ову говорницу. Покажите својим примером да поштујете овај Пословник.

Председавајући: Ви сте сасвим у праву, али ми није јасно шта приговарате, и ви и ја смо у праву. Ви сте истакли повреду Пословника. Ја вам кажем да Пословник није прекршен и нема потребе да се јављам за реч. Ја сам дужан по члану 99. да објасним.

Милорад Мирчић: Али, нисте објаснили да ли је прекршен или није прекршен Пословник.

Председавајући: Ово што ви сада чините, то је кршење Пословника. Дакле, ја са свог места дајем одговор, а ви можете тражити да изађете и да се стави ваш предлог на гласање. Дакле, да ли ви то тражите?

О повреди Пословника реч одмах

Наташа Јовановић: Даме и господо народни посланици, господине председниче, сматрам да сте прекршили члан 99. Пословника, још увек актуелног, у коме се каже: "Народном посланику ко-

ји жели да говори о повреди овог Пословника, председник Народне скупштине (то сте ви) даје реч одмах по завршеном излагању претходног говорника.

Народни посланик је дужан да наведе које одредбе Пословника, по његовом мишљењу, су повређене, да цитира и да их образложи у чему се састоји повреда, с тим што може говорити најдуже три минута, при чему се не рачуна време потребно за цитат.

Председник Народне скупштине је дужан да након тога да објашњење. Ако и после објашњења председника Народне скупштине, посланик остаје при томе да је Пословник повређен, председник Народне скупштине позива Народну скупштину да без претреса одлучи о том питању.

О томе је и говорио колега Мирчић. Сваки пут када неки посланик, а то је урадио у овом случају посланик Прококовић, рекламира повреду Пословника, то најчешће радите када су посланици Српске радикалне странке у питању. Ви дајете констатацију да ли је повређен Пословник, или није, не дајете јасно објашњење и не стављате пред народне посланике, да ли је рекламирани члан Пословника повређен.

Ја вас молим да сада ставите на гласање, ја то тражим од вас, то је моје посланичко право, да ли сте повредили члан 99. Пословника.

Подела на "грешнике" и "свеве"

Александар Вучић: Даме и господо народни посланици, да бисмо овакву врсту разговора и сталних покушаја председника Народне скупштине да од осталих посланика прави "грешнике", а од себе свеве, прекинули, ја ћу вам прочитати неке чланове Пословника и замолити га да то убудуће не чини, зато што је то неодговорно према посланицима Народне скупштине Републике Србије, а подсетићу га на његове речи, које је данас изговорио са ове говорнице.

Наиме, у члану 103. став 1. и став 2. се каже да су народни посланици дужни да поштују достојанство Народне скупштине, а истовремено, да су народни посланици дужни да се једни другима обраћају са уважавањем. Више пута са ове говорнице, када изађете, можете да кажете, и није то проблем што сте вређали народне посланике, који не мисле као ви, господине Маршићанин, немам ништа против тога, ту је наша могућност и наше право да вам увек на то одговоримо. Да ли ћемо бити способни да то добро урадимо или не, то је већ питање наших способности, али са места где се сада налазите, неколико пута сте данас, а и више пута раније, покушали – можда ћу употребити претешку реч, мада не бих рекао – да на један перфидан начин ставите до знања целој јавности како ћете ви, ето, на фини начин да реагујете, ка-

ко овде седе тобоже неки криминалци, људи који не знају шта говоре, на који начин говоре итд.

Подсетићу вас на коментар око тужне чињенице, господине Маршићанин, када нисам могао да се због немогућности да се за тако нешто јављам за реплику, да изађем за говорницу, али то је нешто што је недопустиво председнику Народне скупштине, да изговори са места где се ви налазите. Ја бих вас молио да то право, које као председник Народне скупштине Републике Србије иначе имате, не злоупотребљавате на такав начин и молио бих вас да покушате да на неупоредиво коректнији начин водите седнице Народне скупштине Републике Србије.

Чини ми се да ће то допринети много бољој и много здравијој атмосфери, а не на један увредљив начин, рекао бих најгори могући начин, па чак и вређате посланике једне посланичке групе, који су криви само зато што другачије мисле, или зато што вам понекал укажу на повреду Пословника. Најчешће су у праву. Скупштина некада каже да нису у праву, зато што Скупштина може да одлучи шта хоће, али вас само молим да то одатле и са тог места не злоупотребљавате, јер питање је заиста на који начин, и докле то, и како то неко може да трпи и толерише. Немојте да заборавите да смо ми потпуно исти.

Ми смо изабрани као и ви, ни у чему се не разликујемо, осим што вам је Скупштина дала право, дакле скупштинска већина вам је дала право да председавате, да руководите седницама Народне скупштине Републике Србије. Мислим да ћемо тиме учинити један значајан корак напред. А чини ми се да овакав начин на који то функционише, па сви крше, а посебно крше радикали, када изађе неко из ДОС-а, додаје једну једину реч, олма опомињете радикале, а када изађу радикали, додајује 50 чланова ДОС-а. Када они додају, онда ћутите, никоме не говорите ништа, онда су сви криви, а само сте ви добри. Није то баш тако и било би добро када бисте повели рачуна и о достојанству Народне скупштине, којом председавате, а и о достојанству свих осталих народних посланика.

Председавајући: Једино што могу да вам одговорим на примедбу да кршим Пословник, из члана 103. став 1. и 2. јесте да мислим да то нисам учинио.

Вика и претње новопечених демократа

Александар Вучић: Ја вам говорим о томе како перманентно кршите Пословник и не знам шта бисте сада ставили на гласање? То што сам рекао да перманентно кршите Пословник, а скупштинска већина ће и овако и онако изгласати и рећи да ту Пословник није прекршен. Ја вама указујем, пошто ми се чини да неки не умеју да говоре, не умеју да изађу за ову говорницу, не умеју да се понашају пристojно.

Ако мисле да ће да ме уплаше својом вицом – неће. Ако мислите на било који други начин да решавате те проблеме, можете да покушате. Али, кажем вам, немојте ни да вичете, ни да претите, јер

ШИНТЕР

ово треба да буде Народна скупштина, а не оно на шта сте ви научили. Ако имате нешто против онога што сам рекао, изађите за говорницу, па то кажите. То је елементарни цивилизацијски ред.

Ја сам вам само рекао, господине Маршићанин, да сматрам да би било добро, и уверен сам у то да се то чини већини грађана Републике Србије, да се на другачији начин опходите према опозиционим посланицима, пре свега да их на другачији начин третирасте. Навео сам вам чак примере таквог нашег понашања, јер нећу да кажем да је најтужнија чињеница то што сте ви данас председник Народне скупштине Републике Србије, а ја бих то могао да кажем и имао бих много веће право, него да ви говорите оно што сте већ говорили, тако да ја од вас уопште нисам тражио да сада стављате на гласање, јер знам како ће се понашати скупштинска већина.

То је био мој апел вама да учините напор и да промените своје понашање и мислим да ће бити потпуно другачији однос у Народној скупштини и да ће тежије бити много ниже и да ће моћи непоредиво нормалније да се разговара.

Мурта јаше, Курта иде пешке

Бождар Вучуровић: Поштовано председништво, даме и господе народни посланици, поред свих критика и несла-

шке са ове говорнице називате опструкцијом.

Како то да једно говорите 1994. године, а друго говорите сада? Предлажете да се у одборима обавља расправа о предлозима закона, о аманданима и о актима које доноси Републичка скупштина. Ево како изгледа тај рад у одборима. Ниједан члан одбора није прочитао ни један једини амандман, јер да је прочитао видео би да сам ја дао амандман који каже да је укидањем верификационе комисије, а то је била језичка исправка Пословника, формирана комисија која се никако не зове. Зове се комисија. Ја сам предложио да се та комисија зове комисија за потврђивање мандата. Мој амандман је одбијен, не због тога што та комисија не треба тако да се зове, него због тога што то нико у одбору није прочитао. Сада је у Пословнику то остало да буде комисија.

Хајде онда да укинемо називе и одборима. Нека се Одбор за одбрану и безбедност зове одбор, нека се Одбор за финансије зове одбор, нека се Одбор за правосуђе зове одбор. Нека се и Административна комисија зове само комисија, ако се ова комисија зове само комисија. Пре него што сте почели да нам причате о демократији, морали сте да научите морфологију ове сложене. Ова сложеност је настала од две грчке речи. Демос народ и кратиос владати. А ви мислите да је морфолошки састав ове речи демос грчка народ и српска реч кратити, с па није.

Председавајући: Молим вас да се држите теме дневног реда.

Бождар Вучуровић: Демократија је тема сваког дневног реда.

Председавајући: Тема дневног реда је, да вас подсетим, Предлог одлуке о изменама и допунама Пословника Народне скупштине Републике Србије.

Бождар Вучуровић: Отишао је господин Јочић. Постоји изјава, господине Јочићу, Валтазара Божишића, заиста постоји, добра је и лепа. Постоји још једна старија максима из римског права која гласи: *neminem ledit, qui sue iure utitur*. Ми овде само штитимо своја права и вршимо обавезе за које нас је народ овде изабрао. Они који су нас бирали наложили су нам да са ове говорнице штитимо њихове интересе. Ово јесте фабрика. Јесте фабрика, али рече мој колега, слажемо се да ово буде фабрика, али се не слажемо да ви овде радите власничку трансформацију и да је приватизујете. Прошло је време, више у појединости.

Досов Пословник корак уназад

Др Горан Цветановић: Дама и господе народни посланици, јуче сам са гинеколошко-акушерског одељења лесковачке болнице однео кући своју бебу, новорођеног сина, и оно што ме је дочекало кући била је управо рестрикција струје у Лесковцу. Нешто што је могло најтрагичније да се деси детету од пет дана, да почне свој живот са рестрикцијом струје. На столу ме чекао материјал, само што је у том материјалу био дневни ред, и то Предлог одлуке о изменама и допунама Пословника Народне скуп-

штине Републике Србије. Без икаквог другог материјала. Када сам касније погледао тај материјал, вероватно сте и ви били изненађени, јер сам сигуран да се слажете да није најважније расправљати у Скупштини ко ће где и како од народних посланика да седи.

И те како имамо много битније и вишеструке ствари да расправљамо и да доносимо адекватне одлуке. Да Влада Републике Србије заиста ради оно што треба да ради, не би ми сметало њихово одсуство данас из Скупштине. С обзиром да доноси само овакве предлоге, не знам заиста чему све то води? Председник Скупштине је у току данашњег дана рекао да овај Пословник, пре свега, треба да да предност памети над језиком.

Морам да приметим да онај који има одређене вербалне способности и могућности, мора да поседује интелектуалне способности за те своје вербалне особине, да их манифестује и да их исказе. У сваком случају, мора да постоји једна симбиоза и синтеза памети и језика. Не знам на који начин мисли председник Скупштине да диференцира и да одвоји језик од памети. На крају, рекао бих да сам разочаран посланицима, пре свега ДСС-а и ДС-а, и овим другим посланицима, али су они у мањем броју, нарочито после онога што је рекао народни посланик Српске радикалне странке, господин Стево Драгишић, односно када је цитирао оно што су народни посланици ових странака изнели за говорницом раније, пре пар година.

У сваком случају, као посланик Српске радикалне странке, нећу гласати за ДСС-ов Пословник зато што представља корак уназад у погледу већ усвојених демократских права и слобода.

На крају, драго ми је да сам после излагања посланика Јочића, кога тренутно не видим да је ту, члана ДСС-а, сазнао да они успешно сарађују са социјалистима. Можда је то једна назнака неке проширене коалиције. Додуше, још неки се нуде и чекају позив за улазак у коалицију.

То се, пре свега, види по томе што гласају за сваки предлог Владе, а можда ће те на тај начин да остварите кворум који углавном у току дана недостаје.

ДОС за демократију само до освајања власти: Бождар Вучуровић

гана са вашим радом, морам вам признати да сте у нечему врло доследни. Доследни сте у својој недоследности. Све оно против чега сте се борили и против чега сте са исте ове говорнице просипали салве оптужби, сада уводите. То је добро. Сада народ, коначно, схвата да приче о демократији важе само до освајања власти. После тога је једина разлика у томе што Мурта јаше, а Курта иде пешке. Што је Курта, иако тиранин, демократа пар екселанс за Мурту. Како то да сте, док сте били у опозицији, тада дозвољавали себи све методе парламентарне борбе? Како то да сте себи дозвољавали опструкцију 70 килограма амандмана, а сада говор и указивање на пропусе и тре-

За симбиозу памети и језика: др Горан Цветановић

Скупштина као биоскопска сала

Љубомир Краговић: Понтовано председиштво, даме и господа народни посланици, имамо Предлог одлуке о изменама и допунама Пословника Народне скупштине Републике Србије и један од мојих првих коментара је да када год нова демократија дође на власт она врши измене и допуне Пословника о раду Народне скупштине.

Приштински универзитет на целиду:
Љубомир Краговић

Прво је, претходно, када је била у коалицији са СПС-ом извршила измену овог Пословника 1994. године, Пословника који је много већа права давао народним посланицима. Тим Пословником су та права смањена и он се користио шест до седам година.

Међутим, сада, још једна већа рестриktivност у погледу права посланика је уведена овим Предлогом пословника. Шта се желело урадити овим Пословником? Да се исправе неке језичке или граматичке грешке, или да се једноставно неки термини, који нису одомаћени, замене нашим изразима. На пример – верификација се замењује речју потврђивање, а иначе имају исто значење.

Поставио бих, међутим, питање – да ли је то разлог за хитност овог предлога закона.

Ако се подсетимо Пословника, закон се може изузетно донети по хитном поступку, али по хитном поступку може да се донесе само закон којим се уређују питања и односи настали услед околности које нису могле да се предвиде. Недоношење закона по хитном поступку може да проузрокује штетне последице. Ја не видим никакав разлог за доношење овог закона по хитном поступку, с обзиром да имамо само још један дан до редовног заседања овог парламента.

Следеће што је желело да се уради овим законом, јесте да се интензије председника Скупштине јако увећају, чак и дотле да се председник Скупштине убудуће, ја не знам да ли ће он бити председавајући овог парламента или ће бити васпитач, наставник, или ће бити

официр, или пак управник неког затвора. Како другачије да одредим овај предлог где се пошло од алинеја 5, у члану 21. па се додаје нова – распоред седења народних посланика. То је нешто што је стварно брука и срамота да се предлаже овом парламенту и да народни посланици баш о томе растурају. Или ова нова власт мисли да од овог парламента направи биоскопску салу, па ће када улазимо у Скупштину да дају карте, нумерисане, да би знали где ће да седе. То право овај закон правда као већа права председавајућег, односно председника Народне скупштине, а огледа се предлогом члана 22, у члану 74, где председник Народне скупштине може ангажовати научне или стручне институције, као и поједине научне или стручне раднике, што је сасвим непотребно и председник Народне скупштине уопште нема потребу за таквим предлогом закона.

Репресивност овог закона према народним посланицима огледа се у томе да народни посланици скоро немају никаква права. Они немају право на реч, немају право на реплику, на предлог дневног реда итд. То документу је члан 27. који мења члан 100. постојећег закона, где се каже да председник Скупштине има право да одлучи када ће посланик или шеф посланичке групе имати право на реплику, а реплика је много шири појам него увреда или нека ружна реч, било које посланичке групе.

Овим предлогом нарушавају се и нека уставна права, а то је у члану 29. где се члан 122. постојећег закона мења и каже тајно се гласа употребом електронског система. То је просто немогуће, јер тада тајност није загарантована. Употреба електронског система је могућа, али је исто тако могуће и тачно знати који је посланик за шта гласао. То нема никакве везе са тајним гласањем.

Само да кажем још једну реченицу, пошто је ово једини начин да се обратио народу, ја сам пре два дана прочитао изјаву министра Кнежевића где он коментарише шта урадити са Приштинским универзитетом.

Председавајући: Прекорачили сте време, то није на дневном реду.

Љубомир Краговић: Ја се извињавам, само једну реченицу, каже да треба укинути Приштински универзитет јер није по Резолуцији 1244. Ја морам да кажем да је то једна ненормална изјава министра који не може да даје такве изјаве и да уноси панику и пометњу међу грађанима Косова и Метохије.

Председавајућег не држи место

Милорад Мирчић: Пошто смо овде чули од стране предлагача на чему се инсистира при предлогу новог пословника, било би добро да и на старом применимо. То што инсистира предлагач, а то је прецизност Пословника. У члану 118. се прецизно каже – "да су народни посланици дужни да идентификационе картице носе са собом при изласку из сале Народне скупштине. Ако народни посланици напусте салу Народне скупштине и оставе идентификациону картицу, служба Народне скупшти-

не ће одмах ту картицу доставити секретару Народне скупштине".

Ево вам пример, потпредседник ми је извукао картицу, ево вам у другом реду, није извучена картица, ево у другом реду са друге стране, погледајте, довољан је један пример када сте кршили Пословник. Хајде, покажите баш на овом Пословнику како ћете убудуће бити прецизни и придржавати се овог другог дела који ви промовишете.

Друго, хтео сам да искористим прилику да питам, чисто као народни посланик, немојте ово да схватите као лично председничке, нешто сте често одсутни. Баш сам забринут. Искрено сам забринут шта је са вама, зашто вас место не држи? Или је нервоза, или, чисто питам, нека зависност, или болест. То је раније био случај са председником посланичке групе ДОС, па смо и ми били забринуте.

Будалаштина посланика ДОС-а

Верољуб Арсић: Даме и господа посланици, ова седница Скупштине и сам дневни ред је опет фарса и маркетинг у режији ДОС-а. Фарса и маркетинг, јер ДОС после више од месец дана конституисања њихове Владе, ни један једини закон није донео који је обећавао у својој изборној кампањи.

Констатација мог колеге из ДОС-а да су ова Влада и ова Скупштина, на протеклих пет заседања, изузетно продуктивна фабрика, у најмању руку је смешна, да не кажем будалаштина. Законе које сте донели су закони који се укидају. Укидате Закон о ТВ такси, укидате Закон о јавном информисању, укидате Закон о посебним правима бившег председника Републике Србије, укидате сала и Пословник и то укидање објашњавае тиме да нови закони, које имате у плану да овде предложите, неће моћи да буду изгласани због самог Пословника.

То је врло чудно и у неку руку необјашњиво.

Укидање права на дискусију посланицима по било ком основу је укидање два основна демократска правила у сваком нормалном демократском друштву. Народне посланике бира народ. Што значи да укидањем права на дискусију, укидате право и грађанима који су гласали за опозиционе партије да се њихова реч чује и њихово мишљење уважава. То није више демократија. То постаје диктатура.

Да подсетим само да је овде пре петнаест дана био Предлог закона о јавном информисању. Он се састојао у пет редова и на њега је дато десетак амандмана. Што значи, ако се неким чудом и деси да ДОС-ова Влада направи неки квалитетан Предлог закона, па опозицији буду везане руке да у начелу критикује такав закон, па га онда затрпа амандманима и окрене, истумба да он одговара њима и онима који су поставили такву владу.

Сврха дискусије јесте да свака влада и сваки предлагач закона изузетно добро воде рачуна о томе како ће формулисати закон и како ће га направити. У супротном, доћи ће до тога да га опозици-

ДОС укида право на дискусију:
Верољуб Арсић

ја напада и решета и пред јавношћу и грађанима Србије докаже да то није она власт за коју је народ гласао.

Што се тиче Пословника у делу који се односи на место седења. Није ми јасно, да ли тиме желите Српску радикалну странку, и друге опозиционе партије, да поставите у задње редове и на тај начин их сакријете од лица јавности, или желите да их ставите у прве редове где седи Влада у избеглиштву, где би требало да седи Влада у избеглиштву, и на тај начин попуните места Влади, а истовремено и сакријете посланике ДОС-а иза Српске радикалне странке и да сакријете тиме њихово неприсуствовање у овој Скупштини. Један колега је овде рекао да је помало и досадно да се убацију картице приликом скупштинске расправе и да се проверава кворум приликом гласања и слично. Мислим да је неким посланицима ДОС-а не само то досадно, досадно им је и да седе овде, да учествују у расправи, тако да постављам питање, зашто су они уопште и бирани.

У Србији чуда више нису чуда

Божидар Вујић: Даме и господо, немерљив је допринос ДОС-а развоју демократских односа у друштву и успостављању правне државе од конституисања овог дома па све до данас.

У свих пет заселања кроз законе о поништавању закона, а са друге стране не нуђења нових законских решења, и одлуке о измени и допуни Пословника Народне скупштине Републике Србије имамо прилику да на један пластичан транспарентан начин сви ми овде у Скупштини, а и јавно мњење, видимо донете вашег поимања и познавања демократије.

Вољом ДОС-ове парламентарне већине и овај пут ће се поништити поједине одредбе Пословника, с тим што се, евидентно је, овај пут нуде ригиднија и рестриктивнија решења. Корак уназад у развоју демократије. Очито ДОС има рак.

Оно што је транспарентно и надам се симпатично, али и симптоматично, је-

сте да и кроз овај Предлог пословника видимо на делу сукоб унутар Нове демократије. Потписник Предлога за измену пословника је господин Лековић, а један од доносилаца Пословника, који мењате, јесте Жарко Јокановић.

Ригидност и рестриктивност новог пословника огледа се у фаворизовању председника Скупштине у односу на народне посланике и презумања дискреционог права одлучивања, чиме се повећује уставно начело равноправности народних посланика.

Најдрастичнији пример је код добијања права на реплику, а нарочито одговор на реплику онога који је реплику изазвао. Ништа мање понижавајуће за посланике није ни одредба да министри елаборирају расправу коју су у овом дому водили народни посланици.

Формулације ДОС-ових посланика у покушају правдања доношења новог пословника су немуште, несувисле и у сваком случају изузетно пуно доприносе настојањима посланика Српске радикалне странке у доказу пред јавношћу ваше неспособности.

Оправдана настојања просветара да реше свој материјални статус кроз штрајк и преговоре са ДОС-овом влашћу искористио је председник Скупштине да нам за овом истом говорницом он лично одржи бесмислени покушај педагошког предавања о демократији. Слушајући њега дошао сам до личног уверења да између ваше демократије и комунизма нема разлике.

Сва је срећа да ће народ на наредним изборима гласати за демократију, али не вашу. Многи су говорници за овом говорницом покушали да оспоре начин вођења ове скупштине, како је то радио господин председник Маршићанин. Ево, ја ћу га бранити. Срећа је ваша што доносител сада овај нови пословник и надам се да ћете у новом пословнику дати стручна тумачења и правно разумевање да то једном научи и секретар ове Скупштине.

На тај начин он ће својим стручним саветима помоћи господину председнику ове Скупштине да правилније и бо-

Неспособност посланика
скупштинске већине: Божидар Вујић

ље води Скупштину, а не овако како он то данас ради, како је данас водио, на један лош начин, покушавајући немушто да нам покаже своје лично поимање постојећег Пословника.

Данас, више него икад, веома актуелни Радоје Домановић једном је записао: "Разних чуда бива у свету, а наша је земља, као што многи велу, плодна чудима у толикој мери да већ и чуда нису више чуда". Стога вам велим да чуда пролазе господом из ДОС-а и доћи ће нови избори, хвала Богу.

Реплика скупштинског "ветерана"

Томислав Николић: Молим вас за реплику. Ја ћу да вам објасним, господине председниче, претходник је говорио о менталном склопу нас који дискутујемо овде о Предлогу закона. Трбало би да се замисли над својим менталним склопом. Обмануо је Народну скупштину, господине председниче, и рекао је да је за ноћ у Савезној скупштини промењен Устав Савезне скупштине и да је одмах изабран председник Савезне Републике Југославије.

Није тачно, председник је после изабран на директним изборима и тај председник се зове Војислав Коштуница, а ви мало употребите мозак када излазите за говорницу.

Национална политика протерана из Скупштине

Србољуб Живановић: Даме и господо народни посланици, ово није скупштина председника посланичких клубова, ово је скупштина народних посланика. Има нас 250, изабраних вољом народа. О свему што се нађе на дневном реду у овој Скупштини треба да има право сваки народни посланик да каже своју реч.

Подносилац сам амандмана на члан 22. Предлога о изменама и допунама Пословника Народне скупштине Републике Србије. Да се члан 22. Предлога одлуке о изменама и допунама Пословника Народне скупштине Републике Србије брише, ево због чега – надлежности председника Народне скупштине, таксативно су набројане у члану 32. Пословника и то ћу вам прочитати: "Председник Народне скупштине врши послове предвиђене Уставом. Председава седницама Народне скупштине, стара се о примени Пословника Народне скупштине. Стара се о благовременом усклађивању рада радних тела Народне скупштине. Врши и друге послове предвиђене законом и овим Пословником". То је несхвљиво, сем ако није у питању апсолутна нестабилност и неукост председника Народне скупштине да му је за овакав облик овлашћења неопходно да консултује поједине научне и стручне раднике.

Господине председниче, досадашњим скупштинским радом исказали сте велику нестручност, а онда вам је вероватно потребна оваква измена члана 74.

Даме и господо, не мислим да је ово начин у овој мери да говорим о важним питањима. Говорим мало успут поводом неког инцидента, а никада се озбиљна расправа о држави и националној поли-

Нестручност председника Скупштине: мр Србољуб Живановић

тици у овој Скупштини није остварила, нити је било ичега што, наравно, не може ова Скупштина да обухвати и то су темељи озбиљне расправе свих политичких фактора у овој земљи о националној политици. Ова измена је ипак карактеристична.

Морам да кажем да постоји једна тенденција да се ова Скупштина у целини у свом раду схвати искључиво законодавно. Ми нисмо овде да бисмо доносили законе, него да бисмо контролисали спровођење закона. Овде се само наглашава још једанпут на једном врло важном месту да имамо праву контролу.

Сведок свих српских трагедија

Томислав Николић: Даме и господа народни посланици, требало је да председник Народне скупштине упозори претходног говорника. Ја сам један од најдисциплинованијих у овој сали. Скоро највише седим у посланичкој клупи. Нисам чуо да је било ко увредљиво говорио о било ком народу, о било којој народности или мањини. Требало је, господине председниче, да заштитите достојанство Народне скупштине, то је члан 103. Пословника, где се каже: "Народни посланик има право да изађе за говорницу". Ми смо баш учинили оно што господин није очекивао, са пажњом смо саслушали шта има да каже. Овде се поткрала стара прича упућена српском народу. Ви врећате друге народе, ви сте злочинци према другим народима и са вама нико не може да живи.

Зато правимо нове државе. Ви сте сви овде то прочитали. Зашто, господа? Где су сада председници посланичких група? Ја тврдим у име посланика Српске радикалне странке да откако је господин у Скупштини, а то је једино време када је он могао да чује било коју увреду на рачун свог народа, таква увреда од посланика Српске радикалне странке није изговорена. На које сте онда посланике мислили, господине посланиче? На посланике ДОС-а? На посланике СПС-а? На посланике Странке српског јединства?

Ја вас молим да овде не оптужујете ан блок.

Председавајући: Ви то претварате у реплику, иако нисте поменути. Јавили сте се за Пословник.

Томислав Николић: Да вам кажем, господине председниче, ово је толико тешко да се ја најјем.

Председавајући: Није ништа тешко. Ви рекламирасте Пословник. Нема потребе да се јежите.

Томислав Николић: Ако ви не видите оно што се ваља иза ове изјаве, ја видим. Ја сам сведок свих српских трагедија.

Фалсификати "демократских" медија

Александар Вучић: Даме и господа народни посланици, пре свега бих рекао нешто око ових позива да се заврши и око нестрпљења које влада код посланичке већине. Чини ми се да је то заиста непримерено и не знам где се коме жури, да ли ми имамо неку другу тачку на дневном реду, где треба да расправимо о ситуацији на југу Србије, а пошто се не може мењати дневни ред у ванредном заседању, то говорим због грађана који то, вероватно, не знају, а немају ни обавезу да знају. Дакле, о томе нећемо расправљати. Не знам где се коме жури и зашто бисмо завршавали расправу која не може да донесе боље резултате. Немојте да заборавите да ми у расправи о појединостима тек планирамо да покушамо да вас убедимо да прихватите неке од наших амандмана, посебно амандман о интерпелацији.

Узгред да кажем онима који то не знају, да нису добро приметили, интерпелација нема апсолутно никакве везе са извештајем о раду Владе, а који су то овде са ове говорнице изговарали. И још нешто, да одговорим господину Ивковићу на ово што је рекао – тачно је, расправљали смо о ситуацији на Косову и Метохији, могло је то и много чешће да се чини, али морам нешто да кажем, и то је разлика у односу на ово што се данас дешава.

Данас се не расправља готово ни о чему осим о ономе што је било и како је било. Нема проблема, све време може да се расправља о томе. Све новине, све телевизијске станице, само о томе расправљају, распредају, и то како им падне на памет и шта им падне на памет, бар пола тога измисле, додају коме стигну, шта стигну, фалсификују пола тога, али није то нарочито ни важно. О ономе што ће се збивати, о будућности земље, о ономе што су наши проблеми, ни где, нико и ништа не говори, ни о Косову и Метохији. А подсетићу вас, на страну за шта је све ко и како крив, ми радикали смо били против плана Ахтисари-Черномирдин, али ви сте у изборној кампањи рекли да ће се вратити војска и полиција на Косово и Метохију, је ли тачно, и због тога сте добили део српских гласова у Републици Србији.

Војска и полиција нису се вратиле на Косово и Метохију. Да видимо због чега, како ћемо то да решимо? Ваљда има паметних људи у овој Скупштини, који то могу нешто да учине, или да по-

могну, или да искажу своје мишљење, или макар противљење ономе што се дешава у нашој земљи. Да видимо шта се дешава на југу Србије? Није то било раније, или бар није имало такве размере. Знано се да их има нешто у Добросину, али нису заузели толику територију. То су заузели тек у новембру прошле године, када су пучисти већ били на власти.

Да видимо шта се сада дешава, какав је то план, зашто се о томе уопште не расправља, зашто о томе не жели нико да говори? То је и суштина онога о чему сам данас говорио. Дакле, ту мора да се замажу очи јавности, да се "баца коска народу", да размишља о томе да ли је ухапшен Милановић због тога, или није. На крају, кад га пусте, прећутаће све то, или неки други, или неки трећи, неки пети или десети.

Дакле, не говорим о онима који су оптужени, и евентуално да се докаже за убиство, већ говорим о ономе што је очигледно, да су људи невино ухапшени. То је суштина, бавите се тиме, али се не бавите суштином проблема. То је оно што је заиста истина.

Искористио бих ову прилику, пре него што кренемо на расправу у појединостима, да заиста апелујем на то да у наредном периоду разговарамо о важним стварима, о озбиљним темама, о ономе што мучи грађане Србије и да се види како ту, и шта можемо ми, као највиши законодавни орган, да помогнемо и на који начин те проблеме можемо да решимо.

Нервоза женске мреже ДОС-а

Томислав Николић: (реплика) (Посланик из сале: на шта ово личи?) Јесте ли ви нервозни госпођо? Како на шта личи, личи на скупштински рад. Поменут сам и тражио сам реплику. Како не личи госпођо, шта бисте хтели, да ме тучете? Ја сам хтео само да помогнем колеги, посланику Палу, зато што највероватније да није стигао да погледа амандмане које сам поднео на Предлог одлуке и посебно амандман који се односи на интерпелацију.

Амандман је истоветан предлогу који смо заједнички, као група посланика, својевремено као група опозиционих посланика, подносили Народној скупштини, у време када су социјалисти били у већини, и у ставу 2. тог предлога речено је да је подносилац интерпелације дужан да напише како тражи да се претрес заврши.

Дакле, предвиђено је овим амандманом да ли се тражи оставка Владе, министара итд. Да ли сте се мало смирили?

Амандман техничке природе

Божидар Вучуровић: Даме и господа, ја сам мало пре говорио о овом амандману. Он је чисто техничке природе. Даје име и презиме комисији која се формира уместо верификационе комисије. Не видим зашто смета. Што се мене тиче, не мора да се зове никако. Пошто сви органи ове Скупштине имају своје називе, своја имена, не видим шта смета да се ова комисија зове, на пример, комисија за

потврђивање мандата, када се заиста и бави потврђивањем мандата. Стварно ми није јасно.

"Зачкољице"

у скупштинској процедури

Томислав Николић: Повлачимо амандман. Процедура у овој Скупштини је препуна зачкољица, па морате да реагујете на време. Народни посланик може да дискутује само за говорницом. Дакле, ја повлачим овај амандман, зато што ме је срамота да ви прихватите овај амандман. Ја сам поднео 16 амандмана. Сви имају неки след, сви имају неку логичну везу, сви амандмани се труде да овај предлог са којим уопште нисам сагласан, барем на неки начин учине бољим. То да прихватите један амандман, који је заиста исправљање једне грубе грешке предлагача, а да не прихватите ниједан амандман којим се трудим да народним посланицима омогућим права у Народној скупштини, које им гарантују Устав и закони, мени то, право да вам кажем, не одговара. Зашто бих ја технички поправљао ваше предлоге? Одговарајте сами за њих, ја повлачим овај амандман.

На силу већа овлашћења председнику Скупштине

Александар Вучић: Даме и господо народни посланици, ово је део онога на шта смо вам данас указивали, а само мало пажње, ово сада врло кратко траје, тако да нећете морати много времена да изгубите. Видим да је неким много досадно што су изабрани за посланике у Народној скупштини Републике Србије. Вероватно ће морати да се навикну на то.

Дакле, ми смо предложили да се бришу речи "на предлог председника". Просто не разумемо зашто би уопште било "на предлог председника"? Зашто би се такве прерогативе, односно такве инге-

ренције стављале у руке председнику Народне скупштине Републике Србије. Не знамо шта је то сметало досадашњим одредбама Пословника? Зашто би се број потпредседника одређивао посебном одлуком на предлог председника? Па, зар није много логичније да се то ради у договору посланичких група или да то буде посебно прописано Пословником? Него, онолико колико то падне и како то падне на памет председнику Народне скупштине, тако ће и да буде.

Не разумем да ли се то данас прави нека нова посебна функција. Када је била реч, не знам, неко је од ДОС-ових посланика говорио о посебним овлашћењима и ингеренцијама председника Народне скупштине, јесте, али у посебним и специфичним околностима. А не овде унутар Народне скупштине Републике Србије. Ви сада покушавате да на одређен начин, на силу, дате много шира и много већа овлашћења и много веће ингеренције председнику Народне скупштине, коју уопште није имао по ранијем Пословнику. Молим вас да прихватите овај наш амандман.

Грчевита борба за права опозиције

Томислав Николић: Имате ли ви у ДОС-у странку у којој се чак и посланици тим послом баве. Кроз читав овај предлог провлачи се једна идеја да се председник Народне скупштине новим правима издвоји од осталих народних посланика. Сада постоје неке одлуке о којима ће гласати Народна скупштина, на које право предлагања има искључиво председник Народне скупштине. То је заиста несхватљиво. Не може нас 250 посланика народ овде да изабере, а онда да нам неко каже унутрашњим актом, е сада нисте ви равноправни иако нам Устав каже да смо равноправни.

Члан 78. Устава, ево цитираћу, каже, господине председниче, да вас бирамо из редова народних посланика. Значи, ви сте народни посланик. Ви само вршите још неке послове везане за организацију, за представљање Народне скупштине, који немају везе са законодавном активношћу. У погледу законодавне активности предлагања закона, учешћа на седници, ви имате иста права и обавезе као и сваки други посланик. Зашто вам је то било потребно господо предлагачи? Скупштина има пет потпредседника, број потпредседника бира се при сваком конституисању. Зашто да предложи председник Народне скупштине? То је сада везано вероватно са Законом о влади, који сте променили, где председник Владе предлаже број потпредседника владе. Председник Народне скупштине није канцелар. Он је само једнак, један од нас.

Пошто ту има још два амандмана која су истоветна по својој форми, да не бих објашњавао, нећу се ни јављати по тим амандманима, али заиста је несхватљиво да, на пример, заменика секретара Народне скупштине предлаже председник Народне скупштине. Секретара Народне скупштине предлаже председник. Па, није он секретар председника Народне скупштине. Он је секретар Народне скупштине.

Може председник да га предложи, наравно он је посланик, али може да га предложи и господин Јочић ако је способан (Јочић, с места – ваздан). Добро, нећемо о томе. Очито је да нешто није у реду. Може да га предложи било који посланик.

Сада спречавате посланике, одузимају им права која им, да не кажем, гарантује Устав, не мора чак ни да пише у Уставу, па ваљда се види да смо равноправни са изузетком што је неко на власти, неко у опозицији, па онај ко је на власти мисли да има више права, а онај

ОБИЧНО "НЕПОЗНАТИ" ЛОПОВИ

На делу тихо укидање парламентаризма: Томислав Николић

ко је у опозицији мора грчевито да се бори да оствари део својих права.

Дакле, ништа не губите овим предлогом закона. Ништа не губите амандманом на ову тачку. Само то да председник Народне скупштине заиста схвати да је он један од нас. Ако почнете овако да га издвајате од нас ко зна шта ћете му још омогућити да ради, а да то остали посланици не могу, не смеју, а да о томе гласају. Зато вас молим да ову грешку, надам се грешку, исправите. Може вам се десити да се председник Народне скупштине отргне од воље већине која га је изабрала. Онда више ово нећете моћи да исправите.

Хапшења параван ДОС-а

Александар Вучић: Даме и господа народни посланици, ми смо предложили овим амандманом да се не дају оволики прерогативи власти председнику Народне скупштине, јер се у члану 24. став 1. каже да кандидата за секретара Народне скупштине предлаже председник Народне скупштине.

Зашто смо ово урадили, и зашто је ово још једна од ствари које су супротне или неупоредиво мање демократске од оних које смо имали у постојећем позитивно правном пословнику, као подзаконском правном акту. Пре свега, овим се одузима право Народној скупштини, односно скупштинској већини да изабере секретара по истој процедури по којој се бира и председник Народне скупштине, као што је то био случај до сада, већ се то сада чини на предлог председника.

Објаснићу поводом следећег амандмана зашто је ово учињено и који је, у ствари, мотив, посебно везано за заменика секретара Марице Савић, која није разрешена у Народној скупштини, а добила смо једно неумушто тумачење, неписмено правнички, секретара Народне скупштине који каже да је конституисањем нове Народне скупштине,

односно новог сазива републичког парламента њој престала функција.

То је апсолутно немогуће, и сада се то предлаже и следећим чланом у изменама и допунама, дакле у овој одлуци коју ДОС предлаже да данас усвојимо. Зато сматрамо да је то потпуно нелогично и да је било неупоредиво уређеније у позитивном пословнику и да би то требало да остане онако како је било. Зато смо предложили да се овај члан брише.

Посебна расправа о сваком амандману

Гордана Поп-Лазих: Молим вас, господине председниче, ми смо овде констатовали да имамо јединствену расправу. Члан 145. Пословника каже да Народна скупштина одлучује о поднетим амандманима по редоследу чланова Предлога закона. Ако је поднето више амандмана на исти члан Предлога закона прво се одлучује о амандману којим се предлаже брисање одредбе тог члана, а затим о амандману којим се предлаже измена целог члана.

Амандмани које је поднео предлагач закона, а које су прихватили надлежни одбори и Влада, као и амандмани које су прихватили предлагач закона, надлежни одбор и Влада, постају саставни део Предлога закона и о њима Народна скупштина посебно не одлучује. О осталима посебно одлучује.

Народна скупштина посебно одлучује о сваком амандману који предлагач закона, надлежни одбор или Влада нису прихватили. Где то пише, поготово када је јавна расправа овде јединствена да не можемо да уземмо учешће у дискусији по питању сваког амандмана. Ви ми прочитајте тај члан Пословника.

Председавајући: Ви ми кажите који сам члан Пословника прекршио.

Гордана Поп-Лазих: Молим вас, реци те ми мени на основу ког члана Пословника онемогућавате да ја изађем за говорницу и изнесем свој став по питању овог амандмана. Да ли постоји такав члан Пословника?

Председавајући: Постоји.

Гордана Поп-Лазих: Прочитајте га, молим вас.

Председавајући: Постоји, а то је члан, мада није обавезно да вам цитирам тај члан, него ви треба да кажете који сам прекршио, па да се позовете на тај и да кажете да га нисам применио.

Гордана Поп-Лазих: Ево, ви мене почитите као председник Скупштине.

Председавајући: Допустите ми да вам одговорим. То је члан којим се утврђује да народни посланик може да говори у оквиру једне тачке дневног реда само једанпут и уколико се није исцрпала дискусија да може и по други пут да добије реч.

Гордана Поп-Лазих: Управо смо дошли на оно, господине председниче, због чега је пет минута мало да се говори о закону у начелу, ако већ немамо могућности да говоримо о закону о појединостима. Ето унапређена Пословника управо у том правцу, који води демократизацији и који хоће очигледно да само онемогући посланике да дају свој допринос.

Има међу нама овде и стручних, ви сте рекли да сте нестручни, али има и стручних који би могли да допринесу побољшању текста Пословника. Нажалост, ви немате слуха за то.

Председник парламента може све да ради

Божидар Вучуровић: Ако се не усвоји амандман на овај члан, ако се не брише, добићете истог момента један апсолутно незаконит закон.

Председнику Народне скупштине се не могу дати ова овлашћења пошто вашим Пословником није предвиђена промена члана 32. који говори шта све председник може да ради. Члан 32. се овим изменама и допунама Пословника нигде не помиње. Члан 32. каже – да председник Народне скупштине врши послове предвиђене Уставом, Устав му не даје то право. Председава седницама Народне скупштине, стара се о промени Пословника Народне скупштине, стара се о благовременом и усклађеном раду радних тела Народне скупштине, врши друге послове предвиђене законом и овим Пословником. Ниједан досадашњи закон не даје права председнику Народне скупштине да предлаже број потпредседника, секретара Народне скупштине, осим ако не промените и члан 32. овог Пословника. Ако га не промените, онда ће председник имати овлашћења која му Пословник не даје, не даје му члан 32. који јасно дефинише која су његова права и обавезе.

Преко леђа ранораниоца

Лазар Марјански: Господине председниче, ми смо овде од 10 сати ујутро, неки од нас су кренули јутрос у пет или шест сати од куће и ми који стално будно пратимо све ово, за обраћање појединим амандмана, немамо снаге да то физички издржимо. Само се ви смејте, а у међувремену ваши посланици напуштају салу, одлазе кући, а господин који седи у првом реду је пијан и тако даље. Дајем предлог да радимо до 21,00 часа.

Нема више "играња"

Наташа Јовановић: Данас смо разматрали даљи ток седнице. Била су три предлога. Ваш предлог је усвојен – да Скупштина настави са радом у поподневном делу заседања до 21,00 часа.

Ја сам се јавила за реч да бих предложила да то буде нешто краће, да радимо до 19,30 часова, имајући у виду (ево, сад се показало да је тако) како велики број амандмана који су поднели народни посланици, нарочито из Српске радикалне странке, захтевају и дају могућност да посланици образлажу, сваки појединачно, амандмане.

Упозорила сам вас да не кришите Пословник што ви сада управо радите или намеравате да урадите, тј. члан 83. Пословника, где се тачно каже: "Седнице Народне скупштине одржавају се у време од 10 до 17 часова са прекидом од једног сата и 30 минута, ако Народна скупштина за поједине дане изузетно не

одлучи другачије. Та одлука доноси се, по правилу, на почетку радног дана”.

Господине председнице, ви сте своју пословничку могућност искористили. Дали сте предлог за одлуку. Одлуку је ваша већина донела. Нема више играња. Једном сте обавестили посланике, дали сте предлог. Имали сте већину. Морали сте данас другачије да проценујете, а не да смучате Скупштину на брзину и да завршавају кад ви хоћете. Ви не можете, по Пословнику, да дајете нови предлог да Скупштина продужи са радом.

Председавајући: Морам да вам одговорим.

Наташа Јовановић: Немојте да ми одговарате.

Председавајући: Морам да вам одговорим, јер у Пословнику пише да сам дужан да вам одговорим. Ја ту дужност поштујем, па вам одговарам. Већ два пута смо у току данашњег дана на вашу истоветну примедбу водили истоветну расправу. Добили сте истоветно образложење – да је, по Пословнику, могуће, додуше заиста пише ”по правилу”, али ви врло добро знате да то не значи и обавезу, него се оставља могућност у складу са околностима.

Ја заиста немам јасну сугестију. Само предлажем да се председници председничких група, без нашег удаљавања из сале, договоре о томе. Постигли су консензус. Имајући у виду да свака седница кошта седам хиљада немачких марака, потребан је наш мали напор да останемо још два сата. То представља знатну уштеду.

Наташа Јовановић: Нисам задовољна вашим одговором. Молим вас, ставите на гласање мој предлог.

Земља није увек округла

Томислав Николић: Даме и господа народни посланици, заиста морам да се обратим председнику Народне скупштине. Постоје, господине председнице, одредбе о којима се не гласа, одредбе потпуно јасне, потпуно чисте. Да бисте их игнорисали, морали бисте да промените Пословник Народне скупштине. Ова одредба је потпуно јасна. Ова одредба каже да је радно време од 10 до 17 часова. То је по правилу, а дозвољава могућност да се за поједине дане промени радно време по правилу на почетку радног дана.

Значи, не мора на почетку радног времена. Ви сте то право, које члан 83. Пословника даје, данас искористили у 17 часова. Овде не пише да ћете ви сваког сата, или сваких два сата, имати право да повређујете овај члан користећи то исто правило. Ово право је једнократно. Ви сте то искористили, господине председнице. Само једном имате право да, евентуално, не на почетку, него касније, одредите ново време.

Ја сам вас упозоравао и на прошлој седници. Не можете унедоглед, сваког часа, предлагати да радимо још један сат, па још један сат. Не знамо ни кад ћемо завршити, ни колико ће трајати.

Друго, мора нешто да буде јасно, господине председнице. Постоје физичке могућности човека. И да нису такве пос-

ловничке могућности, ево, предвидели смо да радимо осам сати ефективно. По вашем предлогу измена Пословника, осам часова и сат и по, то је девет и по сати у Народној скупштини. Кад почнете у 10, то је до 19 часова и 30 минута. Ми данас радимо до 21 час.

Немојте сад, у 21 час, да нам кажете да седница кошта седам хиљада немачких марака и да зато морамо да радимо док не завршимо. Не може тако. Наравно, може све. Нама је Радоман Божовић говорио да са 48 посланика може да докаже да је земља четвртаста, али, био је омрзнут у народу.

Само још једно кратко време можете да радите оно што су радили појединци из редова СПС-а и ЈУЛ-а, а да за то не будете кажњени. Избори су вам дали право да једно време користите то право. Јер, народ ће да каже: стани, тражио сам од тебе да боље живим. Тражио сам

”Државничка” брига нове власти:
распоред седења посланика у Скупштини

да спасеш југ Србије. А једино што ви умете, то је да правите грешке које је правила досадашња власт. Једино што научи пачурлија та, то је да прави грешке.

Има ли код вас нешто добро, народни посланици?

Повређено једно правно начело

Александар Вучић: Даме и господа народни посланици, желео бих да вам укажем на погрешно тумачење, али то би требало да секретар Народне скупштине учини, да укаже председнику Народне скупштине Републике Србије да је повређено једно од основних правних начела баш у члану 83. У два наврата, господине председнице, помиње се израз ”по правилу” и ”изузетно”. То је једно опште правно начело, један познати правни принцип од најстаријих времена, од кад постоји право као облик друштвене свести, ако хоћете.

Ове даме из женске политичке мреже су заиста веома нестрпљиве. Вама је, изгледа, осим Скупштине нешто друго много потребније. Ја вас молим да се упростојите и да слушате народне посланике који раде.

То правно начело јесте да изузетке треба уско тумачити. Да бих вам потвр-

дио и показао да ово није изузетак, да ово није изузетан случај, подсетићу вас на претходне седнице Народне скупштине Републике Србије на којима сте, такође, то чинили. Употребљавали сте и злоупотребљавали то изузетно, а ово пренебрегавали. Немогуће је да се то догађа на свакој седници.

Хоћу да вам кажем једну практичну ствар. Није проблем, остаћемо ми и до 1 час, и до 2 часа по поноћи, али хоћу да вам укажем на то да има људи који су данас радили у Народној скупштини. Мени је ово, отприлике, двадесети пут да сам изашао за говорницу.

Више не знам ни да ли спада у Пословник, или у предлог иницијалног акта који је ДОС предложио. Али, ако ви тако хоћете, нема никаквих проблема. Не сумњам да је лако онима који су седели, или ишли на кафу, па мало навратили, нити их је шта интересовало од расп-

раве, нити их је шта занимало, а посебно их није интересовало шта посланици који другачије мисле имају да кажу.

Халуцинације шефа посланичке групе ДОС-а

Чедомир Јовановић: Слобода и права подразумевају обавезу, слободу и права коју ви као опозиција уживате у овом парламенту такође преузимају обавезу и елементарну одговорност. Када говорите, господине Ивковићу, о смандрљавању, ред је да кажете да ми овде расправљамо о амандманима који су идентични, у великом слову, малом слову, распореду речи у реченици, апсолутно идентични, који су пример класичне деструктивне опструкције Српске радикалне странке. И господин Вучић и господин Николић, сви радикали су предложили идентичне амандмане и потписали се као појединачни предлагачи.

Чедомир Јовановић седео на ушима

Александар Вучић: Даме и господа народни посланици, морам да признам да сам изненађен оваквим иступањем господина Јовановића, јер је очигледно да он уопште није слушао оно што смо ми данас говорили. Није слушао, није га ни интересовало шта су радили одбори

Народне скупштине Републике Србије, а није га интересовало ни какве смо то амандмане предлагали. Уопште није истина да се ради о истоветним амандманима.

Постоји један број истоветних амандмана, али нису сви исти. И не ради се о великом и малом слову, јер сте у почетку данашње расправе један од разлога навели језичке исправке, техничка редакција, што би се рекло стручније, а ту техничку редакцију сте спровели на тако катастрофалан начин да смо ми морали да спроводимо техничку редакцију у нашим амандманима на ваше измене и допуне ове одлуке о Пословнику.

Дакле, то је нешто што је потпуно невероватно. Све време смо вам говорили о врло озбиљним стварима, пре свега о томе да хоћете да ускратите право посланицима да говоре о амандманима, што је много озбиљније од онога да ли сте направили плеоназам, или неку другу језичку оманку.

Са друге стране, говорили смо да хоћете посланике да ставите у кавез, јер ће Административни одбор да одређује где ће који посланик у Народној скупштини да седи. Говорили смо о многим другим стварима које су неупоредиво озбиљније од тога да ли је мало или велико слово, а о малом и великом слову сте почели ви да говорите, а ми смо вам само указали на то да неки у стручним службама, и они који су задужени за то, не знају где треба да буде мало и велико слово. Нисмо ми за то криви.

Нема никаквих проблема, наставићемо докле треба да се ради и није нимало страшно то што ћемо да наставимо рад. Али, следећи пут слушајте то, а ја сам вам дао прилику данас и сада вам дајем поново прилику, изађите па кажите једну једину норму која јесте демократска и која даје шира овлашћења и већа права народним посланицима, било да припадају власти, било да припадају опозицији. Само једну норму наведите. Нема ниједне норме.

То је проблем данас владајуће већине, предложила је један акт са којим се интимно и велики део њених посланика не слаже. Нема ничега, ми предлагемо интерпелацију на озбиљан начин са исто онолико посланика предлагача колико је то било у раније време, када је то подржавао и Пал Шандор. Данас каже, то не може, него можда ће да прихвате 70 или 80, па да извргну руглу интерпелацију, пошто то не може опозиција укупно да скупи, па ће то они сами себи да представљају. То је суштина нашег данашњег рада и деловања.

Седамдесет килограма истоветних амандмана

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, данас се у овој сали осећа жеља појединих посланика владајуће већине да опозиција напусти салу и да се посао обави брже. Можда је то и нормална жеља, али њу не сме да изговори шеф посланичке групе ДОС-а. Не личи на оно "Д" од демократије. Не може вама да буде драго да ми сада изађемо

олавате, да бисте ви завршили посао који сте намерили да завршите.

Има ту једна друга ствар. Мени се дешавало, као опозиционом посланику, до пола три ујутру да радимо у овој Скупштини, али су социјалисти мудрије то обављали. Они су у предлогу за продужење тражили да радимо док се не заврши тачка дневног реда. Да сте ви тако мудри, да је мудар овај ко води посланичку групу, могао је да изађе за говорницу у 17,00 сати и да каже – господине председниче, предлагем да радимо док не завршимо ову тачку дневног реда.

Ми сада то уопште не бисмо помињали. Али, ви сте овде изашли, сматрајући да расправа неће моћи да буде окончана и предложили једно нормално рационално радно време до 21,00 увече, јер и сами знате да даље не може ефикасно да се ради.

Сада, када видите да би можда могло за сат времена да се заврши, сада кажете – да испитујемо одлуку о радном времену. Ја вам кажем – имам још 15 амандмана и сваки имам право да образлажем пет минута. Заиста су важни, мораћу добро да их образложим.

И још једна неистина која је изговорена о посланичкој групи – нисмо се уопште договарали о облику амандмана, нити смо и једном посланику сугерисали синоћ на које ће чланове да да амандмане, када смо и ми то синоћ видели у шест сати први пут, и није тачно, ово због јавности говорим, која нема пред собом амандмане, а не због вас народни посланици – није тачно да пред собом имате истоветне амандмане посланика Српске радикалне странке. Имате потпуно различите.

Једном смо само у овој Скупштини имали 70 килограма истоветних амандмана, али их је тда поднела Демократска странка. Немојте о нама да судите на основу тога какви сте ви били.

Господине председниче, имате веома јасан задатак, да констатујете да је девет сати прошло и да ми сада ово причамо неформално. Још увек се лепо понашамо, постоји неки ред на седници, али ово више није седница, сада је већ 9,15. У девет смо вас упозорили на то и ви сте рекли – имам ја сат. Ја знам да ви имате сат, али погледајте некада у њега.

Образ као ђон

Чедомир Јовановић: Подсетио бих да је тада председник Српске радикалне странке имао један предлог, који ми нисмо прихватили, а који се тицао дислокације посланичке групе Српске радикалне странке. Што се тиче образа са којим излазимо пред јавност и посланике, ја имам два документа. Они су потпуно идентични, са великим словом, са малим словом, са зарезом, датумом, временом у коме су поднети, само се разликују у потписима, 16 амандмана Томислава Николића и Александра Вучића, 16 идентичних амандмана.

Едуковање "Демократске опозиције" Србије

Александар Вучић: Даме и господо народни посланици, пре него што се неки

осмехују, требало би нешто да знају – ја сам рекао, неки су истоветни, а само су два истоветна и ја сам их јутрос однео у писарницу, јер су касно синоћ стигли амандмани, а јутрос у исто време, што двојица да илему у писарницу, један је однео у писарницу, а остали су сви амандмани различити, и опет сте измислили, господине Јовановићу. И немојте, када немате аргументе, да мислите да ћете виком нешто да постигнете. Нема ништа од тога.

То су два, а ја сам рекао, мислио сам да их чак има више, а сви остали су потпуно различити, зато што су их сви остали доносили у другачије време и другачији је текст тих амандмана. А ви сте својевремено, 1995. године, у ову Народну скупштину донели преко 75 килограма истоветних амандмана, потпуно истоветних. Што сте нервозни, што се секирате толико? Преко 75 килограма, и то је била демократија, и нико није имао ништа против, а сада ћете због два листа да кажете да то није демократски.

Суштина је у томе да то заиста јесу различити амандмани, а и то што је истоветно, и то није лоше, и добро је да то боље проучите и да чујете два пута, па можда нешто од тога што је веома паметно и усвојите.

Жеља ДОС-а да отаља посао

Милорад Мирчић: Ја у потпуности разумем жељу већине у овој Скупштини да заврши што пре посао, да се усвоји нови предлог Пословника, по коме ће Скупштина да ради. Једним делом имам разумевање и за настојање председника ове Скупштине за наставком рада.

Председавајући: Молим вас, цитирајте члан Пословника.

Милорад Мирчић: Чекајте, цитираћу, полако, што сте нестрпљиви? Ова седница је завршена, али очито, председниче, да сте превидели члан 83. Пословника.

Председавајући: О томе смо одлучивали, господине народни посланиче.

Милорад Мирчић: Е, одлично.

Председавајући: Ја вас молим онда да напустите говорницу и да наставимо са радом.

Милорад Мирчић: Само полако.

Председавајући: Ја вам одузимам реч. О томе смо одлучивали, молим вас сјте. Не могу вам дати реч, о томе смо одлучивали.

Милорад Мирчић: Немојте, молим вас, откуда ви знате да ћу ја образложити да ли да ми дају?

Председавајући: Не ради се о образложењу, ради се о члану. Молим вас, напустите говорницу.

Милорад Мирчић: Прво да укључите микрофоне, да образложим, јер ми је то право по Пословнику.

Председавајући: Ја вас молим да напустите говорницу.

Милорад Мирчић: Или ћете ми омогућити право по Пословнику, или ћете то морати мало другачије да урадите. Морам да образложим, у складу са Пословником.

Повреда Пословника

Гордана Поп-Лазич: Повреда Пословника. Господине председнице, ја од вас само тражим да признате да сте прекршили одлуку ове Скупштине, да се ради до 21,00 часова. Пре девет сати нисте ставили на гласање предлог да радимо дуже. Били сте дужни да у девет сати констатујете да је рад завршен и да се онемогући иједном посланику да говори. Ви константно кршите Пословник и тумачите онако како вама одговара.

Комуникација са ДОС-ом није могућа

Томислав Николић: Даме и господине народни посланици, сви наши амандмани имају за циљ да побољшају Предлог одлуке о изменама и допунама Пословника Народне скупштине, па тако и овај. Наиме, ако је предлагач одлуке видео да у ставу 1. члан 27. недостаје реч "сваког", онда смо и ми видели да нигде није обезбеђена сразмерна заступљеност посланичких група у погледу избора председника и потпредседника одбора, као и потпредседника народне скупштине. Ако једна посланичка група има снагу обезбеђену бројем посланика који је сачињавају, и ако сразмерно тој снази учествује у одборима, онда треба да сразмерно тој снази учествује и у функцијама председника одбора и потпредседника одбора.

Као и у функцији потпредседника Народне скупштине.

Ево зашто. Приликом конституисања Народне скупштине у овом сазиву дошло је до изигравања Пословника од стране посланичке већине. Несвесно су у томе учествовале и посланичке групе опозиције. После је било касно за вађење. Наиме, посланичка група ДОС је тражила да се само неколико одбора конституише да би Скупштина могла да почне да ради, а онда ће у наставку како који одбор буде затребао тако и да буде конституисан.

Ми смо тражили оно што је потпуно нормално да одједном конституишемо све одборе, да утврдимо колико чланова која посланичка група даје у који одбор, у ком одбору ће која посланичка група имати председника, у ком потпредседника. И да утврдимо којим посланичким групама припадају места потпредседника Скупштине и колико је то места.

Ново руководство Скупштине, председник посланичке групе владајуће већине није желео да о томе разговарамо. После тога је почела својеврсна дискриминација посланичке групе Српске радикалне странке. У наше просторије је неко упао поподне, однет је из њих намештај, однет компјутер, однета и нека техничка роба. Ни дан данас не знам где се то налази.

Заменик секретара Народне скупштине, који је изабран од стране посланика на седници Народне скупштине, без разрешења добио је обавештење, као и без избора новог заменика, да више није у радном односу у Народној скупштини. Ми смо схватили да посланичка група ДОС не жели да по питањима организације рада Народне скупштине са-

рађује са посланичком групом Српске радикалне странке.

Ми не очекујемо да сарађујемо на изradi Предлога закона, у расправама о предлозима, о амандманима, не очекујемо да истоветно гласамо, није природно, изузев неких предмета по којима ћемо се сложити, али очекујемо да у овој Скупштини нема председана у погледу права посланичких група или народних посланика, посебно када су у питању права која се тичу онога што се уређује Пословником, који је наш договор о заједничком раду.

Због тога смо предложили овај амандман. Сматрамо да одмах треба чланом Пословника уредити обавезу и право посланичких група да у одборима буду заступљене у складу са својом снагом. Али, не само у чланству у одборима, него и на местима председника, потпредседника и потпредседника Скупштине.

Српској радикалној странци припадају два места председника одбора, два места потпредседника одбора, једно место потпредседника Скупштине. Док то не буде остварено, комуникација између нас, па чак и ова на ходнику, у којој бисмо се договарали о току седнице, уопште није могућа.

Због тога предлажемо да се овај амандман прихвати.

Хајка на заменика секретара Скупштине

Наташа Јовановић: Даме и господине народни посланици, господине председнице, имајући у виду начин на који је сазвана седница и када смо добили материјал који нам је предлагач доставио, ми, посланици Српске радикалне странке, искористили смо пошто смо јуче поподне касно преузели материјал да поднесемо одређене амандмане.

Поднела сам два амандмана на Предлог измена и допуна одлуке о Пословнику и члан 16. се односи на заменика секретара Народне скупштине. Наиме, госпођа Марица Савић, илустроваћу то

На удару ДОС-а:
Марица Савић

примером, била је заменик секретара у прошлом сазиву. Вољом скупштинске већине тог сазива изабрана је на ту одговорну функцију и она је савесно и марљиво, као један од добрих правника, обављала ту дужност. Онда се десило то да се конституисала нова Скупштина, дошла је нова ДОС-овска власт, показала такву демократију да до дана данашњег госпођа Марица Савић није разрешена са те функције и њен статус се даље не зна.

Можда би неко од вас могао да нам да додатно објашњење због чега је тако. То је вероватно све у складу са вашом политиком и са оним што прокламујете и због тога овај амандман, јер ако Народна скупштина већином посланика бира и председника, и секретара, и заменика, како сте ви то предвидели одлуком о измени Пословника, најнормалније је да Народна скупштина разреши заменика секретара. Да онда ми, посланици, који имамо могућности да га именујемо, видимо где је заменик секретара грешио, у чему је то била његова одговорност, односно неодговорност, а не овако једном чисто политичком одлуком, као што се десило у овом случају да се људи без икаквих разлога, а то је ваш манир, свуда по Србији и јавним предузећима, по фабрикама, уклањају са својих одговорних функција, а за то су били вољом посланика изабрани и сматрам да вољом посланика треба да се реше са те функције.

Урадити нешто како ваља

Божидар Вучуровић: Ја сам предложио да се члан 17. Предлога одлуке о изменама и допунама Пословника Народне скупштине брише из простог разлога што је функција секретара веома важна за рад Скупштине. У ствари, до сада је била важна. Сада изгледа апсолутно није битно да ли секретара има или нема.

Вакуум који може трајати неколико месеци, а овим решењем које сте ви предложили може трајати неограничено до избора новог секретара, створио би озбиљне проблеме у функционисању овог дома.

То све под условом да је секретар овог дома способан. Пошто ви знате да он не служи ничему, онда је сасвим јасно због чега сте ставили да се он никада не мора изабрати и да његову функцију може радити заменик секретара. У неком новом сазиву који ће радити по овом Пословнику, а на то место ће доћи способан и квалификован човек. Ако њему из неких разлога престане дужност, онда ће брисање ове одлуке о избору секретара старог Пословника, утицати на рад Скупштине.

Председавајући: На члан 19. амандман је поднео народни посланик Божидар Вучуровић. Да ли предлагач амандмана тражи реч? Изволите.

Божидар Вучуровић: Мислим да би био ред да једном нешто у овој Скупштини урадите како ваља. Избацили сте став да Народна скупштина може образовати анкетне одборе и комисије. Народна скупштина може то образовати, али

сте ви то избацили. Схватам зашто сте га избацили, јер постоји поглавље три које се зове Анкетни одбор и комисија, али то поглавље три није исправили. Сада поглавље три стоји – Анкетни одбор и комисије, а чланом 19, у ствари из старог става Пословника сте избацили став који каже да Народна скупштина може образовати Анкетни одбор и комисије. Онда избацили комисије из поглавља три или вратите став где се каже да Народна скупштина може образовати Анкетни одбор и комисије. Не може у једном члану Пословника да постоје Анкетни одбор и комисије, а у другом да не постоје.

Председавајући: На члан 20. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Александар Вучић и Томислав Николић. Да ли предлагач амандмана жели реч? Изволите.

Батинаши у Народној скупштини

Александар Вучић: Даме и господа народни посланици, поднели смо амандман јер смо желели да Одбор за одбрану и безбедност задржи једну од својих раније утврђених обавеза. Мислимо да је то веома важно због саме природе Народне скупштине Републике Србије, као врховног тела у нашој земљи, да је важно да преко тог одбора Народна скупштина врши контролу рада Службе безбедности унутар Народне скупштине.

Имали смо прилику, посебно у ранијем периоду, 1995. и 1996. године, да видимо како може да изгледа злоупотреба, али смо такође знали ко је одговоран за то и на који начин, односно коме да поставимо питање одговорности за све што се догађа у овом дому и зна се ко је одговоран. Мислимо да тај принцип одговорности треба задржати, не знамо због чега су ови делови Одбора за безбедност ускраћени предлогом, односно оним што је предлагач овде изнео. Мислим да би то било добро, не знам зашто би неко имао против да се такав наш предлог усвоји. Чини ми се да би за сигурност и безбедност свих у овој Скупштини то било веома значајно. Не мислим због чињенице да се било ко кога плаши, али видели сте јуче на како кукавички, подмукао и покварен начин је неко у стању да приђе некоме, ко не може ни руку да извуче, да га удари и још се представља за министра. Просто зато, а не зато што неко не би могао да се брани.

Зато мислимо да би било добро да поставите питање одговорности, а подсетићу оне који се не сећају када смо били избацивани из ове сале Народне скупштине, ми смо знали коме ћемо да поставимо питање одговорности и тражили смо смену председника Народне скупштине Драгана Томића. Он је био најодговорнији за све последице које су имали посланици Српске радикалне странке и за такозвани личи унутар сале.

Они који не знају, подсетићу их, а можда ни тала то није објављено до краја, овде се осим ових редовних момака који уобичајено, коректно и добро обављају свој посао, појавило 40 или 50 батинаша и мислим да је господин из Демократске странке, Јаковић, био са нама. Ушли

су горе на задњи улаз, њих 40, 50 и били су у патикама, са неким торбицама, је ли тако било, а нисмо знали ни ко су, ни шта су. Да нисмо имали ту врсту могућности да после тога затражимо одговорност председника Народне скупштине, не знам од кога бисмо тражили, могла од министра унутрашњих послова. Шта нама значи министар унутрашњих послова унутар Народне скупштине, ако се то деси у највишем законодавном здању, и мислим да је то једна проста ствар и да посланичка већина не би требала да има ништа против онога што сам сада предложио.

Не вреди слепом намигивати и глумом шапутати

Томислав Николић: Даме и господа народни посланици, предлагач Одлуке је извршио две измене, два скраћивања у бившем члану 51. Пословника, и садашњег вероватно, а то је његов члан 21, односно 20. Одлуке.

Прво, поставља се питање зашто се одбор зове Одбор за одбрану и безбедност. Одбрана Републике Србије је у склопу одбране Савезне Републике Југославије. Република Србија нема инференције над Министарством одбране и Војском Југославије. У опису делокруга рада Одбора за одбрану и безбедност не помиње се ниједном тачком право народних посланика да расправљају о одбрани Републике Србије.

Поставља се питање зашто се предлагач није умешао и у назив одбора. Зашто се одбор не назива Одбором за безбедност. С друге стране, кад укинете право одбору, као што је предлагач урадио, да врши контролу рада служби безбедности, поставља се питање шта ће уопште да ради тај одбор чак и ако се зове Одбор за безбедност.

Шта је уопште избачено из бившег члана 51?

Тамо је Одбор за безбедност разматрао и друга питања из области одбране и безбедности Републике Србије и њених грађана. Сад више нема тих грађана Србије у опису послова којима се бави нови Одбор за безбедност. Сад имамо велики проблем. Наравно, треба све да се обавља изван очију јавности. У ствари, јавност се пушта на то да покаже како одређена служба безбедности не само да је обављала свој посао како треба, него је, то читам у новинама и слушам на државној телевизији, учествовала у ликвидацији неких грађана Србије.

ДОС тврди да се Служба државне безбедности отела, иако је Одбор за одбрану и безбедност имао, на папиру, право да расправља о раду Одбора за безбедност. Нама сад ДОС сугерише да ће тај рад служби бити отргнут из контроле Скупштине и да чак неће ни писати на папиру.

Народни посланици, Народна скупштина више неће моћи да контролишу рад служби безбедности. На који ће други начин моћи да ради? Преко Одбора за безбедност. У току данашње расправе говорили сте да пребацујете многа права, расправу пребацујете у одборе, а важним одборима скидате права која су до

сада имали под влашћу за коју тврдите да је била ауторитарна.

Нешто се ту не уклапа, даме и господа народни посланици. Ви чак можете да избегнете да Одбор за одбрану и безбедност не контролише рад служби безбедности, али немојте то да избацили са папира. Можете из ове Скупштине да избацили демократију, али не ваља да то напишете. Не ваља да изађе председник посланичке групе владајуће већине и да то изговори за говорницом. Постоје неке ствари које се не изговарају. Наравно, раде се, радићете их, али немојте да нам показујете оним што напишете, иза чега остаје траг, да је наступила нова недемократска власт и да та власт не жели контролу коју би над њом могао да врши одбор, а то практично значи и Народна скупштина.

То је био разлог да предложимо да поправите овај предлог. Наравно, слепо намигивати и глумом шапутати, не вреди.

Председавајући: На члан 21. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Божидар Вучуровић, Горан Цветановић, Наташа Јовановић, Љубомир Краговић и Драгољуб Стаменковић. Да ли неко од предлагача жели реч?

ДОС свуда забада нос

Наташа Јовановић: Даме и господа народни посланици, господине председниче, као што сте видели, неколико посланика Српске радикалне странке, не договарајући се, поднели је амандман на овај члан Предлога измена и допуна Одлуке о Пословнику Народне скупштине Републике Србије.

Када сам добила материјал за ову селницу и када сам погледала које су то одредбе Пословника које се мењају и шта њима прецизираше, направљена је и техничка грешка када је предлагачу упућен са моје стране овај амандман, односно и других. Приоритет сам дала овом амандману о измени члана 21. став 2. и предложила да се алинеја 1. брише, у којој се на одређен начин прецизира рад Административног одбора, а у коме се каже – да Административни одбор, поред надлежности које има и прецизно дефинисаних послова, треба да одређује места посланичких група у сали за седнице.

Мораћу да вас подсетим на један немисли догађај који се десио одмах по конституисању Народне скупштине Републике Србије. О томе је данас говорио мој колега, господин Стеван Кесејић, и то је заиста нешто због чега сам најпре поднела овај амандман. То ће, пре свега, бити преседан да Административни одбор, дакле једна скупштинска комисија, одбор, радно тело, утврђује где посланици седе у сали, што није забележено у парламентарној пракси и што је свакако жеља посланика ДОС-а, да и на овај начин врше дискриминацију опозиције и да на тај начин одређују места посланика у сали.

Данас сте чули од председника наше странке на ваше примедбе да то постоји и да ви већ имате таква сазнања, да је то иначе забележено само у Великој Бри-

Никад више: лидерчићи ДОС-а прослављају изборну победу

танији, с тим што је распоред седишта, односно столица у којима седе посланици, прецизиран тако што су са једне и са друге стране сучељени посланици власти и посланици опозиције.

У овом случају то није била намера предлагача, јер, да нисам била сведок догађаја од пре месец дана, не би тако јасно устврдила ово о чему ћу у наставку да говорим, а то је да је намера посланика ДОС-а била, и то су демонстрирали, на ивици инцидента, готово силом, пред нама двома, колегијом Горланом Поплазић и неколико колега из Српске радикалне странке, који су у много већем броју, и само је то оно што ви имате, само тај већи број, пуким случајем и због грешке бирача који су вас довели овде у том броју, нисмо се тог дана нашли у сали на местима на којима, даме и господо посланици, српски радикали седе уназад десет година.

Многи од вас тада нису били чланови политичких партија, многи од вас нису могли ни да сањају да ће тај пуки случај да их доведе у ову салу и да на такав начин, као што то чините, од конституисана Скупштине, представљате грађане који ће о томе да суде. Мислим да је заиста неопходно да предлагач прихвати овај амандман и да се због повреде Устава, који каже, а ја сам то навела и у образложењу, да народни посланик представља грађане изборне јединице у којој је изабран (Устав Републике Србије, члан 76), и нико нема право да на основу политичке одлуке владајуће већине одређује распоред седења народних посланика у сали за седнице по посланичким групама.

Досовци, маните се ћорава посла

Драгољуб Стаменковић: Дама и господо, по мишљењу Српске радикалне странке неумесно је да се распоредом седења посланика у сали Народне скупштине бави Народна скупштина или Административни одбор. Видите, грађани сада очекују да донесемо неки закон, да живе мало боље, да имају веће плате просветних радника, или здравствени радници, а ми одређујемо ко ће где да седе у сали Народне скупштине. Морамо, на неки

начин, да видимо какве су последице ако ја не прихватим да устанем са свог места и да одем тамо где ме неко распоредом одреди.

Хоћете ли да ме бијете, да ме тучете, зовете полицију? Па знате шта, нису успели ни прошли пут да ме избаци, остао сам ту, нећете ни ви сигурно. Ви из женске политичке мреже у тим годинама мене младог да избаците, тешко. Значи, мораћемо да знамо да ли постоји неки редар који ће то контролисати, или "групенфирер", није важно. Ја бих морао да прихватим да то буде председник Административног одбора, господин Александар Кретић, може он то. Може да буде и у управним одборима, и председник одбора, и посланик, и све, он је превише способан. Али, ако је њему превише обавеза, можемо да узмемо и неко техничко лице, које нема пуно посла, које ништа не ради рејимо, секретара Скупштине, можда би он био потпуно способан да обавља те послове.

И, с обзиром да је за писање оваквог члана закона било потребно пуно радити, дубоко размишљати, потрошити много енергије, ја не верујем да је ваш шеф, Чедо Јовановић, сам писао овај члан закона. Вероватно сте му сви помагали, тако да сте успели да дођете до тога.

Ја предлагам да се манемо ћорава посла, да се скупштина не бави распоредом ко ће где седети у Скупштини. Да ли вам је стало до ових првих места, је ли тако? Па што не ставите овде столицу, ето ту, бићете испред и онда вас сви виде. Знате шта, што је баби мило то јој се и снило, а да је цекиту воља, са газдом би спавао.

Агресивност времешних "госпођа"

Мирољуб Вељковић: Господине председнице, у целом току данашње седнице крше се два члана Пословника, и то члан 103. и члан 105. У члану 103. се каже да су народни посланици дужни да поштују достојанство Народне скупштине, народни посланици су дужни да се једни другима обраћају са уважавањем, и није дозвољено коришћење увредљивих израза, као и изношење чињеница и оцена које се односе на приватни живот

других лица. А у члану 105. се дефинише ваша обавеза да опомену изричете народном посланику, поред осталог, и ако прекида говорника у излагању, или додајује, односно омета говорника, или на неки други начин угрожава слободу говора.

Посебну вербалну агресивност и на претходним седницама и на овим показује пар времешних госпођа из ове женске политичке групе. Како је проблем очито апстиненцијалне природе, ја инсистирам да на основу члана 105. изречете опомену председнику посланичке групе ДОС-а, да зарад једне мирне и толерантне атмосфере у овом парламенту хитно приступи решавању овог изузетно тешког проблема.

Уколико посланичка група ДОС-а није у стању то да уради, у име посланичке групе Српске радикалне странке, а зарад мира и толеранције у парламенту, предлагам да се укључе и друге посланичке групе.

Претња "између редова"

Чедомир Јовановић: Право посланика, између осталог, не обавезује на поштовање својих колега. Наиме, познато је да институција имунитета штити свакога од нас од свега што изговори за овом говорницом и стога вам ја, господине из Српске радикалне странке, дајем уверавање да вам се ништа неће десити због онога што сте ви изrekli овде, нити сте тиме повредили част и образ ДОС-а и посланика које сте, на начин како сте то урадили, поменули.

Два аршина Чедо Јовановића

Томислав Николић: Дама и господо народни посланици, разумео бих ја господина Јовановића да је ово данас био први пример. Пре два сата, ја сам оћутао инцидент који је учинио председник Народне скупштине. Тада вам то није сметало, господине Јовановићу, када је председник Народне скупштине госпођици Наташи Јовановић рекао да такви треба да нестану из српског парламента, са политичке сцене. Знате, ни мени се не свиђа ова ваша женска мрежа. Ја никада нећу да им упутим ниједну ружну реч. Нећу да их увредим. Довољно је то како се понашају да више не мора даље нико да их вређа. Имајте исти аршин. Ја нисам реаговао данас зато што нашу Наташу и не треба много човек да штити, она уме сама, копа, гребе, бори се, тако иде кроз живот већ годинама. Али, размислите мало, нису само ваше даме даме, имамо и ми дама. Када примимо ударац, ми оћутимо, па чекамо прилику када ћемо поново да га задамо. Ваше даме које браните, опомените да ипак оно што чине и како нам додајују, не доликује дамама.

ДОС најављује санкције

Мирољуб Вељковић: Дама и господо народни посланици, ја сам такође пољнео амандман на члан 21. С обзиром да су народни посланици, тј. Наташа Јовановић и Стаменковић доста рекли о то-

ме, ја ћу бити кратак, концизан и јасан. С обзиром да се шеф посланичке групе, Чedomир Јовановић, већ јавио и да је најавио одређене санкције, управо бих поставио њему питање, јер је све у реду. Ја сам видео да он говори у току данашњег дана, а већ сам рекао шта мислим о том распореду посланика у посланичким клупама, баш ме интересује како ће господин Чeда Јовановић да уреди да свако седне на то место које он мисли да неко треба да заузме.

Баш ме интересује које су то санкције, ко ће да их одреди и ко ће да их спроведе. Сваки закон који се донесе мора тачно да се дефинише и на који начин могу да се регулишу ти услови и односи. У основној школи сам доста путовао по свету, како на Исток тако и на Запад. Па и у Лондону, у Грин парку или Хајд парку, ако хоћете да баците отпатке, морате да платите 100 фунти.

Значи, није ствар у култури на Западу. Више је ствар о томе да ли се санкције плаћају или се не плаћају. Баш би желео да чујем од шефа посланичке групе на који ће начин да уведе санкције које је наменио.

"Баши" у клупама

Божидар Вучуровић: Нисам знао који је на реду. Нема шта да се говори више, али ви заиста захтевате од посланика опозиције да се баве више опструкцијом него анализом ваших закона и прописа, других аката. Ако хоћете да нас седнете у клупе кад ћак, седните нас. Ја вам обећавам, да онај Јапанац који је ишао сат и по времена до говорнице, за мене ће бити светски првак.

Председавајући: Амандмане на исти члан, на члан 21, а у истоветном тексту поднели су народни посланици Александар Вучић и Томислав Николић.

Неумесно поређење са ђацима првацима

Александар Вучић: Даме и господа народни посланици, ми смо предложили ове амандмане врло смислено и чини нам се да је ово један од оних чланова због којих се овакве измене и допуне, због којих се у ствари оваква одлука и доноси. То је покушај предлагача одлуке да на такав начин понизи народне посланике у Народној скупштини Републике Србије и угрози њено достојанство, како до сада није примећено.

Неумесно је поређење са ђацима првацима, или уопште са ђацима. Колико ме уопште памћене служи, можда не довољно, али једним делом свакако, увек сам желео да седим у последњој клупи и некако сам то успевао. Није ми то учитељица одређивала. Не знам на који начин мислите да понижавате народне посланике, које је народ бирао, који би требало да представљају народ да буду поштовани од свих, без обзира на којој су страни, да ли припадају владајућој већини или опозиционој мањини.

Како мислите да их понизите на такав начин, што ће Административни одбор, скупштинско тело одредити где ће они да седе. На основу чега ћете то да одредите? Ево, има овде симпатичних дама, ја одмах бирам да седим поред њих.

Хоће ли то Административни добор да ми уважи? Шта то значи? Шта ће да се догоди ако будем желео да седнем горе у последњи ред или овде у трећи ред? Ко ће да нас избаци одавде? Ко ће да нас склони? Ко ће да каже да смо прекршили било какав подзаконски, у овом случају подзаконски правни акт, и ко то може да контролише.

Хоћете ли ви, господине председниче, да запамтите где седе или господин можда секретар, где седе 250 посланика и где је свакоме место или ће то да пише на столици? Хоћете ли посебне кавезе да направите за посланике? Можда не би било лоше. Пошто примећујем, а нисам успео адекватно да разумем оно што је мумлао секретар Народне скупштине иза мене, а чујем да ће он да прави некакве кавезе, не сумњам, није то могуће, не би било чудно, само знајте да у тај кавез, господине секретару Народне скупштине, можете ви да уђете, ми нећемо. Господине председниче, хоћете ли умирити посланике владајуће коалиције?

Председавајући: Не могу, господин Николић...

Александар Вучић: Није ствар у господину Николићу, то се чује са свих осталих страна, нисте опоменули секретара Народне скупштине, секретара који седе поред вас, а који нема никакво право да учествује у дебати.

Дакле, не интересује мене то што је он непристојан, то што се није ни средио за седницу Народне скупштине. То је његова ствар и говори више о њему него о било ком другом. Онолико колико сам могао, жена ми је опеглала и кошуљу, бар ми је тако рекла, а ја се не разумем у пегање па не могу да вам кажем. А и вас би ваша могла да погледа мало.

Што се тиче другог става, код вас у странци жене не пегају. Из женске политичке мреже не пегају жене, па шта радите ви. Ево, господине председниче, молио бих вас, заиста је невероватно шта добацују ове даме из женске политичке мреже...

Председавајући: Молим све посланике да саслушамо говорника. Ми ипак расправљамо о амандманима.

Варјача је из раја изашла

Александар Вучић: Мислим да се ви, господине председниче, слажете са мном да је невероватно шта добацују даме из женске политичке мреже, али заиста некада ми се чини да је варјача из раја изашла.

Што се тиче овог озбиљнијег питања и другог става за који смо тражили да се брише, који је много озбиљнији, а тиче се Административног одбора и његових ингеренција, ви знате да смо у овој Народној скупштини имали многа непријатна искуства и прекорачивање оних законских, у складу са подзаконским актима, ингеренција које је имао Административни одбор. Ни по ранијем Пословнику Административни одбор није могао да утврђује, да укида имунитет. Али, то је Административни одбор радио.

Тако су Томислав Николић и Јовица Стоименовић завршили иза решетака

гњиланског затвора, зато што је једне вампирске ноћи социјалистичка већина уз Нову демократију то изгласала, то је био јун 1995. године, зато што су на овакав начин злоупотређена правила Пословника.

Ми само тражимо да се то избаци, да се став број 4. избрише да би таква злоупотреба у будућем периоду била немогућа. То је оно што мислимо да је логично и да је добро. Народна скупштина је та која о томе доноси одлуку, која утврђује, која укида имунитет уколико је предвиђена казна за кривично дело већа од пет година то може и на другачији начин и мислим да је то за вас нешто што је прихватљиво. Зато очекујем да то прихватите.

Ако ми дозволите, пошто нисам имао могућности, 30 секунди да кажем у вези са оним што је говорио господин Јовановић и за контролу Службе државне безбедности. Подзаконским правним актом, као што је овај који усвајамо, не можемо да мењамо и не може да буде у супротности са Законом о унутрашњим пословима, то је тачно, али можемо да допунимо и можемо да урадимо нешто чиме не реметимо суштину закона. То је оно што је овде тражено. Тиме би се ово свакако поправило и што уопште не би сметало, а оваква контрола суштински не постоји. Није то питање шта је ко радио пре 20 или 30 година. То је питање аката, то је питање права, то је питање закона. То је питање чисто као суза.

Прљави отисци Нове демократије

Томислав Николић: Даме и господа народни посланици, ми смо за овај члан предлога одлуке интервенисали два пута. Најпре да одмах рашчистимо. Нема смисла да Административни одбор одређује где ће седети посланици. То није био предмет спорења у Народној скупштини и зато не можете да кажете да је отезало рад седнице Народне скупштине.

Синоним бешчашћа:
Жарко Јокановић

С друге стране, нас у Србији има само 250 народних посланика. Сваки представља огроман број грађана и озбиљан је толико колико су озбиљни грађани који су за њега гласали. Нисмо деца. Посебно, искрено да вам кажем, не свиђа ми се идеја да о томе где ћу да седим одлучују они који могу да буду моја деца. Зашто би то регулисао Пословник, Административни одбор, па да каже – е, ти ћеш, Томиславе Николићу, да седиш ту и ту. А ја кажем, добро, седећу онамо и онамо. Која је санкција? Ко ће да спроведе меру?

Која је санкција? Ако то кошта 5.000 динара размислићу да ли са тим да се шалим. Ако ће неко да уђе да ме туче као у златно време Нове демократије размислићу о томе. Али, ако нема санкције, ако ће то да буде повод за Скупштину почне 10 сати касније, 10 дана касније, врло радо ћу да искористим прилику коју ми пружате овом изменом Пословника.

Зато мислим да није у реду. Никада се овде за 10 година нисмо спорили око тога где ће ко да седи. Откуда сада то устројавање, код војске, као шуме, што они шумари устројавају, по четатама, водовима, одлењенима. Зашто нема смисла.

Оно што је озбиљније у овом члану, што наравно када имате Предлог одлуке о изменама и допунама ви не можете да мењате све што вам се у акту не свиђа, али искористио сам прилику, да сте дигли овај члан закона, па сам онда могао да предложим и нешто што одавно тишти посланике опозиције, мене лично признајем више него неке друге, а то је једно широко постављено право Административног одбора да разматра питање примене или ускраћивања имунитета народних посланика и других функционера у случајевима предвиђеним Уставом.

Човек би помислио када види овакву одредбу да ће Административни одбор да разматра, па ће онда предложити Народној скупштини, а Народна скупштина је по Уставу Србије једина меродавна да одлучи да ли ће бити ускраћен имунитет посланику или ће му бити успостављен на његов захтев или ће Народна скупштина сама, без захтева посланика, да успостави имунитет.

Одједном 1995. године на једном митингу у Гњилану улетела је полиција, претукла посланике, ухапсила их, одвела у станицу милиције. Тамо су нас држали до ујутру, изводили ме пред суд. Ми смо рекли да имамо имунитет, вратили су нас у станицу милиције. Те ноћи је заседао Административни одбор. Седницу је сазвао Жарко Јокановић, тадашњи председник Административног одбора. Свака му част. Ја више не бих могао да будем јавна личност да сам учинио то што је он учинио те ноћи.

И, ујутру су судије добиле одлуку Административног одбора да се нама ускраћује имунитет. Даме и господо народни посланици, Устав Републике Србије је потпуно јасан. Не разликује редовно и ванредно заседање и тражи да се Народна скупштина изјасни о имунитету народних посланика. Зато што нас, понављам, има само 250.

Тако је то прекршено. Негде 40-тог дана затвора у Гњилану прочитао са у "Политици" да је Уставни суд покренуо питање нашег хапшења. Обратио се Народној скупштини захтевом да Законодавни одбор утврди да ли је та одлука била у складу са Уставом. Чак је "Политика" рекла да може да се деси да ми сутрадан будемо на слободи, то је рекао и судија извештач, али док није прошло 60 дана ми нисмо изашли из затвора, а ни дан данас Уствни суд Србије више није расправљао о том предлогу.

То значи да може да се деси када се некемо ослади власт и када се осили да може поново да посегне за том мером. Због тога смо само додали неколико речи у овој алинеји која решава надлежности Административног одбора по питању имунитета, а то је да када одбор разматра питање за ускраћивање или успостављање имунитета, да о томе обавести Народну скупштину. Онда је све у реду.

То би и требало да буде нормалан пут, али када опозиција смета властима, ја вам то тврдим, онда се посегне за различитим тумачењима закона и Устава, па чак се посегне и за тим да се потпуно погази Устав, а да се судијама нареди да се о томе не изјашњавају.

Што се тиче безбедности, о чему нам је придику одржао господин Јовановић, сви извештаји које буде достављала Служба безбедности Народној скупштини, биће лажни и фиктивни. Потребно је да Одбор уради оно што је урадио Горан Весин, да уђе у службу, да дође до докумената, да отвори досијее и да по томе копа. То је права контрола рада Службе и државне и јавне безбедности.

Председавајући: На члан 21. амандман је поднео народни посланик Лазар Марјански.

Секретар Скупштине изашао из кавеза

Лазар Марјански: Господине председниче, да поставим једно питање, шта значи 20 часова и 15 минута, то значи када је посланик предао амандман и вероватно треба да иде по реду.

Друго, опомените вашег секретара да не спомиње да ћемо ићи у кавезе. Ми нећемо ићи у кавезе, а он је сигурно изашао из кавеза.

У члану 21. предложио сам, и алинеју треба брисати у целости и нови текст да гласи: народни посланици имају права да седе на местима у Скупштини по свом избору.

То да ли ће сести, а ја бих само упозорио на неке ствари.

Прво, из искуства знам да се то неће добро завршити. Српски радикали сигурно неће попустити и већ знају своја места где седе. То што господин Чедо Јовановић прети, а имали смо и тај сценарио, и они су претили, тукли нас паљачама, и ви ћете бити у тој ситуацији господине Чедо. Када вама буду претили, када ви будете доживели, сигурно тако нећете говорити.

Хтео бих још да поменем да треба и ДОС да води рачуна, на помолу је да се ДОС распадне, а шта ћемо са оним миникалибри странкама које су у ДОС-у, са тим издајничким странкама које су из-

дале и које су заједно, а будите убеђени Чедо да ће Нова демократија за 5.000 марака ићи на вас. Где ћете ви наћи онда нешто, а сада је ДОС једна целина, а исто тако ћете сигурно да се распаднете у најскорије време. Управо сам то и предложио. Места која су одређена за чланове Владе, није хигијенски и није лепо, да народни посланици који нису то, да седе. Када сам то пре два сата рекао, људи који седе у првом реду су се увредили. Када ви будете министри, када будете потпредседници Владе, онда ћете имати то место празно.

Председавајући: На члан 22. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Александар Вучић, Томислав Николић и Србољуб Живановић.

Томислав Николић: Ево, већас ћу поводом овог амандмана последњи пут да будем зачуђен, господине председниче, зашто сте дозволили да изменом Пословника ви замените Народну скупштину. Да би народни посланици, посебно они које уопште не интересује данашња расправа, знали о чему се ради, предвидели сте да у поступку ангажовања помоћи за разматрање или изразу неких аката, за ангажовање институција или појединаца, да то више не чини Народна скупштина као што је било до сада, него председник Народне скупштине. Сада ћете ви то, господине председниче, субјективно по свом нахођењу, не знам ни ја по којим критеријумима, без расправе одредити ко је у овој земљи најстручнији или најпогоднији да Скупштини помогне у разматрању неколико предлога или неког предлога, који је много битан. Ко је тај стручњак без кога Скупштина не може да ради и мора да се ангажује?

Даље, колико ће то коштати?

Досадашњи предлог Пословника, чим сам био аутор, ова тачка није мењана ни раније, због контроле је предвидео да Народна скупштина ангажује појединце. Ви знате како то изгледа са ангажовањем појединаца. То све кошта. Из благајне Народне скупштине, из буџета Републике Србије, одлази новац за ангажовање тих лица. Много је добро кад Скупштина зна ко је ангажован и колико је то коштало него када овако ан блок дате овлашћење председнику Народне скупштине и више нема никакве контроле. Зато мислим, да због вас господине председниче, да не остане нека сумња, да вам се име не провлачи у новинама, чим буде у овом ДОС-у дошло до расцепа оних који сада оптужују социјалисте по новинама и спремају им хапшења, кренуће на вас. Ја желим да вас мало заштитим, ваш ауторитет, интегритет и да вам помогнем да мирније проведете дане.

Самоодбрана председавајућег

Драган Маршићанин: Ја вас молим, господине Николићу, да ме не браните. Нема потребе. Нисте пажљиво прочитали. Изашао сам да то објасним, да не би неко остао у недоумици.

Не даје се никакво овлашћење председнику да било коју групацију или

стручњака самостално одреди и сачувај боже да му се одреди и то право да. Он прави један спој са одбором. Одбор скупштинске предлага председнику. Председник без предлога одбора то не може да учини, али, богами, ни одбор не може без председника. Успоставља се нека веза.

Садашње решење које народни посланици у претходном сазиву нису користили, а можда би било боље да су користили, јер да су долазили паметни људи, можда би у Србији било боље. Стајало је да Скупштина одлучује. Дакле, да се одлучи о ангажовању неког стручњака у било којој области живота и рада или због потребе да Народна скупштина ангажује, била је потребна одлука Народне скупштине. То је крајње нерационално. Ни одбор, ни председник Скупштине не може самостално доносити ту одлуку.

Одбори помоћна тела Народне скупштине

Томислав Николић: Ова прича, господине председниче, не стоји зато што је Пословником регулисано да су одбори помоћна тела Народне скупштине, а не помоћна тела председника Народне скупштине. Који то одбор у попису својих послова и надлежности има обавезу да предлага председнику Народне скупштине ангажовање појединих лица и институција за различите врсте помоћи? То не пише нигде никоме. Зашто би се одбор састајао да би нешто предлагао председнику Скупштине, једном од понављам, од нас, равноправном са нама.

Ово јесте био дух измена Пословника. Ово је већ четврти члан измена у које ви преузимате прерогативе Народне скупштине. Народна скупштина ће то излагати. Ви ћете натоварити себи још једно оптерећење које вам није било потребно, али ја не одустајем од овог амандмана.

Председавајући: На члан 23. амандман је поднео Лазар Марјански, народни посланик.

Бесмислен члан Пословника

Лазар Марјански: Укратко, члан 23. став 1. у целисти је бесмислен. Ако је Народна скупштина добро организована (повезао сам ово са чланом 35, а објаснићу кад дође на ред), ако је председник ажуран, ако господин који је отишао у кавез материјале достави на време, нема потребе да председник Скупштине одлаже Скупштину без амандмана, јер одбори то не могу решити. Има довољно времена, три дана пред почетак рада Скупштине, да се доставе амандмани. Одбори могу да заврше посао. Сви амандмани који су достављени решени су, осим ако предлагач на случај из 1993. или 1994. године, када је Демократска странка поднела 70 килограма амандмана и онда се решило. Нема потребе за чланом 23.

Председавајући: На члан 24. амандман је поднео народни посланик Лазар Марјански.

Борба за осмочасовно радно време

Лазар Марјански: Господо народни посланици, сматрам да би требало да прихватите овај амандман, а прочитаћу вам о чему се ради: "Избрисати реч до 19,30" и унети нови текст "до 18,00 часова, без права продужетка седнице.

Наиме, члан 24. каже да треба да се ради до 19,30. Знате, да би нормалан рад био за једног човека, то је осмочасовно радно време. У том осмочасовном радном времену човек се исцрпи физички и психички. Не би доживљавали овакве сцене да радимо до бесконачности, док неко не падне у несвест итд. У том осмочасовном радном времену тада би и посланици ДОС-а имали снаге и воље да седе у својим клупама, и да имају кворум. Наши посланици Српске радикалне странке су ту и седе у клупама. Ако би сада тражио кворум, вас уопште не би било, мислим на ДОС.

Председавајући: На члан 24. амандмане у истоветном тексту поднели су народни посланици Александар Вучић и Томислав Николић.

Збрка због две речи

Томислав Николић: Ја признајем да је омашко изостављен читав један став који гласи: "Члан 24. мења се и гласи: али ви сте га препознали и могли сте и да не прихватите овај амандман чак и као уредан. Али, види се на шта се односио.

Видели сте и данас, и пре неколико дана имали смо исти проблем са одређивањем завршетка рада седнице одређеног дана. Две речи "по правилу", стварају читаву збрку. Иако је то изузетак, значи, требало би сваког јутра унапред да се одреди докле ће Скупштина да траје. Предвиђен је изузетак да може и у току рада седнице, значи, касније да дође до предлога докле ће Скупштина да ради. То би било све у реду.

Међутим, ви заиста то тумачите на начин да у току једног дана више пута може да се одређује докле ће Скупштина да ради и све везујући за права из те две речи "по правилу".

Ја прихватам да Скупштина ради до 19,30. Заиста је то неко нормално радно време. Али, предлагем да те две речи "по правилу" избацимо и да се зна, Скупштина ради до 19,30. Ако треба да ради дуже, онда ће на почетку рада председник Народне скупштине питати народне посланике, да ли неко предлага да се тог дана ради дуже. Посланичка већина ће о томе одлучивати и све ће бити у реду.

Заиста, господине председниче, први пут откако ви водите седницу Народне скупштине, посланици не знају када се завршава седница Народне скупштине. Чак то није ни одлука у смислу, када се исцрпи та тачка дневног реда. То није одлука у смислу до 23, до 24. Ви кажете – до девет, па ћемо размотрити, па до 10, па ћемо размотрити. То је неозбиљно.

Постоје обавезе које посланици морају да врше мимо ових обавеза у Народној скупштини. Постоји нешто што се зове биологија. Сад, вама је лако ви не учествујете у расправи, ви се понапате

као СПС до скоро, служите ту да би гласали. Али, ми радимо. Ми ћемо по сваком предлогу закона имати шта да кажемо. Ми ћемо покушати да вам помажемо да донесите што боље законе, покушати да вам одмажемо да донесите лоше законе, али нам за то треба да знамо отприлике, како то изгледа радно време.

Нема радника у Србији, сад нема ни једног који озбиљно ради од како сте ви дошли на власт, али нема онога ко не зна колико му траје радно време у току дана. Једино народни посланици. Тобож, изабрани од народа, почаствовани да буду народни посланици, а овамо их дочека неко ко каже, е, сада када те утерам у ову салу, изаћи ћеш тек онда када ми будемо донели одлуку да можеш да изађеш. Ја мислим да је образложење добро.

Председавајући: На члан 26. амандмане у истоветном тексту, поднели су народни посланици Александар Вучић и Томислав Николић.

Без права за објашњење

Александар Вучић: Даме и господо народни посланици, ми смо у овом амандману указали, односно желели да укажемо на могуће пропусте у будућем раду Народне скупштине Републике Србије, уколико се прихвате ови чланови предлагања. Наиме, предложеном изменом предлагач акта који није увршћен у дневни ред, а који је испунио све посланичке услове. Дакле, уколико се догоди, сада нам почиње редовно заседање од 1. марта, да поднесемо у складу са законом, у складу са свим осталим општим правним прописима одређени правни акт Народной скупштини Републике Србије на усвајање и то се не нађе на дневном реду, ми уопште нећемо моћи да затражимо чак ни објашњење ни образложење од председника Народне скупштине и од Народне скупштине Републике Србије зашто се не налази у дневном реду.

Председавајући: Да ли се други предлагач јавља?

Сужавање права народних посланика

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, зашто покушавамо да променимо овај члан Предлога одлуке? Зато што члан 80. Пословника каже да предлог дневног реда седнице Народне скупштине припрема председник Народне скупштине. Народни посланици имају и права, а не само обавезе, имају чак и дужности. И право и дужност народног посланика је да предлага акте које усваја Народна скупштина. Међу њима и законе, разне одлуке, декларације. Предлог мора да буде припремљен у складу са Пословником.

Пословник јасно одређује како треба да изгледа предлог. Предлог мора да стигне најмање три дана (било је 72 сата), три дана, није битно, пре одржавања седнице. И када предлог испуни све услове из Пословника, остаје арбитража председника Народне скупштине - хоће ли да уврсти у дневни ред, или неће.

Посланици долазе на седницу, имају утврђени дневни ред. Биће нас који ћемо имати предлоге, који ће бити потпуно у складу са Пословником, а неће бити уврштени у дневни ред. Е сада вас питам, господо предлагачи, и вас који ћете гласати за овај предлог - а како ћемо остварити своје право да се предлог тачке дневног реда нађе на дневном реду? Када прелистате цео Пословник, нећете више наћи никакву обавезу председника Народне скупштине да нешто уврсти у дневни ред и нећете наћи право посланика да сугерише измене и допуне дневног реда, да их предложи на самој седници и да их образложи у трајању од три или пет минута. Ви сте овде предложили три минута, а раније је било пет.

У шта ће онда да се претвори Народна скупштина - у причаоницу само о ономе о чему председник Народне скупштине мисли да треба да се говори. Ка-

да се гласа о предлозима, а онда то неће бити парламент, онда ће политички парламентарни живот да се пресели на улице.

Тако је било и раније, када је једна већина мислила да је довољно то што овде има минимум 126 посланика. Због ситуације у земљи, нас чека много проблема, које нећете моћи сами да решавате, колико год да вас има у овој Народној скупштини. Због проблема за чије решавање ће вам требати и помоћ грађана, који су гласали за друге политичке опције, ја вас само због тога упозоравам да би требало да сарађујемо у овој Народној скупштини. Ако се од првих седница осетимо као неко за кога мисле да је боље да буде изван ове сале, него у њој, онда од сарадње, а и од грађанског мира и реда, сигурно неће бити ништа. Хвала најбоље.

Председавајући: На члан 26. амандмана, у истоветном тексту, поднели су

недовољно, да предлагач предлога може то да образложи на седници Народне скупштине Републике Србије.

Увођење ове репресивности значи да ће у Србији, или да и сада у Србији влада мрак. Значи, да не може да се чује другачије мишљење или да се другачији предлози предложе на овој седници Скупштине Србије. Сматрам да овај закон повређује права, изборна права народних посланика и предлагам Народној скупштини да усвоји овај предлог амандмана на овај члан закона о Пословнику о раду Народне скупштине Републике Србије. Хвала.

Председавајући: На члан 27. амандмана у истоветном тексту су поднели народни посланици Александар Вучић и Томислав Николић.

Одзвонило одговору на реплику

Александар Вучић: Мени је заиста жао што неки сматрају да није потребно да чују оно што мислимо, да није потребно да чују наше предлоге и наше амандмане, па сваки пут радимо на ивици кворума. Иако владајућа већина има 176 посланика. Добро, то говори о њиховом односу и према Народној скупштини и према грађанима Србије. Ми мислимо да овај амандман који су поднели посланици Српске радикалне странке да је веома важан. То је други од она три кључна амандмана о којима смо говорили. Ово је друга од кључних рестриктивних одредби које доноси Предлог новог пословника који је учинио ДОС данас.

Наиме, чланом 100 који је промењен на предлог ДОС-а, укида се право на одговор на реплику, укида се право дакле двоструког репликовања или реплицирања, како хоћете или дупликата. Укида се оно што представља не само имиџ сваке народне скупштине, већ то представља темељ демократије. Народна скупштина јесте не само најважнији законодавни орган, већ државни орган у који грађани Србије имају највеће поверење или обично имају највеће поверење зато што она на најбољи начин представља или пресликава бирачку вољу народа Србије. Зато је било важно да се дозволи народним посланицима да имају могућност у међусобној критици, а ја вас молим господине председнице да покушате да обезбедите мир у сали.

Председавајући: Ја мислим да је ипак прихватљив мир у сали. Молим вас да наставите.

Александар Вучић: Добро, ако ви кажете. Дакле, сматрамо да је веома важно да се обезбеди право посланицима да изнесе другачије мишљење, да излазе на реплике једни другима, јер нема ничег важнијег за народ и за грађане Србије, него да у размени мишљења, да у размени аргумената, да у размени политичких чињеница сами виде ко су ти који заступају њихове политичке ставове, политичке циљеве, да на такав начин могу да виде ко најбоље ради у њиховом интересу и да на такав начин могу да их подржавају или критикују. Ово је нешто што ће осакатити парламентаризам у Србији. Осакатиће га заиста и то после много година ипак некаквих прави-

Пришпетља сваке власти: "привремени" министар унутрашњих послова,

ква су сада ту права опозиционих посланика, када ће се наћи на дневном реду неки предлог који поднесу опозициони посланици, или, како ће казати председнику Народне скупштине да је повредио Пословник, тиме што не увршћује нешто у дневни ред.

Ви ћете одмах рећи да немате обавезу да уврстите за ту седницу у дневни ред и изгласаћете да Пословник није поврешен. Ми чак нисмо могли, зато што ти чланови Пословника нису мењани, нисмо могли да одредимо рок у коме нешто мора да се нађе на дневном реду, али покушавамо брисањем овог члана предлога да вас вратимо на стари пословник, у коме је барем право посланика да тражи, да поднесе предлог за измене и допуне предлога дневног реда, и да то образложи, било предвиђено.

И немојте да нас убеђујете да је доласком тзв. демократских странака у Народну скупштину дошло до демократизације Народне скупштине. Ово би пре личило на сужавање права народних посланика, ово пре личи на тихо укидање парламентаризма. Ово пре личи да ће Скупштина бити место на коме ће само

народни посланици Лазар Марјански и Љубомир Краговић.

(Посланик Лазар Марјански одустаје од амандмана)

Репресивне мере владајуће већине

Љубомир Краговић: Даме и господо народни посланици, ово је још један пример како владајућа већина уводи репресивне мере према мањини и оно изборно право укида народним посланицима.

У ставу 2. реч "пет", замењује се речју: "три", па да прочитамо образложење члана 26. Предложена је измена у члану 89. Пословника, којом се прецизира у ком случају предлагач акта може да учествује у претресу о предложеним изменама и допунама дневног реда и утврђено је краће време за учешће у претресу.

Да бих све то појаснио, прочитаћу и како је изгледао тај члан 89. - О предложеним изменама и допунама дневног реда обавља се претрес у коме могу учествовати само... (па је набројао ко има право да учествује у претресу по овој тачки Пословника, по овом предлогу). Зато се сматра да је време од три минута јако

ла и права сваког од народних посланика. У овој скупштини сам већ осам година, па знам како је то изгледало и раније, када су постојале неке друге рестриктивне мере.

Ово је ипак сада апсолутно најрестриктивније и нешто чему се нисмо ни надали. То је нешто што смо мислили да ћете господине председниче и ви рећи у оним бројним обраћањима јавности. Ми смо мислили да стижу неке демократске промене, неке фантастичне нове тековине, нека чуда од демократије, од права која нам се пружају. Установили смо да нам се укида оно што је представљало до данас, елементарно право народних посланика. Још нешто што је веома важно да истакнем по овом питању. Тешко је да умирите господине председниче неке, које уопште не интересује шта ко говори и шта се дешава, који само чекају да изгласају оно што морају и да оду кући.

Суштина је у томе да се даје право арбитражности председнику Народне скупштине да одлучи када ће некоме дати право на реплику када не. Већ сам рекао, да одговор на реплику, према вашем предлогу уопште не постоји. Наиме, ја могу сада да говорим о некоме, да сви знају о коме се ради, а ово говорим због јавности, претпостављам да већина посланика зна о ком члану причамо.

Дакле, могу да говорим о некоме, најгоре могуће ствари, само да му не поменем име и да не кажем његову функцију. Тај нема право на реплику веровали или не. Могу да говорим, не знам о савезном министру одбране, могу да кажем да је кукавица, да је покваренак, да је подао и да је овакав и онакав и да сви знају на кога се односи. Он нема право да изађе за говорницу, зато што нисам рекао тачно његову функцију јер му нисам рекао име и презиме. Ако ће то бити метод, таква врста арбитражности у давању права на реплику појединим народним посланицима, онда ми улазимо у нешто што нема никакве везе, никакве сличности са парламентаризмом. То је нешто што ми се чини да је данас можда чак и неупоредиво опасније, од оне приче где ћете нам ставити кавезе да седимо и тако даље.

Председавајући: Време.

Александар Вучић: Ево, завршавам. Чини ми се да би било добро да се овај члан брише, да се укине како наш амандман предлаже, а посебно зато што уколико сте желели да дограђујете Пословник о раду Народне скупштине Републике Србије, могли сте да учините у два става. У трећем и четвртном ставу сте могли да допринесете неким повољнијим променама. Наиме, нејасно је уколико нема председника посланичке групе, да ли председник Народне скупштине Републике Србије поново има арбитражно право да одлучује да ли ће дати реч заменику председника или представнику посланичке групе, као што је то до сада чинио. Ја имам право на оправдану сумњу да то убудуће неће чинити, јер то не стоји јасно у овом пословнику.

Мислим да су ова прва два става о којима смо говорили, дакле о којима сам сада говорио, пре свега на то ко ће има-

ти право на реплику, укидање одговора на реплику, укидање реплика, укидање друге реплике, као и једна врста укидања парламентаризма могу бити веома погубне по Народну скупштину Републике Србије. Мислим да ничему неће добро донети, ништа неће добро донети, само ће стварати даљу нетрпељивост између народних посланика.

Верујте ми и будите сигурни и унутар народа и биће све већих и све жешћих сукоба. Уместо да их буде овде у Народной скупштини, где је то природно и нормално, плашим се да ће то бити на неким другим местима.

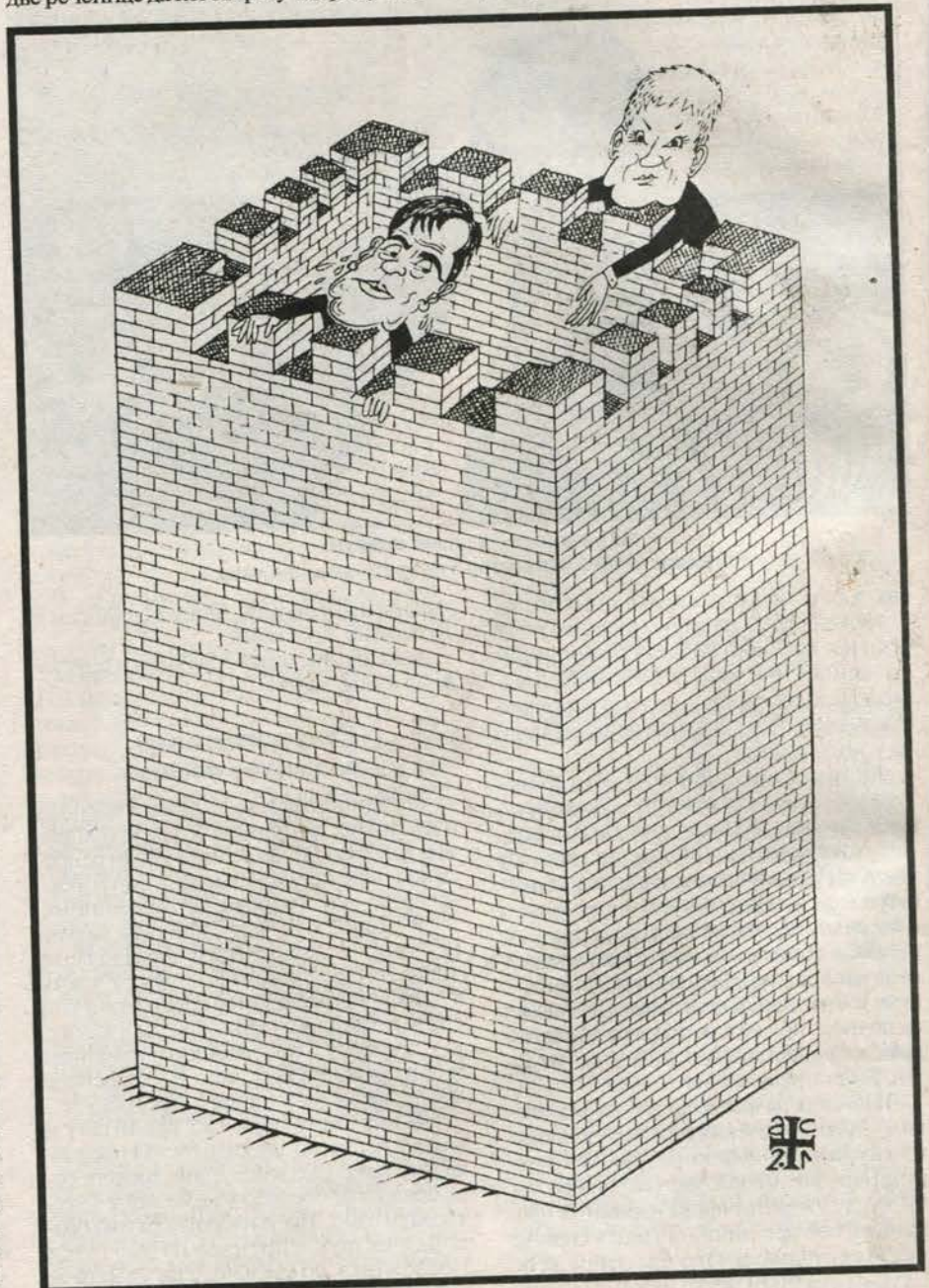
Погодни услови за хаос и мржњу

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, ето кад имате лош предлог одлуке па мора дуго да траје расправа. И то таква расправа у којој предлагач не налази за сходно целог дана ни две реченице да изговори у одбрану свог

предлога. Седи, чека када ће да се заврши расправа и када ће да погледа да ли има довољно гласова да се одлука изгласа.

Не ваља. Можда није био добар ни члан 100. Пословника али не ваља ова измена. Створиће хаос у Скупштини. Створиће мржњу и непријатељство. Створиће лоше односе у овој скупштини. Ко ће онда да арбитражира. Почећемо овде да се вређамо свесно знајући да онај коме смо упутили увреде нема право на реплику.

Можете са ове говорнице све лоше о некоме да кажете, и о некој од дама овде. Да јој не поменете име, ... зато што ми добацују, да јој не поменете само име и функцију и онда она нема право на реплику. Раније је било довољно да се посланик препозна и да председник схвати да је посланик у праву што тврди да се препознао. И то је била нека кочница али не могу да кажем, до сада су председници Народне скупштине углавном пош-

товали право посланика да процени да ли се о њему ради или не.

Сада не. Сада морате да кажете име и презиме па и функцију. Цела држава гледајући телевизијски пренос може да схвати о коме је реч а тај седи у клупи и ћути и испала да је крив, да је истина све што овај о њему говори зато што он неће да изађе да оповргне то што је овај о њему говорио. Па, чак и када изађе, рецимо поменут је по имену, изађе па онда извреша што га је поменуо по имену, али му не помене име и председник каже завршене су реплике, ви немате право на реплику. Јесте ли ви били глупи, ви сте поменули његово име а он је био паметан, он није поменуо ваше име.

Не ваља то. Не ваља и онда не ваља што сте избрисали претпоследњи став тог члана у коме је јасно дефинисало колико пута те реплике могу да буду извршене и тиме се завршава расправа. Али, не знам зашто, могуће је да вас је наше понашање за ових неколико месеци како сте на власти уплашило да уопште нећете моћи овде да радите.

Тврдим вам, беспрекорно ће да функционише Скупштина ако вам од прексуптра буду добри предлози закона, а ако буду лоши онда вас не ваде ни ове измене Пословника. Ако овде буде свега и свачега онда ће бити и вређања богами. Први нећу да се кријем, ја ћу кад будем хтео некога да увредим да му кажем име и презиме. Ја се тог не бојим. Хоћу да човеку пружим право на реплику. Али знам врло добро многи од вас ви то право другима нећете дати. Да хоћете да га дате не бисте овакву рестрикцију уопште предвиђали.

Председавајући: На члан 27. амандман је поднео народни посланик Лазар Марјански.

Зелено светло за увреде и "прејак" речи

Лазар Марјански: Шта сам предложио у члану 27? У ставу 2. уколико се увредљиви изрази односе на посланичку групу, односно политичку странку, чији народни посланици припадају тој посланичкој групи, у име посланичке групе право на реплику има председник посланичке групе. У даљем тексту се каже – и сваки народни посланик из посланичке групе који сматра да се увредљиви израз односи на њега.

О чему се ту ради? Ако народни посланик вређа посланичку групу у случају да председник посланичке групе није ту, да ли то значи да посланичка група треба да трпи увреде и остале речи које су упућене тој посланичкој групи. Лично сматрам да сваки народни посланик који се препозна или онај који је прави патриота, прави посланик своје посланичке групе, мора да брани и треба да брани своју посланичку групу.

Сигурно је да ће у даљем раду бити и таквих увреда и таквих речи. То је један предлог. Други предлог у ставу 5. брисати реч "три минута" и додати "пет минута". Видите да и ових пет минута које данас имамо је веома мало. Када људи хоће озбиљно да разе неким је и три минути сувише много. Јако је седети у ресторану и пити кафу, за такве

посланике и један минут је изузетно велик. Али, радити два дана, ово је већ други дан, сигурно да би човек објаснио оно што жели најмање му је потребно пет минута.

Небојша Лековић: Даме и господо члан 74. Народна скупштина може ангажовати научне или стручне институције као и поједине научне и стручне раднике ради проучавања појединих питања из свог делокруга. Односно, преведено, Народна скупштина може тражити тумачење, а ја тражим тумачење овога што господин Марјански говори јер ми стварно доле ништа не разумемо шта он прича. Замолите бих да се Скупштина о томе изјасни.

Лазар Марјански: Не знам да ли ви господине Лековићу разумете или не разумете, али је чињеница да председник када говори српски радикал утипа ове микрофоне (смех). То је чињеница.

Председавајући: Ја вас молим да саслушамо.

Лазар Марјански: Господине Лековићу, ви немојте да замерите јер сте сваког дана пијани. И овог тренутка сте пијани.

Познати синдром смеха

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, синдром смеха који вас хвата је познат, премор је у питању и није требало оволико да буде рада. Господине председнице, не знам како сте дали реч господину Лековићу и шта је он то, у ствари, тражио, је ли то била повреда Пословника, реплика, како сте му уопште дали реч. Повредили сте Пословник, али да ја вама кажем нешто, господине Лековићу. Ви сте се усудили да увредите једног човека, добродомаћина. Ваш физички изглед и ваш глас не могу никада да се саставе. Код мене у Шумадији, где сте се ви доселили кажу да када мушкарац има такав глас, само једно може да се помисли.

Председавајући: На члан 28. амандман је поднео народни посланик Горан Цветановић.

Хроничан недостатак кворума

Горан Цветановић: Даме и господо, народни посланици, поднео сам амандман на члан 28. да се члан 28. брише из простог разлога што члан 28. гласи: "Став 2. у члану 116. Пословника чиме престаје обавеза утврђивања кворума, пре сваког гласања, будући да је Пословник кворума евидентно, непосредно после сваког гласања, када се исказе број гласова, за, против и уздржан, што збиру даје број присутних народних посланика на седници".

Ви и сами знате да скоро на свакој седници, сво време немамо кворум, да се дешава у току дана пар пута, то са сигурношћу могу да тврдим, да кворума нема.

У сваком случају, ми знамо да сваки народни посланик представља грађане одређене изборне јединице у којој је изабран и то по Уставу Републике Србије члану 76. У сваком случају, да ли посланици ДОС уопште представљају своје грађане, ако нису присутни, одлучите

сами. То се свакако не односи на све посланике ДОС-а, стотинак посланика ДОС-а су у сваком случају сво време присутни, али једно 70-так у току дана, вероватно због тога што су на многим функцијама, како у Савезној, тако и у Републичкој влади, а истовремено су и народни посланици, а имају неке битније ствари да раде, тако да нису све време у Скупштини.

У сваком случају постоје народни посланици који не да гласају само за, против и уздржан, него једноставно по појединим предлозима не желе да гласају. Интересује ме на који начин може ретроактивно да се поништи било који предлог због кворума. Валидност било које одлуке се заснива на томе да се пре свега види да ли постоји кворум, а онда на основу тога, може да се приступи гласању и да се касније установи да ли је нека одлука валидна или нови, а не оно што ви предлагате да се прво расправља о свему, да се изгласа, а тек касније да се види да ли је та одлука валидна или није.

Председавајући: На члан 29. амандмане у истоветном тексту, поднели су народни посланици Александар Вучић и Томислав Николић.

"Тајно" гласање измишљотина нове власти

Александар Вучић: Даме и господо, овде се ради о једној озбиљној и процедуралној примедби, дакле није ово од суштинског значаја као што је било малопре о чему смо говорили. Ни то вас није нарочито тингирало, пре свега мислим на већу већину. Морам да покушам да вас убедим да схватите бесмисленост овога што сте написали и мислим, односно надам се да постоји каква-таква шанса да то схватите. Најиме, овде је речено да се тајно гласа употребом електронског система. Ја морам да приметим, седим у петом реду, не видим баш најбоље, минус 0,75 и минус 0,75 и ја тако релативно слабог вида, без проблема видим ко је како гласао, не само посланике одређених посланичких група, већ све посланике у Народној скупштини Републике Србије.

Апсолутно, не постоји никаква тајност, а да не говорим о томе да у смислу архивирања можете у компјутерском центру Нарodne скупштине Републике Србије извући листинге, папире са именима о томе ко је како гласао. О каквом се ту, онда, тајном гласању ради? Да ли је то неко ново тајно гласање, неки нови изум? То је нешто што, изгледа, нико од нас не може да разуме. Нико од нас то не може да схвати, али сте ви то схватили.

Молио бих, господине председнице, да то објасните. Можда ће то господин секретар да нам то објасни и образложи, да нам каже како је то могуће. Али, он нема право овде да говори, па ће испред сале да нам каже. Како је могуће да је то тајно гласање и како ће се обезбедити тајно гласање о питањима која су кључна за рад овог парламента, за која је предвиђено тајно гласање?

Ја могу да претпоставим намеру предлагача. Можда је намера предлагача – сад

се ја стављам у његов положај – да убрза сваки поступак и да, у суштини, тајног гласања не буде, због тога што има апсолутну већину, квалификовану већину и може да ради на такав начин. Мисли да може да ради шта хоће. То је, можда, суштина онога што је предлагач желео.

Али, немојте на овакав начин потцењивати интелигенцију сваког од посланика, јер сви овде виде да ту нема ни слова Т од тајног гласања. Нема смисла да на овакав начин вређате посланике.

Ако ми дозволите, рекао бих само још једну реченицу. Нисам могао да верујем малопре када је један од владајућих посланика изашао и на онакав начин увредио господина Лазара Марјанског. Заиста, нисам могао да верујем зато што, прво, Лазар Марјански то ничим није заслужио, посебно не тиме што се труди у Народној скупштини Републике Србије, јер ради и обавља свој посао. Сви који га познају знају да је поштен домаћин, добар и поштен човек.

Зашто је то неком требало? Посебно, зашто вама, господине председниче, није пало на памет да опоменете тог посланика? Мени то није јасно.

”Демократска опозиција” Србије заслужила туторе

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, ја сам пажљиво читао предлог одлуке. Мислим да сам ухватио ту нит коју је следио предлагач, а која се потпуно открива овим предлогом, предлогом овог члана за који вам нудимо да га избришете.

Прво сте одредили и већ усвојили, одбијајући наше амандмане, да ћете утврдити где ће ко да седи. Постоји техничка могућност да картица одређеног посланика само на том месту може да гласа, а не да гласа где хоће. Када утврдите где ко седи, веома лако ћете на тајног гласању утврдити како је тај гласао. То није проблем за посланичку групу Српске радикалне странке. Нама је то генерални проблем – зашто се нешто назива тајним гласањем ако ће постојати подаци о томе како је ко гласао? То је проблем за посланичку групу ДОС-а. Ово неко вама, драги посланици посланичке већине, установљава контролу.

Врло добро се зна, какво год тајно гласање било, како ће посланици опозиције да гласају. На крају крајева, избројате колико је за, колико је против и знаћете. Ово ви између себе имате неког ко ће добити листинге за тајно гласање. Е, то је ваш проблем. Ја желим да помогнем да оно што је јавно буде јавно, да оно што је тајно буде тајно, да оно што је тајно не буде јавно, ако сте схватили шта је жеља Српске радикалне странке. Ако нисте, онда имајте и туторе, и сајбије. Можда сте ви то све и заслужили.

(Драган Маршићанин, председник Народне скупштине Републике Србије улази у салу – прим. стенографа)

Томислав Николић: Ево и председника Народне скупштине. Господине председниче, управо сте повредили Пословник. Електронски систем уопште није у квару. Електронски систем функционише. Али, ви сте заиста недисциплиновани и неозбиљно схватајте данашњу

седницу. Тражили сте да радимо док не исцрпимо тачку дневног реда, а нема вас у сали. Кога ви овде кажњавате? Оне који хоће да раде! И још тражите да нас пребројавате, а ево наших картица. Ми смо ту, у сали. Нећемо кворум да вам правимо, господине посланици. Не можете да нас пребројавате кад знате да систем функционише. Ако пребројавате, ми ћемо изаћи, па ћемо се вратити.

Председавајући: Да одговорим. Овај случај смо имали неколико пута. Мислим да узалудно расправљамо о истој ствари. Наравно да је право народних посланика опозиционих странака да не учествују у раду кад осете да нема кворума. Али не могу час учествовати, а час не учествовати.

”Штрајк” скупштинске већине

Томислав Николић: Имам реплику. Председавајући: Како реплика на објашњење?

Томислав Николић: Ви сте овде посланик. Ви сте изнели неки став. Господине председниче, како можете да кажете да је право народних посланика опозиције да учествују у раду кад хоће, а да не учествују кад неће. Ми цео дан учествујемо у раду. У раду не учествују посланици опозиционе већине. Ем не учествују у раду, ем их нема у сали. Како ту налазите одговорност посланика опозиционих странака? Ко је данас, осим вас и нас, посланика Српске радикалне странке и појединаца из СПС-а уопште учествовао у раду на овој седници? Како можете да тврдите да ми не учествујемо у раду, ако при пребројавању извучемо картицу из посланичке јединице? Заиста, то нема смисла. Уосталом, док има преноса, грађани виде о чему се ради.

Председавајући: На члан 29. Предлога одлуке, односно на члан 122. Пословника, амандман је поднео народни посланик Љубомир Краговић.

ДОС обмањује и Скупштину и грађане Србије

Љубомир Краговић: Даме и господо народни посланици, овај амандман је већ био предмет расправе. Видели смо да не желите да га усвојите, али ради јавности желим само да кажем да је тајност немогућа употребом електронског система. Употребом електронског система могуће је само јавно гласање. Значи, овим предлогом обмањујете и нас посланике и јавност Србије, да се тајност може обезбедити употребом електронског система. То је просто немогуће. Не постоји ниједан човек на овој кугли земаљској који може да докаже да се употребом електронског система може гарантовати тајност гласања.

Значи, не само да обмањујете ову скупштину, него обмањујете и све грађане ове Србије. Зато предлажем, да се узмете у памет, и да за овај амандман који сам предложио за њега гласате и прихватите да се овај амандман брише и да се тајно гласање може обавити само путем гласачких листића.

Председавајући: На члан 32. амандмана, у истоветном тексту, поднели су на-

родни посланици Александар Вучић и Томислав Николић.

”Ресавска школа” нове власти

Александар Вучић: Даме и господо народни посланици, ово што је написано у акту предлагача јесте преписана норма из Устава, дакле, највишег правног акта наше земље. Наравно, не би то представљао неки проблем уколико би се у неком закону појавила нека парафраза, или допуњена, или дешифрована, или јашњена норма која садржи лексикон наше земље. Али је невероватно да ви уносите уставну норму у један подзаконски правни акт. (Галама у сали.)

Мени је жао што вас не интересује. Неки би могли ипак нешто да чују, па бар да виде како стоје правни акти у хијерархији, правних аката који има супремацију над којим итд. Невероватно је да на такав начин се потцењују и народни посланици, дакле сви они који раде у Народној скупштини Републике Србије да ви из Устава узмете и комплетно, од а) до ш), преписете целу норму ко има право предлагања закона и под којим условима. Па, то нам стоји у Уставу, добили смо и Устав Републике Србије. Дobili смо, уместо да читамо. Сада се то уноси у подзаконски правни акт и нема никаквих додатних објашњења, нема никаквих прецизирања, нема ни једне једине новине, нема ниједне запете, нема ни нове речи, нове реченице, ничега. Нема ничега новог.

Просто вас молим да учините напор да схватите да је ово бесмислено. Не знам како су Административни и Законодавни одбор донели овако решење, или су они ан блок одбијали амандмане Српске радикалне странке, али ово је заиста бесмислено, као и ово малопре за јавно и тајно гласање. Јер, на овим машиницама за гласање пише – јавно гласање, а ви сте то прогласили тајним гласањем. Молим вас само мало да се логика укључи.

Чедомир Јовановић: Једно од наслеђа са којим смо се срели у парламенту јесте и упутство о употреби картице током електронског гласања. Електронско гласање допушта јавни процес гласања и тајни. У упутству које сте ви добили, господине Вучићу, веома су јасно прецизирани механизми тајног гласања. С обзиром да сте пропустили да се упознате са механизмом тајног гласања, ја молим председника ваше посланичке групе да од секретара затражи објашњење, а да нас ви поштедите свог незнања.

Жмурке и ”нораве баке”

Александар Вучић: Не знам шта је наслеђивано, а шта није наслеђивано. Али, господин Јовановић или, с времена на време, преспавана или не слуша оно што неко говори, или не разуме оно што неко говори.

Ја сам сада говорио о преписивању једне уставне норме, што је било много важније.

Што се тиче тајности гласања, добро би било да ми покажете како ћете да из-

ведете у сади тајно гласање на такав начин: Довољно је да видите само како и на који начин су окружени једни и други посланици и то је апсолутно немогуће извести.

Чуди ме, а данас сам неколико пута тражио да неко изађе и да каже једну добру норму коју сте предложили, да каже да ли нешто од овога што смо предложили није тачно. На крају се то сведе на то, можете да гласате и овако и онако зато што ћемо да затамнимо скране, али ови остали неће да виде ко је и како поред њега гласао. Па немојте. Где то има? Жмурке да се играмо, да нам се ставе марме на очи па да не видимо како људи гласају. То је предвиђено у упутствима. Мора да је и секретар Народне скупштине учествовао у припреми таквог упутства. Изгледа да му је то посао.

Скупштина се претвара у полицијску станицу

Томислав Николић: Ја све могу да разумем, али да предлагач одлуке, пет минута пошто смо гласали о једном амандману, изађе и говори о том амандману, то заиста не могу да схватим. (Чедомир Јовановић: уморни сте).

Нисам ја уморан, господине Јовановићу, брижљиво пратим и помно ослушкујем све што се изговори у овој Скупштини. Али, ово о тајности гласања смо расчистили одавно и већ гласали о томе.

Зашто, господине председниче, нисте упозорили господина Јовановића да кад је изашао нешто да каже, треба да каже оно што је тог часа на дневном реду.

Друго, тајност гласања није обезбедена, ако већ говорите, господине Јовановићу, о тајности гласања, зато што се ти подаци о томе како је ко гласао сливају негде.

Људи нас прислушкују, прислушкују наше разговоре са мобилних телефона, тако што нам препознају глас, а ви причате да ће овде, у овој згради Скупштине, у неком центру остати тајна како је ко гласао и ко је које дугме овде притиснуо, а вас интересује како је ко гласао. Немојте да причате о томе. Ово је само један начин на који се и ова Скупштина претвара у полицијску станицу.

Тамо неко разговара са инспектором и гледа у огледало, а из огледала четворица гледају, прате шта се дешава у тој просторији. Тако ће вам бити и са овим тајним гласањем. Ви ћете шаком да заокружите ова три прекидача, а притиснути један, да вас нико не види, а за то време тамо ће неко ко личи на господина Јовановића да каже – о, пази зашта овај гласа.

Чедомир Јовановић: Господин Николић говори на основу личног искуства. Будите сигурни да се нећемо понашати онако како сте ви описали, с обзиром да је Скупштина два пута гласала и јасно рекла шта мисли о примедбама на тајност гласања путем употребе електронског система. Био сам дужан да реагујем на изјаву господина Вучића, којом је он образлагање поменутог амандмана подпртао питање о логници коју смо ми испунили гласањем о претходном амандману.

Дакле, ја верујем да сте због умора пропустили оправданост мог наступа.

Сваки посланик има своју "сенку"

Томислав Николић: Тачно да ја говорим из сопственог искуства, али ја никада нисам био у тој саали где се сливају подаци. Ја сам био објекат који је прислушкиван, праћен, ухођен, посматран, наравно. Ви сада сви мислите оно што сам ја мислио пре десет година, пре дванаест, када сам почео да се бавим политиком, да нисте занимљиви за праћење и за ухођење. Нема тога ко за службе којима сада припада Горан Весић није занимљив.

Зато ја имам ту безбедносну културу, знам да ме прате и тако се понашам. Ви који мислите да вас не прате, обратите мало пажњу на то.

Председавајући: На члан 33. амандмане у истоветном тексту поднели су народни посланици Драгољуб Стаменковић, Горан Цветановић, Александар Вучић и Томислав Николић.

Ригидна политика узима маха

Александар Вучић: Даме и господо народни посланици, измена члана 137. коју сте предвидели вашим изменама и допунама у одлуци коју предлагате на усвајање Народне скупштине Републике Србије, представља ону трећу, суштинску, рестриктивну меру, уперену против виталних интереса народних посланика и против њихових елементарних права у овој Народној скупштини.

Ја вас молим за мало пажње. Ако ја могу да издржим и да се концентришем на све амандмане, Пословник и ваше акте, и други посланици који излазе и раде, молим вас да и ви имате стрпљења, бар да то са слушате.

Значи, овде се ради о рестриктивним мерама при покушају да се спрече посланици да говоре о појединим предложеним амандманима. Дакле, (ово говорим због шире јавности, претпостављам да су посланици то схватили или видели у предложеној одлуци), суштина је у томе да само онај ко је подносила амандмана и председник, односно представник посланичке групе има право да се изјасни о том амандману. По досадашњем, дакле, и даље по важећем, по позитивном Пословнику, такво право су имали сви народни посланици у Народној скупштини Републике Србије.

Поставља се питање – зашто се ово право ускраћује народним посланицима? Зашто, уколико би било који други посланик имао неки паметан предлог, некакав амандман који би могао да се допуни, који би могао да буде још бољи, а таква идеја нам је на памети, зашто не бисмо могли то да учинимо на тој седници?

Овде се ради о једној крутој, ригидној политици, само да се то заврши што пре, јер предлагач је, подразумева се, најпаметнији, најчешће је то, знате већ по парламентаризму, Влада као извршни орган, и онда се подразумева да ту нису никакве примедбе потребне. Ако су по-

требне, оне морају да буду начелно, али се на самој седници ништа не може изменити и нико други од народних посланика не може да утуиче на преостале народне посланике, ни да прихвате, ни да одбију такав амандман.

Тиме се значајно ускраћују права народних посланика, и чини ми се да ове рестриктивне одредбе уопште нису потребне. Не разумем шта ће се њима постићи. Ако се мисли да ће се тиме скратити седница Народне скупштине Републике Србије, она може да се скрати и другачије. Ја ћу вас подсетити, некада социјалисти (то је било 1995. или 1996. године, исправиће ме неки), и када смо имали још преосталих 40 или 50 амандмана, прекину расправу, изађе господин Цветковић или неко други, да свој предлог, прекине се расправа и каже – кренули смо на гласање.

Ви не стигнете да дођете до говорнице, не стигнете да кажете ништа, не стигнете да се јавите за реч, а закон изгласан, и у начелу или у појединостима. Можете то данас да урадите, можете то са сваком законом да урадите. Јесте да је то против Пословника у ширем смислу, противзаконито, али све може. И много је лакше то, него на овакав начин дерогирати посланичка права, доводити их у све независнију ситуацију.

Немамо право одговора на реплику, нема реплике на реплику, нема више ни тога да можете да одговорите, осим ако вас неко директно не помене, а нико никога неће директно поменути, осим часних изузетака, који желе да имају политичке противнике, па да им они одговоре, али то смо видели данас, да је то заиста редак случај.

Имамо овај проблем сада, да немамо право да говоримо уколико неко други поднесе амандман, па ма како лепо и паметно о том амандману мислили, и ма шта мислили, нешто лоше, па желели да то променимо. Чини ми се да ове рестриктивне одредбе никоме нису потребне и надам се и верујем да ће посланичка већина уважити бар неке од наших примедби, за које мислим да су заиста смислене.

Расправом до бољих предлога

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, уколико не усвојите овај амандман, мислим да ће трошкови одржавања седница Народне скупштине бити веома повећани. На то вас је упозорио и посланик Пал Шандор, који сада не прати расправу, али укључиће се он на време. Да би посланик дискутовао о амандману, мораће да напише амандман, а то значи да ће они који желе да учествују у раду Народне скупштине писати много амандмана.

Те амандмане ћете морати да достављате, да штампате, да достављате народним посланицима, да правите трошкове за папир, за оне који куцају, поштанске трошкове, а нећете убрзати рад седнице Народне скупштине. Шта то значи ускратити некоме право да дискутује о амандману, ако он није предлагач амандмана? Шта је амандман – амандман је својерсни предлог закона.

Ако је усвојен, он улази у закон, као члан или као део члана закона. Ви сада не дате посланику да дискутује о нечему што ће сутра бити закон. Ако следимо ту логику, онда ускратите право посланику да дискутује иако није предлагач закона. Пошто је углавном Влада предлагач закона, онда ускратите народним посланицима право да дискутују о предлозима закона које поднесе Влада. Тобож нису они подносиоци предлога. Шта се са тим добија у квалитету рада? У брзини неће бити сигурно ништа добијено, барем што се тиче посланика Српске радикалне странке, доказали су у овом новом сазиву да су спремни да раде и ја сам убеђен да ће после сваке седнице посланичке групе код куће урадити амандмане на све чланове предлога закона на које треба урадити амандмане. Онда ће се овде појавити равноправни са осталима и моћи ће да дискутују.

Ја знам, неко је сео да размисли како да спречимо оволику дискусију, како да спречимо радикале, укини им право да дискутују по амандманима. Нећете. Ево, нека ступи на снагу овај Пословник, па предложите поново овај предлог одлуке о пословнику, ако не буде поново трајала расправа од ујутру до 10,00, до један ноћу идућег дана, ја сам спреман да вам се извиним. Трајаће сигурно, тим пре што нас сада упућујете да седнице треба да трају што дуже. Ово је сада један својеврстан сукоб власти и опозиције. Ви отворено приказујете свој интерес да седнице трају што краће, а ми ћемо отворено приказати да седнице трају што дуже. Ви желите да се што мање расправља о предлозима закона, а ми желимо да се расправља што више. Расправом се стиже до бољих предлога. Ево, да видимо како ће то да изгледа.

ДОС "смандрљава" законе

Драгољуб Стаменковић: Даме и господо народни посланици, синоћ на седници Савезне скупштине председник Већа грађана господин Мићуновић, у једном тренутку када су посланици опозиције напустили седницу не желећи да гласају о срамном закону, када су поред дезертера амнестирани и шиптарски злочинци, рече, није знао да је укључен микрофон, добро је, сада ћемо брзо да смандрљамо закон. То су сви чули. Није смешно.

Дакле, ви желите да смандрљате законе, а ми желимо да донесемо законе по уобичајеној процедури, да се о томе расправља, да се нађу најбоља решења и да о сваком амандману могу да говоре сви посланици који то желе. Много различитих мишљења биће боље решење. Позивам све посланике да гласају за овај амандман. Дозволите ми на крају, а пропо увреду господина Лековића нашем народном посланику, посланику Српске радикалне странке, и његовог гласића који у Шумадији асоцира на једно, бар за нас Србе противприродно понашање, поручујем му, не секирајте се Лековићу, ускоро ће то бити легализовано, бар тако обећава потпредседник Владе Жарко Корач.

Председавајући: На члан 33. Предлога одлуке, односно на члан 137. Пословника, амандман је поднео народни посланик Љубомир Краговић.

Нарушавање слободе говора

Љубомир Краговић: Господине председнице, на излагање шефа посланичког клуба ДОС-а да је могуће тајно гласање путем електронског система, тражио сам реплику, јер сам ја овде изнео једну чињеницу да не постоји ниједан човек на кугли земаљској који може то да докаже. То је просто немогуће, а ја вам то тврдим, јер је то мени струка, професионална и то не постоји. Ја сматрам да се ви у то не разумете и немојте тако нешто да тврдите неким папирима. Није битно шта пише, питање је да ли је могуће или је немогуће.

Молим да ми ово време не узмете, да ово буде као реплика на излагање. Поново један закон који ограничава оно изборно право, ону основну слободу народ-

ног посланика да може да говори у парламенту. Скраћује могућност учешћа посланика у расправи. Не видим разлог зашто се уводи овај члан. Малопре је на предлог једне групе посланика овај предлог закона одбачен. Ја вам поново дајем шансу да ипак прихватите овај амандман. Зашто сте га увели, као ефикаснији рад. Мотив ефикаснији рад, а шта је у ствари. Под тим мотивом ефикаснији рад ви нарушавате једну од основних слобода. Слободу говора.

Знате, постоји прича да је лош парламент у коме се само расправља а ништа се не одлучује, али је још гори онај парламент у коме се само одлучује а ништа не расправља. А ви управо идете ка томе да тај парламент буде још гори, значи да се само одлучује а да се у њему ништа не расправља.

Оно са чиме се ми суочавамо, у чему живимо у овом тренутку, јесте један репресивно недемократски режим. А његова репресивност се пре свега манифестује у изгледу, карактеру медија, пре

свега државног медија, РТС-а, затим у великом материјалном монопољу владајуће странке. Све у овом тренутку говори да се Србија враћа уназад кроз систем једностраначке владавине.

Ако је то тако онда треба да остане само један мали привид да је ипак остало нешто од демократије, од вишестраначја и овај парламент једноставно са свим овим изменама, са регулисањем права мањине, само томе служи. Ово је параван неспособне власти неслободне у овом друштву. Овај парламент је искључиво, овакав какав јесте, са овим саставом, са свим овим променама Пословника, са свим овим репресивним карактером Пословника, ограничавањем парламентарне расправе једноставно само служи због тога да би се прикрило да је до те промене дошло.

То, наравно, није лако извести. Треба постићи две ствари. Са једне стране, ако сте већ затворили све славине, рад РТС-а, ако сте уподобили, на крају крајева, и "Политику", начин на који функционише РТС, ако контролишете све медије гасећи их један по један, локалне радио-станице, ако сте све то укинули и само привиди ради задржали овај парламент са преношењем јавних расправа, онда вам је, нормално у зависности од тога како изгледа мањина у парламенту, како она реагује, потребно да и њено деловање на неки начин ограничите. То се постиже овом врстом Пословника који се налази пред нама.

Ово што сам вам сада навео то су речи господина, тренутног председника Југославије, Војислава Коштунице. То је излагање из 1994. године, а ви сте још гори од тога.

Даме и господо народни посланици, ради ефикаснијег рада овог парламента предлажем вам да овај амандман прихватите и да гласате за њега.

Председавајући: На члан 34. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Александар Вучић и Томислав Николић.

Покушај заштите достојанства посланика

Александар Вучић: Даме и господо народни посланици, да знате о чему се ради, пошто претпостављам да већина не зна који је члан у питању и на шта се односи амандман, наиме, овде се ради о праву које се даје представницима Владе да заврше сваку расправу у Народној скупштини. То сматрамо прилично примереним.

Зато што Влада има подршку у Народној скупштини, има апсолутну, има квалификовану већину и њени посланици су у стању да се боре са посланицима опозиције. Истовремено, чланови Владе имају право да учествују у расправи и у сваком тренутку да се јаве за реч и да по Пословнику добију реч од председника Народне скупштине.

Сматрамо да се ова новина уводи само због чињенице да ће представник власти давати завршну реч, да ће он коначно објаснити грађанима и народу Србије шта је то што би требало да мисле и шта је то што се тог дана усвојило у Народној скупштини, и да покуша на

известан начин да дисквалификује све оно што су говорили опозициони посланици.

Дакле, то је наша намера, покушај да заштитимо понос и достојанство народних посланика и чини ми се да је прилично оправдана.

Подређен положај Народне скупштине

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, Народна скупштина по члану 73. ставу 1. тачка 11. Устава Републике Србије обавља контролу над радом Владе и других органа и функционера одговорних Народној скупштини у складу са Уставом и законом.

Овај Пословник нам неће омогућити да ту функцију обављамо како треба, али хајде што неће да омогући да контролишемо Владу, него нас ставља у подређени положај у односу на Владу. Ова Народна скупштина постоји због народних посланика. Зграда Владе налази се у Немањиној 11 и Немањиној 22 и на још неким локацијама у Београду. Министарства су доста расута после бомбардовања.

Ово није зграда Владе. Сада ћемо ми да расправљамо о неком предлогу закона и тамад када све завршимо изаћи ће члан Владе да поклопи нашу дискусију, да испут ошамари посланике опозиције, а појавиће се на почетку, то је пракса у досадашњим заседањима, расправе и доћи ће на крају да одржи слово посланицима Народне скупштине, и ако Пословник јасно каже да представник Владе добија реч када год је затражи.

И ако Пословник каже да поред овлашћеног представника Владе и сви остали чланови Владе ако присуствују седници Народне скупштине имају право да добију реч када год је затраже. Зашто онда, питам предлагача Одлуке, и овако ригорозна одредба да када сви народни посланици кажу оно што су имали да кажу излази представник Владе да да завршну реч.

Чему то служи? Шта ако представник Владе каже нешто што изазове посланике да поново говоре о овој тачки дневног реда или, шта то још има да каже представник Владе што није рекао, или што нису рекли народни посланици у расправи која може да траје данима пре тога. Због тога вам предлажемо да сами себе не понижавате, да се не срозавате толико и оставите могућност да представник Владе овде у овој Скупштини чека исход гласања о неком предлогу, а не да на њега индиректно утиче тиме што ће последњи да учествује у расправи.

Председавајући: На члан 35. амандман је поднео народни посланик Лазар Марјански.

Лазар Марјански: У члану 35. предложио сам доставу материјала посланицима. Наиме, предлажем да се материјал достави 14 дана раније пре одржавања Скупштине. Зашто сам то предложио? Једноставно да би посланици могли да се припреме за законе и за расправу у Скупштини.

Председавајући: На члан 37. амандман је поднела народни посланик Гордана Поп-Лазих.

Гордана Поп-Лазих: Даме и господо, ја сам на члан 37. Предлога одлуке о изменама и допунама Пословника Народне скупштине, уложила амандман и затражила да се брише. Због чега? Овај члан у изборном тексту члан 157. који се тиче хитног поступка, у ставу 2. каже да по хитном поступку може да се донесе само закон којим се уређују питања и односи настали услед околности које нису могле да се предвиде, а недоношење закона по хитном поступку, могло би да проузрокује штетне последице и онда се додаје – овим изменама и допунама, пун живот и здравље људи, безбедност земље, републичких органа и организација.

Не разумем зашто у овом члану рестрикција? Не разумем зашто овакво сужавање разлога за доношење закона по хитном поступку? Можда је у образложењу та сврсисходност на адекватан начин образложена, не би било потребно да се улаже амандман, али ја сматрам да је предлагач закона тај који цени разлоге за хитан поступак и дужан је да тај хитан поступак образложи и онда су ове одредбе и ова ограничена попуно сувишна, поготову што у члану 38. већ овог истог Пословника, односно допуна Пословника стоји да се о сваком предлогу за стављање на дневни ред акта по хитном поступку, Народна скупштина претходно одлучује без претреса приликом утврђивања дневног реда, односно у току седнице одмах по пријему предлога.

Ја подсећам народне посланике на то шта је све у надлежности Народне скупштине. Околности и услови у којима живимо и радимо се тако брзо мењају и смењују, или боље рећи погоршавају, да је неизвесно шта ће предлагач у том тренутку сматрати за разлог за хитан поступак. Шта, репимо ако треба да се ратификује неки међународни уговор, да се одлучи о злуживању Републике Србије, о расписивању републичког референдума.

Мени је потпуно нејасна ова одредница и због тога сам овај амандман уложила. Сматрам да ни Законодавни, ни Административни одбор нису уложили напор да схвате разлоге подношења овог амандмана. Господин Вучић је такође малопре рекао да му није јасно зашто се овако ан блок одбијају наши амандмани, а ја ћу да му дам објашњење, и њему и свима осталима. Представници одбора и једног и другог, упознали су се са текстом Предлога одлуке тек јуче око 14 часова и очигледно да нису успели да схвате суштину предлога акта који је био познат само једном уском броју људи ван овог парламента који су га припремали.

Још нешто господо, везано за све рестрикције које покушавате кроз овај Пословник да провучете, ја ћу да вам поручим једно – ја сам посланик, изабрана на листи Српске радикалне странке у Изборној јединици Србија. Моји бирачи, захтевају од мене да ја седим у трећем реду овде где седим и ма какав ваш Административни одбор донео одлуку да ме распореди на неко друго место, и ја ћу сести управо на ово, па нека ме неко помери.

Председавајући: На члан 39. амандмане су у истоветном тексту поднели народни посланици Александар Вучић и Томислав Николић.

Александар Вучић: Даме и господо народни посланици, ово је последњи члан по којем се вечерас јављамо, последњи амандман, па вас молим за мало стрпљења.

Ми смо предложили да се члан 39. Предлога одлуке који сте нам доставили мења и да се у глави 14. дода ново поглавље које говори о односу Народне скупштине и Владе. После члана 203. да се дода ново поглавље 203а, које би гласило (прочитаћу га, а онда ћу га укратко образложити):

Ради се о увођењу института интерпелација, о ономе што смо више пута желели да се уведе у наш Пословник. Чули смо то и од неких представника власти да то желе, па би било добро да то прихвате.

Најмање 20 народних посланика могу да поднесу интерпелацију за претрес питања у вези са радом Владе. Ако би се, есентуално, прихватио предлог господина Шандора Пала – да буде 60-70 или 80 народних посланика, посебно би се за овај сазив извргла руглу намера српских радикала због тога што би у том случају интерпелацију могла да покреће само владајућа већина, а ниједна од опозиционих политичких странака.

Интерпелација се подноси у писаном облику. Мора да садржи јасно формулисано и образложено питање које треба да се размотри као и предлог како ће се обавити претрес. Ово се умногоме разликује од извештаја о раду Владе. Многи су говорили да је то слично. Ово је драстично различито и формално и материјално-правно нема никакве сличности са извештајем о раду Владе.

Потписници интерпелације посебно наводе овлашћеног представника. Ако то не учине, сматраће се да је овлашћени представник први потписани народни посланик. То је нешто што смо већ имали у пракси и у деловању Народне скупштине Републике Србије у претходном периоду.

Влада разматра интерпелацију и доставља председнику Народне скупштине свој став најкасније у року од 10 дана од пријема интерпелације. Сматрамо да је то разуман и прихватљив рок, да је то нормално време у којем Влада може да пружи одговор.

Председник Народне скупштине одмах по пријему доставља став Владе народним посланицима. Разрадили смо цео механизам интерпелације, начин на који би требало да функционише и да се читав механизам спроведе у дело. Интерпелација ставља на дневни ред седнице Народне скупштине која се мора одржати у року од 15 дана од дана добијања става Владе поводом интерпелације.

Ако Влада не достави став поводом интерпелације у предвиђеном року, интерпелација се ставља на ред прве наредне седнице Народне скупштине у редовном заседању по истеку тог рока.

Због чега је питање интерпелације оволико важно? Говорим нешто што није у самом акту. Суштина је у томе да ми

сматрамо да у ово време када постоји огроман број веома значајних питања, кључних питања за опстанак наше државе, за опстанак наше нације, питања безбедности и сигурности наших људи на југу Србије, али и територијална питања на југу Србије, нарочито у Прешеву, Медвеђи и Бујановцу, свим проблемима на Косову и Метохији, о све већим недаћама наших народа на северу Србије или Војводине, како то неки воле да кажу, дакле о свим тим питањима, а да не говорим о кључним економским и социјалним питањима, о свим недаћама са којима се данас суочавамо, могућно је да ова Скупштина на најбољи начин функционише преко института интерпелације.

Већ 10 година постоји нека врста општег претходног консензуса између различитих политичких структура и различитих политичких странака, да би институт интерпелације требало увести у наш пословник, пре свега када се ради о односу Народне скупштине Републике Србије и Владе Републике Србије.

Ми смо, наравно, навели још низ техничких чињеница које морају бити узете у обзир и које се морају поштовати ако желимо...

Председавајући: Време, господине посланиче.

Нећете ме ућуткати

Александар Вучић: Брзо ћу завршити. Дакле, то мора бити узето у обзир јер без тога интерпелацију није могуће спровести.

Сматрам да је важно да вам прочитам још један став. Ако је од стране предлагача предложена сагласност о преласку на наредну тачку дневног реда, без усвајања закључака, а представник Владе пристане на то, то је нешто што би било веома значајно, посебно у условима у којима радимо.

Оно што је, такође, значајно да би се избегла могућност – како ви кажете – опструкције или тежег вида опструкције Народне скупштине, што је такође предложено у тексту интерпелације, то је да се интерпелација поводом истог питања не може поново поднети током истог заседања Народне скупштине Републике Србије. Чини ми се да су на тај начин и Влада и Скупштина доволно заштитилене од евентуалне злоупотребе. Сигуран сам да у Народној скупштини седе одговорни посланици који то никада не би учинили ни у ком случају.

Уколико предлагач одлуке заиста жели да Владу учини одговорном и независном од става Народне скупштине Републике Србије, што најчешће у до садашњој расправи према одбијању амандмана које су предложили посланици Српске радикалне странке није био случај, јер смо видели да се жели по сваку цену да представници Владе и почињу и завршавају расправу, да они дају коначни суд, да они буду ти који ће дисквалификовати опозиционе посланике, као што смо имали прилику да видимо једном приликом кад је био прекинут Пословник, мислим баш на предходној сед-

ници Народне скупштине Републике Србије.

Мислим да је ово најбољи начин, нема бољег начина у правној теорији и правно-политичкој пракси...

Завршавам за 30 секунди. Мислио сам да ћете желети да чујете нешто пошто видим да не радите ништа цео дан. Ја сам уморан, ја јесам нешто радио, а ви немате од чега да будете уморни. Без обзира на то, вичете и добањујете с места толико непристојно да нема никаквог смисла. Ако мислите да ћете ме тиме ућуткати са говорнице, нећете.

На вашу срећу, да бисте могли и поред оволиког нерада да мирно одете кућама, ја ћу управо завршити и рећи да је то најбољи начин на који народни посланици утичу на рад Владе. Не постоји други, не постоји бољи начин у правно-политичкој пракси, у упоредној правно-политичкој пракси. Чини ми се да ако одбијете и овај амандман и ово што смо предложили, а мислим да је постојало неко начелно сагласје између различитих посланичких група, свима ће бити јасно, да смо, најчешће, били у праву кад смо на почетку данашње расправе констатовали да је једини циљ усвајања новог пословника да се што жељштим и што рестриктивнијим мерама смањи и ускрати могућност опозиционим посланицима да делују у Скупштини.

Не можемо нити хоћемо другачије

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, на овај текст амандмана, на овај опис интерпелације заиста не може ниједна реч примедбе да се упуту. Својевремено смо скоро сви ми, тада припадници опозиционих странака учествовали у изради овог текста. Ја га имам у изворном облику. То је тај текст и мислим да ниједна реч нити је сувишна, нити недостаје. А, сада на вашу савест, колико су се ваше личности промениле од 5. октобра до данас, да ли сте то ви исти људи који су се залагали за интерпелацију у време када је неко други био на власти.

Пошто је крај, сви смо веома уморни, ја само желим да честитам посланицима Српске радикалне странке. Ставили сте их данас на веома тежак испит, да само у року од два сата прочитају Предлог одлуке који има више од 40 чланова, да на њих припреме амандмане, стигну да их откуцају, предају у службе Народне скупштине, припреме се за дискусију по амандманима и проведу више од 15 сати у сали Народне скупштине Републике Србије.

По данашњем дану цените како ћемо и убудуће да радимо ми српски радикали у овој скупштини. Можда вам се то неће свидети, можда ће вас то много нервирати, али ми другачије нити можемо, нити хоћемо.

Припремио:
Синиша Аксентијевић

Часопис се може набавити у седишту
 Српске радикалне странке на Тргу победе 3
 у Земуну, као и у свим општинским одборима странке.
 До сада је изашло осам бројева. Цена једног примерка
 издатог 2000. године износи 100 динара,
 а за 2001. годину 300 динара.

YU ISSN 1450-8753
 UDK 1+3

8

СРПСКА СЛОБОДАРСКА МИСАО

ЧАСОПИС ЗА ФИЛОЗОФИЈУ, ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ И ПОЛИТИЧКУ КРИТИКУ

ГОДИНА II • БРОЈ 2 • БЕОГРАД, МАРТ-АПРИЛ 2001. ГОДИНЕ • ЦЕНА 300 ДИНАРА

2/2001
 СРПСКА СЛОБОДАРСКА МИСАО

Излази двомесечно

Све информације на тел: 316 46 21

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Књиге др Војислава Шешеља
 могу се купити у седишту
 Српске радикалне странке
 Трг победе 3, Земун

ТВРДИ ПОВЕЗ

ЗЛАТОТИСАК

**ЦЕНА ЈЕДНОГ ПРИМЕРКА
 ЈЕ 1000 ДИНАРА**

Све информације на телефон: 011/316-46-21

СРПСКА СЛОБОДАРСКА МИСАО

ЧАСОПИС ЗА ФИЛОЗОФИЈУ, ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ И ПОЛИТИЧКУ КРИТИКУ

Часопис се може набавити у седишту
Српске радикалне странке
на Тргу победе 3, Земун,
или у свим општинским
одборима странке
по цени од 100 динара

**Излази
двомесечно**
Све информације
на телефон:
011/316-09-00